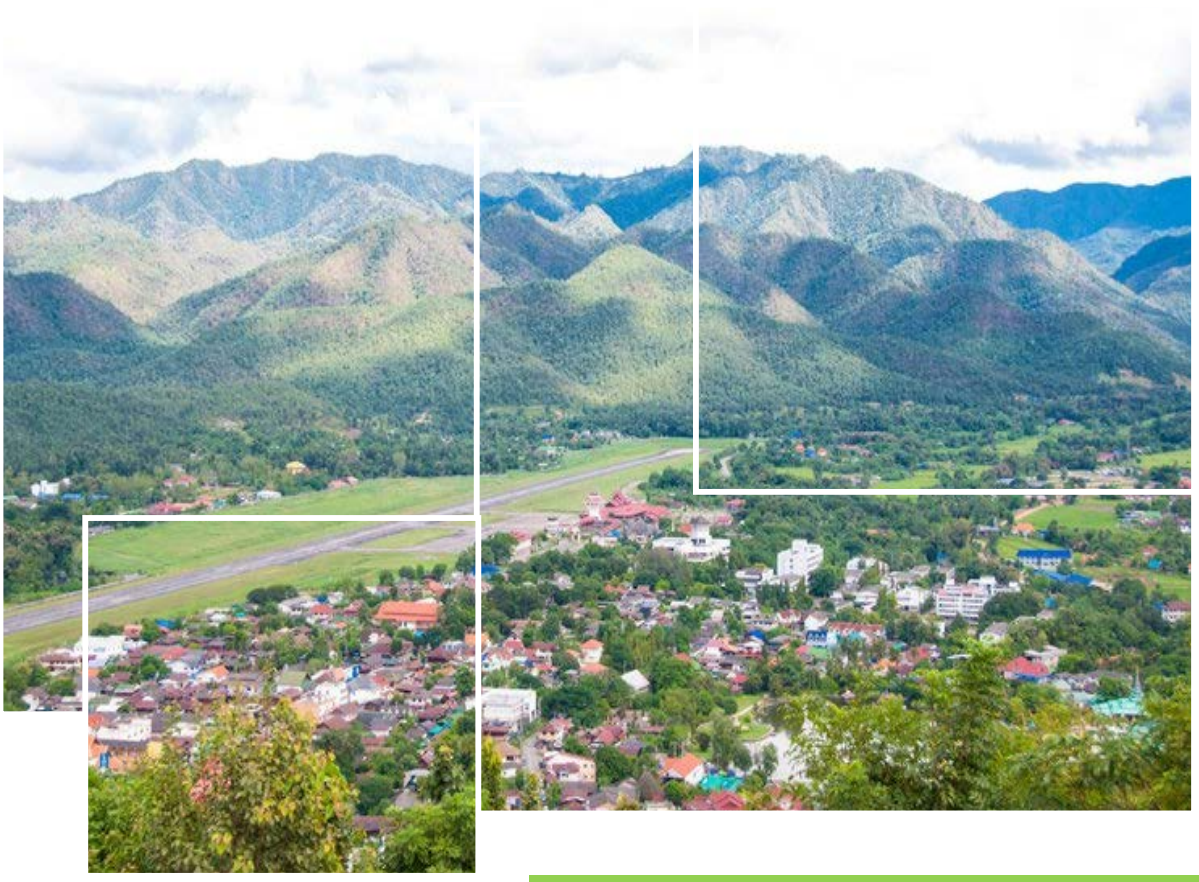
แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
(ฉบับทบทวน ปี พ.ศ.๒๕๖๔)
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ.แม่ฮ่องสอน
สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โทร. ๐ ๕๓๖๑ ๒๘๘๘

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ ๑

๑.๒ ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

๑.๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ ๑๖

๑.๒.๒ ด้านสังคมและความมั่นคง ๔๔

๑.๒.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๕

๑.๓ ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ ๘๕

บทวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพเชิงพื้นที่ ๘๖

๑.๔ ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา ๙๐

ส่วนที่ ๒ ประเด็นการพัฒนา

๒.๑ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ทางการบริหาร SWOT ๙๖

๒.๒ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด และตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา ๑๐๒

๒.๓ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๑๐๒

๒.๔ ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ๑๐๒

๑) วัตถุประสงค์

๒) เป้าหมายและตัวชี้วัด

๓) แนวทางการพัฒนา

๔) แบบ จ.๑ จ.๑-๑ ๑๓๐

๕) แผนงานโครงการแบบย่อ (Project Brief)

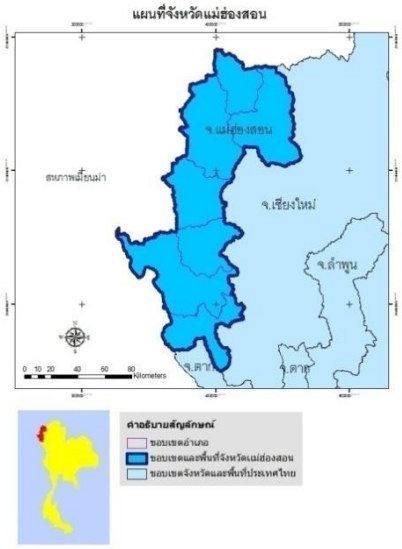
(๑) แผนงาน (ชุดโครงการ)

(๒) โครงการ

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

๑.๑.๑ ขนาดและที่ตั้ง

แผนที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดน อยู่ทางภาคเหนือตอนบน ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๙๒๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗ ไร่ หรือประมาณ ๑๒,๗๘๐.๔๙ ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๓ ของภาคเหนือ และเป็นอันดับ ๘ ของประเทศ พื้นที่มีรูปร่างเรียวยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ มีความยาวประมาณ ๒๕๐ กิโลเมตรและความกว้างประมาณ ๙๕ กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนื้อที่ป่าไม้ ๖,๘๖๐,๖๑๑.๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๙ ของพื้นที่จังหวัด มีพื้นที่การเกษตร ๓๑๑,๗๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐

อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน เป็นดังนี้

ทิศเหนือและทิศตะวันตก ติดต่อกับรัฐฉาน รัฐคะยา และรัฐคอทูเล ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยตะวันตก แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำเมย เป็นแนวพรมแดนกั้นระหว่างประเทศ

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยมีแม่น้ำยวม และแม่น้ำเงา เป็นแนวเขตจังหวัด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่แตง อำเภอสะเมิง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอฮอด และอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยกลาง และเทือกเขาถนนธงชัยตะวันออกเป็นแนวเขตระหว่างจังหวัด

ทุกอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเขตแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมระยะทางประมาณ ๔๘๓ กิโลเมตร โดยเป็นพื้นดินประมาณ ๓๒๖ กิโลเมตร เป็นแม่น้ำประมาณ ๑๕๗ กิโลเมตร แบ่งเป็นแม่น้ำสาละวิน ๑๒๗ กิโลเมตร และแม่น้ำเมย ๓๐ กิโลเมตร

๑.๑.๒ สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศเป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนและเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทิวเขาเรียงตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ขนานกัน ทิวเขาที่สำคัญ คือ ***ทิวเขาแดนลาว*** อยู่ทางตอนเหนือสุดของจังหวัด เป็นแนวแบ่งเขตแดนประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และ ***ทิวเขาถนนธงชัย*** ประกอบด้วยทิวเขาเรียงขนานกัน ๓ แนว คือ ทิวเขาถนนธงชัยตะวันตก เป็นแนวเขตแดนประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาทิวเขาถนนธงชัยกลาง อยู่ระหว่างแม่น้ำยวมและแม่น้ำแม่แจ่ม และทิวเขาถนนธงชัยตะวันออก เป็นแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งยังเป็นที่ตั้งของยอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาแม่ยะอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปาย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒,๐๐๕ เมตร

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ *แม่น้ำปาย* ซึ่งมีต้นกำเนิดจากทิวเขาถนนธงชัย ไหลผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน มีความยาว ๑๓๕ กิโลเมตร *แม่น้ำยวม* ซึ่งมีต้นกำเนินจากภูเขาด้านตะวันออกของอำเภอขุนยวม ไหลผ่านอำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียง ไปบรรจบกับแม่น้ำเมย มีความยาว ๑๖๐ กิโลเมตร และ *แม่น้ำละมาด* ซึ่งมีต้นกำเนิดจากดอยแม่ละมาด ไหลผ่านอำเภอเมืองลงสู่แม่น้ำปาย

๑.๑.๓ ข้อมูลการปกครอง และประชากร

จังหวัดแม่ฮ่องสอนแบ่งการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ ๔๕ ตำบล ๔๑๕ หมู่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๐ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๖ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๒ แห่ง

ตารางที่ ๑ การแบ่งการปกครองของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่	จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	ทม.	ทต.	อบต.
	จ.แม่ฮ่องสอน	**๑๒,๖๘๑.๒๕๙**	**๔๕**	**๔๑๕**	**๑**	**๑**	**๖**	**๔๒**
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๒,๔๘๓.๑๑๕	๗	๖๘	๑	๑	-	๖
๒	อ.ขุนยวม	๑,๖๙๘.๓๑๒	๖	๔๓	-	-	๑	๖
๓	อ.ปางมะผ้า	๗๙๘.๓๗๕	๔	๓๘	-	-	-	๔
๔	อ.ปาย	๒,๒๔๔.๗๐๐	๗	๖๒	-	-	๑	๗
๕	อ.แม่ลาน้อย	๑,๔๕๖.๖๔๕	๘	๖๙	-	-	๑	๘
๖	อ.แม่สะเรียง	๒,๕๘๗.๔๒๕	๗	๗๗	-	-	๓	๕
๗	อ.สบเมย	๑,๔๑๒.๖๘๗	๖	๕๘	-	-	-	๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากร

จากข้อมูลประชากร ปี ๒๕๖๒ (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๒) จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีประชากรทั้งสิ้น ๒๘๓,๕๖๖ คน เป็นชาย ๑๔๔,๑๔๕ คน เป็นหญิง ๑๓๙,๔๒๑ คน และมีจำนวนบ้านทั้งสิ้น ๑๑๑,๒๔๕ หลัง ความหนาแน่นของประชากร เท่ากับ ๒๒.๓๖ คน ต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ ๒ สถิติประชากรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๖๒

ที่	จังหวัด / อำเภอ	ประชากร (คน)			จำนวนบ้าน (หลัง)	ความหนาแน่น คน/ตารางกิโลเมตร
		รวม	ชาย	หญิง		
	จ.แม่ฮ่องสอน	๒๘๓,๕๖๖	๑๔๔,๑๔๕	๑๓๙,๔๒๑	๑๑๑,๒๔๕	๒๒.๓๖
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๖๓,๐๒๕	๓๑,๗๙๗	๓๑,๒๒๘	๒๑,๙๙๕	๒๕.๓๘
๒	อ.ขุนยวม	๒๓,๓๘๘	๑๑,๙๖๗	๑๑,๔๒๑	๗,๓๖๒	๑๓.๗๗
๓	อ.ปางมะผ้า	๓๘,๗๔๘	๒๐,๐๔๒	๑๘,๗๐๖	๑๔,๓๒๖	๔๘.๕๓
๔	อ.ปาย	๕๕,๔๒๗	๒๗,๙๔๕	๒๗,๔๘๒	๒๐,๗๗๗	๒๔.๖๙
๕	อ.แม่ลาน้อย	๓๖,๒๖๙	๑๘,๒๙๗	๑๗,๙๗๒	๑๐,๓๙๐	๒๔.๙๐
๖	อ.แม่สะเรียง	๔๕,๑๒๗	๒๒,๙๕๐	๒๒,๑๗๗	๑๖,๔๘๔	๑๗.๔๔
๗	อ.สบเมย	๒๑,๕๘๒	๑๑,๑๔๗	๑๐,๔๓๕	๘,๑๒๑	๑๕.๒๘

ที่มา : ข้อมูลจำนวนประชากรจากที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๒)

ประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำแนกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ คนไทยเชื้อสายไทยใหญ่ อพยพมาจากรัฐฉานซึ่งเป็นบ้านเมืองเดิมในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่

๑) กะเหรี่ยง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประชากรมากที่สุดของชาวไทยภูเขา คือ ประมาณร้อยละ ๗๙.๓ จะตั้งถิ่นฐานอยู่ทุกอำเภอ ***ปาดอง*** หรือกะเหรี่ยงคอยาว ปัจจุบันมีอยู่ที่บ้านในสอยบ้านน้ำเพียงดิน และบ้านห้วยเสือเฒ่าในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนนอกจากนี้ยังมีกะเหรี่ยงกลุ่มย่อยที่อพยพเข้ามาจากประเทศเมียนมา คือ กะเหรี่ยงแดง, กะยัน อาศัยอยู่ในบ้านในสอย บ้านห้วยเสือเฒ่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

๒) ลาหู่ หรือ มูเซอ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ลาหู่แดง และลาหู่ดำตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่อำเภอปางมะผ้า, อำเปาย และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

๓) ลีซู หรือ ลีซอ พบได้ใน อำเภอปาย และ อำเภอปางมะผ้า

๔) ลัวะ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยในดินแดนล้านนารวมถึงแม่ฮ่องสอนมาตั้งแต่โบราณปัจจุบันชาวลัวะอพยพขึ้นไปอยู่บนพื้นที่ภูเขาสูงตั้งชุมชนเป็นแนวยาวไปตามสันเขา พบได้มากที่เขตรอยต่ออำเภอแม่ลาน้อย กับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

๕) ม้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประชากรน้อยที่สุดในแม่ฮ่องสอนแต่กระจายอยู่ทุกอำเภอแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือม้งขาวและม้งลายซึ่งเรียกจากสีกระโปรงของผู้หญิงชาวม้ง

๖) จีนยูนนาน (จีนฮ่อ) เป็นกลุ่มชาวจีนที่เป็นอดีตทหารกองพล ๙๓ ที่หนีภัยทางการเมืองเข้ามาในประเทศไทยอยู่ที่อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า และ อำเภอเมืองบางแห่งตั้งเป็นชุมชนถาวรมีเฉพาะชาวจีนฮ่อเท่านั้น เช่น หมู่บ้านสันติชล อำเภอปายและหมู่บ้านรักไทย อำเภอเมือง เป็นต้น

๗) ปะโอ อพยพเข้ามาจากรัฐฉาน ปัจจุบันมีถิ่นอาศัยอยู่บ้านห้วยมะเขือส้ม ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

ศาสนา

ประชากรจังหวัดแม่ฮ่องสอนนับถือศาสนาพุทธมากที่สุด ร้อยละ ๗๔.๔๔ รองลงมา คือ คริสต์ ร้อยละ ๒๕.๓๒ อิสลาม ร้อยละ ๐.๒๑ และซิกส์ ฮินดู อื่นๆ ร้อยละ ๐.๐๓

(ที่มา : รายงานคุณภาพชีวิตของคนแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๖๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน)

วัฒนธรรมทางภาษา

ชาวไทยใหญ่จะมีภาษาพูดเป็นของตนเองเรียกว่า "กำไต" เวลาพูดภาษาไตเรียกว่า"อุบไต" คล้ายคลึงกับภาษาไทย แต่เมื่อพูดต่อกันเป็นประโยคอาจฟังไม่เข้าใจแต่หากแยกเป็นคำเดี่ยว ๆ จะเข้าใจได้ง่าย ส่วนภาษาเขียนตัวอักษรไทยเรียกว่า "ลึกไต" ซึ่งใช้กันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ลักษณะของตัวอักษรกลมคล้ายตัวอักษรมอญและตัวอักษรเมียนมา ส่วนชาวกะเหรี่ยง,ชาวจีนฮ่อ มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง และในส่วนชนเผ่า ลาหู่ ลีซู ลัวะ ปัจจุบันมีภาษาพูด แต่ในส่วนภาษาเขียนใช้อักษรอังกฤษ

ประเพณี

ประเพณี"ปอยส่างลอง"

คือ งานประเพณีบวชลูกแก้วของชาวไทยใหญ่ ซึ่งเป็นการบรรพชาสามเณรเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาและเพื่อเรียนรู้พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าและการสืบทอดประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิม โดยชาวไทยใหญ่มีความเชื่อว่า ถ้าลูกชายของตนได้บวชเป็นสามเณร จะได้อานิสงส์ ๘ กัลป์ ถ้าบวชลูกชายผู้อื่นเป็นสามเณรจะได้อานิสงส์ ๔ กัลป์ หากได้อุปสมบทลูกของตนเป็นพระภิกษุสงฆ์จะได้อานิสงส์ ๑๒ กัลป์ และหากได้อุปสมบทลูกผู้อื่นจะได้อานิสงส์ ๘ กัลป์ ซึ่งจะจัดงานระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน ของทุกปี ณ ชุมชนและวัดที่มีชาวไทยใหญ่อาศัย รวมทั้งในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน

ประเพณีปอยเหลินสิบเอ็ด (ประเพณีออกพรรษา)

ประเพณีแห่จองพารา (งานปอยเหลินสิบเอ็ด) คือ ประเพณีส่วนหนึ่งในงานเทศกาลออกพรรษาของอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน “จองพารา” เป็นภาษาไทยใหญ่แปลว่า “ปราสาทพระ” โดยคำว่า “จอง” มาจากคำว่า พระ หรือ วระ แปลว่า ประเสริฐ หมายถึ งพระพุทธเจ้า ส่วนคำว่า “พรา” หมายถึงเมืองเช่น กรุงพาราณสี เป็นต้น ฉะนั้น คำที่ถูกต้องคือ จองพราหรือซุ้มประสาทรับเสด็จพระพุทธเจ้า และการบูชาจองพารา คือ การสร้างปราสาทเพื่อคอยรับเสด็จพระพุทธเจ้าที่จะเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เทศกาลนี้จะจัดขึ้นระหว่างวันขึ้น ๑๕ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือในราวเดือนตุลาคมของทุกปี ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน และตามหมู่บ้านชาวไทใหญ่ที่เป็นชาวพุทธ โดยกิจกรรมภายในงานชาวบ้านจะช่วยกันสร้างปราสาทจำลองที่เรียกว่าจองพาราประดับไว้ตามบริเวณวัดและบ้านเรือน และแห่ขบวนรูปสัตว์ต่างๆ เพื่อแสดงความยินดีที่พระพุทธเจ้าเสด็จกลับมาในวันขึ้น ๑๓ ค่ำ รวมถึงมีตลาดนัดออกพรรษาหรือกาดหลู่ ซึ่งมีการจุดตะเกียงและเทียนในตลาดตั้งแต่กลางคืนจนถึงรุ่งเช้าเพื่อให้ชาวบ้านได้จับจ่ายซื้อของเตรียมงานไฟ และสำหรับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เรียกว่า “วันดา” โดยพอถึงรุ่งเช้าของวันขึ้น ๑๕ ค่ำ จะมีการทำบุญตักบาตรเทโวโรหนะ จากวัดพระธาตุดอยกองมูซึ่งตั้งอยู่บนดอยกองมูลงมาสู่วัดม่วยต่อที่อยู่บริเวณเชิงเขา ทิวแถวของพระภิกษุสามเณรและประชาชนนับร้อยพัน ซึ่งจะเรียงรายสองข้างทางเดินลงจากวัดพระธาตุดอยกองมูเพื่อทำบุญตักบาตร ท่ามกลางสายหมอกยามเช้า และในช่วงกลางคืนจะมีการจุดประทีปโคมไฟตามบ้านเรือนและวัดวาอารามต่าง ๆ และมีการแห่จองพราซึ่งตกแต่งประดับประดาอย่างสวยงาม นอกจากนี้ ในปอยเหลินสิบเอ็ดยังมีการแสดงการละเล่นพื้นเมืองและมหรสพต่าง ๆ เช่น การฟ้อนนกกิ่งกะหร่าก้าลาย (ฟ้อนเจิง) ก้าโต ฟ้อนกำเบ้อคง (กำเบ้อ คือ ผีเสื้อ / คง คือ แม่น้ำสาละวิน)

ประเพณีออกหว่า คือ เทศกาลออกพรรษาแม่สะเรียง เป็นประเพณีสำคัญของชาวแม่ฮ่องสอนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทใหญ่ โดยชาวบ้านจะประดิษฐ์ จองพารา ซุ้มราชวัตร และโคมไฟประดับตามบ้านเรือน เพื่อแสดงถึงการรับเสด็จพระพุทธเจ้าที่เสด็จจากสวรรค์ชั้นดาวดึงกลับสู่โลกมนุษย์ โดยมีพิธีตักบาตรตามวิถีไทยใหญ่ ขบวนแห่เทียนเหง หรือเทียนพันเล่ม ตามถนนสายต่างๆ ในเขตเทศบาล โดยจะจัดขึ้นในห้วงเดียวกับงานประเพณีแห่จองพาราที่บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรแม่สะเรียง

และหน้าสำนักงานเทศบาลตำบลแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อสืบทอดประเพณีอันดีงามของชาวไทใหญ่ ให้คงอยู่สืบไป และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเพณีสิบสองมนล่องผ่องไต และงานนมัสการพระธาตุดอยกองมู (ลอยกระทงสวรรค์)

สิบสองมนล่องผ่องไต สิบสองมน หมายถึง วันเพ็ญเดือนสิบสอง ล่องผ่องไต หมายถึง การลอยกระทงของชาวไต หรือไทใหญ่นั่นเอง โดยชาวไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้จัดประเพณีสิบสองมนล่องผ่องไต บริเวณเชิงสะพานข้ามแม่น้ำปาย บ้านปางหมู ตำบลปางหมู อำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยในงานจะจัดให้มีการประกวด “ผ่องจองส่างอุ๊กปุ๊ก” (กระทงไทยใหญ่) ซึ่งประดิษฐ์เป็นรูปปราสาท ภายในประดิษฐานพระอุปคุต และแห่ร่วมขบวน นอกจากนั้นยังมีการประกวดขบวนแห่ การประกวด “นางญิงไต” (สาวงามไทใหญ่), การประกวดการนุ่งโคไต (แต่งกายชุดไทใหญ่ การแสดงทางศิลปวัฒนธรรมต่างๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนด้วย

งานนมัสการพระธาตุดอยกองมู (ลอยกระทงสวรรค์) จัด ณ วัดพระธาตุดอยกองมู มีกิจกรรมทำบุญสักการะพระธาตุดอยกองมู และมีกิจกรรมการลอยกระทงสวรรค์ โดยติดกระทงไปกับลูกโป่งสวรรค์ รวมทั้งการปล่อยโคมลอยเพื่อบูชาพระเกศแก้วจุฬามณีบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ นอกจากนี้ก็มีมหรสพต่าง ๆ ให้ชมด้วย เช่น จ้าดไต (ลิเกไทใหญ่) เป็นต้น

ประเพณีกินวอหรือประเพณีปีใหม่ชนเผ่าลีซอ

ประเพณีกินวอหรือประเพณีปีใหม่ของชาวลีซอ ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า ถือว่าเป็นงานสำคัญที่สุดในรอบปี ซึ่งตรงกับประเพณีตรุษจีนถือเป็นงานใหญ่หลังจากการทำงานหนักมาในรอบปีนั้นได้สิ้นสุดลง และทุกครอบครัวได้เก็บเกี่ยวข้าวเข้ายุ้งฉางเรียบร้อยแล้ว ซึ่งหากพืชพันธุ์เพาะปลูกได้ผลดี สัตว์เลี้ยงเติบโตอย่างดี ชาวบ้านก็จะมีอาหารเพียงพอสำหรับตลอดปี โดยผู้หญิงจะเตรียมตัดเย็บเสื้อผ้าชุดใหม่ไว้ให้สมาชิกในบ้าน จากนั้นชาวบ้านก็จะช่วยกันฆ่าหมูเพื่อทำหมูเค็มแขวนเก็บไว้กินในปีใหม่ รวมทั้งทำผักดอง ผักกาดแห้ง เต้าหู้ยี้ ต้มเหล้า หาฟืน ตำข้าว เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามงานเร่งด่วน เมื่อถึงวันงานปีใหม่ก็จะไม่มีการทำงาน และร่วมสนุกสนานในช่วงงานปีใหม่ โดยงานจะจัดขึ้นระหว่างปลายเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ในทุก ๆ หมู่บ้านที่มีชนเผ่าลีซออาศัย ทั้งนี้จะมีหมู่บ้านชาวลีซอขนาดใหญ่ ที่จะจัดเทศกาลปีใหม่ของชาวลีซออย่างยิ่งใหญ่และมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งในเขตอำเภอปางมะผ้า ได้แก่ บ้านกื๊ดสามสิบ บ้านแม่หมูลีซอบ้านหนองตอง บ้านน้ำริน บ้านหนองผาจ้ำเขต และในอำเภอปาย ได้แก่ บ้านปางแปก บ้านใหม่

๑.๑.๔ โครงสร้างพื้นฐาน

๑) การคมนาคม

จังหวัดแม่ฮ่องสอน อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๙๒๔ กิโลเมตร มีการคมนาคม ๒ เส้นทาง คือ ทางบก โดยมีถนนสายหลัก จำนวน ๔ เส้นทาง คือ ทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (เชียงใหม่ - ฮอด -แม่สะเรียง - แม่ฮ่องสอน) ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ (เชียงใหม่ - แม่แตง - ปาย - แม่ฮ่องสอน) ทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ (แม่สอด - แม่สะเรียง - แม่ฮ่องสอน) และ ทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๓ (เชียงใหม่ - แม่แจ่ม - ขุนยวม - แม่ฮ่องสอน) นอกจากนี้ยังมีถนนสายรองเชื่อมระหว่างเส้นทางหลัก อยู่ในความดูแลของสำนักงานแขวงทางหลวงชนบท ถนนเชื่อมโยงระหว่างตำบล หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถนนเชื่อมโยงเส้นทางไปจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนทั้ง ๕ แห่ง และถนนเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอ มีสภาพถนนเป็นถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลูกรัง มีสภาพชำรุดทรุดโทรมเป็นช่วง ๆ และคดเคี้ยวตลอดเส้นทาง

สำหรับการคมนาคมทางอากาศมีท่าอากาศยาน ๒ แห่ง คือ

๑. ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน มีสายการบินให้บริการดังนี้

๑.๑ สายการบินบางกอกแอร์เวย์ ให้บริการเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน - เชียงใหม่ ทุกวัน วันละ ๑ เที่ยวบิน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๔๐ นาที

๑.๒ สายการบิน RPS SYSTEM ให้บริการเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน-เชียงใหม่ ทำการบิน ๘ เที่ยวบินต่อสัปดาห์ (จันทร์,อังคาร,พุธ,เสาร์ วันละ ๑ เที่ยวบิน ศุกร์ , อาทิตย์ วันละ ๒ เที่ยวบิน) (ให้บริการเที่ยวบินในห้วงฤดูกาลท่องเที่ยว)

๑.๓ สายการบินนกแอร์ ให้บริการเที่ยวบินระหว่างแม่ฮ่องสอน – กรุงเทพ (ดอนเมือง) ทำการบิน ๓ เที่ยวบินต่อสัปดาห์ (พุธ ศุกร์ และ อาทิตย์ วันละ ๑ เที่ยวบิน) ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑ ชั่วโมง ๔๐ นาที (ให้บริการเที่ยวบินในห้วงฤดูกาลท่องเที่ยว)

ตารางที่ ๓ สถิติจำนวนผู้โดยสาร

	ปี ๒๕๕๙		ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑	
	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก
จำนวนผู้โดยสาร	๒๗,๐๖๑	๒๘,๒๓๘	๓๐,๑๑๐	๓๐,๗๖๙	๓๑,๖๐๙	๓๑,๗๑๘

ที่มา : ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน

๒. ท่าอากาศยานปาย มีสายการบินให้บริการดังนี้

๒.๑ สายการบิน RPS SYSTEM ให้บริการเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน-เชียงใหม่ ทำการบินวันละ ๑ - ๒ เที่ยวบิน (ให้บริการเที่ยวบินในห้วงฤดูกาลท่องเที่ยว) (

๒) ไฟฟ้า

จังหวัดแม่ฮ่องสอน รับกระแสไฟฟ้ามาจากระบบสายส่ง ๑๑๕ KV ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จากสถานีไฟฟ้าจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านอำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า เข้าสู่ที่สถานีควบคุมการจ่ายไฟฟ้า สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดแม่ฮ่องสอน นำจ่ายด้วยระบบ ๒๒KV ไปในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ใช้กระแสไฟฟ้าจะระบบสายส่ง ๑๑๕ KV ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นหลัก จ่ายไฟฟ้าออกเป็นวงจรย่อยๆ มีอุปกรณ์ป้องกันและตัดตอนในแต่ละวงจร รวม ๑๐ ชุด หากมีการขัดข้องในแต่ละวงจร วงจรไฟฟ้าที่เหลือจะยังมีไฟฟ้าใช้อยู่ นอกจากนี้ จะมีแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำรองและร่วมขนานจ่ายไฟฟ้าให้กับประชาชน ได้แก่ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กแม่ฮ่องสอน และโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กแม่สะงา และหากระบบสายส่ง ๑๑๕ KV มีเหตุขัดข้อง ชำรุด หรือกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน จะมีโรงจักรดีเซลแม่ฮ่องสอน และโรงไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ผาบ่อง เป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำรอง แหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีดังนี้

ปัจจุบันยังมีหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟใช้ ๑๑๖ หมู่บ้านหลัก ๙๓ หย่อมบ้าน ซึ่งปัญหาของการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าให้กับหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้มีอุปสรรคด้านต่าง ๆ เช่น หมู่บ้านตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่า หากไม่ได้รับการอนุญาตใช้พื้นที่จะไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ สภาพเส้นทางคมนาคมไม่สะดวกทุรกันดารมาก สภาพเส้นทางคมนาคมมีสภาพที่คับแคบ ขึ้นภูเขาสูงชัน ที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ไกล จำนวนประชากรในหมู่บ้านมีไม่มาก ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนสูง เป็นต้น

ตารางที่ ๔ ข้อมูลสถานะหมู่บ้าน, หย่อมบ้าน ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ยังไม่ได้ขยายเขตระบบจำหน่ายของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค)

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้		รวม
		หมู่บ้านหลัก	หย่อมบ้าน	
๑	เมืองแม่ฮ่องสอน	๑๓	๒๖	๓๙
๒	ขุนยวม	-	๘	๘
๓	แม่สะเรียง	๒๙	๗	๓๖
๔	แม่ลาน้อย	๒๒	๑๙	๔๑
๕	สบเมย	๒๖	๒๔	๔๐
๖	ปาย	๙	๙	๑๘
๗	ปางมะผ้า	๑๗	๑๐	๒๗
		๑๑๖	๙๓	๒๐๙

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๕ ข้อมูลโรงไฟฟ้า

ที่	สังกัด/แหล่งผลิต	ที่ตั้ง	กำลังผลิต (กิโลวัตต์)	ประเภทการผลิต
โรงไฟฟ้าในสังกัดกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน				
๑	โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กแม่สะงา (เขื่อนแม่สะงา)	ต.หมอกจำแป่ อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๑๒,๐๐๐	พลังน้ำ
๒	โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดแม่ฮ่องสอน (เขื่อนผาบ่อง)	ต.ผาบ่อง อ.เมืองแม่ฮ่อสอน	๘๕๐	พลังน้ำ
๓	โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กแม่สะเรียง (เขื่อนแม่สะเรียง)	อ.แม่สะเรียง	๑,๒๕๐	พลังน้ำ
โรงไฟฟ้าในสังกัดการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย				
๔	โรงจักรดีเซลแม่ฮ่องสอน	ต.ผาบ่อง อ.เมืองแม่ฮ่อสอน	๕,๔๐๐	น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง
๕	โรงไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ผาบ่อง	ต.ผาบ่อง อ.เมืองแม่ฮ่อสอน	๕๐๐	พลังงานแสงอาทิตย์
โรงไฟฟ้าในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค				
๖	โรงจักรดีเซลแม่สะเรียง		๔,๐๐๐	น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง

ที่	สังกัด/แหล่งผลิต	ที่ตั้ง	กำลังผลิต (กิโลวัตต์)	ประเภทการผลิต
๗	เขื่อนแม่ปาย		๒,๓๐๐	พลังน้ำ
รับซื้อจากบริษัทเอกชน				
๘	บริษัท แม่สะเรียง โซลา จำกัด	ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง	๓,๐๐๐	พลังงานแสงอาทิตย์
๙	บริษัท นภัสโซลาร์ จำกัด	ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง	๑,๐๐๐	พลังงานแสงอาทิตย์
	รวมทั้งสิ้น		๓๐,๓๐๐	

๓) ประปา

ปี ๒๕๖๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค ตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน ๒ สาขา คือ สาขาแม่ฮ่องสอน และสาขาแม่สะเรียงครอบคลุมพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอแม่ลาน้อย โดยมีกำลังการผลิตต่อวันจากแหล่งการผลิตจำนวน ๔ แหล่ง ดังนี้

ตารางที่ ๖ กำลังการผลิตน้ำประปา

ที่	แหล่งการผลิต	กำลังการผลิต (ลบ.ม. ต่อวัน)	สาขาที่ให้บริการ
๑	อ. เมือง จ. แม่ฮ่องสอน	๗,๒๐๐	กปภ.สาขาแม่ฮ่องสอน
๒	อ. ปางมะผ้า จ. แม่ฮ่องสอน	๑,๒๐๐	หน่วยบริการ ปางมะผ้า
๓	อ. แม่สะเรียง จ. แม่ฮ่องสอน	๔,๘๐๐	กปภ.สาขาแม่สะเรียง
๔	อ. แม่ลาน้อย จ. แม่ฮ่องสอน	๑,๒๐๐	หน่วยบริการ แม่ลาน้อย
	รวม	**๑๔,๔๐๐**	

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคแม่ฮ่องสอน

จำนวนครัวเรือนผู้ใช้น้ำ จำนวน ๑๒,๘๕๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๕ ของครัวเรือนทั้งหมด (คำนวณจากข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง ปี ๒๕๖๒) ส่วนที่เหลือใช้จากแหล่งน้ำอื่น ๆ คือ แหล่งน้ำบาดาล ระบบประปาหมู่บ้าน และระบบประปาภูเขา

๑.๑.๕ การศึกษา

๑. การจัดการศึกษาในระบบของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีส่วนราชการ และหน่วยงานที่กำกับดูแล จำนวน ๖ สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (สพช.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตร.) (ตชด.) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๗ การจัดการศึกษาในระบบของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สังกัด	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	จำนวนครูผู้สอน (คน)	จำนวนผู้เรียน(คน)						รวมทั้งสิ้น (คน)
			เด็กเล็ก	อนุบาล	ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย /ปวช.	ปวส.	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	๓๕๓	๓,๙๑๖	-	๖,๖๗๗	๒๐,๐๒๕	๙,๗๗๔	๕,๐๗๒	-	๔๑,๕๔๘
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)	๑๑ (๑๗๐ ศพด.)	๔๓๔	๒,๓๘๓	๗๗๗	๑,๑๖๕	๕๓๔	๒๙๐	-	๕,๑๔๙
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (สพช.)	๒	๑๖	-	-	-	๒๓๕	๕๔	-	๒๘๙
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	๒	๑๐๘	-	-	-	-	๑,๒๘๙	๔๓๖	๑,๗๒๕
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	๖ (นอกระบบ ๓ แห่ง)	๘๖		๗๑๔	๑,๑๕๔	๗๕	-	-	๑,๙๔๓
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตร.) (ตชด.)	๑๗	๑๑๘	-	๓๕๒	๑,๐๑๖	-	-	-	๑,๓๖๘
รวมทั้งสิ้น	**๓๙๑**	**๔,๖๗๘**	**๒,๓๘๓**	**๘,๕๒๐**	**๒๓,๓๖๐**	**๑๐,๖๑๘**	**๖,๗๐๕**	**๔๓๖**	**๕๒,๐๒๒**

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒. การจัดการศึกษานอกระบบ ให้บริการศึกษาในรูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานการศึกษาต่อเนื่องประเภททางไกล การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.ทางไกล) ประกาศนียบัตรอาชีพ และการศึกษาเพื่อชุมชนบนพื้นที่สูง แบ่งได้เป็น

ตารางที่ ๘ การจัดการศึกษานอกระบบของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สังกัด	ระดับชั้น	จำนวนนักศึกษา (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	ผู้ไม่รู้หนังสือ	๒,๖๔๔	๒,๗๑๘	๕,๓๖๒
	ประถมศึกษา	๓๔๗	๒๐๗	๕๕๔
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๑,๒๒๖	๕๓๙	๑,๗๖๕
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑,๕๓๙	๙๓๖	๒,๔๗๕
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	๓๖	๔๘	๘๔
	รวมทั้งสิ้น	**๕,๗๙๒**	**๔,๔๔๘**	**๑๐,๒๔๐**
	จำนวนครูผู้สอน	**๑๐๐**	**๘๖**	**๑๘๖**

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๓. สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญญา จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพนวมินทราชินีแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง และวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

๔. สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

๕. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ดูแลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑ แห่ง

๑.๑.๖ ด้านสาธารณสุข

สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสถานบริการในระดับ PRIMARY CARE และ SECONDARY CARE จำแนกออกเป็น ดังนี้

๑. โรงพยาบาล มีโรงพยาบาลทั่วไปขนาด ๑๕๐ เตียง (ระดับ S) จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชนขนาด ๙๐ เตียง (ระดับ M๒) จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชนขนาด ๖๐ เตียง (ระดับ F๑) จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชนขนาด ๓๐ เตียง (ระดับ F๒) จำนวน ๔ แห่ง

๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีจำนวนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ๗๒ แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอ และนอกเขตตามเห็นสมควร

๓. สถานบริการสาธารณสุขชุมชน(สสช.) มีสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) เปิดบริการทั้งหมด ๕๙ แห่ง โดยมีข้าราชการ / ลูกจ้างประจำ (พสช.) ปฏิบัติงานประจำ มีพนักงานสุขภาพชุมชน (พสช.) ที่ผ่านการอบรม อสม.ที่ผ่านการอบรมความรู้มาปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดบริการสาธารณสุขในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร เกิดความต่อเนื่องและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการ

๔. สถานบริการสาธารณสุขในสังกัดของกรมควบคุมโรค ได้แก่ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลง (ศตม.ที่ ๑ แม่ฮ่องสอน) เป็นหน่วยงานระดับจังหวัดและมีหน่วยงาน ระดับอำเภอ คือ หน่วยควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยแมลง (นคม.) จำนวน ๗ แห่ง และมาลาเรียคลินิก จำนวน ๑๐ แห่ง

๕. ศูนย์มาลาเรียชุมชนเป็นหน่วยบริการระดับชุมชนที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับสหภาพพม่า ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกองทุนโลก (GLOBAL FUND) เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคไข้มาลาเรียในพื้นที่ตามแนวชายแดน ที่มีการแพร่เชื้อสูง มีการคมนาคมที่ยากลำบากและไม่มีสถานที่ตรวจรักษามาลาเรียด้วยกล้องจุลทรรศน์ ดำเนินการในพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย รวมจำนวน ๓๒ แห่ง

๖. สถานบริการสาธารณสุขในสังกัดกรมการแพทย์ ได้แก่ โรงพยาบาลธัญญารักษ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑ แห่ง ขนาด ๙๐ เตียง เปิดให้บริการบำบัดรักษาผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดทั้งในลักษณะการบำบัดแบบผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยในและบำบัดในชุมชน

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุขแต่ละประเภทในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

อำเภอ	โรงพยาบาล			รพ.สต. (แห่ง)	สสช. (แห่ง)	นคม. (แห่ง)	มาลาเรียคลินิก (แห่ง)	ศูนย์มาลาเรียชุมชน (แห่ง)
	จำนวน (แห่ง)	จำนวน (เตียง)	ระดับตาม Service Plan					
เมือง	๑	๑๕๐	S	๑๖	๙	๑	๒	๓
แม่สะเรียง	๑	๙๐	M๒	๑๑	๑๔	๑	๑	๑๐
ปาย	๑	๖๐	F๑	๑๑	๖	๑	๑	-
ขุนยวม	๑	๓๐	F๒	๑๐	๕	๑	๑	-
แม่ลาน้อย	๑	๓๐	F๒	๑๑	๑๐	๑	๒	-
สบเมย	๑	๓๐	F๒	๘	๑๐	๑	๑	๘
ปางมะผ้า	๑	๓๐	F๒	๕	๕	๑	๑	-
รวม	**๗**	**๔๒๐**	**-**	**๗๒**	**๕๙**	**๗**	**๑๐**	**๓๒**

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข, กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพฯ, กลุ่มงานควบคุม

ตารางที่ ๑๐ แสดงสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ปี ๒๕๖๒

สาขาวิชาชีพ	กรอบอัตรากำลัง (คน)	จำนวนผู้ปฏิบัติงานจริง (คน)	สัดส่วนต่อประชาการระดับจังหวัด	สัดส่วนต่อประชากรระดับประเทศ	การเปรียบเทียบสัดส่วนระดับประเทศ
แพทย์	๗๔	๖๕	๑ : ๓,๙๘๗	๑ : ๒,๐๖๕	-
ทันตแพทย์	๔๐	๒๗	๑ : ๙,๓๐๓	๑ : ๙,๔๒๕	-
เภสัชกร	๔๐	๓๓	๑ : ๗,๗๕๒	๑ : ๕,๑๓๗	-
พยาบาลวิชาชีพ	๔๕๖	๔๒๖	๑ : ๖๑๖	๑ : ๔๑๑	-
อื่น ๆ	-	-	-	-	-

ที่มา : กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ มิถุนายน ๒๕๖๒

สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานจริง ในปี ๒๕๖๒ พบว่า มีจำนวนแพทย์ จำนวน ๖๕ คน ทันตแพทย์ จำนวน ๒๗ คน เภสัชกร จำนวน ๓๓ คน พยาบาลวิชาชีพ จำนวน ๔๒๒ คน ซึ่งว่าบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานจริงยังไม่เต็มกรอบอัตรากำลัง และหากคำนวณสัดส่วนบุคลากรสายวิชาชีพต่อประชากรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ต้องรับผิดชอบประชากรในสัดส่วนที่สูงกว่าสัดส่วนต่อประชากรระดับประเทศที่กำหนด

๑.๑.๗ ทรัพยากรธรรมชาติ

๑) <u>ทรัพยากรดิน</u>

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ของดินที่พบบริเวณดังกล่าว มีทั้งดินลึกและดินตื้นลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิด ในบริเวณนั้นมักมีเศษหินก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไปส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ในพื้นที่ทำการเกษตรบริเวณตะพักลำน้ำหรือที่ราบระหว่างเขาส่วนใหญ่เป็นดินลึก เนื้อดินร่วนเหนียวปนทรายความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ในพื้นที่ดอนส่วนใหญ่เป็นดินลึกมาก เนื้อดินร่วนปนดินเหนียว มีปัญหาเป็นดินกรดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่เป็นดินตื้นมีหินและกรวดปน เนื้อดินร่วนปนทราย และดินเป็นดินกรด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่ายบริเวณที่มีความลาดชันไม่มากนัก และดินไม่ตื้นมาก อาจใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องรบกวนดินน้อยที่สุด พร้อมทั้งจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม ใส่ปูนเพื่อแก้ความเป็นกรดของดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

๒) ทรัพยากรน้ำ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลุ่มน้ำสาละวินเป็นแม่น้ำสายหลัก และมีกลุ่มลุ่มน้ำสาขา ๔ สาขา ได้แก่ กลุ่มลุ่มน้ำสาขาปาย กลุ่มลุ่มน้ำสาขายวม กลุ่มลุ่มน้ำสาขาเมย และกลุ่มลุ่มน้ำสาขาสาละวิน แบ่งออกเป็น ๑๗ ลุ่มน้ำสาขา ซึ่งแม่น้ำทุกสายจะไหลไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวินในเขตสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งจากการบุกรุกพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ปริมาณน้ำต้นทุนในแม่น้ำสายหลักลดลงและมีสภาพตื้นเขิน ทรัพยากรน้ำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำจากพื้นที่ป่าต้นน้ำอยู่บริเวณรอยต่อระหว่างทิวเขาถนนธงชัยกับทิวเขาแดนลาว และทิวเขาทางตอนใต้ในอำเภอขุนยวม และการจัดประเภทของแหล่งน้ำในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีแม่น้ำสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำปาย แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำยวม และแม่น้ำสายรอง ได้แก่ แม่สุรินทร์ แม่ลาหลวง แม่เงา น้ำของ น้ำแม่ริด แม่สะเรียง แม่สะงา แม่สะมาด ส่วนอ่างเก็บน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำม่อนตะแลง ปริมาณกักเก็บน้ำปริมาณ ๐.๒๖๙ (ลบ.ม.) อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ฮ่องสอน ปริมาตรกักเก็บน้ำปริมาณ ๐.๖๖๓ (ลบ.ม.) อ่างเก็บน้ำจองจายปริมาตรกักเก็บน้ำปริมาณไม่แน่นอน (ลบ.ม.) ประชาชนในพื้นที่มีความต้องการใช้น้ำด้านเกษตรร้อยละ ๓๓.๑๔ สำหรับปริมาณการใช้น้ำใต้ดิน ประเภทบ่อน้ำบาดาลในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีบ่อน้ำบาดาลที่สามารถใช้งานได้ทั้งหมดจำนวน ๔๐๒ แห่ง และส่วนที่เอกชนขออนุญาตใช้น้ำบาดาลที่เป็นการเจาะน้ำบาดาลเพื่อจะใชในการอุปโภคบริโภคทั่วไป หรือเพื่อการเกษตร หรือเพื่อใชในภาคธุรกิจ หรือเพื่อใชในภาคอุตสาหกรรม จำนวน ๕๒ แห่ง

๓) <u>ทรัพยากรป่าไม้</u>

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีเนื้อที่ทั้งหมด ๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗ ไร่ มีพื้นที่ป่าตามกฎหมาย ๗,๘๔๙,๖๔๐ ไร่ พื้นที่ป่าสมบูรณ์ ๖,๘๖๐,๖๑๑.๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๙ (ข้อมูลกรมป่าไม้ ๒๕๖๑)

ภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีลักษณะเป็นทิวเขาสลับซับซ้อน ที่มีความสูงจากน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ ๑๐๐ - ๒,๐๐๐ เมตร เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทิวเขาเรียงตามแนวทิศเหนือและทิศใต้ขนานกัน ทิวเขาที่สำคัญ คือ ทิวเขาแดนลาว อยู่ทางตอนเหนือสุดของจังหวัด เป็นแนวแบ่งเขตแดนประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และ ทิวเขาถนนธงชัย ประกอบด้วยทิวเขาเรียงขนานกัน ๓ แนว คือ ทิวเขาถนนธงชัยตะวันตก เป็นแนวเขตแดนประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาทิวเขาถนนธงชัยกลาง อยู่ระหว่างแม่น้ำยวมและแม่น้ำแม่แจ่ม และทิวเขาถนนธงชัยตะวันออก เป็นแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งยังเป็นที่ตั้งของยอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาแม่ยะอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปาย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒,๐๐๕ เมตร **ประเภทของป่าไม้**ที่พบในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีทั้งป่าชนิดไม่ผลัดใบ ได้แก่ ป่าดงดิบชื้น ป่าดงดิบเขา และป่าสน และป่าชนิดผลัดใบ ได้แก่ ป่าผสมเบญจพรรณ และป่าเต็ง-รัง นอกจากนี้ยังพบป่าไร่ร้างและป่าไร่เลื่อนลอย พืชพันธุ์ไม้ในป่าส่วนใหญ่เป็นไม้มีค่า เช่น ไม้สัก ไม้เต็งรัง ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัง ไม้มะค่าโมง ไม้รกฟ้า ไม้ยมหอม ไม้ตะเคียนทอง ไม้ตะเคียนหนู ไม้เต็ง ไม้รัง ยางเหียง ไม้พลวง ไม้ตะแบก ฯลฯพืชพันธุ์ไม้ที่มีอยู่ทั่วไป ได้แก่ ไม้ไผ่ ผักหวานป่า ต้นคราม ผักกูด ผักกูดดอย ผักพ่อค้า ดอกอาว (กระเจียว) สาบแล แคป่า เพกา ปู่ย่า ผักแว่น ผักหนาม ผักเฮือด ผ่า เพียฟาน ฟักข้าว มันปลา (มันปู) เตา(สาหร่ายน้ำจืด) อ่องลอด (ดอกหิน) สมอไทย มะขามป้อม พืชพันธุ์ไม้เฉพาะ มีผักส้มปี้ (หัวแหวน) ผักหนามโค้ง (หมากลม) ดอกดิน เป็นต้น สัตว์ป่าที่พบได้แก่ เลียงผา กวางป่า เก้ง หมูป่า วัวแดง กระทิง เสือโคร่ง กระต่ายป่า กระรอก กระแต ชะนี นกกว่า ๑๒๐ ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประมาณ ๓๐ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ๕ ชนิด สัตว์เลื้อยคลายประมาณ ๓๐ ชนิด ปลาน้ำจืดประมาณ ๓๐ ชนิด และแมลงกว่า ๒๐๐ ชนิด

ที่สำคัญจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผืนป่าสักที่ประชาชนแม่ฮ่องสอนหวงแหน คือ “ป่าสักนวมินทรราชินี” เนื้อที่รวม ๔๙๗.๒ ตารางที่กิโลเมตร หรือ ๓๑๐,๗๒๕ ไร่ เป็นไม้สักมีลักษณะดี ขนาดใหญ่ลำต้นเปลาตรง อัตราการเจริญเติบโตสม่ำเสมอ สภาพป่ามีความสมบูรณ์ สามารถเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่สูงกว่า ๑,๐๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถแล้ว ทรงรับโครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สักและพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบริเวณป่าลุ่มน้ำของ-ลุ่มน้ำปาย อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื่องจากผืนป่าสักดังกล่าวมีความหลากหลายทางชีวภาพเหมาะสมสำหรับศึกษาวิจัย พัฒนาพันธุ์ไม้สัก และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ เช่น การล่องแก่งชมป่าสัก เป็นต้น

๑.๑.๘ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากพื้นที่รวมของจังหวัดทั้งหมด ๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ป่า พื้นที่ป่าสมบูรณ์ ๖,๘๖๐,๖๑๑.๙๔ ไร่ พื้นที่ทางการเกษตร ๓๑๑,๗๖๖ ไร่ และพื้นที่ชลประทาน ๑๔๒,๑๑๖ ไร่ นอกนั้นเป็นพื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่อื่นๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) พื้นที่ป่าไม้

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีเนื้อที่ทั้งหมด ๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗ ไร่ มีพื้นที่ป่าตามกฎหมาย ๗,๘๔๙,๖๔๐ ไร่ พื้นที่ป่าสมบูรณ์ ๖,๘๖๐,๖๑๑.๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๙ (ข้อมูลกรมป่าไม้ ๒๕๖๑) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๔,๑๑๓,๑๕๔.๕๗ ไร่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๓,๗๓๔,๗๒๓ ไร่ พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ตามประมวล

กฎหมายที่ดินจำนวน ๑๒๘,๓๙๙.๕๒ ไร่ พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ ส.ป.ก. ๑๗,๕๔๒ ไร่ พื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนฯ ๔๘,๕๐๒ ไร่

๒) พื้นที่เกษตร

พื้นที่การเกษตร ๓๑๑,๗๖๖ ไร่ โดยเป็นการเพาะปลูกข้าว ๑๗๔,๙๙๒ ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๗๓,๑๑๑ ไร่ ถั่วเหลือง ๓๐,๑๓๗ ไร่ กระเทียม ๑๘,๙๓๔ ไร่ กะหล่ำปลี ๙,๑๗๑ ไร่ กาแฟอาราบิกา ๖,๔๖๙ ไร่ ส้มเขียวหวาน ๑,๐๒๒ ไร่ ถั่วลิสง ๑,๘๗๘ ไร่ บุก ๑,๔๕๖ ไร่ งาขาว ๗๘๙ ไร่ และงาดำ ๘๐๙ ไร่ นอกจากเหนือจากนี้เป็นการเกษตรอื่นๆ

๓) พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่การเกษตร ๓๑๑,๗๖๖ ไร่ โดยมีพื้นที่ทางการเกษตรที่อยู่ในพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๑๔๒,๑๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕๘ ของพื้นที่การเกษตร แยกเป็นพื้นที่ในเขตโครงการชลประทานขนาดกลาง และโครงการชลประทานขนาดเล็ก ดังนี้

๑. โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๖ โครงการ รวมพื้นที่ ๒๒,๒๕๐ ไร่ (พื้นที่ชลประทาน ๑๑,๙๙๕ ไร่) มีปริมาณน้ำเก็บกักรวม ๑.๒๗๔ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒. โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๓๐๕ โครงการ รวมพื้นที่รับประโยชน๑ ๑๑๙,๘๖๖ ไร่ มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๒๙ อ่าง ปริมาณน้ำเก็บกัก ๑๑.๔๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

สำหรับพื้นที่การเกษตรที่ยังไม่มีการจัดระบบชลประทาน ส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนทางการเกษตร และในฤดูแล้งเกษตรกรต้องอาศัยแหล่งน้ำอื่น เช่น แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในระดับไร่นา และบ่อน้ำบาดาลโครงการชลประทานแม่ฮ่องสอน ได้เริ่มพัฒนาแหล่งน้ำกระจายไปตามอำเภอต่างๆ ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน จนถึงปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๓๑๑ โครงการ ประกอบด้วย

- อ่างเก็บน้ำ จำนวน ๓๑ แห่ง
- ฝาย จำนวน ๒๐๓ แห่ง
- สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๑๙ สถานี
- ระบบส่งน้ำ จำนวน ๕๘ แห่ง

สามารถช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกของราษฎร ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมในศูนย์พัฒนาตามพระราชดำริ รวมเป็นพื้นที่ที่ได้รับความช่วยเหลือ มีพื้นที่ชลประทานปัจจุบันรวม ๑๔๒,๑๑๖ ไร่

<u>ข้อมูลพื้นที่ทำกินที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมาย</u>

๑. ข้อมูลที่ดินในเขตพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสำนักงานปฏิรูปที่ดิน (๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑) มีพื้นที่ทำการเกษตร แปลงเกษตรกรรมและแปลงที่ดินชุมชน รวม ๑๘,๓๘๓ ไร่ (๕,๗๔๒ แปลง/๔,๔๗๗ ราย) หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๓ ของพื้นที่ทำเกษตรกรรม

๒. จากข้อมูลสำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ณ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๒) ระบุว่าพื้นที่ถือครองที่มีเอกสารสิทธิ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งหมด จำนวน ๓ ประเภท ได้แก่

๒.๑ โฉนดที่ดิน จำนวนเนื้อที่รวม ๖๙,๙๙๘ ไร่ ๑ งาน ๑๒๘ ตารางวา หรือ ๔๐,๗๘๓ แปลง

๒.๒ นส.๓ ก จำนวนเนื้อที่รวม ๗,๘๑๒ ไร่ ๐ งาน ๙๓ ตารางวา หรือ ๓,๑๕๒ แปลง

๒.๓ นส.๓ จำนวนเนื้อที่รวม ๒๑,๕๒๙ ไร่ ๐ งาน ๑๓๔ ตารางวา หรือ ๕,๖๐๘ ไร่

๑.๑.๙ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑) แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และผจญภัย อาทิ ทุ่งดอกบัวตอง อำเภอขุนยวม ถ้ำแก้วโกมล อำเภอแม่ลาน้อย ปางอุ๋ง ถ้ำปลา-ผาเสื่อ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน การล่องแก่งชมป่าสักนวมินทราชินี

ถ้ำบ่อผี ถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า การล่องแพชมแม่น้ำเงา อำเภอสบเมย และการขี่ช้างเที่ยวชมธรรมชาติกองแลนแคนยอน บ่อน้ำร้อนไทรงาม และ บ่อน้ำร้อนท่าปาย อำเภอปาย เป็นต้น

๒) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม อาทิ หมู่บ้านกระเหรี่ยงคอยาว บ้านรักไทย วัดพระธาตุดอยกองมู วัดจองคำ วัดจองกลาง วัดป่าถ้ำวัว สวนธรรมภูสมะ (สะพานซูตองเป้) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ศูนย์วัฒนธรรมจีนยูนาน บ้านสันติชล อำเภอปาย วัดพระธาตุ ๔ จอม อำเภอแม่สะเรียง วัดศรีดอนชัย วัดน้ำฮู อำเภอปาย หมู่บ้านโฮมสเตย์บ้านจ่าโบ่ บ้านแม่ละนา บ้านบ่อไคร้ บ้านเมืองแพม อำเภอปางมะผ้า บ้านห้วยฮี้ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน บ้านห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย บ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม บ้านท่าตาฝั่ง อำเภอสบเมย เป็นต้น

๓) แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ อาทิ อนุสาวรีย์พระยาสิงหนาทราชา สะพานประวัติศาสตร์อำเภอปาย อนุสรณ์สถานไทย -ญี่ปุ่น อำเภอขุนยวม

๔) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาทิ ภูโคลน น้ำพุร้อนผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โป่งน้ำร้อนท่าปาย อำเภอปาย น้ำพุร้อนหนองแห้ง อำเภอขุนยวม บ่อน้ำร้อนแม่ฮุ อำเภอแม่ลาน้อย สปาและนวดแผนไทย

๕) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อาทิ โครงการหลวงแม่ลาน้อย นาขั้นบันไดบ้านห้วยห้อม ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อยศูนย์บริการและพัฒนาพื้นที่สูงปางตองตามพระราชดำริ ศูนย์บริการและลุ่มน้ำปาย ตามพระราชดำริ และศูนย์ส่งเสริมเกษตรที่สูงห้วยมะเขือส้ม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ได้แก่

๑) วัดพระธาตุดอยกองมู วัดนี้เดิมมีชื่อเรียกว่า วัดปลายดอย เป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมืองที่สำคัญ ประกอบด้วยพระธาตุเจดีย์ที่สวยงาม ๒ องค์ ซึ่งจากวัดพระธาตุดอยกองมูนี้สามารถมองเห็นภูมิประเทศและสภาพตัวเมืองแม่ฮ่องสอนได้อย่างชัดเจนและสวยงามมาก ทั้งนี้วัดพระธาตุดอยกองมูจะมีงานเทศกาลประจำปีหลายงาน เช่น ในวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ โดยเฉพาะในวันออกพรรษาจะมีการตักบาตรดาวดึงส์ หรือตักบาตรเทโวโรหนะ

๒) <u>ปางอุ๋ง</u> เป็นแหล่งท่องเที่ยวในโครงการพระราชดำริ ปางตอง ๒ มีภาพทิวทัศน์ที่สวยงามของไอหมอกที่ลอยเหนือทะเลสาบกับบรรยากาศอันหนาวเหน็บในยามเช้า ทำให้ปางอุ๋งกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสุดแสนโรแมนติก จนได้รับขนานนามว่าเป็น "สวิตเซอร์แลนด์แห่งเมืองไทย"

๓) <u>ปาย แม่ฮ่องสอน</u> ปายเป็นอำเภอกลางหุบเขาที่มีการปรับตัวจากเมืองเก่าให้ลงตัวกับเมืองใหม่ โดยมีถนนคนเดินเมืองปาย ร้านค้า ร้านกาแฟ ร้านอาหาร และจำหน่ายสินค้าที่ทำมาจากงานศิลปะหลากหลาย นอกจากนี้ บ่อน้ำร้อนไทรงาม และ บ่อน้ำร้อนท่าปาย เป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมมากในช่วงหน้าหนาว

๔) <u>ทุ่งดอกบัวตอง ดอยแม่อูคอ</u> อำเภอขุนยวม โดยเมื่อดอกบัวตองบานพร้อม ๆ กันในช่วงเดือนพฤศจิกายนจะเหลืองอร่ามปกคลุมทั่วทั้งภูเขาจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามอีกแห่งของแม่ฮ่องสอน

๕) <u>ถ้ำแก้วโกมล ถ้ำน้ำแข็ง</u> เดิมเรียกชื่อถ้ำผลึกแคลไซต์แม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย ถ้ำแก้วโกมลเป็นถ้ำผลึกแคลไซต์ที่สวยงามที่สุดในประเทศไทยและพบเป็นแหล่งที่ ๒ ของเอเชีย โดยแห่งแรกอยู่ที่ประเทศจีน

๖) <u>ถ้ำน้ำลอด ถ้ำผีแมน</u> ถ้ำน้ำลอดเป็นถ้ำที่มีชื่อเสียงสวยงามและเข้าชมได้สะดวก ถ้ำน้ำลอดมีสายน้ำไหลผ่านตั้งแต่ปางทางเข้าถ้ำไปจนถึงถ้ำสุดท้าย ซึ่งถ้ำแห่งนี้มีความยาวกว่า ๕๐๐ เมตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่ได้รับความนิยมมากในหมู่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

๗) <u>สะพานซูตองเป้</u> “สะพานอธิษฐานสำเร็จ” ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้วยพลังแห่งศรัทธาและการร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านที่ก่อประสานกันเป็นสะพานที่มีความงดงาม จนกลายเป็นความเชื่อที่ว่าใครที่มาที่นี่ให้เดินข้ามผ่านสะพานอธิษฐานสำเร็จ

๘) <u>อุทยานแห่งชาติสาละวิน</u> มีสภาพป่าไม้สมบูรณ์ ทิวทัศน์และลักษณะทางธรรมชาติที่สวยงาม ซึ่งแต่เดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าสาละวิน” ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสบเมย และอำเภอแม่สะเรียง มีพื้นที่ติดชายแดนระหว่างประเทศไทย และเมียนมา

๙) <u>หมู่บ้านรักไทย</u> เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ กลางหุบเขา ของชาวจีนยูนนาน ซึ่งอยู่ติดชายแดนไทย - เมียนมา หมู่บ้านถูกแวดล้อมไปด้วยทิวเขาและพันธุ์ไม้ต่างๆ อาทิ พืชเมืองหนาว จึงทำให้หมู่บ้านแห่งนี้มีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ

๑.๑.๑๐ การค้าชายแดน

ปัจจุบันจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีด่านถาวร มีเพียงจุดผ่อนปรนทางการค้า ๕ แห่ง ที่กฎหมายอนุมัติให้มีการค้าสินค้า ได้แก่ ๑) ด่านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม-บ้านน้ำมาง รัฐคะยา ๒) ด่านห้วยผึ้ง อำเภอเมือง-บ้านนามน รัฐฉาน ๓) ด่านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง-บ้านใหม่ รัฐคะยา ๔) ด่านเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง - บ้านห้วยทราย รัฐคะยา และ ๕) ด่านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย - จังหวัดผาปูน รัฐกะเหรี่ยง ซึ่งฝ่ายไทยโดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนกำหนดให้สามารถแลกเปลี่ยนสินค้าที่จำเป็นในการอุปโภค- บริโภคในชีวิตประจำวัน และเป็นสินค้าไม่ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นใดได้ภายในบริเวณตลาดนัดเพื่อการค้าห่างจากแนวพรมแดนประมาณ ๒ กิโลเมตร ระหว่างเวลาตั้งแต่ ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐น. (เวลาประเทศไทย) ของทุกวัน

๑.๒ ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

๑.๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๑) ภาพรวมของเศรษฐกิจ

ขนาดเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน (GPP ณ ราคาประจำปี) ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีมูลค่าประมาณ ๑๓,๖๐๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๘ ของ GDP ประเทศไทย ประชากรมีรายได้ต่อหัวประมาณปีละ ๔๘,๑๓๒ บาท โดยโครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งรายเป็นภาคที่สำคัญได้แก่ ภาคเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ ๒๖ ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๖ และภาคบริการ ร้อยละ ๖๘ ตามลำดับ สำหรับอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย (Long term Growth) ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ ๕.๗ สูงว่าอัตราการขยายตัวของประเทศไทยซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๓.๑ และมีอัตราเงินเฟ้อของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๐.๘

ตารางที่ ๑๑ โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน

%YOY	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
เศรษฐกิจจังหวัด	๓.๑	๒๗.๓	-๔.๖	๒.๕
ด้านอุปทาน (การผลิต)	๕.๑	๓๕.๒	-๙.๑	๕.๑
- ภาคเกษตรกรรม	-๗.๖	๖๔.๓	-๒๑.๒	๑๕.๑
- ภาคอุตสาหกรรม	๒๓.๔	๓๒.๑	๒๑.๓	-๑๓.๒
- ภาคบริการ	๑๗.๔	๖.๘	๑.๑	-๐.๘
ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย)	-๒.๐	๕.๗	๑๑.๑	-๕.๐
- การบริโภคภาคเอกชน	๓.๑	๑๔.๔	๐.๐	๔.๒
- การลงทุนภาคเอกชน	-๑๒.๙	๙.๒	๓๓.๕	-๒๒.๕
- การใช้จ่ายภาครัฐ	-๑.๑	๕.๐	-๖.๖	๗.๑

%YOY	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
- การค้าชายแดน	๖๑.๖	-๒๒.๘	๑.๑	๔๘.๓
รายได้เกษตรกร	-๒๑.๗	๘๕.๗	๑๓.๔	-๑๕.๐
ด้านการเงิน				
- เงินฝากรวม	๘.๙	๖.๕	๕.๕	๔.๔
- สินเชื่อรวม	๑๐.๐	๙.๔	๔.๐	๖.๐
ด้านเสถียรภาพ				
- อัตราเงินเฟ้อ	-๑.๑	๐.๘	๑.๒	๑.๓
- การจ้างงาน (คน)	๑๑๐,๔๙๘	๑๑๐,๑๐๓	๑๐๗,๒๗๓	๑๐๕,๗๓๖

ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๑๒ เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านอุปทาน

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจด้านอุปทาน (Supply) (สัดส่วนต่อ GPP)	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒				
		Q๑	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	YTD
ดัชนีผลผลิตภาคเกษตรกรรม (%YOY)	๑๓.๗	-๑.๒	-๕๐.๖	๙๐.๔	๗๖.๐	๔๕.๙
ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม (%YOY)	-๑๓.๒	๑.๖	-๒.๘	-๘.๐	๖.๙	๘.๒
ดัชนีผลผลิตภาคบริการ (%YOY)	-๐.๘	๓.๘	-๑๐.๙	-๒.๓	-๐.๗	๔.๘

ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๑๓ เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านอุปทาน

เครื่องชี้ด้านรายได้เกษตรกรและด้านการเงิน	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒				
		Q๑	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	YTD
ดัชนีรายได้เกษตรกร (%YOY)	-๑๖.๑	-๑๓.๕	-๖๓.๕	๖๑.๗	๗๖.๒	๓๙.๖
ปริมาณเงินฝากรวม (%YOY)	๔.๔	๘.๓	๖.๗	๘.๓	๗.๕	๒.๙
ปริมาณสินเชื่อรวม (%YOY)	๖.๐	๖.๓	๕.๗	๖.๓	๖.๑	๐.๘

ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๑๔ เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านการใช้จ่าย

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจด้านการใช้จ่าย (Demand Side)	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒				
		Q๑	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	YTD
ดัชนีการบริโภคภาคเอกชน (%YOY)	๔.๒	๓.๐	-๖.๗	๓.๒	๔.๘	๒.๔
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (%YOY)	-๒๒.๕	๓๙.๖	๗๑.๐	-๒.๐	-๒๓.๒	๓๕.๕
ดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐ (%YOY)	๗.๑	๑.๐	๔.๗	๑๖.๗	-๑๐.๕	-๒.๒
ดัชนีการค้าชายแดน (%YOY)	๔๘.๓	-๔๕.๖	-๒๙.๕	-๔๐.๑	-๓๕.๗	-๒๗.๗

ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๑๕ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

รายการ	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)	๑๐,๗๐๑	๑๒,๒๑๕	๑๒,๔๒๒	๑๓,๐๐๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคน (บาทต่อปี)	๕๒,๗๕๗	๖๐,๖๗๐	๖๒,๑๐๑	๖๕,๔๔๘
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่	๕,๘๙๐	๖,๕๔๐	๖,๔๘๙	๖,๖๘๐
อัตราการเติบโต (%)	-๑.๐	๑๑.๐	๑๐.๒	๒.๑
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๒๐๓	๒๐๑	๒๐๐	๑๙๙

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ๑๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)

รายการ	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้ และการประมง	๓,๑๖๙	๓,๔๘๘	๓,๔๙๓	๓,๓๒๗
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๒๘	๑๕	๓๑	๕๕
อุตสาหกรรม	๔๖๖	๕๕๕	๖๐๑	๖๐๘
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๑๒๖	๑๒๕	๑๓๒	๑๓๘
การก่อสร้าง	๘๒๖	๑,๓๒๒	๘๑๐	๑,๐๕๘
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๘๙๑	๑,๐๙๕	๑,๒๘๐	๑,๓๕๖
โรงแรมและภัตตาคาร	๑๖๙	๑๙๔	๒๐๔	๒๓๘
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๑๗๖	๑๙๔	๒๑๖	๒๖๓
ตัวกลางทางการเงิน	๖๖๕	๗๑๘	๘๔๗	๘๙๗
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	๔๔๓	๔๑๘	๕๖๔	๕๔๑
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	๗๔๔	๑,๐๐๘	๑,๐๓๗	๑,๐๗๘
การศึกษา	๑,๙๖๓	๑,๙๕๕	๒,๐๘๔	๒,๒๒๖
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๕๓๐	๕๕๕	๕๙๐	๖๕๙
การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	๒๐	๒๑	๒๖	๓๐
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๒๕๕	๒๖๒	๒๖๘	๒๗๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	**๑๐,๗๐๑**	**๑๒,๒๑๕**	**๑๒,๔๒๒**	**๑๓,๐๐๐**

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี ๒๕๖๒ คาดว่ามีแนวโน้มขยายตัวที่ร้อยละ ๒.๐ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๕ – ๒.๕) มาจากการขยายตัวทางด้านการผลิต (อุปทาน) ได้แก่ การผลิตภาคบริการ และการผลิตภาคอุตสาหกรรม เป็นหลัก และด้านการใช้จ่าย (อุปสงค์) ได้แก่ การลงทุนภาคเอกชน และการใช้จ่ายภาครัฐเป็นสำคัญ ทั้งนี้มีการปรับลดอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ จากเดิมเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ที่ร้อยละ ๒.๘ ภายใต้สมมติฐาน ดังนี้

ด้านอุปทาน (ด้านการผลิต) คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๔ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๙ - ๒.๙) ตามการผลิต ภาคบริการ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๘ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๓ – ๓.๓) พิจารณาจากการขยายตัวของการใช้ไฟฟ้าภาคบริการจากกิจการขนาดเล็ก และขนาดกลางที่เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนผลพวงจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง ๕๕ จังหวัด การผลิตภาคอุตสาหกรรม คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๗ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๒ – ๓.๒) จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและจำนวนทุนจดทะเบียนในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีผู้ประกอบการมายื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมอาหาร อาทิ กระเทียม ถั่วลายเสือ เครื่องดื่มจากพืชผักและผลไม้ในภาชนะ บรรจุที่ปิดสนิท การผลิตภาคเกษตรกรรม คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๐.๙ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๔ – ๑.๔) เป็นผลมาจากปริมาณผลผลิตพืชสำคัญ ได้แก่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และถั่วเหลืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก ประกอบกับสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย สำหรับรายได้เกษตรกร คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๘ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๘ – ๓.๙) จากราคาสินค้าเกษตรที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดี

ด้านอุปสงค์ (ด้านการใช้จ่าย) คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๓ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๘ – ๓.๘) โดยการลงทุนภาคเอกชน คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๖.๙ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๖.๔ – ๗.๔) จากการที่ธนาคารปล่อยสินเชื่อเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๐ และการเพิ่มขึ้นของจำนวนรถยนต์เพื่อการพาณิชย์จดทะเบียนใหม่ร้อยละ ๑.๓ การใช้จ่ายของภาครัฐคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดีที่ร้อยละ ๓.๗ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๓.๒ – ๔.๒) จากการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำเป็นสำคัญ การบริโภคภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๒ (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๗ – ๒.๗) ตามปริมาณการใช้น้ำประปาภาคครัวเรือน เนื่องจากมีจำนวนผู้ใช้น้ำเพิ่มขึ้น และยอดภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดขายส่ง ขายปลีกฯ ที่เพิ่มขึ้นจากประเภทวัสดุก่อสร้างอื่นๆ และขายส่งขายปลีกสินค้าทั่วไป มูลค่าการค้าชายแดน คาดว่าจะหดตัวร้อยละ -๗.๐(ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -๗.๕ - -๖.๕) ผลจากขั้นตอนการนำเข้า-ส่งออกสินค้าที่มีหลายหน่วยงานร่วมตรวจปล่อยสินค้าประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านได้มีการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนเพิ่มมากขึ้น

ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

เสถียรภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแนวโน้มอยู่ในเกณฑ์ดีโดย อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี ๒๕๖๒ คาดว่าจะปรับเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ ๑.๕ ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๑.๐ – ๒.๐ ต่อปี) ตามแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของระดับราคา สินค้าอุปโภคบริโภค สำหรับการจ้างงาน คาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ ๑.๐ โดยแนวโน้มผู้มีงานทำในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐๖,๘๑๑ (ช่วงคาดการณ์จำนวน ๑๐๖,๕๔๗ - ๑๐๗,๐๗๕)

ปัจจัยสนับสนุนทางเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๖๒

๑. การเบิกจ่ายตามมาตรการดูแลผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

๒. นโยบายการส่งเสริมและกระตุ้นเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ให้กับร้านค้าในตลาดชุมชน ตามโครงการร้านธงฟ้า ประชารัฐ โดยให้ร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการใช้โปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ ได้พัฒนา Application “ถุงเงิน ประชารัฐ” แทนการใช้เครื่อง EDC

๓. นโยบายการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองรองแม่ฮ่องสอน ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัด ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว โดย ททท. ได้ชูจุดเด่น ๕ อา ได้แก่ อากาศ อาหาร อาราม อารมณ์ และอายุวัฒนะ ในการ สนับสนุนการท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอนอย่างต่อเนื่อง และมุ่งผลักดันให้เป็นที่รู้จักของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากขึ้น เช่น ประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน อังกฤษ และ สวิตเซอร์แลนด์ ที่ชื่นชอบบรรยากาศที่เงียบสงบและ Slow life ของจังหวัด แม่ฮ่องสอน

๔. มาตรการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว ให้กับเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวฯ ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ (รอบที่๑) กับกรมส่งเสริมการเกษตร โดยโอนเงินช่วยเหลือ ไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท ตามพื้นที่จริงไม่เกิน ๑๒ ไร่ ครัวเรือน ละไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ บาท ครัวเรือนละ ๑ สิทธิ์ระยะเวลาดำเนินงาน ๑ กันยายน ๒๕๖๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ๕. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ เพื่อสนับสนุน สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร คือ สหกรณ์การเกษตร, กลุ่มเกษตรกร ,วิสาหกจิชุมชน ,ศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อรวบรวมข้าวเปลือก จำหน่ายและ/หรือแปรรูป เป้าหมายรวบรวม ๒ ล้านตัน วงเงิน ๑๒,๕๐๐ ล้านบาท โดยอัตราดอกเบี้ย โครงการ MLR – ๑ (ปัจจุบัน MLR=๕% หรือ เท่ากับ ๔%) สถาบันเกษตรกรจ่าย ๑ % รัฐบาลช่วยเหลือ ๓% ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ๖. ค่าลดหย่อนท่องเที่ยว ปี ๒๕๖๒ สูงสุด ๒๐,๐๐๐ บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในประเทศไทยใน พื้นที่ ๕๕ จังหวัดตามประกาศ (จังหวัดรอง) ระหว่างวันที่ ๓๐ เมษายน – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ และเป็นเงินที่จ่ายให้ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ที่จดทะเบียนแล้ว หรือผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนแล้ว หรือ โฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยตามที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด รวมถึงค่าที่พักในสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม แต่อธิบดีเห็นชอบ

ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๖๒

๑. สถานการณ์อุทกภัยและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้การผลิตภาคเกษตรลดลงหรือ ชะลอตัวลงเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ รวมทั้งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกร การบริโภคภาคเอกชน และการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัด

๒. การประกาศลดเที่ยวบินของสายการบิน เนื่องจากประสบกับภาวะหมอกควันไฟป่าที่ปกคลุมตัวเมือง แม่ฮ่องสอน และรันเวย์สนามบินจนทัศนวิสัยต่ำกว่า ๒,๐๐๐ เมตร ซึ่งกระทบต่อการเดินอากาศของการบินพลเรือน

๓. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรม ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตของพืช สำคัญ อาจมีผลทำให้เกษตรกรประสบกับภาวะขาดทุน เนื่องจากต้นทุนค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น

๔. ราคาสินค้าเกษตรที่อยู่ในระดับต่ำ ในช่วงที่ผลผลิตออกมาพร้อมกัน และสินค้าเกษตรบางตัวปริมาณลดลง ส่งผลให้รายได้เกษตรกรมีทิศทางที่ลดลงต่อเนื่อง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริโภคของครัวเรือน

๒) ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความโดดเด่นในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ทั้งป่าไม้ ภูเขา น้ำตกที่อุดมสมบูรณ์ สวยงาม รวมทั้งมีทุนทางวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ลักษณะเฉพาะทางกายภาพของเมืองในหุบเขาที่มีบรรยากาศเงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อน ยังเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด ซึ่งนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยว โดยเฉพาะช่วงฤดูหนาว (ราวเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์ ของทุกปี) ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น ว่า ๕๐% เดินทางมาซ้ำ และ ๕๐% เป็นนักท่องเที่ยวที่เพิ่งเคยเดินทางมาท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่แหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่ในพื้นที่ค่อนข้างอยู่ห่างไกลกัน และต้องใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวค่อนข้างนาน นักท่องเที่ยวจึงเลือกเดินทางในช่วงวันหยุดยาว และเดินทางพร้อมกับครอบครัว

ตารางที่ ๑๗ เปรียบเทียบข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒

ปี	นักท่องเที่ยว (คน)	+/-	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)				อัตราการเข้าพัก	+/-	รายได้รวม (ล้านบาท)	+/-
			ชาวไทย	+/-	ชาวต่างชาติ	+/-				
๒๕๕๘	๗๙๙,๖๐๗	๓.๙๐%	๖๐๗,๔๙๐	๔.๓๐%	๑๙๒,๑๑๗	๒.๖๖%	๔๔.๑๐%	๒.๔๐%	๓,๗๙๑.๖๙	๙.๖๐%
๒๕๕๙	๘๓๒,๒๐๙	๔.๐๘%	๖๓๐,๖๐๖	๓.๘๑%	๒๐๑,๖๐๓	๔.๙๔%	๔๖.๕๑%	๒.๔๑%	๓,๙๘๑.๙๗	๕.๐๒%
๒๕๖๐	๙๗๖,๑๐๔	๑๗.๒๙%	๗๔๑,๒๙๔	๑๗.๕๕%	๒๓๔,๘๖๔	๑๖.๔๙%	๔๘.๓๙%	๑.๘๘%	๔,๖๖๒.๙๕	๑๗.๑๐%
๒๕๖๑	๑,๐๐๔,๙๖๗	๒.๙๕%	๗๖๕,๐๘๙	๓.๒๑%	๒๓๙,๘๗๘	๒.๑๗%	๕๐.๑๓%	๑.๕๕%	๔,๙๘๐.๗๑	๖.๔๒%
๒๕๖๒ (ม.ค.-พ.ค.)	๔๘๑,๐๓๖	-๐.๕๓%	๓๖๑,๕๗๑	-๐.๖๗%	๑๑๙,๔๖๕	-๐.๐๑%	๕๒.๔๒%	-๒.๑๔%	๒,๔๑๗.๙๖	๑.๘๓%

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ เป็นตัวเลขอย่างไม่เป็นทางการ หากต้องการตัวเลข ต้องรอประกาศจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเท่านั้น)

จากตารางเปรียบเทียบข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ปี ๒๕๖๑ นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑,๐๐๔,๙๖๗ คน เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๕ และมีจำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน ๔,๙๘๐.๗๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๒ มีอัตราการเข้าพักร้อยละ ๕๐.๑๓ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๕ และจากผลการสำรวจผู้เข้าร่วมงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย ประจำปี ๒๕๖๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็น ๑ ใน ๑๐ อันดับ จังหวัดท่องเที่ยวยอดนิยม ที่ได้รับความสนใจเดินทางท่องเที่ยวของคนไทย ภายหลังการเข้าชมงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย ต่อเนื่องเป็นปีที่ ๔ โดยนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนผ่านความเป็น “ดอยสเตอร์” ให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ได้ทดลองทำ และเข้าถึงความเป็นดอยสเตอร์ที่แท้จริง นอกจากนี้ การจัดงานประเพณีในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการถ่ายภาพ เช่น งานประเพณีปอยส่างลอง(บวชเณร) ประเพณีออกพรรษา (ออกหว่าแม่สะเรียง, ปอยเหลินสิบเอ็ดแม่ฮ่องสอน, กาดหลู่ปาย) งานนมัสการวัดพระธาตุดอยกองมู หรือ ประเพณีลอยกระทงสวรรค์

สำหรับสถานการณ์ท่องเที่ยวปี ๒๕๖๒ ตลอดเดือนมกราคม-พฤษภาคม ๒๕๖๒ สถานการณ์ท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยภาพรวมมีอัตราการเข้าพักเฉลี่ยอยู่ที่ ๕๒.๔๒ % มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น ๔๘๑,๐๓๖ คน และมีรายได้จากท่องเที่ยวประมาณ ๒,๔๑๗.๙๖ ล้านบาท โดยอำเภอปายมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาคิดเป็น ๖๐.๒๓% ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั้งหมดในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดยมีปัจจัยเชิงบวกจากการลงพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนของนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เมื่อวันที่ ๑๗ มรกาคม ๒๕๖๑ มีข้อสั่งการให้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน และให้สายการบินนกแอร์ บินตรงเข้าสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เส้นทางกรุงเทพฯ – แม่ฮ่องสอน จำนวน ๓ เที่ยวบินต่อสัปดาห์ ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอนง่ายยิ่งขึ้น และสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้กับจังหวัดแม่ฮ่องสอน

อย่างไรก็ตาม ในห้วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ สายการบินนกแอร์ ได้แจ้งขอยกเลิกเที่ยวบินเส้นทางกรุงเทพ (ดอนเมือง) – แม่ฮ่องสอน ในระหว่างวันที่ ๒ สิงหาคม – ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในห้วงเวลาดังกล่าว

จุดการท่องเที่ยวสำคัญๆ ของจังหวัด ประกอบด้วย ๓ พื้นที่หลัก ได้แก่

(๑) อำเภอปาย มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วิถีชาวบ้าน ผสมกับแหล่งบันเทิงแสงสีสมัยใหม่ เคยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของผู้ชื่นชอบธรรมชาติและวิถีพื้นบ้านในอดีตมาหลายปี แต่ขณะนี้ ความนิยมดังกล่าวย้ายไปแหล่งใหม่ เช่น เชียงคาน จังหวัดเลย จังหวัดและภาคธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่จึงพยายามในการสร้างกิจกรรมดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ๆ เช่น การจัดงานเทศกาลดนตรีที่หลากหลายการแข่งขันไตรกีฬา เป็นต้น

(๒) อำเภอเมือง มีลักษณะเป็นเมืองขนาดเล็กในหุบเขา ที่เงียบสงบ มีวิถีการดำเนินชีวิตที่ใกล้เคียงกับกระแส slow life เช่น ปางอุ๋ง บ้านรักไทย บ้านรวมไทย มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่สำคัญสวยงามด้วยสถาปัตยกรรมไทใหญ่หลายแห่ง เช่นวัดพระธาตุดอยกองมู วัดจองคำ วัดจองกลาง วัดดอนเจดีย์ วัดหัวเวียง วัดพระนอน วัดก่ำก่อ วัดปางล้อ และวัดกลางทุ่ง เป็นต้น และมีชุมชุมชนที่แสดงถึงวิถีชีวิตไทใหญ่ เช่น ชุมชนบ้านผาบ่อง ชุมชนบ้านปางหมู และศูนย์ไทใหญ่ศึกษาเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน รวมถึงมีพิพิธภัณฑ์มีชีวิตที่เป็นศูนย์กลางแนะนำการเที่ยวชมเมืองแม่ฮ่องสอน ตลอดจนการท่องเที่ยวในโครงการพระราชดำริ เช่น ศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ และศูนย์ศิลปาชีพฯ

(๓) อำเภอแม่สะเรียง มีลักษณะเป็นเมืองขนาดเล็ก ที่กลมกลืนกับบรรยากาศทางธรรมชาติที่สวยงาม และมีวัดพระธาตุ ๔ จอม ที่สำคัญคู่บ้านคู่เมืองของอำเภอแม่สะเรียง คือ พระธาตุจอมกิตติ พระธาตุจอมทอง พระธาตุจอมแจ้ง และพระธาตุจอมมอญ ซึ่งมีลักษณะเป็นศิลปกรรมล้านนา และเดิมเคยเป็นเมืองเศรษฐกิจสำคัญรองจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน แต่ระยะหลังมีบทบาทความสำคัญลดลงและนักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวชมธรรมชาติที่สวยงาม ณ แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำเงา หรือจะเลือกท่องเที่ยวเชิงผจญภัยโดยการล่องแก่งแม่น้ำทั้งสองสายได้ที่อำเภอสบเมย

เส้นทางหลักถนนทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ จากเชียงใหม่ - ฮอด เข้าเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑,๘๖๔ โค้ง เป็นเส้นทางท้าทายสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการเดินทาง มีแหล่งท่องเที่ยวระหว่างทางที่น่าสนใจ เช่น ทุ่งดอกบัวตองบ้านแม่เหาะ ถ้ำแก้วโกมล แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงเกษตรที่น่าสนใจ อาทิ บ้านห้วยห้อม (วนเกษตร กาแฟ ผ้าขนแกะ) ทุ่งดอกบัวตองดอยแม่อูคอ อนุสรณ์สถานพิพิธภัณฑ์ไทย -ญี่ปุ่น วัดต่อแพ และเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ จาก เชียงใหม่ - แม่แตง -ปาย แม่ฮ่องสอน ระหว่างเส้นทางคมนาคมสายหลักที่เชื่อมระหว่างอำเภอ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวิถีชีวิตที่สวยงามอีกหลายแห่ง

อาทิ ห้วยน้ำดัง สะพานประวัติศาสตร์ปาย ปางอุ๋ง ซูตองเป้ บ้านรักไทย (หมู่บ้านชาวจีนยูนนาน) นอกจากนี้ยังมีเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงเมียนมาผ่านจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และเส้นทางลงใต้ผ่านแม่สะเรียง-พบพระ-ตาก ซึ่งเป็น scenic road เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในอนาคตของฝากและสินค้าที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากถั่วและงา ยังพบว่าเสื้อยืดสกรีนลาย แม่เหล็กติดตู้เย็น ผ้าทอพื้นเมือง เสื้อผ้าชาวเขา และงานฝีมือพวกกระเป๋าปัก/เศษผ้า งานเพ้นท์ พวงกุญแจ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับสินค้าในหลายจังหวัดภาคเหนือตอนบน

ปัญหาการท่องเที่ยวที่สำคัญ พบว่า ฤดูกาลท่องเที่ยวที่จำกัดในช่วงฤดูหนาว (ระหว่างเดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธ์) ทำให้ไม่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้อย่างสม่ำเสมอได้ตลอดปี การกระจายรายได้สู่ชุมชนยังไม่มีความชัดเจน ประชาชนในพื้นที่ยังความไม่เข้าใจ และไม่กล้าแสดงออกของคนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ที่ติดกรอบการดำเนินงานภายใต้การบริการจัดการของหน่วยงานภาครัฐ รอและขอความช่วยเหลือจากภาครัฐและภาคเอกชน ไม่กล้าลงทุนลงแรงที่จะพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง

ในด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า เส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว ห้องน้ำยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดผู้ดูแลรับผิดชอบต่อเนื่อง เส้นทางการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเข้าถึงยาก แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งอยู่ห่างไกลกัน และถึงแม้ระยะทางไม่ไกลแต่ด้วยความเป็นทางโค้งขึ้น-ลงเขา จึงต้องใช้ความชำนาญ และความระมัดระวังในการขับรถ แต่ก็ยังคงเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวที่ต้องการพิชิตโค้งพิชิตใจตัวเองเดินทางเข้าสู่จังหวัด แม้ว่าจังหวัดได้มีความพยายามสนับสนุนโครงการเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว แต่ก็ยังก็พบอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากพื้นที่บางแห่งอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ และเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีข้อจำกัดทางกฎหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

สำหรับในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึกยังมีน้อย ขาดเอกลักษณ์และความน่าสนใจ มีการเข้ามาของผู้ประกอบการต่างถิ่นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ในขณะผู้อยู่อาศัยเดิมย้ายออก ส่งผลต่อการรักษาสืบทอดวิถีชีวิตท้องถิ่นอย่างแท้จริงตลอดจนขาดการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งซึ่งส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ต้องมีการส่งเสริมการตลาดในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมีกำลังซื้อสูง ซึ่งจังหวัดจะต้องพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว และแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวต่อไป

นอกจากนี้ ยังพบว่าปัญหาหมอกควันไฟป่าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เกิดขึ้นทุกปี ได้ส่งผลกระทบต่อระบบขนส่งทางอากาศ (เครื่องบิน) และยังพบค่าฝุ่นละอองในอากาศเกินมาตรฐานติดต่อกันตลอดตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ทำให้นักท่องเที่ยวที่วางแผนท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนทำการยกเลิกห้องพักกว่า ๑๐% ทั้งจากปัญหาการยกเลิกเที่ยวบิน และปัญหาสุขภาพของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจที่จะเดินทางเข้ามาในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้สภาพอากาศในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนร้อนอบอ้าว โดยมีอุณหภูมิสูงถึง ๔๓ องศาเซลเซียส ติดต่อกันหลายวัน ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่หนีร้อนไปท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เหมาะกับสภาพอากาศมากกว่า เช่น น้ำตก ทะเล และทะเลสาบ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย เพื่อดึงดูดให้นักเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนตลอดทั้งปี โดยเฉพาะเน้นจุดขายในด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง รวมทั้งถึงการท่องเที่ยวในโครงการพระราชดำริ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องสร้างรูปแบบการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การสร้างความชัดเจนของตลาดท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอนที่เน้นแนววิถีชีวิต/วัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และกิจกรรมด้านกีฬาที่ท้าทาย เน้นความหลากหลายของการจัดรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีเป็นประจำทุกเดือน โดยเจาะกลุ่มตลาด Gen-X/Gen-Y กลุ่มครอบครัว กลุ่ม Silver age และกลุ่มที่มีความชอบเฉพาะ เช่น Sport lover , Biker ฯลฯ อีกทั้งในปัจจุบันกระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ค่อนข้างเป็นที่ที่สนใจ โดยเฉพาะท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและทำกิจกรรมร่วมกับชาวบ้าน หรือการท่องเที่ยวโดยชุมชนอยู่กินกับชาวบ้าน ให้ชาวบ้านพาเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มุ่งพัฒนาให้คนในชุมชนรักและหวงแหนความเป็นวิถีชีวิต กล้าที่จะแสดงออกถึงความเป็นตัวตน โดยมีตัวอย่างให้เห็นในหลายพื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เช่น ห้วยตองก๊อ ห้วยฮี้ จ่าโบ่ เมืองปอน เมืองแพม ฯลฯ ที่มีความพร้อมในการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวด้วยตนเอง และคาดว่าในอนาคตนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุจะเดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะเพื่อถ่ายรูปและแสวงบุญมากขึ้น นักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว และกลุ่มขับรถเที่ยวจะเดินทางเข้ามาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นความท้าทายของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่จะต้องเร่งสร้างความเข้าใจให้ชุมชนตระหนักถึงความร่วมมือในการรักษาวิถีวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชน ทั้งในมิติของรายได้ครัวเรือนและตัวชี้วัดรายได้การท่องเที่ยวของจังหวัด

๓) ด้านผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ โดยการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ชุมชนสามารถใช้ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโดดเด่นสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้แก่ผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในปี พ.ศ.๒๕๖๒ จำนวน ๕๘๕ กลุ่ม ๑,๒๖๘ ผลิตภัณฑ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑๘ ลักษณะของผู้ประกอบการ

ลักษณะของผู้ประกอบการ	ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (ราย)	ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ราย)	ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ราย)
กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	๒๕๔	๕๑๑	๕๒๑
เจ้าของรายเดียว	๔๑	๕๐	๕๙
SME	๔	๔	๕
รวม	๒๙๙	๕๖๕	๕๘๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๑๙ กลุ่มประเภทผลิตภัณฑ์

กลุ่มประเภทผลิตภัณฑ์	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒
กลุ่ม A ดาวเด่นสู่สากล	๓๒	๓๓	๓๓
กลุ่ม B อนุรักษ์สร้างคุณค่า	๕๖	๕๗	๖๙
กลุ่ม C พัฒนาเข้าสู่การแข่งขัน	๑๒๒	๑๓๒	๒๐๘
กลุ่ม D ปรับตัวสู่การพัฒนา	๔๒๒	๘๘๖	๙๕๘
รวม	๖๓๒	๑,๑๐๘	๑,๒๖๘

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๒๐ ประเภทผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒
อาหาร	๒๐๖	๓๕๓	๓๙๔
เครื่องดื่ม	๔๒	๗๙	๘๖
ผ้าและเครื่องแต่งกาย	๒๐๘	๓๔๙	๔๓๐
ของใช้ฯ	๙๔	๒๑๐	๒๓๐
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๘๒	๑๑๗	๑๒๘
รวม	๖๓๒	๑,๑๐๘	๑,๒๖๘

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๒๑ จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP แยกตามระดับดาว ปี ๒๕๖๒

ประเภทผลิตภัณฑ์	ผลการคัดสรร ระดับดาว (ผลิตภัณฑ์)					ผลรวมทั้งหมด (ผลิตภัณฑ์)
	๑ ดาว	๒ ดาว	๓ ดาว	๔ ดาว	๕ ดาว	
อาหาร	๖	๑	๗	๓๕	๑๔	๖๓
เครื่องดื่ม				๑๓	๗	๒๐
ผ้า เครื่องแต่งกาย		๖	๑๓	๖๓	๒๕	๑๐๗
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑	๖	๑๗	๕	๑	๓๐
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑		๕	๖	๙	๒๐
ผลรวมทั้งหมด	**๘**	**๑๓**	**๔๒**	**๑๒๒**	**๕๖**	**๒๔๑**

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๒๒ รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP

ลำดับที่	อำเภอ	พ.ศ. ๒๕๕๙ (บาท)	พ.ศ. ๒๕๖๐ (บาท)	พ.ศ. ๒๕๖๑ (บาท)	พ.ศ. ๒๕๖๒ (บาท)
๑	เมืองแม่ฮ่องสอน	๗๕,๕๑๐,๑๔๖	๙๐,๖๑๒,๐๐๐	๑๑๗,๘๖๙,๖๑๐	๑๔๘,๐๗๘,๗๐๐
๒	ขุนยวม	๑๘,๒๖๒,๒๐๔	๒๙,๒๐๔,๑๗๐	๓๘,๘๓๖,๓๒๐	๔๘,๒๐๗,๘๐๐
๓	ปาย	๒๖,๑๕๖,๖๒๑	๓๑,๓๘๘,๐๐๐	๔๒,๗๑๙,๒๐๐	๕๓,๔๓๕,๗๕๐
๔	แม่สะเรียง	๒๒,๖๐๐,๑๘๕	๒๗,๗๐๙,๖๘๐	๓๖,๗๖๑,๓๙๐	๔๕,๙๕๕,๐๐๐
๕	แม่ลาน้อย	๗,๙๙๘,๓๔๐	๙,๔๕๖,๐๑๕	๑๖,๐๕๒,๒๘๐	๒๐,๐๗๒,๐๐๐
๖	สบเมย	๑๐,๗๗๔,๐๑๐	๑๒,๓๗๖,๙๒๐	๑๖,๐๕๗,๖๓๐	๒๐,๐๘๙,๙๖๐
๗	ปางมะผ้า	๑๐,๙๙๑,๖๐๒	๑๓,๑๘๙,๙๔๐	๑๗,๗๖๖,๙๙๐	๒๒,๒๒๓,๐๐๐
รวม		๑๗๒,๒๙๓,๑๐๘	๒๑๓,๙๓๖,๗๒๕	๒๘๖,๐๖๓,๔๒๐	๓๕๘,๐๖๒,๒๑๐

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP เด่น จังหวัด (Provincial Star OTOP) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยคณะกรรมการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP เด่น จังหวัด (Provincial Star OTOP) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ดำเนินการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP เด่น จังหวัด (Provincial Star OTOP : PSO) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เรียบร้อยแล้ว ปรากฏผล ดังนี้

๑. ประเภทอาหาร ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ขนมงารสทิพย์ไทไทแบรนด์ โดยกลุ่มบ้านทรงไทย

๒. ประเภทเครื่องดื่ม ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ น้ำมัลเบอร์รี่พร้อมดื่ม โดยกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหมแม่ฮ่องสอน

๓. ประเภทผ้า และเครื่องแต่งกาย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอขนแกะผ้า โดยกลุ่มทอขนแกะห้วยห้อม

๔. ประเภทของใช้ ของตกแต่ง และของที่ระลึก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ กระบุง โดยกลุ่มหัตถกรรมจักสานเลโค๊ะ

๕. ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ สบู่ภูโคลน โดย หจก.ภูโคลน คันทรี คลับ

ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑) การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่ตลาดออนไลน์ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากสัญญาณอินเตอร์เน็ต

๒) การพัฒนายกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ยังขาดการวิจัยเพื่อสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์

๓) การยกระดับผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน ประเภทอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพร ไม่ทั่วถึง เนื่องจากการพัฒนาสถานที่ผลิต ผู้ประกอบการไม่มีงบประมาณในการสร้างสถานที่ผลิตให้ได้มาตรฐาน ทำให้ไม่สามารถขอ อย. มผช. ได้

แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

๒) การส่งเสริมช่องทางการตลาด

๓) การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะเพื่อขับเคลื่อน OTOP สู่สากล

๔) การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๕) ส่งเสริมคุณค่าและพัฒนาภูมิปัญญา OTOP สร้างมูลค่าเพิ่มสู่สากล

<u>วิสาหกิจชุมชน</u>

ตารางที่ ๒๓ ประเภทและจำนวนวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

ลำดับที่	ประเภทกิจการ	จำนวนแห่ง	
		วิสาหกิจชุมชน	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
การผลิตสินค้า			
๑	การผลิตพืช	๒๖๓	๔
๒	การผลิตปศุสัตว์	๘๕	๑
๓	การผลิตประมง	๘	๑
๔	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	๗๒	๒
๕	ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	๗๙	๐
๖	เครื่องจักสาน	๙	๐

ลำดับที่	ประเภทกิจการ	จำนวนแห่ง	
		วิสาหกิจชุมชน	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
๗	ดอกไม้ประดิษฐ์	๔	๐
๘	เครื่องจักรกล	๐	๐
๙	ของชำร่วย / ของที่ระลึก	๘	๐
๑๐	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	๑๙	๐
๑๑	เครื่องดื่ม	๘๒	๑
๑๒	เครื่องประดับ/อัญมณี	๔	๐
๑๓	เครื่องไม้/เฟอร์นิเจอร์	๑๒	๐
๑๔	เครื่องหนัง	๑	๐
๑๕	การผลิตปัจจัยการผลิต	๓๑	๐
๑๖	เครื่องปั้น	๐	๐
๑๗	สิ่งประดิษฐ์จากโลหะ	๒	๐
๑๘	การผลิตสินค้าอื่นๆ	๓๘	๐
การให้บริการ			
๑	ร้านค้าชุมชน	๑๖	๐
๒	ออมทรัพย์ชุมชน	๒๖	๐
๓	ท่องเที่ยว	๑๒	๐
๔	สุขภาพ	๔	๐
๕	ซ่อมเครื่องจักรกล	๐	๐
๖	บริการอื่นๆ	๒๖	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูล ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประเภทกิจการวิสาหกิจชุมชนที่มากที่สุด คือ ประเภทการผลิตพืช จำนวน ๒๖๓ กิจการ รองลงมาคือ ประเภทการผลิตปศุสัตว์ จำนวน ๘๕ กิจการ ประเภทเครื่องดื่ม จำนวน ๘๒ กิจการ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวน ๗๙ กิจการ และประเภทการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารจำนวน ๗๒ กิจการ ตามลำดับ

๓) ด้านการค้าชายแดน

ปัจจุบันจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีด่านถาวร มีเพียงจุดผ่อนปรนทางการค้า ๕ แห่งที่กฎหมายอนุมัติให้มีการค้าสินค้า ได้แก่ ๑) ด่านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม - บ้านน้ำมาง รัฐคะยา ๒) ด่านห้วยผึ้ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน - บ้านนามน รัฐฉาน ๓) ด่านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง-บ้านใหม่ รัฐคะยา ๔) ด่านเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง -บ้านห้วยทราย รัฐคะยา และ ๕) ด่านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย - จังหวัดผาปูน รัฐกะเหรี่ยง ซึ่งฝ่ายไทยโดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนกำหนดให้สามารถแลกเปลี่ยนสินค้าเล็กๆน้อยๆ ที่จำเป็นในการอุปโภค - บริโภคในชีวิตประจำวัน และเป็นสินค้าไม่ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นใดได้ภายในบริเวณตลาดนัด เพื่อการค้าห่างจากแนวพรมแดนประมาณ ๒ กิโลเมตร ระหว่างเวลาตั้งแต่ ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. (เวลาประเทศไทย) ของทุกวัน

ในปี ๒๕๖๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีมูลค่าการค้าชายแดน จำนวน ๑,๗๖๒.๗๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑๘ สถานการณ์การค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังคงได้เปรียบดุลการค้า สินค้าที่ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผงชูรส กาแฟปรุงสำเร็จรูป เป็นต้น สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ โค-กระบือ แร่ดีบุก พริกแห้ง เป็นต้น

ตารางที่ ๒๔ ภาพรวมของมูลค่าการค้าชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

ที่	รายการข้อมูล	ข้อมูลเปรียบเทียบ ๔ ปี (หน่วย : ล้านบาท)				
		๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
๑	สินค้าส่งออก	๘๔๕.๓๗	๕๓๙.๕๘	๖๔๒.๒๕	๘๙๒.๐๗	๓๘๓.๒๕
๒	สินค้านำเข้า	๗๑๖.๙๙	๖๘๒.๐๒	๕๔๗.๔๑	๘๗๐.๖๙	๒๙๓.๒๘
๓	ดุลการค้า	๑๒๘.๓๘	-๑๔๒.๔๔	๙๔.๘๔	๒๑.๓๘	๘๙.๙๙
๔	มูลค้าการค้าชายแดน	๑,๕๖๒.๓๖	๑,๒๒๑.๖๐	๑,๑๘๙.๖๕	๑,๗๖๒.๗๗	**๖๗๖.๕๔**

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูล ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒)

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความประสงค์ชัดเจนในการผลักดันยกระดับจุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุดในการเชื่อมต่อไปยังเมืองหลวงเนปิดอร์ ระยะทางเพียง ๒๒๐ กม. และเมืองหลักที่มีศักยภาพด้านการค้าของสหภาพเมียนมา อีกทั้งพื้นที่นี้ไม่มีปัญหาการสู้รบภายในประเทศเมียนมา และอยู่ในความดูแลของกองกำลังทหารเมียนมาโดยตรง ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นฝ่ายไทยและเมียนมาเป็นไปด้วยดี ซึ่งมีผลการศึกษาจากสถาบันการศึกษารองรับยกระดับจุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ดังนี้

๑) การคาดการณ์มูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจากงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) โดยศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ ปี ๒๕๕๕ ในระยะ ๓๐ปี ระหว่างปี ๒๕๕๕ – ๒๕๘๕ โดยใช้ฐานข้อมูลการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕ ปี คือ ช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๕๔ และใช้วิธีการคาดการณ์ด้วย Linear พบว่ามูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๐.๓๓ ต่อปี มีมูลค่าการส่งออกสูงกว่าการนำเข้าประมาณ ๕ เท่า โดยมูลค่าการค้าชายแดนจะเพิ่มขึ้นอย่างไม่สูงมากในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๗๕และหลังจากปี ๒๕๗๕มูลค่าการค้าชายแดนจะทวีเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยปี ๒๕๕๕ มูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะประมาณ ๓๙๘ ล้านบาท และในอนาคตระยะ ๕ปี (ปี ๒๕๖๐) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๑,๖๕๕ ล้านบาท ในอนาคตระยะ ๑๐ปี (ปี ๒๕๖๕) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๖,๘๘๖ ล้านบาทในอนาคตระยะ ๑๕ปี (ปี ๒๕๗๐) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๒๘,๖๕๓ ล้านบาทในอนาคตระยะ ๒๐ปี (ปี ๒๕๗๕) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๑๑๙,๒๔๑ล้านบาท และในอนาคตระยะ ๓๐ปี (ปี ๒๕๘๕) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๒,๐๖๕,๑๐๒ ล้านบาท ซึ่งข้อมูลการคาดการณ์ดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานการค้าชายแดนตามปกติ แต่หากมีปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดทั้งภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประเทศไทยและพื้นที่ชายแดน จะส่งผลให้มูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนลดลงขณะเดียวกันหากมีปัจจัยสนับสนุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงนโยบายเมียนมาที่สนับสนุนการค้าชายแดน จะทำให้มูลค่าการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพิ่มมากขึ้น

๒) ผลการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพศักยภาพเชื่อมโยงด่านการค้าชายแดนและเตรียมความพร้อมจุดผ่อนปรนที่มีศักยภาพพัฒนาเป็นด่านถาวร ภายใต้โครงการเปิดตลาดสู่ภูมิภาคอาเซียน งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ สรุปผลการศึกษาว่า จุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่นจะช่วยให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นยุทธศาสตร์ทางการค้าที่สำคัญของประเทศไทยซึ่งจะเชื่อมต่อกับลอยก่อ

และเนปิดอว์ และยังมีศักยภาพในการพัฒนาจากการที่เป็นประตูสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ เชื่อมโยงไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาชนจีน อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนและข้อจำกัดมากมายที่จะต้องดำเนินการในลักษณะของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่เพื่อสร้างประโยชน์จากความเชื่อมโยงกับฐานการผลิตหลักของประเทศไทย ภาคเหนือ และประเทศเพื่อนบ้านเพื่อดึงดูดการลงทุนจากในและประเทศเพื่อนบ้าน

๒) บริหารจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่และการส่งเสริมกิจกรรมในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ดีขึ้นให้เกิดการจ้างงานและเพิ่มรายได้ให้ชุมชน รวมถึงการจัดให้มีกฎระเบียบและแนวทางการกำกับดูแลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ได้มาตรฐานและมีการบังคับใช้ที่เข้มแข็ง

๔) พัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่โดยสนับสนุนให้เกิดการจ้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน

๕) เสริมสร้างศักยภาพความแข็งแกร่งของหน่วยงาน ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ตั้งแต่การวางแผน บริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

ศักยภาพและโอกาสการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนและด่านชายแดนเป็นประตูการค้าสู่ตะวันตก สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมกับเมืองชายแดนของเมียนมามานานแล้ว และมีการค้าขายมาโดยตลอด ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา นอกจากนี้ยังมีที่ตั้งของจังหวัดเป็นเมืองชายแดนที่สามารถเชื่อมต่อเมืองสำคัญๆ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ผ่านช่องทางจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน ๕ แห่ง แล้ว ยังได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายด้านการพัฒนาการค้าชายแดนอย่างจริงจังในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา จากการศึกษาวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้วิเคราะห์ไว้ว่าหากมีการเปิดด่านถาวรการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล เนื่องจากเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่ใกล้เมืองเศรษฐกิจขนาดใหญ่ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มูลค่าการค้าชายแดนอาจเพิ่มขึ้นสูงถึงประมาณ ๑๑๙,๒๔๑ ล้านบาท และในอนาคตระยะ ๒๐ ปี และจะทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนกลายเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจภาคเหนือ ๑๗ จังหวัดกับตลาดโลกผ่านท่าเรือที่เมืองทันเว เมียนมา และเป็นประตูเศรษฐกิจสู่ตะวันตก เข้าสู่เมียนมา บังกลาเทศ จีนตอนใต้ อินเดีย ปากีสถาน เป็นศูนย์กลางการขนส่งและแพร่กระจายสินค้าสู่คู่ค้าระหว่างประเทศฝั่งตะวันตก GMS , BIMSTEE จะมีปริมาณสินค้าเข้า – ออก สูงเป็นหลายหมื่นล้านบาทเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมไทยในภูมิภาคด้านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย เป็นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เศรษฐกิจเติบโตบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน และสามารถพัฒนาการค้าชายแดนสู่ระบบสากลและก้าวสู่การค้าระหว่างประเทศ ในท้ายที่สุดแล้วประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือจะมีรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้น สร้างงาน สร้างรายได้ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของชาติ

๒. เส้นทางการกระจายสินค้าจากด่านชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปตลาดเมียนมาได้ ๓ กลุ่ม จาก ๕ ด่านชายแดน คือกลุ่มที่ ๑) ด่านห้วยต้นนุ่น ด่านเสาหิน และด่านแม่สามแลบ ออกจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนคนละจุดและเมื่อเข้าสู่เมียนมา จะไปรวมกันที่จุดเดียวกันคือ บ้านผาซอง อำเภอบอลาแค และเข้าเมืองลอยก่อ โดยเส้นทางที่ออกจากด่านห้วยต้นนุ่นมีความสะดวกมากที่สุด วิ่งบนพื้นที่ราบ และมีความปลอดภัยบนเส้นทาง เนื่องจากเส้นทางดังกล่าวได้รับการพัฒนาปรับปรุงทั้งฝั่งเมียนมา และฝั่งไทย ในขณะที่

เส้นทางที่ออกจากด่านเสาหินและด่านแม่สามแลบ ยังมีปัญหาและอุปสรรคจากสภาพเส้นทางที่ยังเป็นหลุมบ่อและขึ้นลงภูเขา ซึ่งมีความไม่สะดวกในการขนส่งสินค้าและสินค้าอาจได้รับความเสียหายขณะที่ขนส่ง กลุ่มที่ ๒) ด่านน้ำเพียงดินเข้าสู่เมืองลอยก่อ รัฐคะยากลุ่มที่ ๓) ด่านห้วยผึ้งเข้าสู่พื้นที่รัฐฉานและเมืองตองยี รัฐฉาน

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. ปัญหาและอุปสรรคเส้นทางคมนาคม

เส้นทางการขนส่งสินค้าจากด่านชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ยังไม่มีความพร้อมในการรองรับเป็นเส้นทางการค้าระหว่างประเทศ สภาพเส้นทางเป็นหลุมบ่อ คดเคี้ยวตามไหล่เขา ผ่านลำห้วย ข้ามแม่น้ำ ในการขนส่งสินค้าอาจได้รับความเสียหายขณะขนส่งได้ ประกอบกับช่วงฤดูฝนทำให้การเดินทางเป็นไปโดยยากลำบากเพิ่มมากขึ้น เสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและต้องใช้ระยะเวลาการเดินทางเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่นิยมใช้เส้นทางนี้ในการส่งออกสินค้าในช่วงฤดูฝน จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความพยายามอย่างมากที่จะปรับปรุงเส้นทางให้เดินทางได้อย่างสะดวกสบาย และต้องการพัฒนาจุดผ่อนปรนต่าง ๆ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้เป็นจุดผ่อนปรนพิเศษและเป็นจุดผ่อนปรนถาวรในอนาคต โดยเฉพาะจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านห้วยต้นนุ่น แต่ติดขัดในเรื่องกฎ ระเบียบ เนื่องจากพื้นที่ในส่วนนี้อยู่ในส่วนการบริหารงานของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งมีกฎ ระเบียบที่ละเอียดอ่อน รวมทั้งการพัฒนาเส้นทางไปสู่จุดผ่อนปรนตั้งอยู่บริเวณจุดผ่านแดนต่างๆ ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอยู่ในความควบคุมดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ซึ่งมีระเบียบข้อกฎหมายที่ไม่อนุญาตให้มีการก่อสร้างใดๆในเขตพื้นที่ดังกล่าว หรือหากจะมีการก่อสร้างถนนต้องได้รับการอนุญาตแล้ว และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการดูแลป่าไม้ และสัตว์ป่าเท่านั้น จึงเป็นข้อจำกัดในการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์ด้านการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้การพัฒนาหรือปรับปรุงเส้นทางการคมนาคม หรือการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของการค้าชายแดนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ แม้ภาครัฐและเอกชน (กรอ.จังหวัด และ กรอ.กลุ่มจังหวัด) ได้พยายามผลักดันให้จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่นให้เป็นจุดผ่านแดนถาวรเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน จังหวัดได้เสนอเรื่องไปตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบันยังมีข้อติดขัดในเรื่องประเภทของด่านชายแดนระหว่างไทยกับเมียนมาไม่ตรงกัน ทำให้ยังไม่สามารถเปิดเป็นด่านถาวรได้

ปัจจุบันจังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ในขั้นตอนการเจรจากับในส่วนพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง หากความพยายามในการแก้ไขสำเร็จเป็นไปด้วยดีจะทำให้มีการพัฒนาระบบคมนาคมไปในทางที่ดีขึ้น และจะส่งผลให้ผู้ประกอบการเลือกใช้เส้นทางจังหวัดแม่ฮ่องสอนในการส่งออกไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามากขึ้น ทำให้มูลค่าการค้า การลงทุน การค้าชายแดนเพิ่มขึ้นตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่งสินค้าภายในประเทศที่เป็นอุปสรรคต่อการขนส่งสินค้าไปยังจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน คือ เส้นทางจากเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน มีสภาพเส้นทางคดเคี้ยว ไม่เหมาะสมต่อการขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกขนาดใหญ่

๒. จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่ใช่แหล่งผลิตสินค้า ทำให้รายได้ไม่กระจายตัว บทบาทจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ เป็นจังหวัดกระจายสินค้า ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อส่งออก เนื่องจากข้อจำกัดทางพื้นที่ ระยะทาง เงินทุน ความเชี่ยวชาญ แรงงาน

แนวโน้มการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในอนาคต

แนวโน้มการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในอนาคตจะขยายตัวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นประตูในการเชื่อมต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC และกลุ่มประเทศ BIMSTEC เป็นยุทธศาสตร์ที่ตั้งสำคัญในการเชื่อมต่อประเทศสมาชิกในอาเซียน ที่เป็นแหล่งวัตถุดิบหลักของอาเซียน คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศที่สามซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลก คือ จีน อินเดีย และกลุ่มประเทศ BISTEC อีกทั้งการพัฒนาประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมายังคงใช้แหล่งวัตถุดิบสินค้าจากประเทศไทย จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีภูมิประเทศที่ตั้งสามารถเชื่อมต่อไปยังเมืองเนปิดอว์ เมืองหลวงของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาด้วยระยะทางที่สั้นที่สุดจากประเทศไทยเพียง ๒๒๐ กิโลเมตร รวมถึงสามารถเชื่อมต่อไปยังเมืองที่สำคัญของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้แก่ เมืองมัณฑะเลย์ เมืองตองยี เมืองทันเวเพื่อเชื่อมโยงกับท่าเรือทันเวเป็นประตูสู่ตลาดโลก และตลาดใหม่ๆ ประเทศบังกลาเทศ ปากีสถาน และอินเดีย ดังนั้นหากจังหวัดแม่ฮ่องสอนสามารถพัฒนาเส้นทางคมนาคมได้สำเร็จ แนวโน้มการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในอนาคตจะขยายตัวมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันการขยายเศรษฐกิจในพื้นที่เห็นได้ชัดจากการตั้งบริษัทโกลบอลเฮ้าส์ (Global house) เครื่องตกแต่งบ้านและวัสดุก่อสร้าง ซึ่งในอนาคตอาจจะขยายการขนส่งไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เป็นต้น ทั้งนี้ การค้า การลงทุนไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์แค่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเท่านั้น ยังขยายไปยังกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ที่เป็นแหล่งผลิตสินค้า พักสินค้า แหล่งอุตสาหกรรม และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมานิยมใช้สินค้าจากประเทศไทยเนื่องจากมีคุณภาพดีและมีสินค้าครบถ้วน

นอกจากนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีทุนทรัพยากรท่องเที่ยวที่โดดเด่นทั้งทางธรรมชาติประเพณีวัฒนธรรมแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นเมืองแห่งความสงบสุขโดยภูมิประเทศที่มีลักษณะภูเขสลับป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ (ร้อยละ ๙๐) เมืองและชุมชนตั้งอยู่บริเวณหุบเขามีหมอกปกคลุมตลอดทั้งปี มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และสุขภาพที่หลากหลาย มีทุนทางวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธ์ ซึ่งเป็นจุดเด่นที่จะดึงนักท่องเที่ยวจากประเทศไทยและต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จะส่งผลให้มีการขยายการลงทุนในภาคบริการมากขึ้น เกิดการจ้างงาน และกระตุ้นเศรษฐกิจภายในจังหวัดเพิ่มขึ้น

แนวทางการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ยังคงกำหนดวิสัยทัศน์ ว่าจะเปิดประตูสู่ตะวันตก ซึ่งทุกภาคส่วนของจังหวัดมีเจตนารมณ์ที่จะผลักดัน ยกระดับจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่นให้เป็นด่านการค้าชายแดนถาวร และในการประชุมยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ โดยมีนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธาน เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ผลักดันการพัฒนาเส้นทางเพื่อการค้าระหว่างประเทศในระยะแรก เนื่องจากจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นอีกหนึ่งช่องทางสำคัญในการเชื่อมต่อไปยังประเทศเมียนมา อนุภูมิภาค BIMSTEC และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก หากเส้นทางคมนาคมสะดวกสามารถรองรับการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีมาตรฐาน จะส่งผลให้มูลค่าการค้าชายแดนและเศรษฐกิจของประเทศเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการผลักดันการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ดังนั้น

จึงมีความจำเป็นในการก่อสร้างถนนเพื่อการคมนาคมและการค้าระหว่างประเทศไปยังจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น

ทั้งนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้เคยเสนอขอให้มีการเพิกถอนเส้นทางดังกล่าว (ระยะทาง ๙.๗ กิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๓๖๕ ไร่) ออกจากพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเวียงหล้า และป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เงา-แม่สำเพ็ง เพื่อทำการก่อสร้างเป็นเส้นทางคมนาคมที่มีมาตรฐานรองรับการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ และการยกระดับจุดผ่านแดนถาวรในอนาคตที่จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับภาคและประเทศได้ ที่ประชุมได้มีมติให้สภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักรับไปประสาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับไปพิจารณาเร่งรัดดำเนินการเพิกถอนฯ และเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนโดยด่วน และรายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีรับทราบอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่มีความคืบหน้าเป็นประการใด

เพื่อเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ทุกภาคส่วนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงมีความเห็นร่วมกันว่าควรพิจารณาอนุญาตให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนใช้พื้นที่ในการปรับปรุงขยายเส้นทางการคมนาคมในส่วนที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความปลอดภัยในการขนส่งสัญจรของชุมชนและการค้าชายแดน ควบคู่ไปกับการรักษาสภาพป่าไม้ นอกจากนี้ ศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนนอกจากความพร้อมของผู้ประกอบการของไทยแล้ว จะต้องคำนึงนโยบายและการบริหารจัดการภายในของประเทศเพื่อนบ้านด้วย

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้มอบหมายให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นหน่วยดำเนินการร่วมกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเวียงหล้า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง ในการขออนุญาตใช้พื้นที่พัฒนาเส้นทางตรวจการณ์เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเวียงหล้า ที่ผ่านเข้าไปยังจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านห้วยต้นนุ่น ทำให้การเดินทางในเส้นทางดังกล่าวมีความสะดวกและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

ในด้านการเชื่อมความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้มอบหมายสำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน เช่น การจัดงานจำหน่ายและแสดงสินค้าของจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปยังจังหวัดอื่นๆ การจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมไปถึงการจัดทำ MOU กับเมืองลอยก่อ รัฐคะยา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จากการเล็งเห็นความสำคัญของตลาดในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และต้องการส่งเสริมผู้ประกอบการสามารถขยายตลาดเพิ่มขึ้น จากการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง๒ประเทศ เพื่อขยายความร่วมมือด้านการค้าและลดอุปสรรคทางการค้า รวมถึงขยายความร่วมมือไปยังด้านอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ ความทันสมัย ได้มาตรฐาน โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน และส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยนำทรัพยากรผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ชายแดนและมีโอกาสขยายไปยังตลาดระหว่างประเทศในอนาคต ดังนั้น แนวทางในการส่งเสริมด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ยังคงเป็นการส่งเสริมการขยายตลาดไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาให้สำเร็จ โดยมีแนวทาง ดังนี้

๑. ส่งเสริมภาคเอกชนในการพัฒนาสินค้าให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน สร้างคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์

๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อมีการขยายการลงทุนในด้านการบริการ

๓. ส่งเสริมภาคเกษตรในการปลูกพืชเศรษฐกิจ

๔. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันและลดอุปสรรคในหลายๆด้าน

๕. ภาคเอกชนไทยควรพัฒนาบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาเมียนมา ภาษาอังกฤษ ภาษาในอาเซียนอื่นๆ เพื่อการติดต่อทางธุรกิจ ติดตามกฎระเบียบการค้านำมาพัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้าไทย

๔) ด้านการเกษตร

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ที่เกษตรกรใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรปลูกพืชประมาณ ๓๓๓,๗๖๖ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ ของพื้นที่จังหวัด ครัวเรือนเกษตรกรประมาณ ๓๓,๐๑๓ ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๙๘ ของครัวเรือนทั้งหมด มีแรงงานภาคเกษตร จำนวน ๙๕,๓๐๘ ราย พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๗๔,๙๙๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๑๓ ของพื้นที่ทำการเกษตร รองลงมาเป็น พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก จำนวน ๑๒๕,๘๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๔๐ ของพื้นที่ทำการเกษตร พื้นที่ไม้ผล/ไม้ยืนต้น จำนวน ๗,๙๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๕ ของพื้นที่ทำการเกษตร และเกษตรอื่นๆ จำนวน ๓,๐๐๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๖ ตามลำดับ

จากข้อมูลจากระบบสารสนเทศการผลิตทางด้านการเกษตร และระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ประมาณการข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ พบว่า ในปีการเพาะปลูก ๒๕๖๑/๖๒ ๕ อันดับ ประกอบด้วย

๑. ข้าว พื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๑๗๔,๙๙๒ ไร่ ครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๒๙,๐๐๗ ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๗๓ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๘๒,๗๗๖,๗๒๑ กิโลกรัม

๒. ถั่วเหลือง พื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๓๐,๑๓๗ ไร่ ครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๔,๙๒๒ ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๓๔๕ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๑๐,๔๐๘,๗๖๑ กิโลกรัม

๓. กระเทียม พื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๑๘,๙๓๔ ไร่ ครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๔,๖๐๙ ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๓,๑๙๔ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๖๐,๔๗๕,๑๙๖ กิโลกรัม

๔. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๗๓,๑๑๑ ไร่ ครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๘,๘๘๗ ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๘๖๕ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๕๘,๗๑๔,๒๔๗ กิโลกรัม

๕. กะหล่ำปลี พื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๙,๑๗๑ ไร่ ครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๑,๐๕๓ ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๔,๘๖๕ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๔๔,๖๖๕,๕๙๕ กิโลกรัม

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ข้าว

จังหวัดแม่ฮ่องสอนผลิตข้าวเพื่อการบริโภค มิได้ผลิตเพื่อการค้า โดยผลิตเพื่อการบริโภคภายในจังหวัดร้อยละ ๘๐ และผลิตเพื่อการค้าเพียงร้อยละ ๒๐ เนื่องจากมีพื้นที่ปลูกข้าวน้อย การทำนาในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการทำนาเพื่อมุ่งเน้นการบริโภคในครัวเรือนมากกว่าการจำหน่าย

ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่

ที่	พื้นที่	ข้าว								
		พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			ผลผลิตรวม (กิโลกรัม)		
		ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒
	จ.แม่ฮ่องสอน	**๑๖๙,๗๕**	**๑๗๒,๑๐**	**๑๗๔,๙๙**	**๔๖๐**	**๔๔๔**	**๔๗๓**	**๗๖,๗๕๖,**	**๗๕,๗๗๖,๑**	**๘๒,๗๗๖,๗**
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๑๕,๖๕๕	๑๘,๔๐๓	๒๔,๔๔๖	๔๐๕	๔๐๔	๔๓๐	๖,๒๔๒,๓	๗,๔๓๙,๕๒	๑๐,๕๑๖,๙
๒	อ.ขุนยวม	๑๓,๑๐๑	๑๒,๖๕๑	๑๖,๗๕๘	๔๙๐	๔๗๐	๔๕๐	๖,๘๘๑,๘	๕,๙๒๓,๕๗	๗,๕๕๔,๐๐
๓	อ.ปาย	๑๑,๒๖๖	๑๖,๑๘๕	๒๒,๐๐๑	๔๗๗	๓๙๑	๔๖๖	๕,๓๗๙,๐	๖,๒๖๗,๖๘	๑๐,๒๖๔,๗
๔	อ.แม่สะเรียง	๔๓,๓๕๖	๕๖,๐๔๗	๓๕,๗๘๐	๕๐๐	๕๕๑	๕๔๖	๒๑,๖๔๑,	๓๐,๘๓๒,๗	๑๙,๕๖๗,๗
๕	อ.แม่ลาน้อย	๔๒,๕๘๐	๓๘,๔๐๘	๒๗,๓๓๐	๔๖๗	๓๖๒	๔๗๓	๑๘,๓๓๓,	๑๓,๕๖๗,๕	๑๒,๙๕๓,๖
๖	อ.สบเมย	๒๓,๕๘๖	๒๐,๑๑๕	๓๑,๒๖๒	๔๖๐	๔๐๑	๓๗๖	๑๐,๘๕๒,	๗,๙๗๐,๘๘	๑๑,๗๕๘,๒
๗	อ.ปางมะผ้า	๒๐,๒๐๕	๑๐,๒๙๒	๑๗,๔๑๒	๓๗๕	๓๖๖	๓๖๗	๗,๔๒๕,๑	๓,๗๗๔,๒๐	๖,๓๙๑,๙๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางที่ ๒๕ พบว่า ในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกข้าว และมีผลผลิตรวมสูงสุด คือ อำเภอแม่สะเรียง โดยมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓๕,๗๘๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๕๔๖ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๑๙,๕๖๗,๗๒๔ กิโลกรัม แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ แล้ว พบว่า อำเภอแม่สะเรียงมีจำนวนพื้นที่เพาะปลูกลดลง คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๖ ส่งผลให้ผลผลิตรวมลดลง คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๔

เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในปีการผลิต ระหว่างปี ๒๕๖๐/๖๑ และ ๒๕๖๑/๖๒ พบว่า มีอำเภอที่มีผลผลิตการเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น จำนวน อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปาย อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอปางมะผ้า

สำหรับในภาพรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีแนวโน้มการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตรวมมีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ มีผลผลิตรวม ๘๒,๗๗๖,๗๒๑ กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๔

ปัญหาที่พบ มีดังต่อไปนี้

๑. ราคาปัจจัยการผลิตที่สูงกว่าท้องตลาดทั่วไป เนื่องจากการขนส่งสินค้าในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความยากลำบาก ทำให้ราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้นตามค่าขนส่ง

๒. ปัญหาการระบาดของโรค และแมลง

๓. การประสบภัยพิบัติ เช่น น้ำท่วมนาข้าว ในช่วงฤดูฝน

๔. พื้นที่ปลูกข้าวส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้ขาดโอกาสในการได้รับการรับรอง GAP

แนวทางการส่งเสริม

๑. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต และลดปัญหาสารพิษตกค้าง

๒. ส่งเสริมการทำการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อรวมกลุ่มกันในการบริหารจัดการพื้นที่ คน และสินค้าร่วมกัน

๓. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี โดยใช้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อน

๒. ถั่วเหลือง

ถั่วเหลืองเป็นพืชที่มีความสำคัญในฐานะพืชสร้างความมั่นคงด้านอาหาร ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศไทยปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ รัฐบาลได้มีนโยบายพัฒนาเป็นศูนย์กลางเมล็ดพันธุ์รองรับประชาคมอาเซียน (Seed Hub Center) โดยมีแหล่งผลิตหลักอยู่ภาคเหนือตอนบนบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และลำปาง ในปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองรวมทั้ง ๒ รุ่นมากที่สุดของภาคเหนือตอนบน จำนวน ๔๓,๐๙๙.๙๕ ไร่ ผลผลิต ๑๓,๐๗๕,๐๖๕ กิโลกรัม ผลผลิตต่อไร่ ๓๐๓ กิโลกรัม เมื่อพิจารณาแยกเป็นถั่วเหลืองรุ่น ๑ มีพื้นที่ ๓๗,๓๓๖.๕ ไร่ และถั่วเหลืองรุ่น ๒ พื้นที่ ๕,๗๖๓.๔๕ ไร่ (รายงานข้อมูลภาวการณ์ผลิตพืชแบบรายปี พ.ศ.๒๕๕๙/๒๕๖๐ กรมส่งเสริมการเกษตร) รายได้ภาพรวมประมาณ ๒๓๔ ล้านบาท และในปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ นี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ปลูกถั่วเหลือง (รุ่น ๑) ๓๗,๓๖๐ ไร่ จำนวนผลผลิตประมาณ ๑๓,๑๘๓,๒๐๘.๓๐ กิโลกรัม (รายงานข้อมูลภาวการณ์ผลิตพืชแบบรายปี พ.ศ.๒๕๖๐/๒๕๖๑ กรมส่งเสริมการเกษตร) พันธุ์ถั่วเหลืองที่เกษตรกรนิยมปลูกได้แก่สายพันธุ์เชียงใหม่ ๖๐ (ปลูกมากใน จ.เชียงใหม่และลำปาง) เป็นเกรดแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร และพันธุ์สจ.๕ (ปลูกมากในจังหวัดแม่ฮ่องสอน) เป็นถั่วเหลืองเกรดน้ำมัน

ในปัจจุบันพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองลดลง เนื่องจากผลตอบแทนของพืชอื่นดีกว่าเช่น ข้าวนาปรัง แม้กระนั้นก็ตาม เนื่องจากถั่วเหลืองเป็นพืชที่สะท้อนถึงคุณค่าของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน และพืชที่ช่วยปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้เกษตรกรยังคงตัดสินใจเลือกปลูกถั่วเหลืองในหลายพื้นที่ ในขณะเดียวกันความต้องการใช้ถั่วเหลืองของอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีปริมาณมากกว่าผลผลิตที่มีอยู่ จึงต้องนำเข้ามาจากแหล่งผลิตนอกประเทศ แต่ด้วยจุดเด่นของถั่วเหลืองที่ปลูกในประเทศไทยเป็นถั่วเหลือง Non-GMOs จึงเป็นโอกาสของเกษตรกรผู้ผลิตถั่วเหลืองในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนโดยเฉพาะจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพิ่มความสามารถในการผลิตรวมทั้งการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานถั่วเหลืองเพื่อได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและความปลอดภัยได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดตั้งแต่การผลิตเมล็ดพันธุ์ การใช้เมล็ดพันธุ์ดี การผลิตด้วยหลักการเกษตรดีที่เหมาะสม วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเช่น น้ำนมถั่วเหลือง เต้าเจี้ยว เป็นต้น การพัฒนาระบบฐานข้อมูล ตลอดจนการจัดเวทีให้ผู้ค้าและผู้ผลิตได้เจรจาการซื้อขายระหว่างกัน

ปัจจุบันเกษตรกรผู้ผลิตถั่วเหลืองเกิดภาวการณ์การขาดแคลนพันธุ์ดีสำหรับปลูกเป็นพันธุ์ขยาย องค์ความรู้ในการใช้เมล็ดพันธุ์และการใช้ปุ๋ยสูตรที่ถูกต้อง รวมทั้งการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านโรคและศัตรูพืชอย่างถูกต้อง ล้วนแต่เป็นปัจจัยทำให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพการผลิต ส่งผลให้ได้รับผลผลิตต่อไร่ต่ำ อีกทั้งตลาดและผู้บริโภคมีความต้องการอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารเป็นความต้องการของประชาชนในแต่ละประเทศ ซึ่งทุกประเทศได้กำหนดมาตรฐานและกฎระเบียบด้านอาหารปลอดภัย เพื่อปกป้องชีวิตและสุขภาพของผู้บริโภค รวมถึงการสร้างความเข้าใจและตัดสินใจร่วมกันระหว่างเกษตรกรผู้ผลิต ผู้ส่งออกและผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อกำหนด หากไม่ดำเนินการย่อมส่งผลต่อธุรกิจของตนเอง ยังเป็นการสร้างโอกาสทางการค้า และความสามารถเข้าถึงตลาดได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากเป็นสินค้าที่มีการรับรองมาตรฐาน

ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลพื้นที่ปลูกถั่วเหลือง ผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่

ที่	พื้นที่	ถั่วเหลือง								
		พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			ผลผลิตรวม (กิโลกรัม)		
		ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒
	จ.แม่ฮ่องสอน	**๔๓,๐๙๙**	**๓๕,๘๒๖**	**๓๐,๑๓๗**	**๓๒๕**	**๓๖๕**	**๓๔๕**	**๑๔,๐๓๙,๗๘๐**	**๑๒,๙๘๕,๓๐**	**๑๐,๔๐๘,๗๖๑**
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๓,๐๗๘	๒,๗๖๗	๑,๘๑๙	๒๔๓	๒๙๕	๓๐๐	๗๕๐,๕๔	๘๑๖,๘๒๕	๕๔๕,๗๐๐
๒	อ.ขุนยวม	๑,๑๑๗	๑,๔๙๑	๑,๓๗๖	๓๑๐	๓๑๐	๓๘๕	๓๙๐,๖๐	๔๕๖,๑๖๕	๕๓๐,๕๑๖.
๓	อ.ปาย	๒๑,๗๙๐	๙,๒๐๙	๔,๘๓๙	๓๘๒	๓๖๙	๓๐๗	๘,๓๒๔,๖	๓,๔๐๗,๑๐	๑,๔๘๘,๔๒
๔	อ.แม่สะเรียง	๓,๒๕๗	๔,๖๘๖	๕,๘๐๓	๓๙๒	๒๙๐	๓๐๑	๑,๒๗๒,๐	๑,๓๖๒,๒๙	๑,๗๔๗,๑๐
๕	อ.แม่ลาน้อย	๑๒,๑๙๙	๑๓,๑๒๐	๑๓,๗๐๑	๒๓๖	๔๐๓	๓๙๒	๒,๘๖๔,๐	๕,๑๘๗,๘๕	๕,๓๘๓,๖๗
๖	อ.สบเมย	๑,๐๒๖	๔,๑๔๕	๒,๕๔๔	๓๐๔	๔๐๖	๒๗๙	๓๑๒,๗๖	๑,๖๕๓,๔๕	๗๐๙,๙๕๔
๗	อ.ปางมะผ้า	๖๓๒	๔๐๖	๕๕	๒๐๔	๒๕๐	๒๕๐	๑๒๕,๒๕	๑๐๑,๖๒๕	๑๓,๗๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางที่ ๒๖ พบว่า ในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกถั่วเหลือง และมีผลผลิตรวมสูงสุด คือ อำเภอแม่ลาน้อย โดยมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๓,๗๐๑ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๓๙๒ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๕,๓๘๓,๖๗๐ กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในปีการผลิต ระหว่างปี ๒๕๖๐/๖๑ และ ๒๕๖๑/๖๒ พบว่า มีอำเภอที่มีผลผลิตการเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น จำนวน ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม และอำเภอแม่สะเรียง

สำหรับในภาพรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอแม่สะเรียง มีแนวโน้มการลดพื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลือง และผลผลิตรวมมีจำนวนลดลง โดยในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ มีผลผลิตรวม ๑๐,๔๐๘,๗๖๑ กิโลกรัม ลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘๔

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาการผลิตถั่วเหลืองคุณภาพ

๑. การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed) และเมล็ด (Grain) ถั่วเหลืองคุณภาพดี

๒. การสนับสนุนปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed) และเมล็ด(Grain) ถั่วเหลืองคุณภาพ

๓. การรับรองมาตรฐานแหล่งการผลิตเมล็ดพันธุ์(Seed) ถั่วเหลือง

๔. การส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดเล็ก/กลางเพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์(Seed) และเมล็ด (Grain) ถั่วเหลืองคุณภาพดี

๕. การสร้างและสนับสนุนเกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์(Seed) ดีไว้ใช้ในชุมชนและพัฒนาในเชิงพาณิชย์

๖. การพัฒนาเกษตรกรให้ได้รับความรู้การผลิตสินค้าเกษตร ระบบการจัดการคุณภาพ การปฏิบัติตามระบบการเกษตรที่ดี (GAP) และมีความรู้เรื่องการผลิตพืชตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๗. การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

๘. การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการด้านการตลาด

๙. การพัฒนา/เพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปถั่วเหลืองให้ตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

๑๐. การสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค ผู้ส่งออกและผู้เกี่ยวข้องในคุณภาพสินค้าเกษตร

๑๑. การเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรกับตลาดผู้รับซื้อผู้ส่งออก

๑๒. การจัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรและภาคเอกชน

๑๓. การวางแนวทางกลไกและมาตรการด้านการตลาดหลังการส่งเสริมเพื่อการผลิตถั่วเหลืองอย่างยั่งยืน

๓. กระเทียม

ด้วยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสภาพภูมิอากาศที่มีความเย็นกว่าปกติ อันเอื้อต่อการเพาะปลูกพืชประเภทกระเทียมได้อย่างดียิ่ง จึงทำให้ชื่อเสียงของ ”กระเทียมแม่ฮ่องสอน” เป็นที่ยอมรับ และถือเป็นแหล่งผลิตกระเทียมที่มีศักยภาพสูงแห่งหนึ่ง กระเทียมจึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตาม พบว่าบางปีเกษตรกรจะประสบปัญหากระเทียมล้นตลาดจนทำให้ราคาตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกโดยตรง อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยและสารเคมีไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะการใช้ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตของกระเทียม ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นและยังเกิดปัญหาเรื่องโรคระบาดสร้างความเสียหายให้กับเกษตรกรด้วย ซึ่งจังหวัดได้มีแผนในการมุ่งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตกระเทียมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น พร้อมปรับลดต้นทุนให้ต่ำลง และนำแปลงเข้าสู่ระบบเกษตรดีที่เหมาะสมหรือจีเอพี (GAP) เพื่อให้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยป้อนเข้าสู่ตลาด

ตารางที่ ๒๗ ข้อมูลพื้นที่ปลูกกระเทียมผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่

ที่	พื้นที่	กระเทียม								
		พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			ผลผลิตรวม (กิโลกรัม)		
		ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒
	จ.แม่ฮ่องสอน	**๒๐,๖๐๙**	**๒๒,๒๕๒**	**๑๘,๙๓๔**	**๓.๑๕**	**๓.๒๕**	**๓.๑๙**	**๖๕,๐๐๐,๘๓**	**๗๒,๕๑๙,๒๖**	**๖๐,๔๗๕,๑๙๖**
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๔,๓๐๗	๕,๕๕๕	๕,๓๘๔	๑,๙๓	๒,๕๐	๒,๘๖	๘,๓๓๐,๒๕๔	๑๓,๘๘๗,๕	๑๕,๔๓๕,๙๒๘
๒	อ.ขุนยวม	๖๕๒.๕	๑,๗๕๕	๑,๓๘๘	๒,๘๗	๓,๐๐	๒,๙๙	๑,๘๗๗,๙๔๐	๕,๒๖๕,๐๐	๔,๑๕๙,๘๓
๓	อ.ปาย	๙,๙๐๒	๘,๘๒๑	๗,๘๗๔	๓,๗๖	๓,๖๖	๓,๔๙	๓๗,๑๘๓,๗๓	๓๒,๓๕๕,๔	๒๗,๕๐๓,๘๘๒
๔	อ.แม่สะเรียง	๒,๓๖๘	๙๙๗	๘๙๒	๓,๐๗	๓,๔๒	๒,๙๗	๗,๒๗๙,๘๔	๓,๔๑๒,๗๓	๒,๖๕๐,๑๓
๕	อ.แม่ลาน้อย	๑,๑๘๐	๑,๕๙๖	๑,๔๔๑	๒,๒๑	๑,๘๘	๓,๐๐	๒,๖๑๔,๓๑	๓,๐๑๓,๒๔	๔,๓๒๓,๐๐
๖	อ.สบเมย	๘๐๓	๑,๐๖๑	๔๖๐	๓,๐๐	๔,๓๙	๓,๐๐	๒,๔๐๙,๐๐	๔,๖๖๒,๐๓	๑,๓๘๐,๐๐
๗	อ.ปางมะผ้า	๑,๓๙๗	๒,๔๖๔	๑,๔๙๑	๓,๗๙	๓,๕๐	๓,๐๐	๕,๓๐๕,๗๕	๘,๖๒๔,๐๐	๔,๔๗๓,๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางที่ ๒๗ พบว่า ในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกกระเทียม และมีผลผลิตรวมสูงสุด คือ อำเภอปาย โดยมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๗,๘๗๔ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๓,๔๙๓ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๒๗,๕๐๓,๘๘๒ กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในปีการผลิต ระหว่างปี ๒๕๖๐/๖๑ และ ๒๕๖๑/๖๒ พบว่า มีอำเภอที่มีผลผลิตการเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น จำนวน ๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอแม่ลาน้อย

สำหรับในภาพรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ทุกอำเภอมีแนวโน้มการลดพื้นที่เพาะปลูกกระเทียม และผลผลิตรวมมีจำนวนลดลง โดยในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ มีผลผลิตรวม ๖๐,๔๗๕,๑๙๖ กิโลกรัม ลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๑

๔. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสภาพอากาศเอื้ออำนวย เหมาะกับการเพาะปลูก มีปริมาณน้ำฝนที่เพียงพอ สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ และเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อจำหน่ายทั้งหมด แต่ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนกว่าร้อยละ ๙๘ เป็นผลผลิตจากพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ มีการบุกรุกป่า และในหน้าแล้ง มีการปรับปรุงพื้นที่ เพื่อรอฤดูกาลปลูกใหม่ ซึ่งมีการเผาตอซัง ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสภาพแวดล้อมอย่างมาก ส่งผลให้เกิดหมอกควัน เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อีกประการหนึ่ง การถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลางเนื่องจากบริษัทที่เข้ารับซื้อจะเป็นผู้กำหนดเรื่องเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี และการรับซื้อทำให้เกษตรกรไม่สามารถปฏิเสธต้นทุนดังกล่าวได้ เพราะบริษัทต้องการคุณภาพผลผลิต รวมถึงกำไรจากการจำหน่ายวัตถุดิบ ซึ่งราคารับซื้อจะขึ้นอยู่ที่บริษัทเป็นผู้กำหนด เกษตรกรไม่สามารถจะต้นทุนด้านใดได้เลย เพียงต้องลดปริมาณปุ๋ยเคมีหรือหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพแทน ส่วนค่าแรงงานนั้นนับวันมีแต่จะเพิ่มขึ้นและเป็นการยากที่จะลดต้นทุนในส่วนนี้ได้ อีกทั้งจังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่มีที่ตั้งโรงงานรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พ่อค้าคนกลางจะนำรถโม่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไปรับซื้อตามจุดต่างๆ ทำให้เกษตรกรถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง และเวลาเก็บเกี่ยวรวบรวมต้องมีต้นทุนในการขนส่งเพิ่มอีก ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุนในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๒๘ ข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่

ที่	พื้นที่	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์								
		พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			ผลผลิตรวม (กิโลกรัม)		
		ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒
	จ.แม่ฮ่องสอน	**๗๘,๕๐๙**	**๗๕,๖๕๕**	**๗๓,๑๑๑**	**๘๑๘**	**๙๓๗**	**๘๖๕**	**๖๓,๔๖๘,๓๗๕**	**๗๐,๘๔๔,๑**	**๕๘,๗๑๔,๒๔๗**
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๔,๐๔๘	๕,๙๒๒	๕,๐๙๒	๖๔๐	๙๔๔	๘๗๒	๒,๕๙๒,๒๖๐	๕,๕๙๑,๔๕	๔,๔๔๑,๕๒๕
๒	อ.ขุนยวม	๑๓,๖๘๖	๑๑,๒๔๕	๗,๔๒๖	๘๔๙	๗๘๐	๗๓๐	๑๑,๖๒๒,๑๑	๘,๗๗๑,๑๐	๕,๓๘๐,๐๙๒
๓	อ.ปาย	๑๓,๖๓๘	๑๖,๕๓๙	๑๖,๑๘๖	๙๘๒	๙๙๙	๘๐๐	๑๓,๓๙๘,๐๐	๑๖,๕๓๕,๐	๑๒,๙๔๘,๘๐๐
๔	อ.แม่สะเรียง	๔,๑๗๔	๑,๔๔๖	๑,๒๓๖	๘๐๘	๘๐๑	๖๒๒	๓,๑๗๒,๒๐๐	๑,๑๕๘,๕๐	๓๙๘,๙๓๐
๕	อ.แม่ลาน้อย	๑๘,๙๐๐	๑๕,๒๖๕	๑๗,๙๓๓	๗๔๐	๘๙๓	๗๗๓	๑๓,๖๙๘,๒๐	๑๓,๕๕๐,๐	๑๐,๓๐๖,๙๐๐
๖	อ.สบเมย	๕๐	-	-	๘๐๐	-	-	๔๐,๐๐๐	-	-
๗	อ.ปางมะผ้า	๒๔,๐๑๓	๒๕,๒๓๘	๒๕,๒๓๘	๘๐๐	๑,๐๐	๑,๐๐	๑๘,๙๔๕,๖๐	๒๕,๒๓๘,๐	๒๕,๒๓๘,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางที่ ๒๘ พบว่า ในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมีผลผลิตรวมสูงสุด คือ อำเภอปางมะผ้า โดยมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๕,๒๓๘ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๒๕,๒๓๘,๐๐๐กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในปีการผลิต ระหว่างปี ๒๕๖๐/๖๑ และ ๒๕๖๑/๖๒ พบว่า ทุกอำเภอยกเว้นอำเภอปางมะผ้า มีผลผลิตการเฉลี่ยต่อไร่ลดลง

สำหรับในภาพรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ทุกอำเภอมีแนวโน้มการลดพื้นที่เพาะปลูกกระเทียม และผลผลิตรวมมีจำนวนลดลง โดยในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ มีผลผลิตรวม ๕๘,๗๑๔,๒๔๗ กิโลกรัม ลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑๒

๕. กะหล่ำปลี

ด้วยสภาพอากาศบนยอดดอยมีความเหมาะสมในการเพาะปลูกกะหล่ำปลี และมีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก จึงทำให้ผลผลิตกะหล่ำปลีห่อตัวในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผลผลิตที่สวยงาม เป็นที่ต้องการของตลาด และมีราคาสูงตามไปด้วย ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนเข้าไปบุกรุกพื้นที่ในเขตป่าเพื่อเพาะปลูกกะหล่ำปลี และมีการใช้สารเคมีในการเพาะปลูก

ตารางที่ ๒๙ ข้อมูลพื้นที่ปลูกกะหล่ำปลีผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่

ที่	พื้นที่	กะหล่ำปลี								
		พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)			ผลผลิตรวม (กิโลกรัม)		
		ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒	ปี ๕๙/๖๐	ปี ๖๐/๖๑	ปี ๖๑/๖๒
	จ.แม่ฮ่องสอน	**๑๙,๓๗๗**	**๑๔,๘๗๔**	**๙,๑๗๑**	**๕.๐๕**	**๖.๑๕**	**๔.๘๖**	**๗๓,๙๒๔,**	**๘๑,๑๙๗,๐๑**	**๔๔,๖๖๕,๕๙๕**
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๙๕๐	๕๙๕	๑๕๐	๒,๑๑	๑,๔๓	๗,๗๗	๑,๒๘๐,๖	๖๔๐,๐๐๐	๑,๑๖๖,๖๖
๒	อ.ขุนยวม	๑๖๖	-	-	๓,๐๐	-	-	๔๙๘,๐๐๐	-	-
๓	อ.ปาย	๘๓	๖๒	-	๖๘๑	๕๓๒	-	๓๓,๔๐๐	๓๓,๐๐๐	-
๔	อ.แม่สะเรียง	๑๒,๙๑๕	๑๒,๒๗๕	๗,๖๔๕	๖,๔๑	๖,๘๖	๔,๙๙	๖๒,๒๕๐,	๗๖,๓๕๒,	๓๘,๑๖๓,๓
๕	อ.แม่ลาน้อย	๘๓๕	๑,๑๘๐	๑,๒๗๕	๔,๑๒	๓,๖๕	๔,๐๓	๒,๐๓๙,๕	๓,๐๙๐,๐	๕,๑๔๒,๕๔
๖	อ.สบเมย	๔,๓๘๓	๗๒๙.๒	๙๒	๒,๑๗	๑,๔๙	๒,๐๐	๗,๗๗๑,๖	๑,๐๒๓,๐	๑๘๔,๐๐๐
๗	อ.ปางมะผ้า	๔๔.๕	๓๓	๙	๒,๑๐	๒,๐๑	๑,๐๐	๕๑,๕๐๐	๕๘,๕๐๐	๙,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางที่ ๒๙ พบว่า ในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกกะหล่ำปลี และมีผลผลิตรวมสูงสุด คือ อำเภอแม่สะเรียง โดยมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๗,๖๔๕ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๔,๙๙๑ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๓๘,๑๖๓,๓๘๑ กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในปีการผลิต ระหว่างปี ๒๕๖๐/๖๑ และ ๒๕๖๑/๖๒ พบว่า มีอำเภอที่มีผลผลิตการเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย

สำหรับในภาพรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่ามีแนวโน้มการลดพื้นที่เพาะปลูกกะหล่ำปลี และผลผลิตรวมมีจำนวนลดลง โดยในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ มีผลผลิตรวม ๔๔,๖๖๕,๕๙๕ กิโลกรัม ลดลงจากปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙๙

ปัญหาด้านการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. พื้นที่ทำการเกษตรมีพื้นที่จำกัด ไม่มีเอกสารสิทธ์ ทำให้เกษตรกรขาดสิทธิประโยชน์หลายๆ ด้านจากทางราชการ เช่น การรับรองมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์

๒. ด้านการคมนาคม ซึ่งระยะทางห่างไกลคมนาคมขนส่งลำบาก ทำให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง

๓. ผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรต่ำ เนื่องจาก ขาดการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ ปัญหาโรคแมลงและขาดเทคโนโลยีด้านการจัดการ

๔. ช่องทางการกระจายสินค้า การตลาดสินค้าเกษตรมีค่อนข้างน้อยไม่คล่องตัว ขาดการเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด ประเทศหรือเชื่อมโยงน้อย

๕. ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรยังไม่หลากหลาย ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยเป็นที่ต้องการของตลาด

๖. เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม เชื่อมโยงเครือข่ายให้เข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรของเกษตรกร พร้อมกับเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ได้แก่ การใช้พันธุ์ดี ลดการใช้สารเคมี การจัดการผลผลิต มาตรฐานการผลิต (เกษตรปลอดภัย,GAP,เกษตรอินทรีย์) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เตรียมพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. ส่งเสริมการจัดการเกษตรตามรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการด้านการผลิตของเกษตรกรและการดำเนินงานบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ เชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรอื่นๆ เช่น ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน

๓. ส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างแบรนด์สินค้า ให้มีคุณภาพและสร้างความมั่นใจปลอดภัยต่อผู้บริโภคในด้านสุขภาพ อนามัย (อย.,ฮาลาล,GMP) พัฒนาสินค้าจากวิสาหกิจชุมชนสู่สินค้า OTOP ,ของฝากที่ระลึกของจังหวัด

๔. พัฒนาพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ มีศักยภาพในการพัฒนาของจังหวัดอย่างครบวงจร เช่น ไม้ผลเมืองหนาว(กาแฟ ไม้ผลอื่นๆ) ถั่วเหลือง ถั่วลิสง งา กะหล่ำปลี พริกกะเหรี่ยง เป็นต้น ตั้งแต่พัฒนาส่งเสริมด้านการปลูก จนถึงเก็บเกี่ยวแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์จากการเกษตร รวมถึงการตลาด โดยการร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๕. มีการจัดการด้านผลผลิตของเกษตรกร การตลาด จำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรเพื่อกระจายผลผลิตของเกษตรกร เชื่อมโยงด้านการตลาดให้สินค้าเกษตร โดยมีการบูรณาการในหน่วยงานปลายน้ำที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พัฒนาชุมชนจังหวัด พาณิชย์จังหวัด สหกรณ์จังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด

๖. เพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมการเกษตรโดยใช้ Smart Officer และ Smart Office ได้แก่ ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตร MRCF ,ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาโดยมีเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง มองภาพรวม “พื้นที่-คน-สินค้า”

๗. พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer , Young Smart Farmer มีความรู้ความสามารถในการผลิตการบริหารจัดการและการตลาด ใช้เทคโนโลยีที่เหมาสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบและสามารถถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ

๘. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร ทั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน พัฒนาการรวมกลุ่มให้เข้มแข็งบริหารจัดการเพิ่มอำนาจการต่อรอง สร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยงและสนับสนุนกับผู้ประกอบการ

๙. นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาถ่ายทอดความรู้ส่งเสริมให้เกษตรกรปฏิบัติ เพื่อความยั่งยืนตามแนวทางพระราชดำริ ให้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาภาคการเกษตร

๑๐. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงนิเวศ เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร ชุมชนและท้องถิ่น

๑๑. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ ประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์ แหล่งท่องเที่ยวด้านการเกษตรที่สร้างชื่อเสียงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายของผู้บริโภค ประชาชนทั่วไป และประเทศ

๑๒. บูรณาการเชื่อมโยงการพัฒนาด้านการเกษตรระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน

๑๓. จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ กระทรวง กรม กลุ่มจังหวัดและจังหวัด

๕) ด้านปศุสัตว์

สภาพโดยทั่วไปของการเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน และใช้แรงงานเท่านั้นเหลือจากการบริโภคจึงจำหน่าย ลักษณะการเลี้ยงพึ่งพาอาหารตามธรรมชาติเป็นหลัก ถึงแม้ส่วนราชการจะส่งเสริมให้เลี้ยงเพื่อจำหน่ายก็ตามแต่เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีข้อจำกัดของสภาพพื้นที่และการคมนาคมขนส่งที่ยังไม่เอื้ออำนวย

ตารางที่ ๓๐ จำนวนสัตว์เลี้ยงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒

ปี	จำนวนสัตว์เลี้ยง (ตัว)						
	ไก่	เป็ด	สุกร	แพะ	แกะ	โค	กระบือ
๒๕๕๘	๒๙๐,๘๘๓	๕,๕๒๓	๓๑,๐๘๕	๙๐๑	๒๗	๒๗,๗๐๑	๑๐,๘๕๕
๒๕๕๙	๓๑๕,๓๕๔	๕,๑๗๘	๓๑,๕๗๐	๖๒๘	๒๗	๒๕,๗๙๓	๑๐,๗๔๓
๒๕๖๐	๒๓๒,๒๘๕	๕,๕๗๗	๓๓,๗๐๐	๘๘๙	๔๕	๓๑,๐๔๕	๑๕,๔๒๖
๒๕๖๑	๕๗๒,๕๗๒	๘,๔๒๐	๔๔,๖๘๒	๒,๑๖๕	๔๖	๕๙,๗๑๘	๒๙,๘๒๕
๒๕๖๒	๖๕๔,๐๐๓	๑๑,๗๖๔	๕๕,๙๔๖	๒,๓๘๓	๑๙๒	๗๓,๐๔๕	๓๘,๘๗๖

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากข้อมูลจำนวนสัตว์เลี้ยงของจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี ๒๕๖๒ พบว่า มีการเลี้ยงไก่มากที่สุด รองลงมาคือ โค สุกร กระบือ เป็ด แพะ และแกะ ตามลำดับ ซึ่งโดยเฉพาะไก่ โค และสุกรที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมการเลี้ยงไก่และสุกรของโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้มีแหล่งวัตถุดิบประเภทเนื้อสัตว์เพียงพอในการบริโภคภายในจังหวัด และยังสามารถจำหน่ายออกไปยังจังหวัดใกล้เคียง ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงควรสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องต่อไป

๖) ด้านประมง

เนื่องจากสภาพพื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงแหล่งธรรมชาติ คือ น้ำไหลผ่านภูเขาสูงมายังระดับล่างโดยตลอดยังไม่มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ หรือแหล่งทำการประมงขนาดใหญ่ แหล่งจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติได้จากแม่น้ำสายหลัก ๓ สาย คือ แม่น้ำปาย แม่น้ำยวม และแม่น้ำแม่สะมาด นอกจากนี้ยังมีแหล่งทำการประมงขนาดเล็ก ตามบริเวณอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กหรือบริเวณทำนบเหมืองฝาย ซึ่งได้รับการส่งเสริมจากกรมประมง โดยการปล่อยพันธุ์ปลาลงในแหล่งน้ำเหล่านี้

ตารางที่ ๓๑ จำนวนผู้เลี้ยงและปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยง

อำเภอ	ผู้เลี้ยง	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยง (กิโลกรัม)				
			ปลานิล	ปลาตะเพียน	ปลาดุก	ปลาไน	ปลายี่สก
เมือง	๑๔๘	๑๔๕.๓๐	๒๑,๙๖๗.๖๐	๒,๘๕๕.๗๐	๒๖,๖๙๙.๒๐	๑๙๑๒.๕๐	๔๓๖.๐๐
ปาย	๒๗๓	๘๓.๔๐	๑๒,๔๓๐.๑๐	๘๗๑.๙๐	๑๕,๗๒๑.๐๐	๔๐.๐๐	-
ปางมะผ้า	๙๕	๑๔.๗๙	๓,๓๓๕.๐๐	๑๔๙.๐๐	๑,๙๙๐.๒๐	๔๑.๐๐	-
ขุนยวม	๒๘๙	๑๑๑.๐๙	๑๗,๘๒๗.๗๐	๓,๕๗๔.๒๐	๙,๓๔๘.๕๐	๒๒๖.๐๐	-
แม่สะเรียง	๒๐๘	๙๘.๔๕	๗,๗๒๖.๒๐	๘๖๕.๔๐	๑๒,๗๐๔.๒๐	-	-
แม่ลาน้อย	๖๔	๔๙.๒๕	๔,๑๖๗.๐๐	๙๙๖.๐๐	๕,๙๙๖.๒๐	-	-
สบเมย	๑๙๕	๔๙.๓๘	๒,๗๙๗.๐๐	๗๕๐.๐๐	๓,๙๕๓.๒๐	๙๙.๐๐	-
รวม	๑,๕๔๒	๕๕๒	๗๐,๒๕๐.๖๐	๑๐,๐๖๒.๒๐	๗๖,๔๑๒.๕๐	๒,๓๑๘.๕๐	๔๓๖.๐๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๗) ด้านอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีจำนวนไม่มากนักและยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ ทำให้การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมไม่เติบโต เนื่องมาจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตป่าอนุรักษ์ ประกอบกับเส้นทางคมนาคมทางบกมีลักษณะที่คดเคี้ยวผ่านภูเขาสูงชันและหุบเขา ทำให้การขนส่งค่อนข้างลำบากและใช้เวลามาก ส่งผลให้ต้นทุนสินค้ามีราคาสูง นอกจากนั้นจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังขาดปัจจัยเอื้อต่อการลงทุน อาทิ สิทธิประโยชน์ในการลงทุน สิทธิ์ในที่ดินทำกิน หรือการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมซึ่งอุปสรรคดังกล่าว จึงทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักลงทุนจากภาคอุตสาหกรรมเข้ามาลงทุนในพื้นที่

ตารางที่ ๓๒ สถิติจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาต

จำพวกโรงงานอุตสาหกรรม	พ.ศ.๒๕๕๙			พ.ศ.๒๕๖๐			พ.ศ.๒๕๖๑		
	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๑ (เครื่องจักรไม่เกิน ๒๐ แรงม้า และคนงานไม่เกิน ๒๐ คน)	๒๐	๒.๙๗๘	๒๙	๒๐	๒.๙๗๘	๒๙	๒๐	๒.๙๗๘	๒๙
๒ (เครื่องจักรไม่เกิน ๕๐ แรงม้า และคนงานไม่เกิน ๕๐ คน)	๓๒	๑๐๖.๐๔๔	๒๐๒	๓๑	๘๗.๖๔๔	๑๙๖	๓๒	๑๒๔.๓๐๘	๒๕๓

จำพวกโรงงานอุตสาหกรรม	พ.ศ.๒๕๕๙			พ.ศ.๒๕๖๐			พ.ศ.๒๕๖๑		
	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๓ (เครื่องจักรเกิน ๕๐ แรงม้า หรือ คนงานเกิน ๕๐๐ คน)	๖๒	๑,๐๓๐.๑๓๒	๗๕๖	๗๓	๑,๑๑๔.๓๒๒	๘๓๒	๗๗	๑,๑๓๓.๘๘๒	๘๘๙
รวม	**๑๑๔**	**๑,๑๓๙.๑๕๔**	**๙๘๗**	**๑๒๔**	**๑,๒๐๔.๙๔๔**	**๑,๐๘๗**	**๑๒๙**	**๑,๒๖๑.๑๖๘**	**๑,๑๗๑**

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

หมายเหตุ : “โรงงาน” หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใดๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงต่อการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่

๑. ปัจจัยลบที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุน

๑.๑ ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุน

๑.๒ พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนร้อยละ ๘๗ เป็นพื้นที่ป่าและเขตป่าอนุรักษ์ ประชาชนไม่มีโฉนดที่ดิน หรือเอกสารสิทธิ์ ทำให้ไม่สามารถนำไปขอกู้เงินกับธนาคารพาณิชย์ มาลงทุนหรือขยายกิจการได้

๑.๓ สภาพภูมิประเทศไม่เอื้อต่อการลงทุน เนื่องจากมีภูเขาและเส้นทางสัญจรทางบกมีสภาพคดเคี้ยวและสูงชัน ซึ่งไม่เหมาะสมกับการขนส่งสินค้าในปริมาณที่มีเป็นจำนวนมาก

๒. ปัจจัยบวกที่ส่งผลต่อการลงทุน

๒.๑ รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ โดยมีนโยบายสนับสนุนให้ผู้ประกอบการที่มีความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน มีความพร้อมในด้านวิทยาศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย ได้กู้ยืมเงินไปลงทุนในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑ เพื่อนำไปต่อยอดกิจการ

๒.๒ ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานในด้านการยกระดับรายได้และทักษะฝีมือแรงงานจะช้าลง การอุปโภคสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงเป็นอาหารเพื่อสุขภาพหรืออาหารเสริมมากขึ้น ซึ่งนับเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการให้กับผู้ประกอบการ

๒.๓ ภาครัฐมีการปรับสมดุล การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การให้อำนาจในการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้กับพื้นที่อย่างเหมาะสม การปรับโครงสร้างภาครัฐให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างความตระหนักให้กับข้าราชการให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๔ การปรับโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางคมนาคม ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ไม่มีถนนชำรุด หรือดินลูกรัง ส่วนไฟฟ้าไม่ควรดับหรือตกบ่อยเพราะทำให้ผู้ประกอบการต้องรับภาระค่าใช้จ่ายค่าซ่อมแซมเครื่องจักรที่เกิดความเสียหายจากกระแสไฟฟ้าตกหรือดับ

แนวโน้มการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การลงทุนภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งแต่เดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๒ มีการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๖ โรงงาน ได้แก่

๑. อุตสาหกรรมอาหาร เงินลงทุน ๒๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(เช่น ผลิตน้ำแข็งหลอดน้ำแข็งซองและน้ำดื่ม ทำไอศกรีม ทำอาหารหรือเครื่องดื่มจากพืช หรือ ผลไม้และบรรจุในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้)

๒. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อโลหะ เงินลงทุน ๗,๐๘๐,๐๐๐ บาท
(เช่น ผลิตและจำหน่ายคอนกรีตผสมเสร็จและผลิตภัณฑ์คอนกรีต)

๓. อุตสาหกรรมทั่วไป เงินลงทุน ๙,๕๐๐,๐๐๐ บาท
(เช่น บรรจุสินค้าทั่วไป)

รวมเงินลงทุน ๓๙,๕๘๐,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้ได้คาดการณ์ว่า อุตสาหกรรมอาหาร เช่น ทำไอศกรีม ทำอาหารหรือเครื่องดื่มจากพืชหรือผลไม้และบรรจุในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน อาทิ กระเทียม ถั่วลายเสือ นอกจากนั้นภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้ผู้ประกอบการ มีความสนใจและแนวโน้มที่จะขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานประเภทอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อโลหะเพิ่มขึ้น

๑.๒.๒ ด้านสังคมและความมั่นคง

ตารางที่ ๓๓ การมีงานทำ

ประเภทการมีงานทำ	พ.ศ.๒๕๕๙ (ร้อยละ)	พ.ศ.๒๕๖๐ (ร้อยละ)	พ.ศ.๒๕๖๑ (ร้อยละ)
เกษตรและการประมง	๖๙,๘๕๓ คน/๖๓.๖๗	๖๒,๒๓๐ คน/๖๒.๔๔	๖๔,๗๖๖ คน/๖๑.๕๐
พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	๑๓,๔๖๑ คน/๑๒.๒๗	๑๓,๖๕๙ คน/๑๒.๖๘	๑๒,๘๔๑ คน/๑๒.๑๙
อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ	๙,๑๐๑ คน/๘.๓๐	๑๐,๘๗๑ คน/๑๐.๑๐	๑๑,๑๑๖ คน/๑๐.๕๖
งานขายส่งและการขายปลีก	๙,๕๕๒ คน/๘.๗๑	๘,๓๙๔ คน/๗.๘๐	๗,๒๕๙ คน/๖.๘๙
งานการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	๕,๖๗๔ คน/๕.๑๗	๖,๑๓๐ คน/๕๐๖๙	๘,๗๐๓ คน/๘.๒๘

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒)

ตารางที่ ๓๔ การว่างงาน

ปี	ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน	ผู้ว่างงาน	ร้อยละของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน
๒๕๕๙	๑๑๑,๔๑๘ คน	๒,๐๕๔ คน/๑.๘๔	๔๐.๖๒
๒๕๖๐	๑๐๘,๗๓๓ คน	๒๗๕ คน/๐.๒๕	๕๕.๒๒
๒๕๖๑	๑๐๘,๖๕๓ คน	๕๘๙ คน/๐.๕๔	๕๕.๐๘

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒)

ตารางที่ ๓๕ การประกันสังคม

ประเภท	พ.ศ.๒๕๕๙ (จำนวน)	พ.ศ.๒๕๖๐ (จำนวน)	พ.ศ.๒๕๖๑ (จำนวน)
สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม	๖๐๖	๖๐๖	๖๐๖
ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓	๖,๗๖๓	๖,๗๖๓	๗,๖๙๑
ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙	๑,๐๙๐	๑,๐๙๐	๑,๕๘๘
ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐	๘,๐๕๖	๘,๐๕๖	๑๑,๘๐๖
อื่น ๆ			

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒)

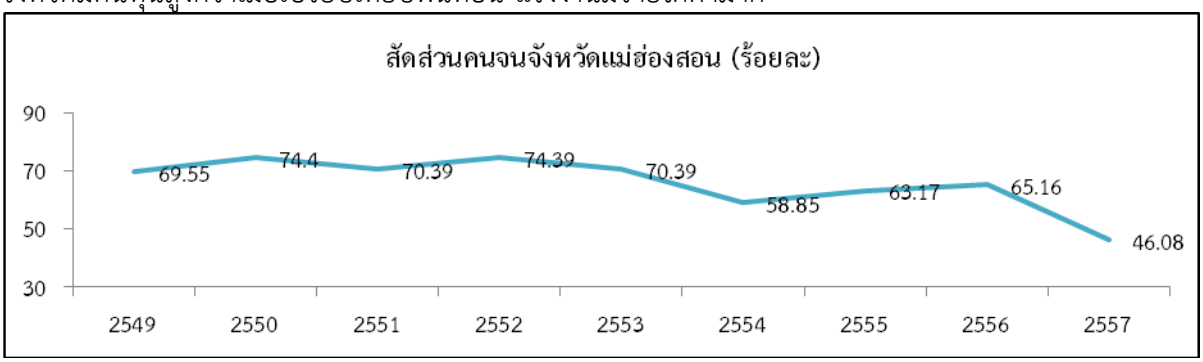
ตารางที่ ๓๖ การจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
คลอดบุตร	๒๗๙	๓.๐๒
ชราภาพ	๑๖๖	๑.๗๙
ว่างงาน	๒๖๑	๒.๘๒

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒)

๒) ความยากจน

ปัญหาความยากจนยังเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัดตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา โดยในปี ๒๕๕๙ จังหวัดแม่ฮ่องสอนยังคงติดอันดับจังหวัดที่ยากจนที่สุดในประเทศไทย และถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มจังหวัดที่มีปัญหาความยากจนเรื้อรัง โดยมีสัดส่วนคนจนร้อยละ ๓๙.๒๑ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ ๑๐.๕๓) ส่วนข้อมูล จปฐ. พบว่า จำนวนครัวเรือนมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (๓๘,๐๐๐ บาท/คน/ปี) ในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๒,๐๘๐ ครัวเรือนลดจาก ๔,๐๘๓ ครัวเรือนในปี ๒๕๕๖ สถานการณ์ความยากจนในจังหวัดที่มีมิติควบคู่กันทั้งความเรื้อรังและความรุนแรง เนื่องจากโดยกายทางภูมิศาสตร์แล้วอาจเป็นปัญหาต่อการเข้าถึงการพัฒนา เช่น มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา เป็นที่ราบสูง การเดินทางลำบากทำให้การพัฒนาพื้นที่ทำได้ยากและการเข้าถึงเป็นไปอย่างยากลำบาก ทำให้การให้บริการภาครัฐยากที่จะเข้าถึงด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ประชากรส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวกับเกษตรกรรม ด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่ และการเดินทางทำให้การทำเกษตรในจังหวัดมีต้นทุนสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบพื้นที่อื่น แรงงานมีรายได้ต่ำมาก

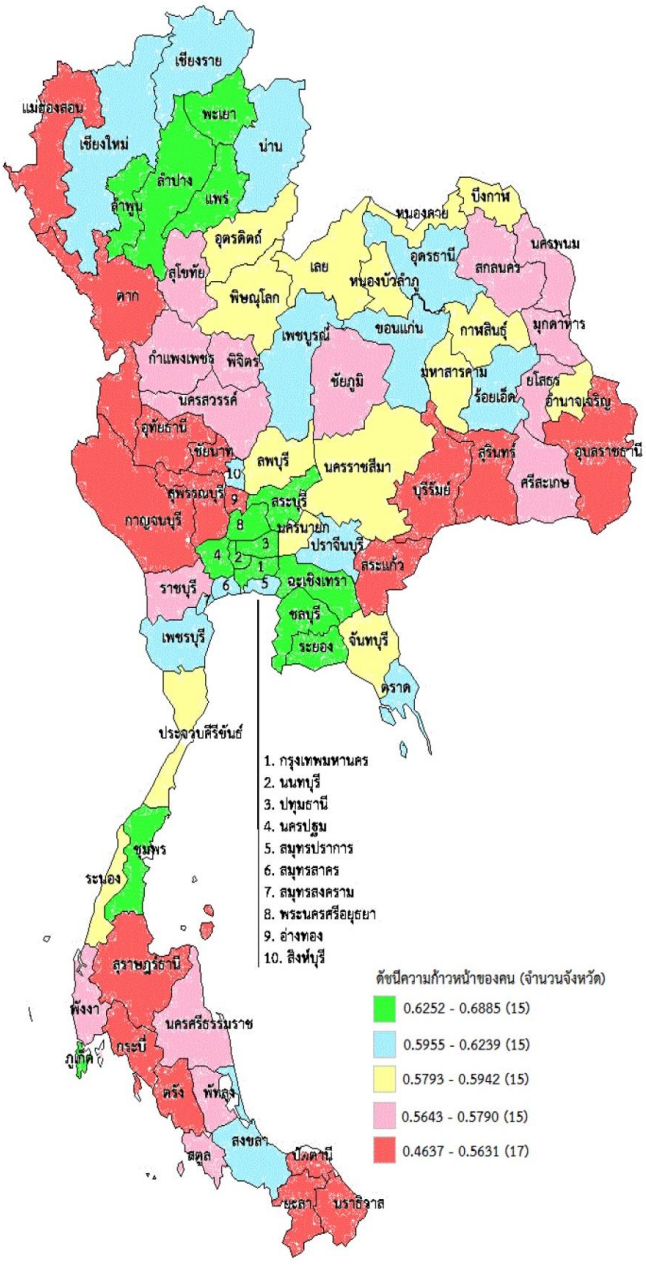

รูปกราฟแสดงสัดส่วนคนจนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.

จากปัญหาความยากจนนำไปสู่การประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาคน (Human Achievement Index - HAI) ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนน้อยที่สุดคืออยู่ลำดับที่ ๗๗ จาก ๗๗ จังหวัด ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) = ๐.๔๖๓๗ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการคมนาคมและการสื่อสารน้อยที่สุดคืออยู่ลำดับที่ ๗๗ จาก ๗๗ จังหวัด ค่าดัชนี = ๐.๒๓๕๙ ประกอบกับด้านการศึกษาก็มีความก้าวหน้าน้อยมากเช่นเดียวกันโดยอยู่ลำดับที่ ๗๕ จาก ๗๗ จังหวัด ค่าดัชนี = ๐.๒๐๔๓ รวมทั้งด้านรายได้มีความก้าวหน้าน้อยมากอีกด้วยโดยอยู่ลำดับที่ ๗๔ จาก ๗๗ จังหวัด ค่าดัชนี = ๐.๓๐๖๒ ในทางกลับกัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความโดดเด่นในด้านชีวิตการงานโดยติดลำดับ ๑ ใน ๑๐ จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านชีวิตการงานมากที่สุด โดยอยู่ลำดับที่ ๙ จาก ๗๗ จังหวัด ค่าดัชนี = ๐.๗๑๙๕ นอกจากนี้มีจุดเด่นในบางประเด็น เช่น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยที่สุดของประเทศ เพียง ๐.๓๕ ตันก๊าซเรือนกระจกต่อคน และ ประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๙ สูงมากเป็นลำดับที่ ๒ จาก ๗๗ จังหวัด

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) รายจังหวัด ปี 2560

ลำดับ	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ภูเก็ต	0.6885
2	พระนครศรีอยุธยา	0.6811
3	ลำพูน	0.6795
4	นนทบุรี	0.6788
5	กรุงเทพมหานคร	0.6780
6	ชลบุรี	0.6613
7	พะเยา	0.6584
8	ระยอง	0.6578
9	ลำปาง	0.6450
10	ปทุมธานี	0.6384
11	ฉะเชิงเทรา	0.6367
12	นครปฐม	0.6354
13	สระบุรี	0.6341
14	แพร่	0.6252
15	ชุมพร	0.6252
16	เพชรบูรณ์	0.6239
17	สมุทรปราการ	0.6231
18	สมุทรสงคราม	0.6203
19	สมุทรสาคร	0.6175
20	เชียงราย	0.6174
21	เชียงใหม่	0.6159
22	สิงห์บุรี	0.6111
23	ปราจีนบุรี	0.6098
24	ขอนแก่น	0.6090
25	ร้อยเอ็ด	0.6075
26	อุดรธานี	0.6062
27	ตราด	0.6049
28	เพชรบุรี	0.5984
29	น่าน	0.5968
30	สงขลา	0.5955
31	บึงกาฬ	0.5942
32	ระนอง	0.5937
33	มหาสารคาม	0.5937
34	อำนาจเจริญ	0.5905
35	พิษณุโลก	0.5895
36	นครนายก	0.5886
37	หนองคาย	0.5881
38	จันทบุรี	0.5862
39	หนองบัวลำภู	0.5857
40	อุตรดิตถ์	0.5845
41	ประจวบคีรีขันธ์	0.5843
42	เลย	0.5819
43	นครราชสีมา	0.5816
44	ลพบุรี	0.5797
45	กาฬสินธุ์	0.5793
46	ยโสธร	0.5790
47	สุโขทัย	0.5757
48	ชัยภูมิ	0.5744
49	นครพนม	0.5742
50	สกลนคร	0.5734
51	ศรีสะเกษ	0.5727
52	สตูล	0.5726
53	ราชบุรี	0.5713
54	พิจิตร	0.5705
55	นครศรีธรรมราช	0.5687
56	พัทลุง	0.5679
57	นครสวรรค์	0.5665
58	มุกดาหาร	0.5661
59	พังงา	0.5649
60	กำแพงเพชร	0.5643
61	ตาก	0.5631
62	อุบลราชธานี	0.5586
63	ตรัง	0.5530
64	อุทัยธานี	0.5508
65	สุราษฎ์ธานี	0.5476
66	กระบี่	0.5465
67	กาญจนบุรี	0.5457
68	สุพรรณบุรี	0.5403
69	อ่างทอง	0.5298
70	บุรีรัมย์	0.5265
71	สุรินทร์	0.5203
72	ยะลา	0.5183
73	สระแก้ว	0.5183
74	ปัตตานี	0.4950
75	ชัยนาท	0.4840
76	นราธิวาส	0.4800
77	แม่ฮ่องสอน	0.4637

ตารางแสดงรายชื่อจังหวัดที่ติดอันดับ ๑๐ จังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่สุดหรือมีความยากจนหนาแน่นสูงที่สุด ในช่วงปี ๒๕๔๓-๒๕๕๙

ปี พ.ศ.	ลำดับ1	ลำดับ2	ลำดับ3	ลำดับ4	ลำดับ5	ลำดับ6	ลำดับ7	ลำดับ8	ลำดับ9	ลำดับ10
2559	แม่ฮ่องสอน (39.21)	นราธิวาส (37.30)	ปัตตานี (35.98)	กาฬสินธุ์ (31.99)	นครพนม (30.24)	ชัยนาท (28.34)	ตาก (27.54)	บุรีรัมย์ (24.32)	อำนาจเจริญ (24.00)	น่าน (22.73)
2558	ปัตตานี (34.91)	แม่ฮ่องสอน (32.19)	ตาก (24.48)	บุรีรัมย์ (23.34)	ยะลา (21.34)	น่าน (21.01)	ชัยนาท (19.64)	นราธิวาส (19.50)	กาฬสินธุ์ (17.78)	กาญจนบุรี (17.63)
2557	แม่ฮ่องสอน (46.08)	นราธิวาส (45.13)	กาฬสินธุ์ (42.67)	ปัตตานี (39.15)	บุรีรัมย์ (39.13)	ตาก (36.53)	ยะลา (32.83)	น่าน (28.80)	เชียงราย (26.83)	นครพนม (24.89)
2556	แม่ฮ่องสอน (65.16)	ปัตตานี (37.44)	นราธิวาส (35.31)	ตาก (34.00)	นครพนม (31.13)	กาฬสินธุ์ (31.03)	มุกดาหาร (29.26)	หนองบัวลำภู (27.38)	บุรีรัมย์ (25.35)	อุบลราชธานี (24.25)
2555	แม่ฮ่องสอน (63.17)	ปัตตานี (46.80)	นราธิวาส (42.73)	กาฬสินธุ์ (39.80)	ศรีสะเกษ (36.07)	ตาก (35.93)	นครพนม (35.28)	สกลนคร (34.25)	บุรีรัมย์ (31.61)	มุกดาหาร (30.80)
2554	แม่ฮ่องสอน (58.85)	ตาก (43.50)	ศรีสะเกษ (35.89)	บุรีรัมย์ (33.67)	ปัตตานี (33.39)	ยโสธร (32.45)	กาญจนบุรี (32.19)	นครพนม (32.11)	ราชบุรี (30.10)	กาฬสินธุ์ (28.55)
2553	แม่ฮ่องสอน (70.39)	ศรีสะเกษ (55.79)	ปัตตานี (54.26)	กาฬสินธุ์ (51.64)	นครพนม (46.41)	ตาก (45.87)	สระแก้ว (40.70)	นราธิวาส (35.24)	บุรีรัมย์ (32.82)	อุตรดิตถ์ (30.69)
2552	แม่ฮ่องสอน (74.39)	ศรีสะเกษ (58.73)	นราธิวาส (54.94)	กาฬสินธุ์ (51.18)	ปัตตานี (49.65)	บุรีรัมย์ (47.18)	สระแก้ว (41.73)	ยะลา (38.66)	ตาก (37.61)	นครพนม (37.06)
2551	แม่ฮ่องสอน (70.39)	กาฬสินธุ์ (57.00)	ศรีสะเกษ (54.87)	ปัตตานี (51.07)	สระแก้ว (46.25)	บุรีรัมย์ (42.84)	นครพนม (40.82)	นราธิวาส (40.13)	ตาก (39.70)	ชัยภูมิ (39.63)
2550	แม่ฮ่องสอน (74.40)	นราธิวาส (53.40)	ศรีสะเกษ (48.93)	สระแก้ว (48.22)	บุรีรัมย์ (47.29)	ปัตตานี (44.99)	สุโขทัย (41.53)	กาฬสินธุ์ (40.23)	ชัยภูมิ (39.74)	ตาก (37.08)
2549	แม่ฮ่องสอน (69.55)	นราธิวาส (66.20)	สระแก้ว (56.26)	บุรีรัมย์ (54.53)	อุบลราชธานี (49.29)	ปัตตานี (43.38)	ศรีสะเกษ (43.19)	ชัยภูมิ (42.39)	กาฬสินธุ์ (40.79)	นครพนม (36.73)
2547	สระแก้ว (68.80)	แม่ฮ่องสอน (59.47)	หนองบัวลำภู (53.92)	ตาก (51.67)	ชัยภูมิ (51.62)	สุรินทร์ (51.44)	ปัตตานี (49.36)	บุรีรัมย์ (49.26)	สกลนคร (48.04)	กาฬสินธุ์ (47.74)
2545	สระแก้ว (69.72)	นราธิวาส (67.61)	อุทัยธานี (63.06)	หนองบัวลำภู (62.75)	ตาก (62.67)	ศรีสะเกษ (62.54)	สุรินทร์ (60.48)	เพชรบูรณ์ (57.54)	แม่ฮ่องสอน (56.74)	ลำปาง (56.55)
2543	อุดรธานี (81.58)	หนองบัวลำภู (76.50)	สุรินทร์ (73.75)	นราธิวาส (73.30)	แม่ฮ่องสอน (72.83)	ยโสธร (70.22)	สระแก้ว (69.50)	เพชรบูรณ์ (69.00)	สุพรรณบุรี (68.92)	นครพนม (67.08)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือสัดส่วนคนจน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางแสดงการประเมินสถานการณ์การพัฒนาคนในภาพรวมระดับจังหวัด โดยสะท้อนจาก ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) สรุปได้ดังนี้

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)					
ห้าจังหวัดก้าวหน้ามากที่สุด			ห้าจังหวัดก้าวหน้าน้อยที่สุด		
ลำดับที่	จังหวัด	ค่าดัชนี	ลำดับที่	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ภูเก็ต	0.6885	77	แม่ฮ่องสอน	0.4637
2	พระนครศรีอยุธยา	0.6811	76	นราธิวาส	0.4800
3	ลำพูน	0.6795	75	ชัยนาท	0.4840
4	นนทบุรี	0.6788	74	ปัตตานี	0.4950
5	กรุงเทพมหานคร	0.6780	73	สระแก้ว	0.5183

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ถึงแม้จังหวัดแม่ฮ่องสอนจะเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนมากที่สุด และการประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาคน (HumanAchievement Index - HAI) อยู่ในอันดับท้ายที่สุดของประเทศ แต่จากการสำรวจข้อมูลของศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เรื่อง ผลการจัดอันดับจังหวัดแห่งความสุขของประเทศไทยพบว่า จังหวัดที่ประชาชน

อยู่แล้วมีความสุขมากที่สุดอันดับหนึ่งได้แก่ แม่ฮ่องสอน สะท้อนให้เห็นถึงมิติการพัฒนาที่จังหวัดจะต้องขับเคลื่อนกลยุทธ์ภายใต้ความสมดุลและยั่งยืน

และจากข้อมูลเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อประเมินความยากจนโดยใช้ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ตามกรอบการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) โดยแบ่งเป็น๖ มิติ ได้แก่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านสุขภาพ มิติด้านมาตรฐานการดำรงชีพ มิติด้านการทำงาน และมิติด้านสวัสดิการและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีค่า MPI ที่๐.๐๒๗ โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนครัวเรือนยากจน ๖,๑๑๓ ครัวเรือน ประชากรยากจน ๒๗,๑๑๘ คน โดยมากคนยากจนจะอาศัยอยู่ในอำเภอเมืองแม่สะเรียง ปางมะผ้า และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนตามลำดับ โดยมิติของความยากจนที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านมาตรฐานการดำรงชีพ ด้านการทำงาน ด้านสวัสดิการและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านสุขภาพ ตามลำดับ

และตามตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี ๒๕๕๙ ในมิติการพัฒนาแบบทั่วถึง แสดงผลการกระจายการพัฒนาและโอกาสสู่คนส่วนใหญ่ของสังคม ซึ่งประกอบด้วย ตัวชี้วัดย่อย ๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑) ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ๒) สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ ๓) ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน ๔) อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร ๕) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี ๖) ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓ แสดงการกระจายผลการพัฒนาและโอกาสสู่คนส่วนใหญ่ของสังคม โดยวัดจากประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย ความยากจน และความเหลื่อมล้ำโครงข่ายความคุ้มครองทางสังคม และการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีช่วงคะแนนค่าต่ำสุดที่ ๑๑.๘๘ และจังหวัดปทุมธานีค่าสูงสุดที่ ๗๒.๔๑ ความต่างระหว่างค่าสูงสุดและต่ำสุดของดัชนีมิติการพัฒนาแบบทั่วถึงมีช่วงห่างกันมาก สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างจังหวัดสูงมาก ซึ่งค่ากลางของประเทศอยู่ที่ ๒๗.๑๔ จังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ยังมีคะแนนต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ

จากข้อมูลสถานการณ์ด้านความยากจนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถจำแนกสาเหตุของปัญหาได้ ดังนี้

๑. คนในจังหวัดส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม โดยพื้นที่ทำการเกษตรมีจำกัด และเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตได้เพียง ๑ ครั้งต่อปี ขณะเดียวกันการขนส่งยากลำบากทำให้ไม่สามารถส่งผลผลิตทางการเกษตรสู่ตลาดได้โดยง่าย กรณีเป็นผลผลิตทางการเกษตรก็ต้องใช้เวลาในการขนส่ง ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายระหว่างการขนส่ง เนื่องจากต้องใช้เวลานานในการขนส่ง

๒. จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่สูง ห่างไกล ทำให้ขาดการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ถนน แหล่งน้ำ รวมทั้งสาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาทิ ไฟฟ้า และน้ำประปา รวมถึงพื้นที่ส่วนใหญ่ของในพื้นที่ป่า ทั้งในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีข้อกฎหมายที่จะต้องขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าซึ่งมีขั้นตอนและระยะเวลาในการขออนุญาตใช้เป็นเวลานาน จึงเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเชิงพื้นที่

๓. การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาไม่เหมาะสม โดยการใช้ราคากลางประเทศขาดการคำนึงถึงเงื่อนไขเชิงพื้นที่ ทำให้หลายโครงการไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากไม่มีผู้รับเหมาดำเนินการ เพราะต้องแบกรับภาระค่าขนส่งวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้างสูงกว่าพื้นที่จังหวัดอื่นๆ

๔. มีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ ภาษาและวิถีชีวิตที่แตกต่าง ประกอบกับการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่สูง ทำให้ยากต่อการเข้าถึงการบริการของภาครัฐ อาทิ การศึกษา สาธารณสุข และเทคโนโลยี

นอกจากนี้ จังหวัดยังเห็นว่าประชาชนขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษา และไม่มีสิ่งจูงใจในการเรียนรู้ ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.จำนวนมาก การให้บริการทางการศึกษา และทางการแพทย์ยังไม่มีคุณภาพเพียงพอ

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่จังหวัดจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และให้บริการภาครัฐแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑. ส่งเสริมอาชีพเพื่อให้ประชาชนมีงานทำและรายได้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในช่วงว่างจากการทำการเกษตร ตลอดส่งเสริมการดำเนินการเกษตรปลอดภัย ลดการใช้ปุ๋ยและสารเคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางเกษตร โดยน้อมนำปรัญชาเศรษฐกิจพอเพียง และการขยายผลโครงการพระราชดำริมาดำเนินการในหมู่บ้าน/ชุมชนเพิ่มขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOPสินค้าเกษตร และส่งเสริมการออมและลดค่าใช้จ่ายหลักของครัวเรือน

๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการค้าชายแดนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการค้าชาย ผู้ประกอบการ OTOP วิสาหกิจชุมชนและหมู่บ้านโฮมสเตย์ รวมทั้งการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ไว้

๔. ส่งเสริมการศึกษาทุกระดับทั้งในระบบและนอกระบบ เนื่องจากจังหวัดเห็นว่าการศึกษาจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาจังหวัด ซึ่งหากเด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานก็จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในการนำความรู้ความสามารถกลับมาพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไปโดยจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในทุกช่วงวัย ทั้งในด้านการสาธารณสุข การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการสวัสดิการภาครัฐอื่นๆให้ทั่วถึง

ทั้งนี้ รัฐบาลมีนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี จึงควรกำหนดให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่พิเศษ โดยกำหนดให้กระทรวง กรมที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญในการจัดงบประมาณ (งบ Function) เพื่อแก้ไขปัญหาในการเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน แหล่งน้ำ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาทิ ไฟฟ้า และน้ำประปา ตลอดจนแก้ไขระเบียบข้อกฎหมายที่เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาด้วยหรือ มอบหมายให้กระทรวงกลาโหม โดยหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖ สำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นพค.๓๖ สนภ.๓ นทพ.) เข้ามาช่วยเหลือดำเนินการ

ในขณะเดียวกันจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาในด้านอื่นๆควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมให้นักเรียนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปีการศึกษา ๒๕๖๑ มีนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จำนวน ๘๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทุกโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นผลจากการจัดกิจกรรมเพิ่มขีดความสามารถของนักเรียนในการสอบแข่งขันเข้าเรียนในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของจังหวัดที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นกำลังหลักในการพัฒนาจังหวัดต่อไปในอนาคต สำหรับกิจกรรมการขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ สู่ชุมชน มีกิจกรรม เช่น กิจกรรมขยายผลโครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ, กิจกรรมขยายผลโครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ, กิจกรรมขยายผลโครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน , กิจกรรมขยายผลการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ซึ่งช่วยส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน อาทิ กิจกรรมฝึกอบรมกลุ่มเกษตรกรเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างทักษะเพิ่มขีดความสามารถและเพิ่มศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์สูตรพระราชทานจากวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นและติตามผล สนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้าน (ขยายผลองค์ความรู้ด้านดินและปุ๋ยสู่ชุมชน), กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัตว์ใน

ระดับครัวเรือน, กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำบัญชีในพื้นที่โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ, กิจกรรมส่งเสริมการปลูกบุก, กิจกรรมผลิตต้นกาแฟอะราบิก้าบนพื้นที่สูง, กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานในครัวเรือน และกิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

แม้จังหวัดจะได้มีการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอนขาดการส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน พื้นที่การเกษตรมีน้อย การบริการภาครัฐไม่สามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่ เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านไฟฟ้า ประปา เป็นต้น เนื่องจากสภาพภูมิประเทศห่างไกล ทุรกันดาร ประชาการส่วนใหญ่ประกอบด้วยหลายกลุ่มชาติพันธุ์ อยู่บนพื้นที่สูง ประกอบกับกระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้อง ยังจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนั้น จังหวัดจะต้องแก้ไขปัญหานี้อย่างต่อเนื่อง หรือจนกว่าประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเท่าเทียมกับจังหวัดอื่นๆ

๓) ด้านการศึกษา

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสถาบันการศึกษา ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวน ๓๕๓ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รวมจำนวน ๖ แห่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมจำนวน ๑๑ แห่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมจำนวน ๑๗ แห่ง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รวมจำนวน ๒ แห่ง พบว่า การศึกษาในภาพรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีมาตรฐานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยในช่วงปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ พบว่า คะแนนผลการทดสอบระดับชาติ O-NET ในทุกกลุ่มสาระวิชาและทุกระดับชั้นปีที่มีการประเมินผล (ป.๖ ม.๓ และ ม.๖) มีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

ตารางที่ ๓๗ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (ปีการศึกษา ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษา (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับจังหวัด			ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	ค่าพัฒนาเปรียบเทียบ
	ปีการศึกษา ๒๕๕๙	ปีการศึกษา ๒๕๖๐	ปีการศึกษา ๒๕๖๑	ปีการศึกษา ๒๕๖๑	ปีการศึกษา ๖๐ - ๖๑
ภาษาไทย	๔๗.๒๐	๔๐.๘๐	๕๐.๔๐	๕๕.๕๙	-๙.๖๐
คณิตศาสตร์	๓๓.๐๘	๓๐.๓๘	๓๐.๗๔	๓๗.๕๐	-๐.๓๖
วิทยาศาสตร์	๓๗.๒๔	๓๔.๗๒	๓๕.๘๒	๓๙.๙๓	-๑.๑๐
สังคมศึกษา	๔๐.๘๖	-	-	-	-
ภาษาอังกฤษ	๒๘.๒๐	๒๘.๙๗	๓๑.๕๗	๓๙.๒๔	-๒.๖๐

ผลการทดสอบทางการศึกษา O-Net ป.๖ เปรียบเทียบปีการศึกษา ๒๕๖๐ กับ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลคะแนนลดลง และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

ตารางที่ ๓๘ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ปีการศึกษา ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษา (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับจังหวัด			ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	ค่าพัฒนาเปรียบเทียบ
	ปีการศึกษา ๒๕๕๙	ปีการศึกษา ๒๕๖๐	ปีการศึกษา ๒๕๖๑	ปีการศึกษา ๒๕๖๑	ปีการศึกษา ๖๐ - ๖๑
ภาษาไทย	๔๕.๕๓	๔๔.๘๙	๕๑.๒๔	๕๔.๔๒	-๖.๓๕
คณิตศาสตร์	๒๕.๖๘	๒๒.๑๑	๒๖.๘๙	๓๐.๐๔	-๔.๗๘
วิทยาศาสตร์	๓๓.๒๐	๓๐.๔๕	๓๔.๒๐	๓๖.๑๐	-๓.๗๕
สังคมศึกษา	๔๗.๒๙	-	-	-	-
ภาษาอังกฤษ	๒๘.๔๑	๒๗.๒๔	๒๖.๘๙	๒๙.๔๕	๐.๓๕

ผลการทดสอบทางการศึกษา O-Net ม.๓ เปรียบเทียบปีการศึกษา ๒๕๖๐ กับ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ วิชาภาษาอังกฤษมีผลการทดสอบเพิ่มขึ้น ๐.๓๕ และวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ลดลง และทุกกลุ่มสาระวิชาต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

ตารางที่ ๓๙ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ (ปีการศึกษา ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษา (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับจังหวัด			ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	ค่าพัฒนาเปรียบเทียบ
	ปีการศึกษา ๒๕๕๙	ปีการศึกษา ๒๕๖๐	ปีการศึกษา ๒๕๖๑	ปีการศึกษา ๒๕๖๑	ปีการศึกษา ๖๐ - ๖๑
ภาษาไทย	๔๘.๗๗	๔๖.๐๒	๔๓.๙๘	๔๗.๓๑	๒.๐๔
คณิตศาสตร์	๒๐.๗๕	๑๘.๗๑	๒๓.๙๓	๓๐.๗๒	-๕.๒๒
วิทยาศาสตร์	๓๐.๑๓	๒๖.๒๙	๒๗.๖๑	๓๐.๕๑	-๑.๓๒
สังคมศึกษา	๓๔.๗๓	๓๒.๖๙	๓๓.๒๔	๓๕.๑๖	-๐.๕๕
ภาษาอังกฤษ	๒๓.๓๒	๒๓.๑๖	๒๕.๗๐	๓๑.๔๑	-๒.๕๔

ผลการทดสอบทางการศึกษา O-NET ม.๖ เปรียบเทียบปีการศึกษา ๒๕๖๐ กับ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ วิชาภาษาไทยมีผลการทดสอบเพิ่มขึ้น และวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ ลดลง และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตารางที่ ๔๐ จำนวนสถิติการอ่านออก - เขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

หน่วยงานทางการศึกษา	จำนวนนักเรียน	การอ่านออก - เขียนได้			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
สพป.มส.๑	๑,๕๗๗	๒๗๙	๓๕๕	๔๕๖	๔๘๗
สพป.มส.๒	๑,๖๕๖	๖๒๓	๔๕๕	๓๓๕	๒๔๓
รวม	**๓,๒๓๓**	**๙๐๒**	**๘๑๐**	**๗๙๑**	**๗๓๐**
เฉลี่ยร้อยละ		**๒๗.๙๐**	**๒๕.๐๕**	**๒๔.๔๗**	**๒๒.๕๘**

ที่มา : ข้อมูลจากผลการประเมินตามระบบ EMES ครั้งที่ ๒ ณ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

จำนวนสถิติการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้น ป.๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙๐

ตารางที่ ๔๑ จำนวนสถิติการอ่านออก - เขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เปรียบเทียบ ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑

ปี	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	การอ่านออก - เขียนได้			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๒๕๕๙	๓,๒๔๓	๙๕๓	๗๑๖	๑,๑๘๙	๓๘๕
๒๕๖๐	๓,๑๘๓	๑,๑๐๒	๑,๐๑๖	๖๙๓	๓๗๒
๒๕๖๑	๓,๒๓๓	๙๐๒	๘๑๐	๗๙๑	๗๓๐

ที่มาข้อมูล : ปี ๒๕๕๙ ข้อมูลจากผลการประเมินตามระบบ EMES ครั้งที่ ๔ ณ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐
ปี ๒๕๖๐ ข้อมูลจากผลการประเมินตามระบบ EMES ครั้งที่ ๔ ณ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑
ปี ๒๕๖๑ ข้อมูลจากผลการประเมินตามระบบ EMES ครั้งที่ ๒ ณ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

จำนวนสถิติการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้น ป.๑ การอ่านออกเขียนได้ในระดับดีและดีมากมีแนวโน้มลดลง และในระดับพอใช้และปรับปรุงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สำหรับข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๘ โรงเรียน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๔) มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทั้งหมด ๙๖๒ คน มีที่เรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ๙๒๘ คน และระดับ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ/การศึกษานอกระบบ/เทียบเท่า จำนวน ๓๑ คน รวมผู้ที่จบการศึกษาแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งสิ้น ๙๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๙ และมีนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพ/รอฟังผล จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๑

ข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๘ โรงเรียน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๔) มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทั้งหมด ๑,๑๑๙ คน มีที่เรียนศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ๑,๐๕๓ คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า จำนวน ๓๒ คน รวม ๑,๐๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๙๖ และมีนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพ/รอฟังผล จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๔

ตารางที่ ๔๒ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย

ปี พ.ศ.	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย	
	ระดับจังหวัด	ระดับประเทศ
๒๕๕๙	๖.๖๕	๙.๔๗
๒๕๖๐	๖.๔๖	๙.๕๘
๒๕๖๑	๖.๙๐	๙.๖๓

จากข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนในมิติการพัฒนาแบบทั่วถึงของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยอายุ ๑๕-๕๙ ปี พบว่า ปี ๒๕๖๑ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรจังหวัดแม่ฮ่องสอนช่วงอายุ ๑๕-๕๙ ปี เฉลี่ย ๖.๙๐ ปี ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมีค่าเท่ากับ ๙.๖๓ และพบว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดดังกล่าวต่ำที่สุดของ

ประเทศ สาเหตุหลักมาจากปัญหาด้านความยากจนต้องหาเลี้ยงครอบครัว รองลงมาเป็นการอพยพตามครอบครัว และมีปัญหาครอบครัว ตามลำดับ

<u>แนวทางแก้ไข</u>

๑. ควรพิจารณาประเด็นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้แก่สถานศึกษาในพื้นที่เพื่อสะดวกต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา รวมทั้งสามารถจัดหาบุคลากรการศึกษาในพื้นที่มาเป็นครูผู้สอน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการโยกย้ายของบุคลากรทางการศึกษาออกนอกพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒. ควรส่งเสริมการขยายผลโครงการพระราชดำริไปสู่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และหมู่บ้านใกล้เคียงให้มีอาหารที่เพียงพอสำหรับนักเรียนและสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ปกครองใช้หลักเศรษฐกิจเพียงพอในการดำรงชีวิต เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและความมั่นคงตามแนวชายแดนของจังหวัดได้

๓. ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาผ่านระบบทางไกลมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังติดปัญหาในประเด็นความพร้อมทางด้านกระแสไฟฟ้าในพื้นที่

๔. สนับสนุนให้มีการเรียนด้านวิชาชีพในระดับมัธยมต้น เพื่อนักเรียนจะได้มีทักษะวิชาชีพในการประกอบอาชีพในอนาคต กรณีที่ไม่สามารถเรียนต่อในระดับมัธยมปลายหรือสายอาชีวะ

๕. นำผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการยกระดับวิทยาเขตของสถาบันการศึกษาที่มีอยู่ให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในอนาคตต่อไป

๖. ส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษาทุกระดับ ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานกลางของประเทศ รวมถึงส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

๗. ส่งเสริมการเรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตท้องถิ่น เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อยกระดับสู่อาเซียน

๘. ควรสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ข้าราชการครู โดยการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพโดยเฉพาะครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร มีความยากลำบากในการเดินทาง รวมถึงการใช้ชีวิตบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๔) ด้านสาธารณสุข

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานบริการสุขภาพชุมชน หน่วยควบคุมโรคนำโดยแมลง ศูนย์มาลาเรีย ครอบคลุมทั้ง ๗ อำเภอ โดยมีหน้าที่ให้บริการในเรื่อง ส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟื้นฟู การจัดบริการสาธารณสุขในพื้นที่ ครอบคลุมทั้ง ๗ อำเภอ โดยมีการจัดบริการทั้งระบบเชิงรุก และเชิงรับ

<u>การบริการเชิงรับ</u> : เป็นการตั้งรับผู้ป่วยในสถานบริการ ไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานบริการสาธารณสุขชุมชน ทั้งผู้ป่วยทั่วไป ผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน ซึ่งการจัดบริการสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีรูปแบบการจัดระบบบริการสุขภาพ ตามแผนพัฒนาระบบบริการ (Service Plan) มีการจัดระบบการรับผู้ป่วยส่งต่อ (Referral Hospital cascade) เป็น ๓ ระดับ ได้แก่

๑. โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ เป็นโรงพยาบาลทั่วไปหรือระดับ S (Standard – level Hospital) มีขีดความสามารถรองรับผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาที่ยุ่งยากซับซ้อนระดับเชี่ยวชาญเฉพาะ

๒. โรงพยาบาลแม่สะเรียงและโรงพยาบาลปาย เป็นโรงพยาบาลแม่ข่ายระดับ M๒ (Middle – level Hospital) และระดับ F๑ (First – level Hospital) รองรับการส่งต่อจากโรงพยาบาลชุมชนอื่นและลดการส่งต่อไปโรงพยาบาลทั่วไปรวมทั้งให้การสนับสนุนเครือข่ายบริการปฐมภูมิของแต่ละอำเภอ

๓. มีโรงพยาบาลชุมชนอีก ๔ แห่ง เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาดกลางหรือระดับ F๒ (First – level Hospital) มีแพทย์เวชปฏิบัติ หรือแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว รวม ๒ – ๕ คน แต่ไม่มีแพทย์เฉพาะทาง มีบริการผู้ป่วยใน มีห้องผ่าตัด มีห้องคลอดรองรับผู้ป่วยและผู้ป่วยในของแต่ละอำเภอ สนับสนุนเครือข่ายบริการปฐมภูมิของแต่ละอำเภอ

นอกจากนี้หน่วยบริการระดับปฐมภูมิ (Primary – Level) ซึ่งประกอบด้วยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน ๗๒ แห่ง จัดบริการสาธารณสุขในระดับตำบล และมีสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) จำนวน ๕๗ แห่งจัดบริการสาธารณสุขระดับหมู่บ้านและชุมชนในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร และการเข้าถึงยากลำบาก

<u>การบริการเชิงรุก</u> : เป็นการออกให้บริการนอกสถานบริการ โดยไปตาม หมู่บ้าน หย่อมบ้าน พื้นที่เป้าหมาย โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร ประชาชนเข้าถึงบริการยากลำบาก โดยการบริการเชิงรุกจะออกตามรอบปฏิทินที่วางไว้ เพื่อเข้าไปส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟื้นฟูสุขภาพตามสภาวะความเจ็บป่วย นอกจากนี้ยังเป็นการติดตามผลการรักษา ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม เพื่อนำมาสู่กระบวนการรักษาต่อไป

ตารางที่ ๔๓ แสดงกรอบอัตรากำลังบุคลากรทางการแพทย์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

สาขาวิชาชีพ	กรอบอัตรากำลัง (คน)	จำนวนผู้ปฏิบัติงานจริง (คน)	สัดส่วนต่อประชากรระดับจังหวัด	สัดส่วนต่อประชากรระดับประเทศ
แพทย์	๗๔	๖๕	๑ : ๓,๙๘๗	๑ : ๒,๐๖๕
ทันตแพทย์	๔๐	๒๗	๑ : ๙,๓๐๓	๑ : ๙,๔๒๕
เภสัชกร	๔๐	๓๓	๑ : ๗,๗๕๒	๑ : ๕,๑๓๗
พยาบาลวิชาชีพ	๔๕๖	๔๒๖	๑ : ๖๑๖	๑ : ๔๑๑
อื่น ๆ	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๒)

สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานจริง ในปี ๒๕๖๒ พบว่า มีจำนวนแพทย์ จำนวน ๖๕ คน ทันตแพทย์ จำนวน ๒๗ คน เภสัชกร จำนวน ๓๓ คน พยาบาลวิชาชีพ จำนวน ๔๒๒ คน ซึ่งว่าบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานจริงยังไม่เต็มกรอบอัตรากำลัง และหากคำนวณสัดส่วนบุคลากรสายวิชาชีพต่อประชากรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ต้องรับผิดชอบประชากรในสัดส่วนที่สูงกว่าสัดส่วนต่อประชากรระดับประเทศที่กำหนด

โรคหรือภัยสุขภาพที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่สำคัญ ๕ ลำดับ

ตารางที่ ๔๔ แสดงโรคหรือภัยสุขภาพที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕ อันดับแรก ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑

สาเหตุการป่วย	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑

	จำนวน	อัตรา/แสน	อันดับ	จำนวน	อัตรา/แสน	อันดับ	จำนวน	อัตรา/แสน	อันดับ
โรคระบบทางเดินหายใจ	๑๑๓,๑๖๘	๔๑,๓๑๐.๖	๑	๑๐๑,๘๓๐	๓๗,๑๗๑	๑	๑๙๖,๘๐๘	๗๐,๕๒๑	๑
โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก	๙๔,๐๙๖	๓๔,๓๔๘.๖	๒	๙๓,๘๖๖	๓๔,๒๖๔	๒	๑๗๖,๐๓๑	๖๓,๐๗๖	๒
โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่าง และเนื้อยึดเสริม	๗๑,๔๖๐	๒๖,๐๘๕.๖	๓	๖๘,๙๑๕	๒๕,๑๕๖	๓	๑๔๔,๔๑๓	๕๑,๗๔๗	๔
โรคติดเชื้อและปรสิต	๓๖,๗๒๑	๑๓,๔๐๔.๖	๔	๓๕,๐๓๔	๑๒,๗๘๘	๔	๖๐,๓๒๖	๒๑,๖๑๖	๖
โรคระบบไหลเวียนโลหิต	๓๒,๖๕๙	๑๑,๙๒๑.๘	๕	๓๓,๘๑๒	๑๒,๓๔๒	๕	๑๒๐,๘๑๑	๔๓,๒๘๙	๓
โรคผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	๒๗,๓๓๐	๙,๙๗๖.๔๙	๖	๒๕,๔๗๘	๙,๓๐๐	๗	๓๙,๖๗๔	๑๔,๒๑๖	๘
โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ	๒๖,๑๐๔	๙,๕๒๘.๙๕	๗	๒๗,๒๔๕	๙,๙๔๕	๖	๑๒๐,๘๑๑	๔๓,๒๘๙	๕

จากข้อมูลตามตารางที่ ๔๔ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนป่วยเป็นโรคระบบทางเดินหายใจ โดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ ประชาชนมีแนวโน้มป่วยเป็นโรคดังกล่าวสูงขึ้นทุกปี ซึ่งในปี ๒๕๖๑ มีผู้ป่วย จำนวน ๑๙๖,๘๐๘ ราย สูงกว่าปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๒๗ รองลงมา คือ โรคระบบย่อยอาหารรวมโรคในช่องปาก โดยในปี ๒๕๖๑ มีผู้ป่วย จำนวน ๑๗๖,๐๓๑ ราย สูงกว่าปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๓

ตารางที่ ๔๕ โรคติดต่อที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

โรค	ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑		
	จำนวน	อัตรา/แสน	อันดับ	จำนวน	อัตรา/แสน	อันดับ	จำนวน	อัตรา/แสน	อันดับ
อุจจาระร่วง	๘,๔๔๘	๓,๐๘๑.๐๙	**๑**	๙,๐๔๗	๓,๒๗๙.๒๘	**๑**	๘,๐๘๙	๓,๔๔๕.๗๘	**๑**
ไข้ไม่ทราบสาเหตุ	๔,๙๘๗	๑,๘๑๘.๘๒	**๒**	๒,๘๘๙	๑,๐๔๗.๑๘	**๒**	๒,๑๖๑	๙๒๐.๕๕	**๓**
ปอดบวม	๑,๘๙๙	๖๙๒.๕๙	**๓**	๑,๗๘๓	๖๔๖.๒๙	**๓**	๒,๒๔๘	๙๕๗.๖๑	**๒**
ตาแดง	๑,๒๑๐	๔๔๑.๓	**๔**	๑,๔๔๓	๕๒๓.๐๕	**๔**	๑,๐๖๖	๔๕๔.๑	**๔**
อาหารเป็นพิษ	๙๒๒	๓๓๖.๒๖	๖	๘๔๗	๓๐๗.๐๑	**๕**	๘๘๔	๓๗๖.๕๑	**๕**
ไข้เลือดออก	๑,๑๓๗	๔๑๔.๖๘	**๕**	๔๙๕	๑๗๙.๔๒	๙	๕๘๘	๒๕๐.๔๘	๗

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากข้อมูลตารางที่ ๔๕ พบว่า ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ โรคติดต่อที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาซึ่งประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนป่วยสูงสุดเป็นอันดับ ๑ คือ โรคอุจจาระร่วง โดยในปี ๒๕๖๑ พบผู้ป่วย จำนวน ๘,๐๘๙ ราย ลดลงจากปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๑ รองลงมาคือ โรคปอดบวม โรคไข้ไม่ทราบสาเหตุ โรคตาแดง และอาหารเป็นพิษ

จำนวนและอัตราเกิดมีชีพ อัตราตาย อัตราเพิ่มของประชากร

ตารางที่ ๔๖ สถิติการเกิดมีชีพและการตาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีพ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

ปี	อัตราการเกิดมีชีพต่อประชากรพันคน	อัตราการตายมีชีพต่อประชากรพันคน	อัตราการเพิ่มตามธรรมชาติต่อประชากรร้อยคน	อัตราทารกตายต่อการเกิดมีชีพพันคน	อัตรามารดาตายต่อการเกิดมีชีพแสนคน
๒๕๕๙	๑๐.๔๓	๔.๖๕	๕.๘	๗.๓๗	๘๓.๐๓
๒๕๖๑	๙.๑๑๒	๔.๓๐	๔.๘	๑๕.๐	๓๑.๑๖
๒๕๖๑	๘.๘๐	๔.๐๓	๔.๗๗	๔.๖๗	๔๗.๕๕

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากข้อมูลตารางที่ ๔๖ พบว่า ปี ๒๕๖๑ มีอัตราการเกิดมีชีพต่อประชากรพันคนลดลงจากปี ๒๕๖๐ โดยในปี ๒๕๖๑ มีอัตราการเกิดมีชีพต่อประชากรพัน ๘.๘๐ อัตราการตายมีชีพต่อประชากรพันคน ๔.๐๓ อัตราการเพิ่มตามธรรมชาติต่อประชากรร้อยคน ๔.๗๗ อัตราทารกตายต่อการเกิดมีชีพพันคน ๔.๖๗ และอัตรามารดาตายต่อการเกิดมีชีพแสนคน ๔๗.๕๕

ปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งในด้านการจัดระบบบริการ และปัญหาโรคหรือภัยด้านสุขภาพ มีดังนี้

๑. การขาดแคลนบุคลากร การลาออก และการโยกย้ายบ่อยครั้ง โดยเฉพาะแพทย์พบว่าสัดส่วนต่อประชากรของจังหวัดยังต่ำกว่าระดับประเทศ ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ (สัดส่วนแพทย์ต่อประชาการระดับจังหวัด ๑ : ๓,๙๘๗/สัดส่วนต่อประชากรระดับประเทศ ๑ : ๒,๐๖๕)

๒. ขาดแคลนอุปกรณ์ทางการแพทย์เฉพาะทางและการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลในจังหวัดเชียงใหม่

๓. การขาดสภาพคล่องในเรื่องของงบประมาณ เนื่องจากการจัดสรรในระบบเหมาจ่ายรายหัวประชากร ที่มีจำนวนน้อย และรับภาระประชากรแฝงพบว่าโรงพยาบาลที่มีผลการประเมินระดับภาวะวิกฤติทางการเงินของโรงพยาบาล ภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลในกลุ่มคนไร้รัฐ ประชากรต่างด้าว รวมถึงประชากรผู้ลี้ภัย ที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้

๔. มีต้นทุน / ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขสูงกว่าจังหวัดที่เป็นพื้นที่ราบ

๕. ความยากลำบากในการจัดบริการสาธารณสุขให้ประชาชนเข้าถึงและครอบคลุมกลุ่มประชากรอย่างมีประสิทธิภาพ ในพื้นที่สูง พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ความแตกต่างทางด้านภาษา ยังเป็นอุปสรรคสำคัญของการจัดบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ รวมถึงการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน รวมถึงผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยทั้งการเจ็บป่วยหนัก ทุพพลภาพ และเสียชีวิต อันเนื่องมาจากการด้อยโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ

๖. ประชาชนไม่มารับบริการฝากครรภ์ในสถานบริการสาธารณสุขและขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพ

๗. สภาพพื้นที่ และวิถีชีวิต ทำให้ประชาชนมีความเจ็บป่วยจากสารเคมีทางการเกษตร และโรคระบบทางเดินหายใจ เนื่องจากพฤติกรรมในการใช้สารเคมีภาคการเกษตรและปัญหาหมอกควันในช่วงเดือนเมษายน

๘. ปัญหาอื่นๆ โรคติดต่อบริเวณพื้นที่ชายแดนยังเป็นปัญหาสำคัญ ได้แก่ มาเลเรียและโรคเท้าช้าง ซึ่งมากับแรงงานต่างด้าว

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องเร่งรัดดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการและจัดระบบการบริการเพื่อให้ประชาชนชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างครอบคลุม ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะปัญหาด้านการดูแลสุขภาพอนามัยมารดาและทารกในพื้นที่ทุรกันดารในแต่ละปีจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีมารดาที่เสียชีวิตเนื่องจากการตั้งครรภ์และการคลอด จำนวน ๑ – ๒ราย/ปีทารกเกิดไร้ชีพหรือ ๐ – ๗ วันตาย จำนวน ๓๐ – ๔๐ ราย/ปี ส่วนมากจะเสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล สาเหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้เสียชีวิต คือสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ทำให้การเดินทางมารับบริการที่สถานบริการสาธารณสุขยากลำบาก การขาดแคลนยาเวชภัณฑ์ การขนส่งยากลำบาก และขาดแคลนยานพาหนะในพื้นที่ นอกจากนี้ปัญหาการขาดแคลนสูติแพทย์ กุมารแพทย์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบสัดส่วนต่อผู้รับบริการ

ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา

๑) ส่งเสริมความรู้ทางด้านสาธารณสุขให้กับประชาชนในประเด็นการดูแลสุขภาพ และปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต อาทิ การงดเผาป่าหรือพื้นที่เกษตรกรรม ตลอดจนความรู้ในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างเหมาะสม ปลอดภัย และปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์

๒) รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้สถานบริการสาธารณสุขให้เพียงพอในการให้บริการแก่ประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน และตามชายแดน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามนโยบายรัฐบาลที่ได้แถลงไว้กับประชาชน

๓) ส่งเสริมบทบาทสถานีบริการชุมชน ๗๒ แห่ง ซึ่ง อสม. และพนักงานชุมชนเดิม เพื่อแบ่งเบาภาระของโรงพยาบาล โดยให้งบประมาณสนับสนุน ทั้งนี้เพราะ อปท. ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนบทบาทของสถานีบริการชุมชนที่มีอยู่

๔) ส่งเสริมหลักสูตรเร่งรัดเพื่อผลิตบุคลากรสาธารณสุขทดแทนการขาดแคลนแพทย์ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๕) จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่สำคัญและจำเป็นให้เพียงพอสำหรับโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง

๖) การจัดตั้งสถานบริการสุขภาพชุมชุม (สสช) กระจายตามหมู่บ้านที่ห่างไกล ทุรกันดาร เข้าถึงบริการได้ยาก โดยมีเจ้าพนักงานสุขภาพชุมชนที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตร คอยให้บริการ

๗) การออกบริการเชิงรุกโดยทีมสหวิชาชีพจากโรงพยาบาล เข้าไปให้บริการด้านสาธารณสุขแบบครบวงจรในพื้นที่ห่างไกล

๕) บุคคลไร้สัญชาติ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้นำเรื่องการแก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติมาเป็นวาระการพัฒนาของจังหวัดอีกประการหนึ่ง เนื่องจากข้อมูลประชากรในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ปี ๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประชากรทั้งสิ้น ๒๘๓,๕๖๖ คน เป็นชาย ๑๔๔,๑๔๕ คน เป็นหญิง ๑๓๙,๔๒๑ คน ในจำนวนข้างต้นนี้ยังไม่

รวมถึงประชากรแฝงที่เป็นคนต่างด้าว ซึ่งบางส่วนได้อพยพเข้ามาตั้งรกรากอยู่ตามแนวชายแดนมาเป็นเวลานานแล้ว แต่จากการสำรวจและจัดทำทะเบียนราษฎร์ในอดีตไม่สามารถจัดทำข้อมูลได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากการเข้าถึงประชาชนเป็นไปอย่างยากลำบาก ส่งผลให้ข้อมูลการสำรวจอาจตกหล่นไป ทำให้ประชากรจำนวนหนึ่งตกอยู่ในฐานะบุคคลไร้รัฐ หรือบุคคลผู้ซึ่งไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือที่รู้จักกันในนาม “คนต่างด้าว” ด้วยระยะเวลาที่ล่วงเลยมานานกลุ่มประชากรดังกล่าวได้ให้กำเนิดทายาทรุ่นต่อๆมาจนมีจำนวนประชากรมากขึ้น และทายาทของบุคคลเหล่านั้นก็ไม่ได้รับสัญชาติไทยเช่นเดียวกับบิดามารดา

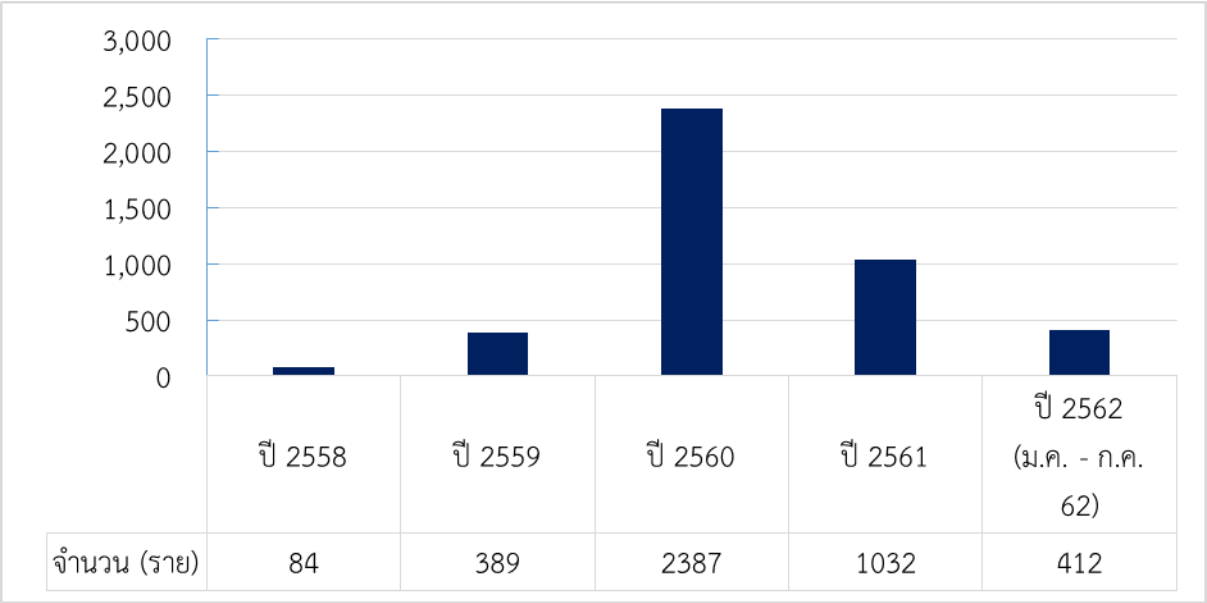
ตารางที่ ๔๗ ข้อมูลสถานะบุคคลที่ไร้สัญชาติ และการดำเนินการขอสัญชาติไทย

อำเภอ	จำนวนคนที่ไม่มีสัญชาติทั้งจังหวัด (ไม่รวมผู้ลี้ภัย)	มีสูติบัตร (มีคุณสมบัติยื่นขอสัญชาติ)	ผลการดำเนินการการลงรายการสัญชาติไทย				คงเหลือที่ต้องดำเนินการ (จากผู้ที่มีคุณสมบัติ)
			อยู่ระหว่างพิจารณาคำร้อง	อยู่ระหว่างกำหนดเลข	ได้รับอนุมัติสัญชาติ	รวม	
เมืองแม่ฮ่องสอน	๑๕,๓๒๓	๒,๒๙๙	๕๕๙	๘๕	๒๑๒	๘๕๖	๑,๔๔๓
ขุนยวม	๗๙๖	๒๒๓	๖	๔	๑๓	๒๓	๒๐๐
ปาย	๖,๖๓๕	๗๒๘	๒๗	๑๕	๔๘	๙๐	๖๓๘
แม่สะเรียง	๓,๐๕๙	๖๙๖	๒๕๔	๒๔	๘๖	๓๖๔	๓๓๒
แม่ลาน้อย	๒๑๐	๒๑	๒	-	๒	๔	๑๗
สบเมย	๒,๔๖๒	๕๒๒	๓๒๐	๑	๑๗	๓๓๘	๑๘๔
ปางมะผ้า	๔,๗๖๔	๖๖๙	๑๒๖	๘๓	๓๔	๒๔๓	๔๒๖
รวม	**๓๓,๒๔๙**	**๕,๑๕๘**	**๑,๒๙๔**	**๒๑๒**	**๔๑๒**	**๑,๙๑๘**	**๓,๒๔๐**

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒

จากการสำรวจข้อมูลในเบื้องต้นโดยที่ทำการปกครองจังหวัด ร่วมกับที่ทำการปกครองอำเภอทั้ง ๗ อำเภอ พบว่ามีจำนวนประชากรที่ยังไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบุคคลที่ยังไม่มีสัญชาติไทยทั้งสิ้น ๓๓,๒๔๙ ราย บุคคลเหล่านี้เกิดและอาศัยอยู่ในประเทศไทยและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก การดำเนินงานที่ผ่านมาจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของมนุษย์ สร้างให้เกิดการตระหนักในสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง ซึ่งบุคคลผู้ไร้สัญชาติจัดอยู่ในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม จังหวัดได้ผลักดันให้เกิดการให้สิทธิประชาชนอย่างถั่วถึง ทั้งสิทธิในการรับการบริการภาครัฐ สิทธิในการทำมาหากิน สิทธิในการออกเสียงและแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้เร่งรัดให้มีการแก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติมาโดยตลอด โดยผลการดำเนินการลงรายการสัญชาติไทย ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ พบว่า จากจำนวนผู้มีสูติบัตร (มีคุณสมบัติยื่นขอสัญชาติ) จำนวน ๕,๑๕๘ ราย มีผู้ได้รับอนุมัติสัญชาติไทยแล้ว จำนวน ๔๑๒ ราย อยู่ระหว่างกำหนดเลข ๒๑๒ ราย และอยู่ระหว่างพิจารณาคำร้อง จำนวน ๑,๒๙๔ ราย คงเหลือที่ต้องดำเนินการจากผู้ที่มีคุณสมบัติ จำนวน ๓,๒๔๐ ราย

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียนจำนวนบุคคลผู้ได้รับสัญชาติไทย

	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562 (ม.ค. - ก.ค. 62)
จำนวน (ราย)	84	389	2387	1032	412

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าจำนวนบุคคลที่อาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับสถานะทางทะเบียนราษฎร์ ทำให้บุคคลเหล่านั้นขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โอกาสในการใช้สิทธิ์รักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐ จังหวัดแม่ฮ่องสอนเล็งเห็นถึงปัญหาบุคคลไร้สัญชาติในจังหวัด จึงได้ทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) และเพิ่มเติมตัวชี้วัดการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน แผนงานที่ ๕ เรื่องการแก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ โดยกำหนดตัวชี้วัดว่าร้อยละของผู้มีคุณสมบัติตามกฎหมายได้รับการพิจารณาอนุมัติให้สัญชาติไทยเพิ่มขึ้น ๑๐ % ขับเคลื่อนโดยกลยุทธ์เร่งรัดการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมายโดยมีเป้าหมายสูงสุดที่การสร้างความมั่นคงในชีวิตให้กับประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างเท่าเทียมกัน และขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงภายใต้การการบูรณาการของหน่วยงานทุกภาคส่วนอย่างบูรณาการ

๖) ปัญหายาเสพติด

ลักษณะสภาพภูมิประเทศของพื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นป่าภูเขาทุรกันดารเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่ราบมีเป็นส่วนน้อย และมีอาณาเขตติดต่อกับ รัฐฉานใต้ ได้แก่ ตำบลนาปู่ป้อม, ตำบลปางมะผ้าและตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านตรงข้ามเป็นแหล่งที่มาของยาเสพติด เฮโรอีน,ยาบ้า,ฝิ่น, กัญชา ในส่วน ยาอี, ยาไอซ์ โดยมีกลุ่มเครือข่ายอิทธิพลมวลชนเมียนมา กลุ่มว้า,กลุ่มลีซอ,กลุ่มขุนส่าเก่า (M.T.A.) และกลุ่มมูเซอ - ว้า เป็นผู้ทำการผลิตและจำหน่าย โดยแผ่อิทธิพลใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเส้นทางผ่าน

เข้า/ออก มาในพื้นที่ด้านตอนใน โดยกลุ่มเครือข่ายขบวนการค้ายาเสพติด ที่มีการเคลื่อนไหวดำเนินการทางการค้า,จำหน่ายยาเสพติด ดังกล่าวมี ๓ กลุ่มเครือข่าย ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายไทยใหญ่, กลุ่มเครือข่ายลีซอ และกลุ่มเครือข่ายมูเซอ เชื้อสายว้า สืบเนื่องจากสภาพภูมิประเทศของพื้นที่เอื้ออำนวยต่อการลักลอบขนลำเลียงยาเสพติด กลุ่มผู้ขนชำนาญพื้นที่ในการลำเลียงซึ่งยากต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จะเข้าถึงและแต่ละตำบลเป็นพื้นที่ติดต่อกับอำเภอข้างเคียงตามแนวป่าเขามีการลักลอบปลูกฝิ่นตามไหล่เขาหรือหุบเขาห่างไกลต้องใช้วิธีเดินป่าเข้าไปในพื้นที่โดยห้วงที่ผ่านมามีการจับกุมยาเสพติดส่วนมากจะเป็นผู้เสพยาเสพติดประเภทฝิ่น ยาบ้า เฮโรอีน จากการจับกุมพบผู้เสพยาเสพติดประเภทฝิ่นอยู่ตามหมู่บ้านชนเผ่ากระเหรี่ยงและชนเผ่าละว้า ซึ่งมีพื้นที่ติดกับป่าเขาหรือพื้นที่ห่างไกลและพบมีผู้จำหน่ายรายย่อยและพบผู้เสพยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) พบมีการแพร่ระบาดกับผู้ใช้แรงงาน คนขับรถเกี่ยวกับการเกษตร คนขับรถบรรทุกที่ขับมารับสินค้าการเกษตรในพื้นที่และจะใช้เส้นทางอำเภอปาย ผ่านอำเภอแม่แตง เข้าตัวเมืองเชียงใหม่ ประกอบกับอำเภอปาย มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านบริเวณบ้านคายหลวง ซึ่งเป็นช่องทางที่มีการลักลอบยาเสพติดเข้ามาในเขตพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อลำเลียงเข้าสู่จังหวัดเชียงใหม่และเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ ทำให้มียาเสพติดเพื่อรอการส่งและแบ่งขายเป็นรายย่อย ตลอดจนมีการลักลอบการปลูกกัญชาและฝิ่นในพื้นที่ป่า ภูเขา ที่อยู่ห่างไกลประกอบกับอำเภอปาย เป็นพื้นที่ที่มีธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเจริญเติบโตสูง มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากจึงทำให้กลุ่มผู้ที่มีพฤติการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดอาศัยโอกาสและช่องทางดังกล่าวกระทำผิดได้ทำให้ยาเสพติดแพร่ระบาดในกลุ่มชาวไทยชาวต่างชาติ ที่แฝงตัวมาในลักษณะนักท่องเที่ยวได้

อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดในพื้นที่ยังอยู่ในปริมาณที่ลดลง และไม่มีความรุนแรง เกิดจากปัจจัยการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศรวมถึงผู้ใช้แรงงานประกอบสถานบริการที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่เป็นจำนวนมาก จึงเกิดช่องทางที่ให้ผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดลักลอบกระทำผิด ซึ่งได้รวมถึงกลุ่มผู้ใช้แรงงาน กรรมกรในพื้นที่ยังมีการใช้ยาเสพติดอยู่ในปริมาณที่สูงและมีการขยายตัวเข้าสู่กลุ่มผู้ใช้แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมายมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มขึ้นในหมู่บ้านที่ไกลจากการตรวจตราของเจ้าหน้าที่รัฐทุกหน่วยงาน ได้แก่ตำบลเมืองแปง ตำบล แม่นาเติง อำเภอปาย ตำบลนาปู่ป้อม ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง และบนพื้นที่สูงห่างไกลของอำเภอแม่สะเรียง กลุ่มชาติพันธุ์หรือชนเผ่าที่ต้องให้ความสนใจและติดตามพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดได้แก่ ม้ง ลีซอ และกระเหรี่ยง โดยเฉพาะกลุ่มหลังมีการผันตัวเป็นผู้ค้ารายย่อย

จากข้อมูลในห้วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ – มีนาคม ๒๕๖๒ กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญสามารถลักลอบลำเลียง ยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนในจำนวนมากขึ้น ซึ่งจำนวนยาเสพติดที่ถูกตรวจยึดในพื้นที่ตอนในมีปริมาณมากกว่าชายแดนและรูปแบบการลำเลียงยาเสพติดที่พบตามพื้นที่ชายแดนพบว่าเป็นการลักลอบลำเลียงโดยใช้รถยนต์บรรทุกยาเสพติดจำนวนมากเพื่อนำไปเก็บรักษาบริเวณที่พักยาเสพติดเพื่อรอกระจายเข้าสู่พื้นที่ตอนในต่อไป ส่วนรูปแบบการจับกุมในพื้นที่ตอนในพบว่ามีหลายรูปแบบเรียงลำดับจากรูปแบบที่พบบ่อยที่สุด ได้แก่ การใช้รถยนต์กระบะที่ติดตั้งตู้ทึบหรือใช้วัสดุปิดคลุมกระสอบยาเสพติดด้านหลังกระบะ การซุกซ่อนในผลผลิตทางการเกษตร การซุกซ่อนในสัมภาระพกติดตัวผู้โดยสารรถโดยสาร การใช้ขบวนรถจักรยานยนต์ในการลำเลียงยาเสพติด การทำช่องลับในรถยนต์เพื่อซุกซ่อนยาเสพติด และการซุกซ่อนในช่องเก็บของรถโดยสาร

ตารางที่ ๔๘ สถิติผลการจับกุมคดียาเสพติด ๕ ข้อหาหลัก ประจำปี ๒๕๕๙- ๒๕๖๑

จังหวัด	ผลิต	จำหน่าย	ครอบครองเพื่อ	ครอบครอง	เสพ	รวม

	(คดี)	(คดี)	จำหน่าย(คดี)	(คดี)	(คดี)	(คดี)
ปี ๒๕๕๙	๗๗	๓๐	๕๗	๑๐๕	๑๒๙	๓๙๘
ปี ๒๕๖๐	๖๑	๑๔	๔๕	๗๔	๑๙๒	๓๘๖
ปี ๒๕๖๑	๕๔	๒๒	๘๔	๑๗๒	๓๗๔	๗๐๘

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๔๙ สถิติของกลางยาเสพติด ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

ประเภท	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ.๒๕๖๐	พ.ศ.๒๕๖๑	หน่วยนับ
ยาบ้า	๕๒๕,๓๓๖	๓๕๖,๑๒๕.๕	๑๑๗,๕๓๓	เม็ด
ฝิ่น	๒๔๙.๑๔๗	๓๑๑.๔๑๖	๒๘,๖๒๔.๘๓	กก.
เฮโรอีน	๐.๐๖๕	๐.๐๐๙	๑๗.๒๗๕	กก.
กัญชา	๔๖.๓๙๗	๗๔.๒๒๘	๑,๗๓๑.๐๐๘	กก.
ยาไอซ์	๐.๐๐๒	-	๑๗๖.๘๒๖	กก.
โคเคน	-	-	-	
ยาอี	-	-	-	
สาระเหย	-	-	-	

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากข้อมูลสถานการณ์และสถิติการจับกุมยาเสพติดมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น เฮโรอีน กัญชา ยาไอซ์ ในส่วนประเภทยาเสพติดที่ลดลง คือ ยาบ้า และฝิ่น เป็นผลมาจากการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยการบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วน ทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ และพลเรือน อย่างไรก็ตามจังหวัดจะต้องให้ความสำคัญในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพเมียนมาทุกอำเภอ และแหล่งผลิตยาเสพติดตั้งอยู่ในบริเวณประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน ซึ่งเมื่อยาเสพติดลำเลียงผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็จะส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดไปยังจังหวัดอื่นๆ ทำให้เกิดความเสียหายของสังคมไทย และเยาวชนของชาติได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

สำหรับข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ พบว่า มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบริการทุกระบบ ทั้งหมด ๔๔๘ คน แยกเป็น ระบบสมัครใจ ๓๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๓ และระบบบังคับบำบัด ๑๔๕ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๖ ของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบริการทุกระบบ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๔๒๑ หมู่บ้าน มีหมู่บ้านระดับเฝ้าระวังทั่วไป (หมูบ้านสีขาว) จำนวน ๓๕๔ หมู่บ้าน หมู่บ้านระดับเฝ้าระวังระดับปานกลาง จำนวน ๕๒ หมู่บ้านและหมู่บ้านระดับรุนแรง (สีแดง) จำนวน ๑๕ หมู่บ้าน โดยมีพื้นที่ที่มีความรุนแรงมากที่สุด คือ อำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย และอำเภอขุนยวมตามลำดับ ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาให้เป็นหมู่บ้านสีขาวทั้งหมดในปี ๒๕๖๔ รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๕๐ หมู่บ้านระดับเฝ้าระวังทั่วไป (หมูบ้านสีขาว) ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับที่	อำเภอ/เทศบาล	จำนวนหมู่บ้าน(สีขาว)		
		พ.ศ.๒๕๕๘ (หมู่บ้าน)	พ.ศ. ๒๕๕๙ (หมู่บ้าน)	พ.ศ.๒๕๖๑ (หมู่บ้าน)
๑	ปาย	๔๗	๖๒	๔๒
๒	ปางมะผ้า	๒๔	๒๑	๒๗
๓	เมืองแม่ฮ่องสอน	๖๖	๖๘	๖๘
๔	ขุนยวม	๔๓	๔๓	๓๖
๕	แม่ลาน้อย	๔๓	๖๗	๕๘
๖	แม่สะเรียง	๖๖	๗๗	๗๗
๗	สบเมย	๕๘	๕๒	๔๐
๘	เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	๖	๖	๖
รวม		**๓๕๓**	๓๙๖	๓๕๔

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๕๑ หมู่บ้านระดับเฝ้าระวังระดับปานกลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน(ปานกลาง)		
		พ.ศ.๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
๑	ปาย	๗	-	๑๙
๒	ปางมะผ้า	๖	๗	๔
๓	เมืองแม่ฮ่องสอน	๒	-	-
๔	ขุนยวม	-	-	๓
๕	แม่ลาน้อย	๒๐	๒	๘
๖	แม่สะเรียง	๑๐	-	-
๗	สบเมย	-	๕	๑๘
๘	เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	-	-	-
รวม		**๔๕**	๑๔	๕๒

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๕๒ หมู่บ้านระดับรุนแรง (สีแดง)จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน(สีแดง)		
		พ.ศ.๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
๑	ปาย	๘	-	๑
๒	ปางมะผ้า	๘	๑๐	๗
๓	เมืองแม่ฮ่องสอน	-	-	-
๔	ขุนยวม	-	-	๔
๕	แม่ลาน้อย	๖	-	๓

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน(สีแดง)		
		พ.ศ.๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
๖	แม่สะเรียง	๑	-	-
๗	สบเมย	-	๑	-
๘	เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	-	-	-
รวม		**๒๓**	๑๑	๑๕

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ พบว่า จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนปลอดยาเสพติด ๓๕๓ หมู่บ้านจากหมู่บ้าน เป้าหมาย ๔๒๑ หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๘๔ ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ ๙๐ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบริการทุกระบบ ทั้งหมด ๔๔๘ คน แยกเป็นระบบสมัครใจ จำนวน ๓๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๓ ระบบบังคับบำบัด จำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๖ และระบบต้องโทษ จำนวน ๕๐ คน ซึ่งการดำเนินงานเกินค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณจากจังหวัด หน่วยงานในพื้นที่มีการบูรณาการความร่วมมือในการจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดโดยเฉพาะสถานพยาบาล มีผลการดำเนินงานเกินค่าเป้าหมายสูงสุด นอกจากนี้ ในส่วนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่โดยการฝึกอบรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ประชาชนมีความสมัครสมานสามัคคี และประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน แม้จะมีความยากจนที่สุดในประเทศ ลักษณะภูมิประเทศมีเป็นภูเขาสูง ชุมชนห่างไกล ทุรกันดาร ถนนมีความยากลำบากขาดการพัฒนา แต่ประชาชนชาวแม่ฮ่องสอนมีความตื่นตัวสูง ทั้งนี้ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโดยสรุป คือ สภาพภูมิประเทศ เป็นภูเขาสูง พื้นที่ติดกับแนวชายแดนทั้ง ๗ อำเภอ ยากต่อการเข้าถึงพื้นที่เพื่อจับกุม ปราบปราม ขาดวัสดุ อุปกรณ์ ในการตรวจ สกัดยาเสพติดขาดบุคลากรในการแก้ไขปัญหาด้านเสพติดกลุ่มผู้ค้าในพื้นที่เป็นกลุ่มผู้ค้ารายย่อย กลับมาเคลื่อนไหวทำการค้ามากขึ้น ยังคงต้องเฝ้าติดตามระวังอย่างใกล้ชิดในพื้นที่อำเภอปายปางมะผ้าชนกลุ่มน้อยในประเทศเมียนมาฝั่งตรงข้ามกับอำเภอปายและอำเภอปางมะผ้า มีการใช้กองกำลังคุ้มกันในการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ชายแดนแม่ฮ่องสอนจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจังหวัดต้องเฝ้าระวัง ตรวจตราป้องกันเรื่องนี้อย่างจริงจังทุกๆปีรวมถึงเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีความยากลำบากในการเดินทางเข้าไปรณรงค์ในการปรองดองสมานฉันท์ สร้างความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. และเยาวชน

๗) สถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดนไทย – เมียนมา

จังหวัดแม่ฮ่องสอน และพื้นที่ทุกอำเภอมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา จำนวน ๓ รัฐ คือ รัฐฉาน รัฐคะยา และรัฐกะเหรี่ยง ความยาว ๔๘๓ กิโลเมตร โดยเป็นพรมแดนที่เป็นพื้นดินประมาณ ๓๒๖ กิโลเมตร เป็นแม่น้ำประมาณ ๑๕๗ กิโลเมตร (แยกเป็นแม่น้ำสาละวิน ๑๒๗ กิโลเมตร และแม่น้ำเมย ๓๐ กิโลเมตร) ทำให้เกิดปัญหาเรื่องเส้นเขตแดน การล่วงล้ำอาณาเขต การหลบหนีเข้าเมือง ผู้หนีภัยจากการสู้รบ ลักลอบขนแรงงานต่างด้าว ฯลฯ รวมทั้ง ปัญหาการปฏิบัติการของกองกำลังชนกลุ่มน้อยติดอาวุธ ที่ต่อต้านรัฐบาลเมียนมา และการปราบปรามกลุ่มต่อต้านของรัฐบาลเมียนมา ทำให้ประชาชนตามแนวชายแดนได้รับผลกระทบจากการสู้รบ และภัยจากโจรผู้ร้ายตามแนวชายแดน ปัญหากลุ่ม/ขบวนการการค้ายาเสพติดข้ามชาติและอื่น ๆ ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อความมั่นคงประเทศ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดนที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ส่วนหน้าหรือพื้นที่สู้รบ ในกรณีเกิดสงคราม เป็นพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่อต้านรัฐบาลเมียนมา ที่มีกองกำลังติดอาวุธของตนเองทั้ง ๓ กลุ่ม คือ กองกำลังทหารไทยใหญ่ (SSA) ในรัฐ

ฉาน, กองกำลังทหารกะเหรี่ยงคะยา (KNPP) ในรัฐคะยา, กองกำลังทหารกะเหรี่ยง (KNU) ในรัฐกะเหรี่ยง, รวมทั้งยังมีกลุ่มนักศึกษา (ABSDF) ที่เคลื่อนไหวร่วมกับกองกำลังทหารกะเหรี่ยงเมียนมา (KNU) และกองกำลังทหารกะเหรี่ยงคะยา (KNPP) ในพื้นที่ต่าง ๆ ด้วย ในการจัดระเบียบชายแดนของเมียนมา รัฐบาลเมียนมา ได้จัดส่งกองกำลังทหารเมียนมา จำนวนมากมาประจำอยู่ตามแนวชายแดน เพื่อร่วมกับกองกำลังช่วยรบต่าง ๆ ได้แก่ กองกำลังพม่าเชื้อสายว้า/ว้าแดง (UWSA), กองกำลังพม่าเชื้อสายกะเหรี่ยงคะยาฝ่ายซ้าย/กลุ่มดาวแดง (KNPLF), กองกำลังเมียนมา เชื้อสายกะเหรี่ยงคะยา (KNPA), กองกำลัง อส.เมียนมา และกองกำลังกลุ่มกะเหรี่ยงพม่า/กะเหรี่ยงพุทธ (DKBA) ทำการปฏิบัติการทางทหารต่อกองกำลังทหารไทยใหญ่ (SSA), กองกำลังทหารกะเหรี่ยงคะยา (KNPP) และกองกำลังทหารกะเหรี่ยงเมียนมา (KNU) การปรามปรามกลุ่มต่อต้านของรัฐบาลเมียนมา ดังกล่าว ส่งผลให้ประชาชนชาวเมียนมา และชาวไทยตามแนวชายแดน ได้รับผลกระทบจากการสู้รบ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะการต่อสู้และความเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่อต้านรัฐบาลเมียนมามีอยู่บ้าง แต่ยังไม่ปรากฏความรุนแรง และปัจจุบันพบว่าบริเวณชายแดนไทย - เมียนมา มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น และมีความต้องการแรงงาน และทรัพยากรในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนของไทย อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้มีแนวโน้มภัยคุกคามรูปแบบใหม่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกับช่องทางการเข้า - ออก ระหว่างประเทศเข้าสู่พื้นที่ตอนใน หรือจังหวัดใหญ่ ๆ อาทิ จังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร เพื่อขายแรงงาน

๘) สถานการณ์ผู้อพยพหนีภัยการสู้รบ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้มีการสู้รบกันบ่อยครั้งระหว่างรัฐบาลเมียนมากับชนกลุ่มน้อยในบริเวณชายแดน เป็นเหตุให้มีผู้หลบหนีภัยการสู้รบเดินทางเข้ามาในเขตพื้นที่ประเทศไทยตามสภาวการณ์ที่เกิดขึ้นโดยรัฐบาลไทยได้อนุญาตให้ผู้อพยพหนีภัยดังกล่าวอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบริเวณชายแดนไทย - เมียนมา ตามหลักมนุษยธรรม ซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ จำนวน ๔ แห่ง ดังนี้

๑. พื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ บ้านใหม่ในสอย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน หมู่ที่ ๔ ตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๔๐ กิโลเมตร มีกำลังสมาชิก อส. ปฏิบัติหน้าที่ประจำพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ จำนวน ๓๖ นาย

๒. พื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ บ้านแม่สุริน หมู่ที่ ๕ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม มีกำลังสมาชิก อส. ปฏิบัติหน้าที่ประจำพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ จำนวน ๒๗ นาย

๓. พื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ บ้านแม่ลามาหลวง อำเภอสบเมย หมู่ที่ ๗ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย มีกำลังสมาชิก อส. ปฏิบัติหน้าที่ประจำพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ จำนวน ๓๖ นาย

๔. พื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ บ้านแม่ละอูน อำเภอสบเมย หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย มีกำลังสมาชิก อส. ปฏิบัติหน้าที่ประจำพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ จำนวน ๓๖ นาย สรุปยอดผู้หนีภัยการสู้รบฯ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒)

ตารางที่ ๕๓ ข้อมูลผู้อพยพหนีภัยหนีภัยการสู้รบ

พื้นที่พักพิง	ครัวเรือน	ผู้ใหญ่		เด็ก		รวม
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
บ้านใหม่ในสอย	๒,๑๓๙	๑,๙๑๕	๑,๗๘๐	๑,๘๙๐	๑,๙๒๒	๗,๕๐๗
บ้านแม่สุริน	๒๐๑	๑๙๒	๑๔๔	๒๑๐	๑๙๒	๗๓๘

พื้นที่พักพิง	ครัวเรือน	ผู้ใหญ่		เด็ก		รวม
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
บ้านแม่ลามาหลวง	๑,๖๐๓	๑,๕๘๐	๑,๖๓๗	๒,๓๕๘	๒,๒๔๔	๗,๘๑๙
บ้านแม่ละอูน	๑,๒๔๘	๒,๕๐๔	๒,๒๙๗	๒,๐๔๗	๒,๑๒๑	๘,๙๖๙
รวมยอด	**๕,๑๙๑**	**๖,๑๙๑**	**๕,๘๕๘**	**๖,๕๐๕**	**๖,๔๗๙**	**๒๕,๐๓๓**

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒)

กระทรวงมหาดไทย และรัฐบาลได้มีการริเริ่มหารือเพื่อพิจารณาในกระบวนการช่วยเหลือผู้หนีภัยการสู้รบในพื้นที่พักพิงชั่วคราวผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมา ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน สมัครใจกลับคืนสู่ถิ่นฐานเดิม กลับสู่มาตุภูมิโดยสมัครใจ ห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีผู้หนีภัยการสู้รบเดินทางกลับมาตุภูมิโดยสมัครใจแล้ว ๘๐ คน โดยได้รับการช่วยเหลือในช่วงของการอำนวยความสะดวกในการเดินทางกลับแล้ว UNHCR จะติดตามผู้ที่กลับถิ่นฐานเดิมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความคุ้มครองทั้งในเรื่องความปลอดภัยในชีวิต การได้รับเอกสารเพื่อแสดงสิทธิ์ความเป็นพลเมือง การให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน ส่งเสริมการเข้าถึงการบริการสาธารณะ รวมทั้งโอกาสในการประกอบอาชีพ

๙) การหลบหนีเข้าเมือง

ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง/ แรงงานต่างด้าว ยังมีอย่างต่อเนื่องตลอดแนวชายแดน แต่มีเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ชายแดนในจังหวัดอื่น เนื่องจากพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ดังนั้นเมื่อลักลอบหลบหนีเข้าเมืองแล้ว ส่วนหนึ่งจะรับจ้างทำงานเป็นลูกจ้างในร้านค้าทั่วไป กรรมกรก่อสร้าง หรือคนทำงานในบ้าน และอีกส่วนหนึ่ง พยายามหลบหนีเข้าไปเข้ายังพื้นที่ชั้นใน หรือจังหวัดใหญ่ ๆ ซึ่งปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง/แรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมาย เกิดจากปัจจัยในเรื่องของภูมิประเทศที่เป็นป่าเขา ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการลักลอบหนีเข้าเมืองและความต้องการความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิมของพลเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน

หากมีการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม ด่านถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น เป็นช่องทางหนึ่งให้ผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง หรือแรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมาย เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกระบวนการทางกฎหมายมากขึ้น เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่มาอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ทั้งนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอน จักได้ระดมเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะใช้มาตรการเข้มงวดผลักดันส่งกลับหากพบการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และดำเนินการตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑๐) ปัญหาการค้ามนุษย์

พบว่า ยังมีความรุนแรงน้อย หรือยังไม่พบปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่แต่อย่างใด ซึ่งถ้าเทียบกับจังหวัดอื่นๆภายในประเทศ และผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในพื้นที่แต่อย่างใดแต่ปัญหาพื้นที่และบริบทต่างๆของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เช่น วัฒนธรรมของคนชนเผ่าในพื้นที่บางชนเผ่า ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษาของคนชนเผ่า ปัญหาการอพยพของชนกลุ่มน้อยที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ การโยกย้ายถิ่นฐานของประชาชนคนเมียนมา ปัญหาเศรษฐกิจ ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคน และการหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่างๆ ประกอบกับปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน และมีการทำกันเป็นขบวนการ จากสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อประชาชนในพื้นที่ ที่อาจถูกล่อลวงหรือตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ในประเทศและต่างประเทศ การมีค่านิยมหรือพฤติกรรมเลียนแบบ เช่น การแต่งงาน กับชาวต่างชาติในพื้นที่อำเภอปาย

ที่มีสถิติมากขึ้น การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ เช่น ธุรกิจงานบริการในร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ ร้านอินเตอร์เน็ต ร้านนวดแผนไทย ธุรกิจเหล่านี้ล้วนเป็นสถานที่ที่แฝงไปด้วยการบริการค้าประเวณี จึงเป็นแหล่งจูงใจให้กลุ่มเป้าหมายของขบวนการค้ามนุษย์เข้าไปทำงานในสถานที่เหล่านั้น ซึ่งในส่วนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดติดแนวชายแดน ที่อาจมีปัจจัยที่มีสถานการณ์ทางการค้ามนุษย์ ดังนี้

๑) สถานะเป็นเมืองต้นทาง คือเป็นเมืองที่มีแรงงานเด็กและหญิงจากชนบทที่มีปัญหาความยากจนที่โยกย้ายเพื่อหางานทำ แต่กลับถูกหลอกลวงทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ภายใน และต่างประเทศ โดยเฉพาะในเขตหมู่บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แม้ว่าบางส่วนจะได้รับสัญชาติไทยแล้วแต่ยังมีความเสี่ยงในการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ เช่น กรณีการแต่งงานกับชาวต่างชาติ ในพื้นที่ อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า หรือมีนายหน้าเถื่อนเข้ามาล่อลวง หรือการเสนองานที่มีค่าตอบแทนที่สูงเป็นที่จูงใจ ส่วนใหญ่เป็นเด็กและหญิงตามแนวชายแดน และอยู่ในชุมชนชนบทบนพื้นที่สูง มีความยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษาและในปี ๒๕๕๙ พบว่า มีคดีโด่งดัง กรณีที่นางสุชาดา หยกวิริยะกุล (หญิงไก่) หลอกลวงเด็กในพื้นที่อำเภอแม่ลาน้อยให้ไปทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง จำนวน ๖ ราย ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานพร้อมที่ปรึกษาด้านกฎหมายและสังคม เพื่อจะได้ช่วยเหลือด้านการดำเนินคดีกับผู้หลอกลวงรายดังกล่าว

๒) สถานะเป็นเมืองทางผ่าน คือ มีทั้งเด็ก ผู้หญิงและผู้ชายวัยแรงงานถูกนำพาจากพื้นที่ต่าง ๆ เช่น การนำพาชาวเมียนมาจากประเทศเมียนมา ผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปยังจังหวัดอื่นๆ หรือภูมิภาคอื่นในประเทศและส่งต่อไปยังต่างประเทศ

๓) สถานะเป็นเมืองปลายทาง คือ มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายวัยแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาหางานทำจากช่องทางและท่าข้ามตามชายแดนไทย-เมียนมาต่างๆ เช่น ช่องทางเดินทางบ้านหัวเมืองบ้านน้ำเพียงดิน ช่องทางห้วยต้นนุ่น และท่าข้ามบ้านแม่สามแลบ อื่นๆ โดยรับใช้งานบริการในรูปแบบต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ โรงแรม ส่วนผู้ชายเข้ามาใช้แรงงานต่างๆ เช่น กรรมกร แรงงานภาคเกษตร ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนในเขตตัวอำเภอที่มีความเจริญ เช่น อำเภอเมือง อำเภอปาย และอำเภอแม่สะเรียง

นอกจากนี้ยังมีช่องทางการเข้าออกตามแนวชายแดนประเทศไทยและประเทศเมียนมาที่มีจำนวนมากซึ่งง่ายต่อการเข้าออกของประชาชนทั้งสองประเทศ รวมถึงการเข้ามาของประชาชนเมียนมาที่มีการเข้ามาเพื่อหางานงานทำในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนหรือพื้นที่จังหวัดอื่นๆในประเทศไทย

๑.๒.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) สถานการณ์ป่าไม้

ตารางที่ ๕๔ ข้อมูลพื้นที่ป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

ปี	พื้นที่ป่า	คิดเป็นร้อยละ
๒๕๕๘	๖,๙๓๙,๙๕๓.๒๘	๘๖.๙๙
๒๕๕๙	๖,๙๐๕,๐๐๒.๔๖	๘๖.๕๕
๒๕๖๐	๖,๙๐๑,๒๘๓.๕๓	๘๖.๕๐
๒๕๖๑	๖,๘๖๐,๖๑๑.๙๔	๘๕.๙๙

ที่มา : กรมป่าไม้

จากตารางข้อมูล ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑ แสดงให้เห็นว่า พื้นที่ป่าของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ป่าลดลงจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓๔,๙๕๐.๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๐ ปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ป่าลดลงจากปี ๒๕๕๙ จำนวน ๓,๗๑๘.๙๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ และปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ป่าลดลงจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔๐,๖๗๑.๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑

สำหรับปี ๒๕๖๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ป่า จำนวน ๖,๘๖๐,๖๑๑.๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๙ ของพื้นที่จังหวัด ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าเบญจพรรณหรือป่าผลัดใบ มีพื้นที่ราบน้อย ประชาชนจึงมีสิทธิพื้นที่ทำกินที่ถูกต้องตามกฎหมายจำกัด ทำให้มีปัญหาการบุกรุกและใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าเพื่อการประกอบอาชีพและการเกษตร จนพื้นที่ป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มีแนวโน้มลดลง ประกอบกับต้นไม้เกือบทั้งหมดในป่าจะเป็นไม้ผลัดใบในฤดูแล้ง โดยเฉพาะตั้งแต่ปลายเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายนทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า

สำหรับการป้องกันปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑ โดยปี ๒๕๕๘ มีดำเนินการจำนวน ๒๙๕ คดี ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๓๑๙ คดี ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๗๒ คดี และปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๔๙ คดี จะเห็นได้ว่าจำนวนคดีในปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ ลดลง ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และการยึดคืนพื้นที่ป่าเพื่อฟื้นฟูให้เป็นป่าตามธรรมชาติ โดยในปี ๒๕๖๑ สามารถยึดคืนพื้นที่ป่าได้จำนวน ๑,๑๑๓-๒-๓๓ ไร่ ทำให้สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าให้กับจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑,๑๑๓-๒-๓๓ ไร่ แต่อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงให้ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างเป็นอย่างมาก เพื่อรักษาพื้นที่ป่าของแม่ฮ่องสอนไว้ให้เป็นมรดกของชาติสืบไป

ปัญหาอุปสรรคในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

๑. การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่เกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเขตพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม และใช้สารเคมีในการเกษตรทำให้ดิน น้ำ ขาดความอุดมสมบูรณ์ และเกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อมตามมาโดยเฉพาะการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งต้องถางพื้นที่ป่าเพื่อเพาะปลูก และการปลูกขิงที่ต้องหมุนเวียนพื้นที่เพาะปลูกในรอบถัดไป

๒. พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิหรือที่ สปก. และ สทก. มีน้อย ไม่เพียงพอกับการขยายตัวของครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่ามากขึ้น

๓. มีนายทุนนอกพื้นที่และในพื้นที่จ้างแรงต่างด้าว ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่สามารถเข้าถึงได้ เช่น ป่าสาละวิน เป็นต้น

แนวทางแก้ไขปัญหาในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

๑. มีการวางแผนการแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าร่วมกันทุกภาคส่วน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ จึงเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาด้านอื่นๆ ดังนั้น ควรมีการวางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ของจังหวัดใหม่ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงโดยกำหนด Zoning และการบังคับใช้ผังเมืองอย่างจริงจัง

๒. การออกเอกสารสิทธิ์ให้ชุมชนในพื้นที่ป่าโดยมีเงื่อนไขในการรับผิดชอบดูแลรักษาป่าในพื้นที่ของชุมชน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าอย่างผิดกฎหมายได้ และจะสามารถนำสู่การแก้ไขปัญหาการพัฒนาด้านอื่นๆ ควบคู่กับการรักษาทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

๓. การนำมาตรการการขายคาร์บอนเครดิต (carbon credit)มาใช้ในจังหวัดเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

๔. สนับสนุนการอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรอื่นๆ ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนกฎระเบียบที่ดีมีประสิทธิภาพในการบริหารหมู่บ้าน ชุมชน ที่ดีอยู่แล้วให้คงอยู่

๕. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีป่าไม้สมบูรณ์

๒) สถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน

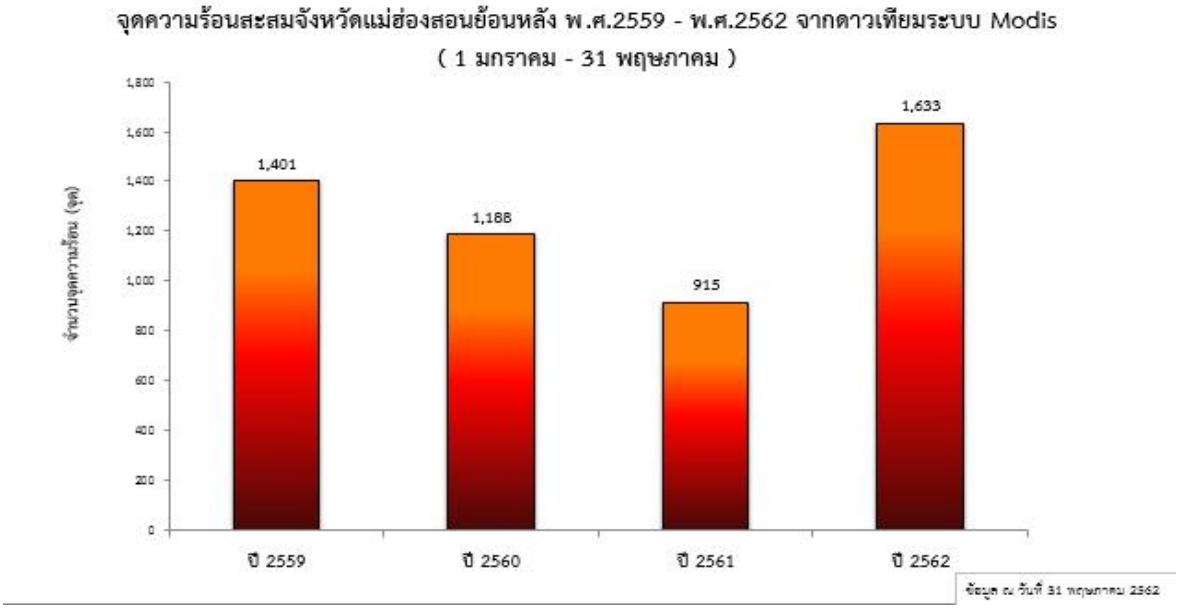
จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาและที่ราบเชิงเขา มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งจากสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงและหุบเขาดังกล่าว โดยสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันเกิดขึ้นทุกปีในช่วงฤดูแล้ง มักพบการเพิ่มสูงขึ้นของฝุ่นละอองในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมาได้ประสบปัญหาหมอกควันจากไฟป่า ปกคลุมพื้นที่อย่างรุนแรง โดยตรวจพบแนวโน้มของปริมาณฝุ่นขนาดเล็ก (PM๑๐) เพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายนของทุกปี ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวเกษตรกรจะทำการเผาเศษวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับทำการเกษตรในช่วงฤดูฝน สภาวะอากาศที่แห้งและมวลอากาศที่นิ่งเนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่ล้อมรอบด้วยภูเขามีสภาพเป็นแอ่งกระทะที่เรียกว่า แอ่งแม่ฮ่องสอน มวลอากาศไม่มีการเคลื่อนที่ ทำให้ฝุ่นละอองแขวนลอยอยู่ได้นาน ไม่สามารถกระจายออกไปและตกลงพื้น ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมสุขภาพอนามัยของประชาชน ก่อให้เกิดสภาพฟ้าหลัวมีหมอกควันปกคลุมทัศนวิสัยต่ำกว่า ๑ กิโลเมตร แทบทุกพื้นที่ ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชน โดยป่วยเป็นปัญหาต่อระบบการหายใจ นอกจากนี้ปัญหาหมอกควันยังส่งผลกระทบต่อสภาวะเศรษฐกิจของพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวรวมถึงบดบังทัศนวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศซึ่งพบว่ามีการยกเลิกและเลื่อนเที่ยวบินเนื่องจากทัศนะวิสัยต่ำกว่าเกณฑ์ปลอดภัย

สำหรับพื้นที่ที่มีความสำคัญและเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี ๒๕๖๒ โดยพิจารณาข้อมูลสถานการณ์การเกิดไฟป่าหมอกควันในปี ๒๕๖๑ สามารถจำแนกพื้นที่ได้เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ จำแนกตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน และจำแนกตามสถิติการเกิดจุดความร้อนในพื้นที่อำเภอทั้ง ๗ อำเภอ ดังนี้

(๑) จำแนกตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่
- พื้นที่เขตป่าอนุรักษ์
- พื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ

(๒) จำแนกตามสถิติการเกิดจุดความร้อนในพื้นที่อำเภอ ได้แก่
- อำเภอแม่สะเรียง
- อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
- อำเภอปาย

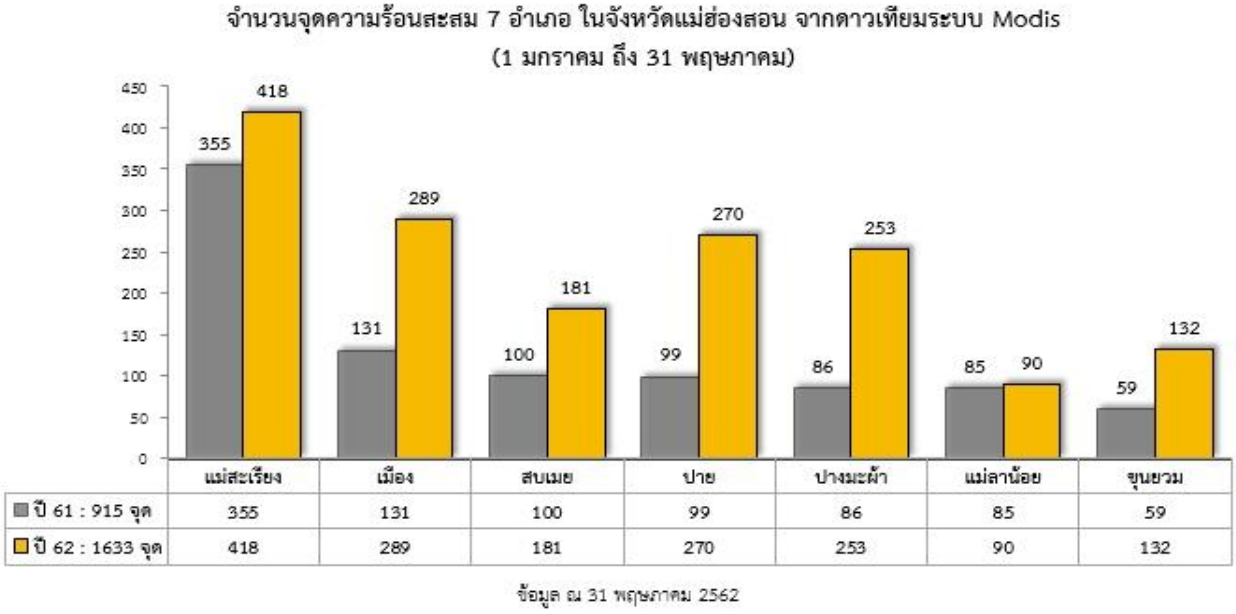
จุดความร้อนสะสม Hot spot ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ (ระหว่าง ๑ ม.ค. – ๓๑ พ.ค.)

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA)

จากตารางแผนภูมิแท่งแสดงจุดความร้อนสะสม Hot spot ที่พบในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ (ระหว่าง ๑ ม.ค. – ๓๑ พ.ค.) พบว่า ในปี ๒๕๖๒ พบจุดความร้อน ๑,๖๓๓ จุด เพิ่มจากปี ๒๕๖๑ จำนวน ๗๑๘ จุด หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๘.๔๖

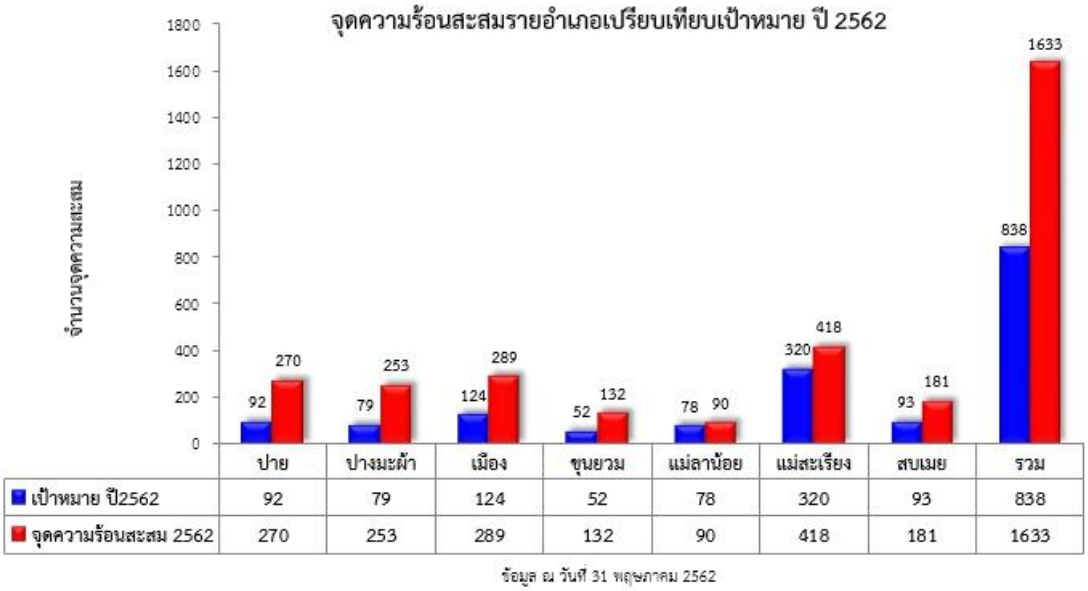
จุดความร้อนสะสมรายอำเภอ

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA)

จากตารางแผนภูมิแท่งแสดงจุดความร้อนสะสมรายอำเภอ พบว่า ในปี ๒๕๖๒ ทุกอำเภอมีจุดความร้อนสะสมเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยอำเภอที่มีอัตราการจุดความร้อนสะสมที่เพิ่มขึ้นสูง คือ อำเภอปางมะผ้า โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๑๙๔.๑๙

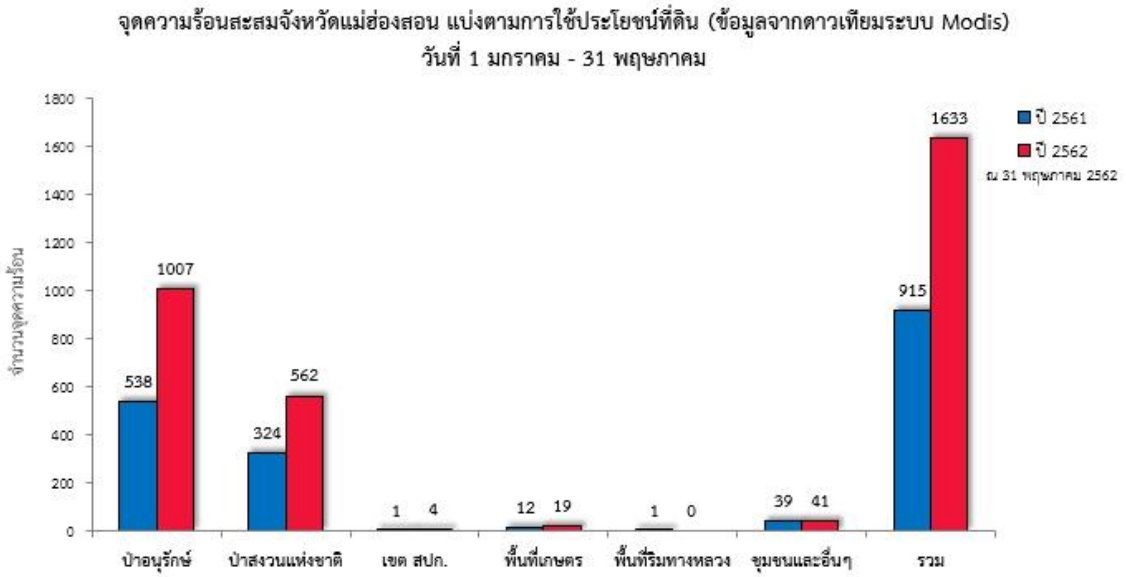
จุดความร้อนสะสมรายอำเภอเปรียบเทียบเป้าหมาย ปี ๒๕๖๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA)

เมื่อพิจารณาจุดความร้อนสะสมรายอำเภอ พบว่า ในปี ๒๕๖๒ อำเภอที่พบจุดความร้อนสะสมสูงที่สุด คือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๔๑๘ จุด รองลงมาคือ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๒๘๙ จุด และอำเภอปาย จำนวน ๒๗๐ จุด ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายในการลดจุดความร้อน ในปี ๒๕๖๒ พบว่า ทุกอำเภอมีจุดความร้อนสะสมเกินค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

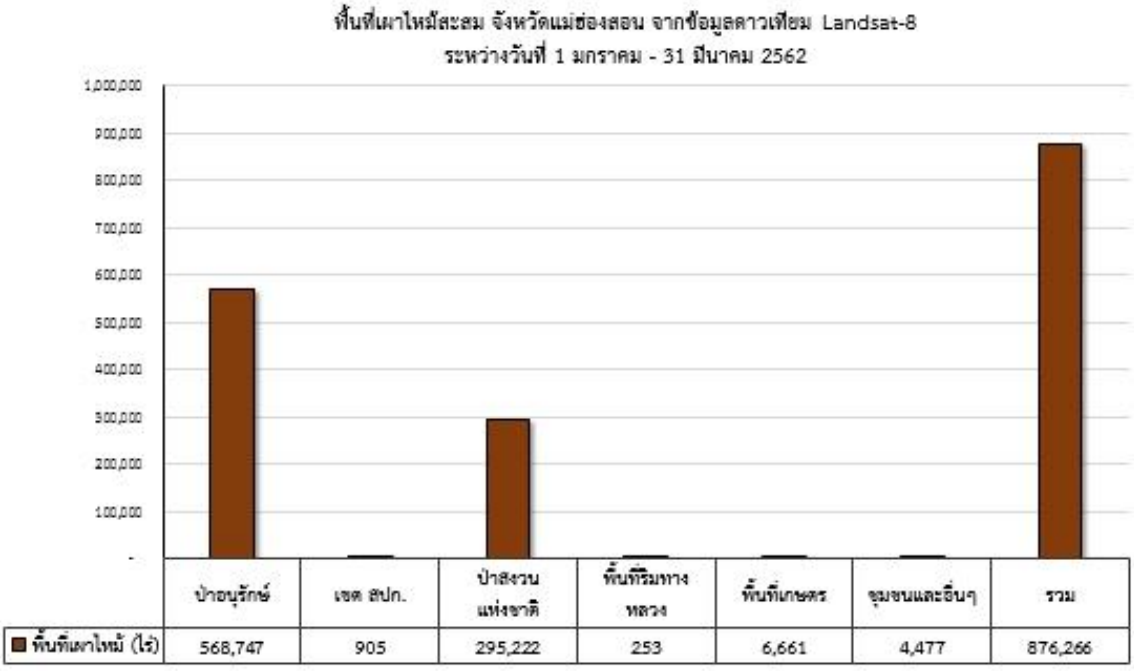
จุดความร้อนสะสม แบ่งตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากภาพแผนภูมิแสดงจุดความร้อนสะสมแบ่งตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน เปรียบเทียบปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒ พบว่า ในปี ๒๕๖๒ พื้นที่ที่เกิดจุดความร้อนสูงสุด คือ เขตป่าอนุรักษ์ จำนวน ๑,๐๐๗ จุด

เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ จำนวน จุด หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๗ รองลงมาคือ เขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๕๖๒ จุด เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ จำนวน ๒๓๘ จุด หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๔๖

พื้นที่เผาไหม้สะสมจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA)

จากภาพแผนภูมิแสดงพื้นที่เผาไหม้สะสมแบ่งตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในปี ๒๕๖๒ พบว่าในภาพรวมพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ได้รับความเสียหายจากการเผาไหม้ จำนวน ๘๗๖,๒๖๖ ไร่ โดยพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากการเผาไหม้สูงที่สุด คือ เขตป่าอนุรักษ์ จำนวน ๕๖๘,๗๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๙ ของพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายทั้งหมด รองลงมาคือ เขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๒๙๕,๒๒๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๙ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อมูลการเกิดจุดความร้อนสะสม ตามภาพที่....

ตารางที่ ๕๕ ข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๒

ข้อมูล	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด (วัน)	๒๓	๒๒	๒๕	๑๘	๑๖	๖๐
ค่า PM ๑๐ สูงสุด (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)	๓๒๔	๓๐๓	๒๖๔	๑๗๘	๒๐๑	๓๑๐

หมายเหตุ : *ค่า PM๑๐ ต้องไม่เกินกว่าค่ามาตรฐาน ๑๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศ์กเมตร*

จากข้อมูลตารางเปรียบเทียบจำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด พบว่าในปี ๒๕๖๒ มีจำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด ๖๐ วัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ จำนวน ๔๔ วัน และมีค่า PM ๑๐ สูงสุด อยู่ที่ ๓๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ซึ่งมีค่า PM ๑๐ สูงสุด อยู่ที่ ๒๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เกณฑ์มาตรฐานไม่เกิน ๑๒๐ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร)

นอกจากนี้ ในปี ๒๕๖๒ ยังพบว่า จำนวนวันที่มี ค่า PM ๒.๕ เกินเกณฑ์มาตรฐาน รวมจำนวน ๖๒ วัน โดยวันที่ค่า PM ๒.๕ สูงสุด มีค่า ๒๗๗ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (เกณฑ์มาตรฐานไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร)

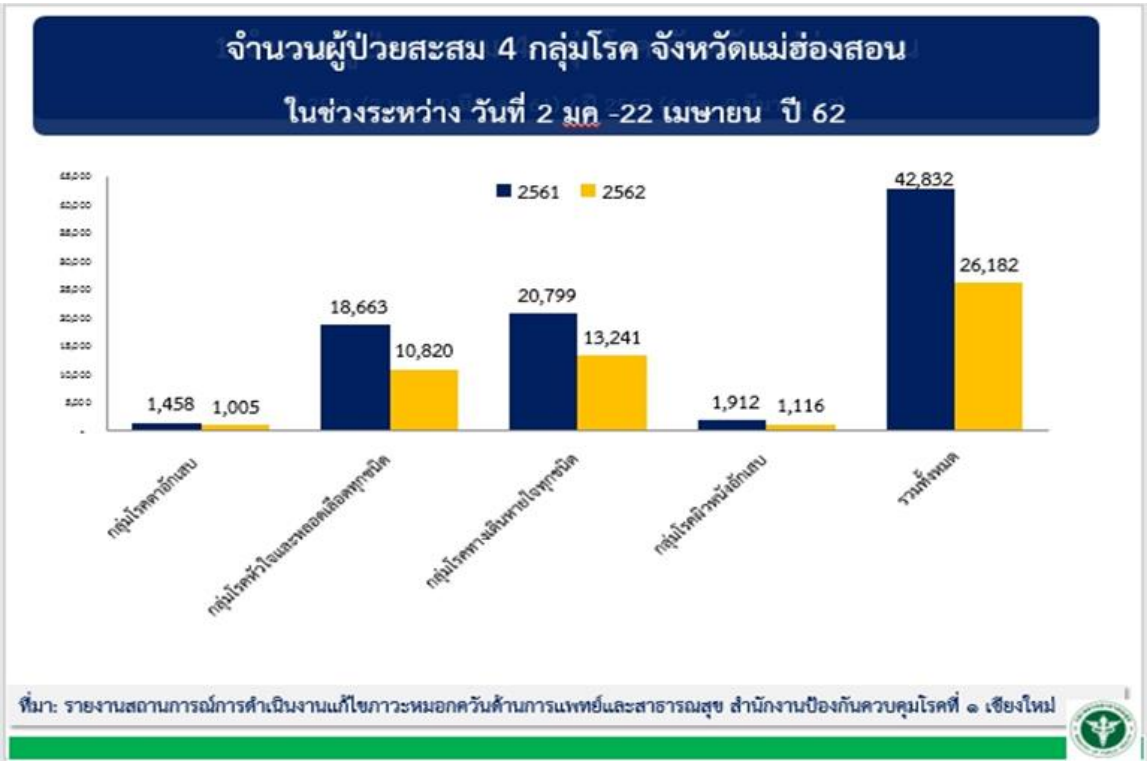
ตารางที่ ๕๖ จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่าปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

ปี พ.ศ.	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่า (คน)	๒๐,๔๑๓	๒๓,๖๕๒	๓๙,๔๒๐	๔๒,๘๓๒	๒๖,๑๘๒

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่า พบว่า จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่า ปี ๒๕๖๒ มีจำนวน ๒๖,๑๘๒ ราย ลดลงจาก ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๖,๖๕๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๗

จำนวนผู้ป่วยสะสม ๔ กลุ่มโรค จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจุงหวัดแม่ฮ่องสอน

กลุ่มโรคอันมีสาเหตุมาจากฝุ่นละออง-หมอกควัน ประกอบได้ ๔ กลุ่มโรค ในระหว่างวันที่ ๒ มกราคม – ๒๒ เมษายน ๒๕๖๒ ได้แก่ ๑) กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด จำนวน ๑๓,๒๔๑ ราย ๒) กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด จำนวน ๑๐,๘๒๐ ราย ๓) กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน ๑,๑๑๖ ราย และ ๔) กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๑,๐๐๕ ราย

ตารางที่ ๕๗ จำนวนเที่ยวบินที่ยกเลิก ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๒

ปี พ.ศ.	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนเที่ยวบินที่ยกเลิก	๓๑	๕๘	๑๘	๘	๐	๘๔

ที่มา : ท่าอากาศยานจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากข้อมูลจำนวนเที่ยวบินที่ยกเลิก พบว่า ในปี ๒๕๖๒ มีการยกเลิกเที่ยวบิน จำนวน ๘๔ เที่ยวบิน มีรายละเอียด ดังนี้

สายการบิน	ยกเลิกเที่ยวบิน	ล่าช้า
บางกอกแอร์เวย์	๕๘	๒
นกแอร์	๖	๐
RPS System	๒๐	๖
รวม	**๘๔**	**๘**

โดยในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ยกเลิกเที่ยวบิน ๒ เที่ยว (บางกอกแอร์เวย์ ๒ เที่ยว) เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ยกเที่ยวบิน ๗๘ เที่ยว (บางกอกแอร์เวย์ ๕๔ เที่ยว, นกแอร์ ๖ เที่ยว, RPS System ๑๘ เที่ยว) เดือนเมษายน ๒๕๖๒ ยกเลิกเที่ยวบิน ๔ เที่ยว (บางกอกแอร์เวย์ ๒ เที่ยว, RPS System ๒ เที่ยว)

ตารางที่ ๕๘ ผลการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับไฟป่า ในห้วงประกาศห้ามเผา

(๑ มีนาคม – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

อำเภอ	จำนวน (ราย)	พรบ.
เมืองแม่ฮ่องสอน	๖	พ.ร.บ.จราจร ๖ ราย
ขุนยวม	๔	พ.ร.บ.จราจร ๔ ราย
แม่ลาน้อย	๔	พ.ร.บ.จราจร ๔ ราย
แม่สะเรียง	๗	พ.ร.บ.จราจร ๗ ราย
สบเมย	๕	พ.ร.บ.จราจร ๔ ราย , พ.ร.บ.สาธารณสุข ๑ ราย
ปาย	๔	พ.ร.บ.จราจร ๔ ราย
ปางมะผ้า	๔	พ.ร.บ.สาธารณสุข ๓ ราย , พ.ร.บ.ป่าไม้ ๑ ราย
รวม	**๓๔**	

ที่มา : สถานีตำรวจภูธรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

มาตรการจัดการเชื้อเพลิงหลังครบกำหนดห้ามเผา จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตามที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อดำเนินงานด้านการป้องกันแก้ไขไฟป่าและหมอกควัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพของประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยได้กำหนดระยะเวลาห้ามเผาขึ้นระหว่างวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ โดยเมื่อพิจารณาจากสภาพอากาศและปริมาณเชื้อเพลิงที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในพื้นที่ภายหลังครบกำหนดห้ามเผาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยคำแนะนำจากศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับภาค ส่วนหน้า จึงกำหนดมาตรการบริหารจัดการเชื้อเพลิง หลังครบกำหนดห้ามเผาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๑. พื้นที่เกษตรกรรม

๑.๑ ให้ทุกอำเภอจัดทำแผนจัดการเชื้อเพลิง ขั้นตอน และวิธีการจัดระเบียบการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมเฉพาะตำบล ที่มีความเสี่ยงหรือมีความจำเป็นต้องเผา โดยกำหนดให้ทำแผนจัดการเชื้อเพลิงตั้งแต่วันที่ ๑ – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เพื่อป้องกันผลกระทบจากปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ภายหลังครบกำหนดห้ามเผาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยให้เผาเพื่อเตรียมพื้นที่เกษตรตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. และให้อำเภอส่งแผนการจัดการของตำบลมีที่ความเสี่ยงต่อการเผาให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัดแม่ฮ่องสอนทราบด้วย และหากอำเภอใดไม่มีพื้นที่เสี่ยง เนื่องจากมีการจัดการเชื้อเพลิงไปเรียบร้อยแล้ว และเห็นว่าไม่จำเป็นต้องจัดทำแผนจัดการเชื้อเพลิง ให้แจ้งศูนย์อำนวยการฯทราบ เช่นกัน

๑.๒ หากมีกลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ให้แบ่งพื้นที่เผาเป็นแปลงๆ

๑.๓ หากพื้นที่เผาติดเขตป่าให้ทำแนวกันไฟ ปิดกันไฟลุกลามเข้าป่าหากไฟลามเข้าป่าเจ้าของที่ดินใกล้เคียงต้องรับผิดชอบถูกดำเนินคดี

๒.พื้นที่ป่า ห้ามจุดไฟเผาในพื้นที่ป่าธรรมชาติ เพื่อหวังผลในการเก็บหาของป่า หรือประสงค์อื่นใด ทุกกรณี โดยเด็ดขาด

๓. พื้นที่ริมทาง ห้ามจุดไฟเผาหญ้า ใบไม้ ขยะ ริมเส้นทางจราจรเด็ดขาด

ตารางที่ ๕๙ จำนวนเที่ยวบินที่ยกเลิก ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

ปี พ.ศ.	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
จำนวนเที่ยวบินที่ยกเลิก	๓๑	๕๘	๑๘	๘	๐

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ในด้านสุขภาพ พบว่า จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่า ปี ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓๑,๖๒๖ ราย ลดลงจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๗,๗๙๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๗๗ ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังต้องมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการหน่วยงานจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหา รวมถึงจะต้องรณรงค์สร้างจิตสำนึกแก่เด็ก เยาวชน

และประชาชนให้รู้ถึงพิษภัยของหมอกควันที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อให้สามารถรู้จักดูแลสุขภาพตนเองในช่วงเกิดเหตุสถานการณ์ไฟป่ารุนแรงในห้วงเดือนมีนาคม - เมษายนต่อไป

ตารางที่ ๖๐ จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่าปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

ปี พ.ศ.	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่า (คน)	๒๐,๔๑๓	๒๓,๖๕๒	๓๙,๔๒๐	๓๑,๖๒๖

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สาเหตุของปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

ในช่วงฤดูแล้ง (ตั้งแต่มกราคม-เมษายนของทุกปี) มักพบการเพิ่มสูงขึ้นของฝุ่นละอองในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยเนื่องจากความแห้งแล้งส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของไฟป่าทั้งในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนและประเทศเพื่อนบ้านได้แก่สหภาพเมียนมาร์ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวเกษตรกรจะทำการเผาเศษวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่สาหรับทำการเกษตรในช่วงฤดูฝนสภาวะอากาศที่แห้งและมวลอากาศที่นิ่งเนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่ล้อมรอบด้วยภูเขามีสภาพเป็นแอ่งกระทะที่เรียกว่า แอ่งแม่ฮ่องสอนมวลอากาศไม่มีการเคลื่อนที่ ทำให้ฝุ่นละอองไม่สามารถแพร่กระจายและสามารถแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศได้นานไม่ตกลงสู่พื้นดินส่งผลกระทบ ต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมสุขภาพอนามัยของประชาชน ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญและส่งผลเป็นปัญหาต่อระบบการหายใจ นอกจากนี้ปัญหาหมอกควันยังส่งผลกระทบต่อสภาวะเศรษฐกิจของพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวรวมถึงบดบังทัศนะวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศซึ่งพบว่ามีการยกเลิกและเลื่อนเที่ยวบินเป็นจำนวนมากเนื่องจากทัศนะวิสัยต่ำกว่าเกณฑ์ปลอดภัย ทั้งนี้ สาเหตุการเกิดไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เกิดจากมนุษย์เป็นผู้กระทำโดยสามารถจำแนกได้ ดังนี้

๑. เก็บหาของป่า เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดไฟป่ามากที่สุด การเก็บหาของป่าส่วนใหญ่ ได้แก่ ไข่มดแดง เห็ด ใบตองตึง ไม้ไผ่ น้ำผึ้ง ผักหวาน และไม้ฟืน การจุดไฟส่วนใหญ่เพื่อให้พื้นป่าโล่ง เดินสะดวก หรือให้แสงสว่างในระหว่างการเดินทางผ่านป่าในเวลากลางคืน หรือจุดเพื่อกระตุ้นการงอกของเห็ด หรือกระตุ้นการแตกใบใหม่ของผักหวานและใบตองตึง หรือจุดเพื่อไล่ตัวมดแดงออกจากรัง รมควันไล่ผึ้ง หรือไล่แมลงต่างๆ ในขณะที่อยู่ในป่า

๒. เผาไร่ เป็นสาเหตุที่สำคัญรองลงมา การเผาไร่ก็เพื่อกำจัดวัชพืชหรือเศษซากพืชที่เหลืออยู่ภายหลังการเก็บเกี่ยว ทั้งนี้เพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกในรอบต่อไป

๓. กลั่นแกล้ง ในกรณีที่ประชาชนในพื้นที่มีปัญหาความขัดแย้งกับหน่วยงานของรัฐในพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องนโยบายที่ทำกิน การขยายเขตป่าทับที่ชุมชน หรือถูกจับกุมจากการกระทำผิดในเรื่องป่าไม้ ก็จะหาทางประท้วงหรือแก้แค้นเจ้าหน้าที่ด้วยการเผาป่า รวมถึงการแข่งขันทางการเมืองระดับท้องถิ่น จะใช้การเผาป่าเพื่อกลั่นแกล้งฝ่ายตรงข้ามให้เสียหาย ผลงานตกต่ำ และถูกลงโทษจากผู้บังคับบัญชา

๔. ความประมาท เกิดจากการเข้าไปพักแรมในป่า ก่อกองไฟแล้วลืมดับ หรือทิ้งก้นบุหรี่ลงบนพื้นป่าเป็นต้น

๕. ล่าสัตว์ โดยใช้วิธีไล่เหล่า คือจุดไฟไล่ให้สัตว์หนีออกจากที่ซ่อน หรือจุดไฟเพื่อให้แมลงบินหนีไฟ นกชนิดต่างๆ จะบินมากินแมลง แล้วดักยิงนกอีกทอดหนึ่ง หรือจุดไฟเผาทุ่งหญ้า เพื่อให้หญ้าใหม่แตกระบัด ล่อให้สัตว์ชนิดต่างๆ เช่น กระทิง กวาง กระต่าย มากินหญ้า แล้วดักรอยิงสัตว์นั้นๆ

๖. เลี้ยงปศุสัตว์ ประชาชนที่เลี้ยงปศุสัตว์แบบปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติ มักลักลอบจุดไฟเผาป่าให้โล่งมีสภาพเป็นทุ่งหญ้าเพื่อเป็นแหล่งอาหารสัตว์

๗. ความคึกคะนอง บางครั้งการจุดไฟเผาป่าเกิดจากความคึกคะนองของผู้จุด โดยไม่มีวัตถุประสงค์ใดๆ แต่จุดเล่นเพื่อความสนุกสนาน เท่านั้น

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินมาตรการป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างต่อเนื่อง โดยได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๓ ห้วง ได้แก่ ห้วงก่อนประกาศห้ามเผา ห้วงประกาศห้ามเผา และห้วงหลังประกาศห้ามเผาจนเข้าสู่ฤดูฝน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ห้วงก่อนประกาศห้ามเผา

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน พร้อมทั้ง จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฯ ส่วนแยก ในพื้นที่ตำบลแม่คง และตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนจุดความร้อนสะสมสูงสุด และออกประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัด ได้แก่ ๑) ประกาศกำหนดเขตควบคุมไฟป่า ๒) ประกาศกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมการเผา ๓) ประกาศกำหนดช่วงเวลาห้ามเผาเด็ดขาด (๖๑ วันอันตราย) พร้อมทั้งได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัด และกำหนดมาตรการจัดการเชื้อเพลิงตามหลักวิชาการ ในห้วงตั้งแต่วันที่ ๑ -๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒และจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อบรรเทาผลกระทบจากฝุ่นละออง สำหรับในด้านการประชาสัมพันธ์ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินมาตรการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความรู้ ความตระหนัก และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อาทิ กิจกรรมปั่นจักรยานสองแผ่นดิน กิจกรรมการทำแนวกันไฟ ๒ แผ่นดิน และกิจกรรมการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในระดับอำเภอ เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน และหัวหน้าส่วนราชการได้สร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนขอความร่วมมือประชาชนในการลดการเผาและปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของจังหวัดแม่ฮ่องสอนผ่านทางรายการวิทยุ อีกทั้ง ยังได้จัดทำสื่อ ๓ ภาษา ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนนำไปเผยแพร่ทางหอกระจายข่าว และเสียงตามสายในชุมชน และจัดอบรมผู้นำชุมชน ในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอ เพื่อให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และเพิ่มพูนทักษะในการลาดตระเวน เฝ้าระวัง และดับไฟป่าในพื้นที่ด้วย

๒. ห้วงประกาศห้ามเผา

๑) ประกาศปิดป่า และบังคับใช้กกหมายอย่างเคร่งครัด

๒) การบูรณาการเจ้าหน้าที่จากทุกภาคส่วน ร่วมปฏิบัติงานประจำศูนย์ War Room ในช่วง ๖๑ วัน ห้ามเผา เพื่อประสานงาน แจ้งเหตุจุดความร้อน ตามระบบ MODIS และ ระบบ Viirs

๒) จัดประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการฯ ระดับจังหวัดเพื่อทบทวนมาตรการ และแนวทางดำเนินการของจังหวัด ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ทุก ๒ สัปดาห์

๔) ประชุมทางไกล ร่วมกับศูนย์ฯระดับอำเภอ ทุกสัปดาห์เพื่อติดตามสถานการณ์ และรับทราบปัญหาอปสรรค ตลอดจนความต้องการสิ่งสนับสนุน เพื่อนำมาทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการและกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๕) ประชุมทางไกล ร่วมกับศูนย์ฯระดับภาค ส่วนหน้า ทุกสัปดาห์เพื่อรายงานผลการดำเนินการ และปัญหาอุปสรรค

๖) บูรณาการงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนชุดปฏิบัติการระดับหมู่บ้านทุกหมู่บ้านในการลาดตระเวน เฝ้าระวัง และดับไฟ

๗) จัดตั้งชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจระดับตำบล ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงจำนวน ๓๔ ตำบล ๔๐ ชุดปฏิบัติการ เพื่อปฏิบัติการเฝ้าระวัง ลาดตระเวน ดับไฟ และซุ่มจับกุมผู้กระทำผิดอย่างเข้มข้น ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๘) ได้รับการสนับสนุนเฮลิคอปเตอร์ จำนวน ๑ ลำ จากกองการบิน สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการลาดตระเวนตรวจหาไฟป่า และทิ้งน้ำดับไฟ ในพื้นที่ยากลำบากแก่การเข้าถึง

๙) ขอสนับสนุนการทำฝนเทียม จากศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงจังหวัดเชียงใหม่

๘) การฉีดพ่นละอองน้ำตามเส้นทางสายหลัก สายรอง และในชุมชน เป็นประจำทุกวัน

๙) หน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่ ได้มีการแจกจ่ายหน้ากากอนามัยแก่ประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดูแลป้องกันตนเอง รวมถึงได้จัดพื้นที่ Safety Zone แก่ประชาชนในพื้นที่ ทุกอำเภอ

๑๐) หอการค้า และภาคธุรกิจเอกชน สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอุปโภคบริโภคให้กับชุดปฏิบัติการลาดตระเวน เฝ้าระวัง และดับไฟ

๓. ห้วงหลังประกาศห้ามเผาจนเข้าสู่ฤดูฝน

ตามที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้กำหนดระยะเวลาห้ามเผาขึ้น เมื่อพิจารณาจากสภาพอากาศและปริมาณเชื้อเพลิงที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในพื้นที่ภายหลังครบกำหนดห้ามเผาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยคำแนะนำจากศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับภาค ส่วนหน้า จึงกำหนดมาตรการบริหารจัดการเชื้อเพลิง หลังครบกำหนดห้ามเผาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว ดังนี้

พื้นที่เกษตรกรรม

- ให้ทุกอำเภอจัดทำแผนจัดการเชื้อเพลิง ขั้นตอน และวิธีการจัดระเบียบการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมเฉพาะตำบล ที่มีความเสี่ยงหรือมีความจำเป็นต้องเผา โดยกำหนดให้ทำแผนจัดการเชื้อเพลิงตั้งแต่วันที่ ๑ – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เพื่อป้องกันผลกระทบจากปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ภายหลังครบกำหนดห้ามเผาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยให้เผาเพื่อเตรียมพื้นที่เกษตร ตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. และให้อำเภอส่งแผนการจัดการของตำบลมีที่ความเสี่ยงต่อการเผา ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัดแม่ฮ่องสอนทราบด้วย และหากอำเภอใดไม่มีพื้นที่เสี่ยง เนื่องจากมีการจัดการเชื้อเพลิงไปเรียบร้อยแล้ว และเห็นว่าไม่จำเป็นต้องจัดทำแผนจัดการเชื้อเพลิง ให้แจ้งศูนย์อำนวยการฯทราบ เช่นกัน หากมีกลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ให้แบ่งพื้นที่เผาเป็นแปลงๆ หากพื้นที่เผาติดเขตป่าให้ทำแนวกันไฟ ปิดกันไฟลุกลามเข้าป่าหากไฟลามเข้าป่าเจ้าของที่ดินใกล้เคียงต้องรับผิดชอบถูกดำเนินคดี

พื้นที่ป่า

- ห้ามจุดไฟเผาในพื้นที่ป่าธรรมชาติ เพื่อหวังผลในการเก็บหาของป่า หรือประสงค์อื่นใดทุกกรณี โดยเด็ดขาด

พื้นที่ริมทาง

- ห้ามจุดไฟเผาหญ้า ใบไม้ ขยะ ริมเส้นทางจราจรเด็ดขาด

ปัญหา-อุปสรรค

๑. การลับลอบเผาป่า หาของป่า ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ที่เข้าถึงยากลำบาก

๒. ในบางพื้นที่ไม่มีหน่วยงานเข้าร่วมกับชุมชนในการลาดตระเวน เฝ้าระวัง และดับไฟป่า

๓. ข้อจำกัดด้านภูมิประเทศซึ่งเป็นพื้นที่ป่าเขากว้างใหญ่สูงชัน บางแห่งเป็นหน้าผา ยากลำบากในการเข้าถึงพื้นที่

๔. การขาดแคลนอุปกรณ์ในการดับไฟป่า โดยเฉพาะเครื่องเป่าลมซึ่งมีความจำเป็นมาก

๕. การกำหนดช่วงเวลาจัดการเชื้อเพลิงในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีสภาพความพร้อมของเชื้อเพลิงต่างกัน

๖. งบประมาณในการดำเนินการเฝ้าระวัง ลาดตระเวน และดับไฟป่า ของชุมชนไม่เพียงพอต่อช่วงเวลาการเกิดไฟป่า

๗. หน่วยงานบางหน่วยงานมีการแบ่งแยกพื้นที่ในการปฏิบัติงาน โดยอ้างอิงเขตความรับผิดชอบมากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาการลุกลามของไฟป่าในพื้นที่รอยต่อเขตความรับผิดชอบของหน่วยงาน ทั้งระดับอำเภอ หน่วยงานสังกัดกรมป่าไม้ สังกัดกรมอุทยาน เป็นต้น

๘. การสื่อสารในพื้นที่เป็นไปด้วยความล่าช้า หรือพื้นที่บางแห่งไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ จึงทำให้ไม่สามารถสื่อสารกันได้

๙. ขาดฐานข้อมูลขอบเขตหมู่บ้าน ที่ทำกินในพื้นที่ป่า และพื้นที่ริมทางที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเพิ่มความเข้มข้นในการลาดตระเวน จับกุมผู้กระทำผิด ผู้ลับลอบเผาป่า หาของป่า เผาขยะการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ร่วมกับการใช้กฎกติกาชุมชน

๒. ควรมีการเข้าพบปะราษฎรในพื้นที่ทุกหมู่บ้าน เพื่อทำความเข้าใจก่อนเข้าสู่ช่วงเตรียมการ ซึ่งจะมีการจัดการเชื้อเพลิง เพื่อให้ความรู้การจัดการเชื้อเพลิงโดยการชิงเผา และการทำแนวกันไฟ

๓. ปลูกค่านิยมให้ราษฎรยอมรับและลดการเผาป่าลงให้ได้ สร้างค่านิยมที่ถูกต้อง สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า และจัดตั้งแนวป้องกันไฟป่า

๔. ส่งเสริมการดูแลรักษาป่าโดยชุมชน โดยภาครัฐให้ความรู้ทางหลักวิชาการที่ถูกต้อง

๕. ชุมชนต้องมีงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณต้องนำเรื่องความรุนแรงของไฟป่า มาพิจารณาจัดสรรงบประมาณประกอบด้วย เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีความรุนแรงองค์ประกอบและปัจจัยเสี่ยงที่แตกต่างกัน

๖. ส่งเสริมให้ราษฎรรวมกลุ่มจัดตั้งกฎกติกาภายในหมู่บ้านให้เข้มแข็ง เปิดโอกาสให้ชุมชนได้บริหารจัดการไฟป่าด้วยชุมชนเอง โดยชุมชนเป็นผู้จัดทำแผนใช้กฎระเบียบของชุมชน

๗. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนต้องร่วมกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่การจับผิดซึ่งกันและกัน

๘. ควรกำหนดช่วงเวลาจัดการเชื้อเพลิงให้มีความเหมาะสมกับความพร้อมของเชื้อเพลิงในแต่ละพื้นที่ เช่น เลื่อนช่วงเวลาจากช่วงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นช่วงเดือนมีนาคม เป็นต้น และลดช่วงเวลาห้ามเผาให้น้อยลง

๙. ศึกษารูปแบบการจัดตั้งกองทุนจัดการไฟป่าระดับชุมชนพร้อมสนับสนุนงบประมาณ

๑๐. ประกันชีวิตและประกันอุบัติเหตุให้กับอาสาสมัครที่ทำหน้าที่ดับไฟป่า

๑๑. สนับสนุนชุดกันไฟ อุปกรณ์ดับไฟ และวิทยุสื่อสาร เพื่อใช้การประสานการทำงาน

๑๒. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สามารถปลูกในพื้นที่ป่า เอื้อต่อการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ผักหวาน และกาแฟ เป็นต้น ในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ หรือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อให้ประชาชนมีรายได้และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยไม่เผาทำลายป่า หรือการหาของป่าโดยหลีกเลี่ยงการเผา

๑๓. ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับไฟป่าและหมอกควัน แก่ชุมชนทุกชุมชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างกองกำลัง (ภาคประชาชน) ในการเฝ้าระวังและดูแลรักษาป่า รวมทั้งการฝึกอบรมให้ความรู้ในการรักษาและป้องกันไฟป่า

๑๔. ส่งเสริมความรู้ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการกำจัดเศษวัชพืช เศษใบไม้ มาสร้างมูลค่าด้วยวิธีที่เหมาะสม สอดคลองกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน เช่น ทำปุ๋ยหมัก ทำหลังคาจากใบตอง แต่ทั้งนี้พื้นที่เกิดไฟป่าส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ป่า ชุมชนไม่สามารถเข้าไปจัดการได้ เนื่องจากขัดต่อข้อกฎหมายและอาจเป็นการบุกรุกป่า ดังนั้นจึงอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาหาแนวทางให้ชุมชนสามารถดำเนินการเข้าทำประโยชน์ได้

เนื่องจากพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๖ เป็นพื้นที่ป่า ประชาชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า มีอาชีพเกษตรกรรม และเก็บหาของป่าล่าสัตว์และมีความหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และภาษา ดังนั้น การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันอย่างยั่งยืน จึงเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ป่า ทั้งในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และรักษาป่า รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในป่าอย่างสมดุล ซึ่งจะทำให้เกิดความหวงแหนพื้นที่ป่าและร่วมกันอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งจะทำให้ปัญหาการเผาป่า ปัญหาไฟป่าและหมอกควันจะสามารถลดลง รวมถึงการส่งเสริมการทำเกษตรที่ยั่งยืนแก่ชาวบ้าน ถือว่าเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทำไร่หมุนเวียนซึ่งเป็นสาเหตุของการเผาพื้นที่เกษตรอีกทางหนึ่ง

๓) สถานการณ์ทรัพยากรน้ำ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลุ่มน้ำสาละวินเป็นแม่น้ำสายหลัก และมีกลุ่มลุ่มน้ำสาขา ๔ สาขา ได้แก่ กลุ่มลุ่มน้ำสาขาปาย กลุ่มลุ่มน้ำสาขายวม กลุ่มลุ่มน้ำสาขาเมย และกลุ่มลุ่มน้ำสาขาสาละวิน แบ่งออกเป็น ๑๗ ลุ่มน้ำสาขา ซึ่งแม่น้ำทุกสายจะไหลไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวินในเขตสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งจากการบุกรุกพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ปริมาณน้ำต้นทุนในแม่น้ำสายหลักลดลงและมีสภาพตื้นเขิน ทรัพยากรน้ำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำจากพื้นที่ป่าต้นน้ำอยู่บริเวณรอยต่อระหว่างทิวเขาถนนธงชัยกับทิวเขาแดนลาว และทิวเขาทางตอนใต้ในอำเภอขุนยวม และการจัดประเภทของแหล่งน้ำในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีแม่น้ำสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำปาย แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำยวม และแม่น้ำสายรอง ได้แก่ แม่สุรินทร์ แม่ลาหลวง แม่เงา น้ำของ น้ำแม่ริด แม่สะเรียง แม่สะงา แม่สะมาด ส่วนอ่างเก็บน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำม่อนตะแลง ปริมาณกักเก็บน้ำปริมาณ ๐.๒๖๙ (ลบ.ม.) อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ฮ่องสอน ปริมาตรกักเก็บน้ำปริมาณ ๐.๖๖๓ (ลบ.ม.) อ่างเก็บน้ำจองจายปริมาตรกักเก็บน้ำปริมาณไม่แน่นอน (ลบ.ม.) ประชาชนในพื้นที่มีความต้องการใช้น้ำด้านเกษตรร้อยละ ๓๓.๑๔ สำหรับปริมาณการใช้น้ำใต้ดิน ประเภทบ่อน้ำบาดาลในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีบ่อน้ำบาดาลที่สามารถใช้งานได้ทั้งหมดจำนวน ๔๐๒ แห่ง และส่วนที่เอกชนขออนุญาตใช้น้ำบาดาลที่เป็นการเจาะน้ำบาดาลเพื่อจะใชในการอุปโภคบริโภคทั่วไป หรือเพื่อการเกษตร หรือเพื่อใชในภาคธุรกิจ หรือเพื่อใชในภาคอุตสาหกรรม จำนวน ๕๒ แห่ง

ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

ในพื้นที่ต้นน้ำมีสาเหตุมาจากมาจากการบริการน้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภค เนื่องมาจากที่อยู่อาศัยกระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ป่าเขา พื้นที่สูง และพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งน้ำผิวดิน รวมทั้งแหล่งน้ำใต้ดินมีปริมาณต่ำ และพัฒนาได้ล่าช้า

ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร มักประสบปัญหานอกพื้นที่เกษตรเพื่อการชลประทาน แบ่งออกเป็น ๒ พื้นที่ คือ

๑. พื้นที่เกษตรตามที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ พื้นที่เกษตรกรรมลักษณะนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และอาจมีการนำน้ำจากลำน้ำสาขา หรือสาขาย่อย ไปใช้เสริมในบางพื้นที่ที่ภูมิประเทศอำนวย แต่ในปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมลักษณะนี้ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นมากจนเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรรุนแรงขึ้นเรื่อย

๒. พื้นที่เกษตรกรรมบนพื้นที่สูงมีกระจัดกระจายในแถบทุกลุ่มน้ำสาขา เพราะปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยและยอมรับสภาพของการอาศัยน้ำฝนอย่างเดียวเพื่อการเกษตร จึงไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องน้ำด้านการเกษตร

ปัญหาน้ำท่วมและภัยพิบัติ

พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนจะเป็นลักษณะน้ำป่าไหลหลาก และดินถล่มจากสาเหตุของฝนตกหนัก ทำให้เกิดกระแสน้ำไหลหลาก พัดพาเอาเศษดินและเศษไม้ต่างๆ เข้าสู่ริมฝั่งแม่น้ำปาย ริมฝั่งแม่น้ำยวม

ตารางที่ ๖๑ พื้นที่ประสบอุทกภัย ๓ ย้อนหลัง

อำเภอ	ปี					
	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑	
	ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน
อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๖	๔๘	๕	๓๐	๕	๔๐
อ.แม่สะเรียง	๑	๖	๗	๒๗	๗	๕๔
อ.ปาย	๗	๕๓	๕	๓๒	๖	๔๒
อ.ขุนยวม	๖	๓๑	๕	๒๑	๕	๓๒
อ.แม่ลาน้อย	๗	๒๘	๕	๒๐	๘	๔๕
อ.สบเมย	๖	๕๘	๕	๒๘	๕	๔๕
อ.ปางมะผ้า	๔	๒๕	๑	๔	๔	๒๒
รวม	**๓๗**	**๒๔๙**	**๓๓**	**๑๖๒**	**๔๐**	**๒๘๐**

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางพื้นที่ประสบอุทกภัยของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ พบว่า การเกิดอุทกภัยปี ๒๕๖๐ ลดลงจากปี ๒๕๕๙ จำนวน ๘๗ หมู่บ้าน แต่ปี ๒๕๖๑ พบว่า เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๑๘ หมู่บ้าน ในปี ๒๕๖๑ อำเภอที่ประสบอุทกภัยมากที่สุดคือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๕๔ หมู่บ้าน รองลงมาคือ อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย

ตารางที่ ๖๒ พื้นที่ประสบภัยแล้ง

อำเภอ	จำนวนครั้งที่ประสบภัย			
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๔๘	๓๘	-	-
อ.แม่สะเรียง	๖	๐	-	-
อ.ปาย	๕๓	๕๖	-	-
อ.ขุนยวม	๓๑	๔๓	-	-
อ.แม่ลาน้อย	๒๘	๖๕	-	-
อ.สบเมย	๕๘	๔๓	-	๔
อ.ปางมะผ้า	๒๕	๓๐	-	-
รวม	**๒๔๙**	**๒๗๕**	**-**	**๔**

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางพื้นที่ประสบภัยแล้งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑ พบว่า การเกิดภัยแล้ง ปี ๒๕๕๙ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒๖ ครั้ง ปี ๒๕๖๐ พบว่า ลดลงจากปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒๗๕ ครั้ง ปี ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔ ครั้ง ในปี ๒๕๖๑ อำเภอที่ประสบภัยแล้งมากที่สุดคือ อำเภอสบเมย จำนวน ๔ ครั้ง

แนวทางป้องกันปัญหาทรัพยากรน้ำ

อนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ และมีการบริหารจัดการลำน้ำหลักอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

๔) สถานการณ์ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ดินที่พบบริเวณดังกล่าว มีทั้งดินลึกและดินตื้นลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้นมักมีเศษหินก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไปส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆเช่นป่าเบญจพรรณป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้นหลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ในพื้นที่ที่ทำการเกษตรบริเวณตะพักลำน้ำหรือที่ราบระหว่างเขาส่วนใหญ่เป็นดินลึก เนื้อดินร่วนเหนียวปนทรายความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ในพื้นที่ดอนส่วนใหญ่เป็นดินลึกมาก เนื้อดินร่วนปนดินเหนียว มีปัญหาเป็นดินกรดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่เป็นดินตื้นมีหินและกรวดปน เนื้อ

ดินร่วนปนทราย และดินเป็นดินกรด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่ายบริเวณที่มีความลาดชันไม่มากนัก และดินไม่ตื้นมาก อาจใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องรบกวนดินน้อยที่สุด พร้อมทั้งจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม ใส่ปูนเพื่อแก้ความเป็นกรดของดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

สภาพปัญหาด้านทรัพยากรดิน

๑. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์เนื่องจากการทำการเกษตรอย่างเข้มข้นปลูกพืชชนิดเดียวติดต่อกันเป็นระยะเวลานานโดยขาดการบำรุงดิน

๒. มีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะที่ดินและพบว่าเกษตรกรใช้ประโยชน์พื้นที่ดังกล่าวทำเกษตรกรรมประเภททำไร่ข้าวโพด ถั่วเหลือง กระหล่ำทำนาโดยขาดมาตรฐานการอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดินได้

๓. มลพิษทางดินอันสืบเนื่องจากสถานการณ์ขยายตัวด้านเกษตรกรรมมีการใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงในปริมาณมากจึงเกิดการตกค้างและสะสมของสารเคมีในดินก่อให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างดินและอุดมสมบูรณ์ของดินได้

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรดิน

๑. ประชาสัมพันธ์ลดการใช้สารเคมีปุ๋ยและยาปราบศัตรู

๒. ประชาสัมพันธ์ปลูกพืชผักปลอดสารพิษ

๓. อนุรักษ์ดินและน้ำ

๕) สถานการณ์ขยะมูลฝอย

สถานการณ์ด้านขยะมูลฝอยของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ถือว่าอยู่ในระดับปกติ ไม่วิกฤติเหมือนจังหวัดอื่นๆ โดยปี ๒๕๖๐ ลดลง จากปี ๒๕๕๙ เนื่องจากมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะไม่วิกฤติแต่ก็ได้มีการเฝ้าระวังและส่งเสริมการลดปริมาณขยะอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ ชุมชน และประชาชนได้ร่วมกันขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย รณรงค์ กระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนได้มามีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในระดับครัวเรือน โดยมีการแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อลดปริมาณขยะต้นทาง ตลอดจนให้ชุมชนและหมู่บ้านได้กำหนดจุดรวบรวมขยะของหมู่บ้านและชุมชน เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บ ลดปัญหาขยะตกค้าง และเพื่อความสะดวกในการขนย้ายและจัดเก็บขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรณรงค์การลดปริมาณขยะ โดยใช้หลักการ ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้

๑) อัตราการผลิตปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย ในปี๒๕๕๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ ๒๑๙.๔๕ ตันต่อวัน เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากเทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๗ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๔๒ แห่ง จากการสำรวจของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑

๒) การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากการสำรวจของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ ในปี ๒๕๕๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการนาขยะกลับมาใช้ประโยชน์คิดเป็นร้อยละ ๒๗ โดยเป็นการนำกลับมาใช้ประโยชน์ผ่านกิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าธนาคารขยะและการทำปุ๋ย

๓) การเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๒๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๑ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีรถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัดซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล นอกจากนี้มีจำนวน ๒๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๙ ไม่มีบริการรถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัด

๔) การกำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบัน พบว่าการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔๙ แห่ง ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการจัดการขยะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขนและกำจัดเอง ๒๓ แห่งคิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙๔ การจัดการขยะโดยชุมชนเก็บขนและกำจัดเอง ๙ แห่งคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๗ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการจัดการขยะจำนวน ๑๖ แห่งคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๕ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดจ้างบริษัทเอกชนดำเนินการเก็บขนและกำจัดจำนวน ๑ แห่งคิดเป็นร้อยละ ๒.๐๔

ตารางที่ ๖๓ ปริมาณขยะ

ประเภท	ปริมาณขยะ (ตัน)			ปริมาณกำจัดได้ (ตัน)			วิธีกำจัด	จำนวนที่เหลือ (ตัน)		
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ขยะมูลฝอยตกค้าง	๕๓๓	๓๕๒	-	-	-	-	ฝังกลบ	-	-	-
ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นใหม่	๕๖,๗๙๕	๕๕,๑๑๕	-	๒๔,๕๓๘	๓๖,๘๖๕	-	ฝังกลบ	๓๒,๒๕๗	๑๘,๒๕๐	-
ของเสีย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หมายเหตุ ๑. ของเสีย กรมควบคุมมลพิษอยู่ระหว่างการจัดทำร่างแนวทางการจัดส่งของเสียอันตรายไปกำจัด
๒. ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นใหม่ กรมควบคุมมลพิษจัดทำข้อมูลยังไม่แล้วเสร็จ

สภาพปัญหาการจัดการขยะของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- อปท. แต่ละแห่งขาดงบประมาณในการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของจังหวัดเนื่องจากไม่ได้จัดทำแผนงาน/โครงการ ไว้ล่วงหน้า ดังนั้นหากจะดำเนินการต้องใช้งบประมาณจากส่วนอื่นๆ

- บุคลากรของ อปท. ยังขาดความรู้ทางเทคนิควิชาการ และขาดความเข้าใจในหลักการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

- อปท.ยังไม่มีสถานที่รองรับในการดำเนินการฝังกลบขยะ ทั้งนี้ ปัจจุบันสถานที่กำจัดขยะส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ที่มีการใช้งานต่อเนื่องกันมาโดยไม่มีการขออนุญาตใช้พื้นที่

แนวทางในการบริหารจัดการปัญหาการจัดการขยะของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตามรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมของจังหวัด (การคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การจัดการขยะแบบศูนย์รวม การกำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการปรับปรุงบ่อฝังกลบดินให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

จังหวัดแม่ฮ่องสอนแบ่งรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยเป็นแบบศูนย์รวม จำนวน ๓ cluster ได้แก่

(๑) cluster อำเภอปาย กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่อำเภอปาย และอำเภอปางมะผ้า จัดตั้งศูนย์รวมอยู่ ณ พื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว ดำเนินการโดย เทศบาลตำบลปาย

(๒) cluster อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และ อำเภอขุนยวม จัดตั้งศูนย์รวมอยู่ ณ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาบ่อง ดำเนินการโดยเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน

(๓) cluster อำเภอแม่สะเรียง กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และ อำเภอสบเมย จัดตั้งศูนย์รวมอยู่ ณ พื้นที่ อบต.บ้านกาศ ดำเนินการโดย เทศบาลตำบลแม่สะเรียง และมีผลการดำเนินการนำร่องรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมของจังหวัด โดยการจัดการขยะที่ต้นทางตั้งแต่ครัวเรือน ด้วยหลักการ ๓Rs และรวบรวมขยะอินทรีย์ทำปุ๋ยรวบรวมขยะที่สามารถผลิตเป็นเชื้อเพลิงนำไปทำ RDF และห้ามมีการเทกองขยะ (No more open dump) ต้องฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดหาสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัดพื้นที่เป้าหมายกำหนดเป็นสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายชุมชน คือ เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน แต่ยังไม่มีการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุน เนื่องจากมีพื้นที่ห่างไกล ยากลำบากเรื่องการคมนาคมขนส่ง และปริมาณขยะของจังหวัดมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานของเอกชน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานของภาคเอกชน และในส่วนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ สามารถนำการออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ มาตรการที่จะใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของส่วนกลาง เพื่อนำไปออกข้อบัญญัติท้องถิ่นไปใช้ในการปฏิบัติงานของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางพื้นที่ ยังไม่มีการดำเนินการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และอยู่ระหว่างดำเนินการการออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ มาตรการ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาขยะของจังหวัด ประกอบด้วย

๑) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติ (ขยะมูลฝอยเก่า) และปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ดำเนินการได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) โดยเน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมและกำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

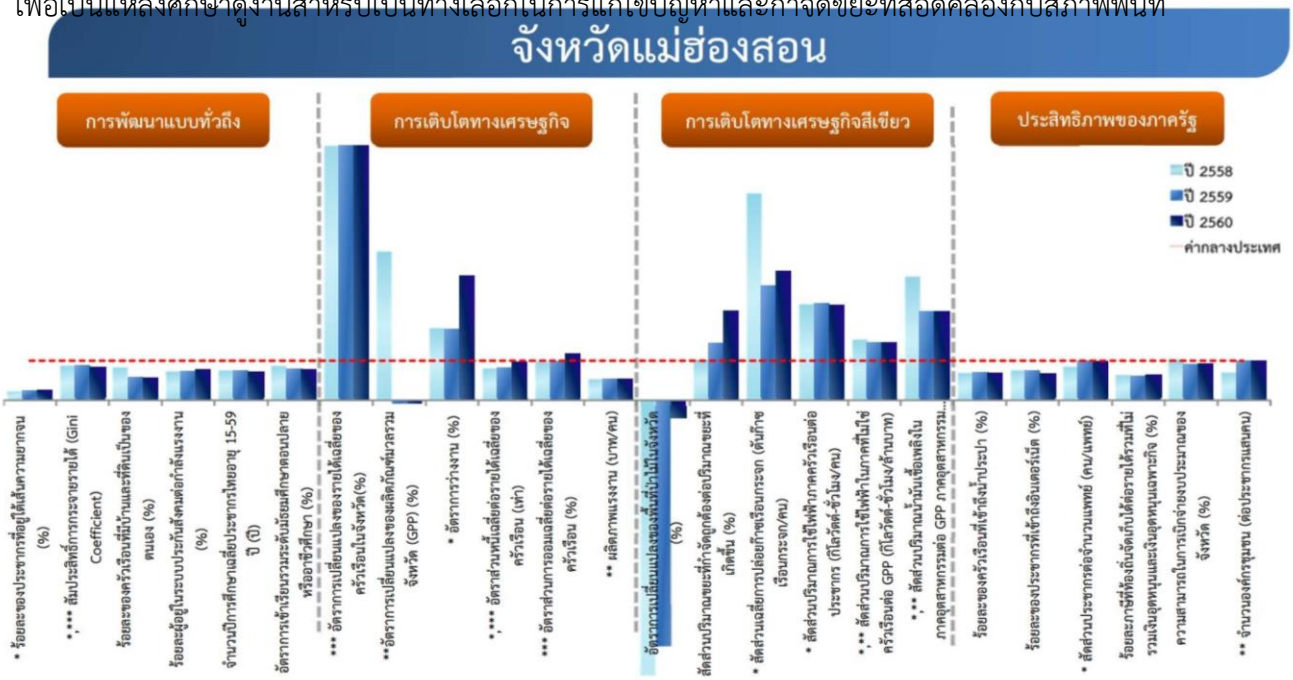
๓) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ครอบคลุมการขนส่งการกำจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยและห้ามทิ้งของเสียอันตรายปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป

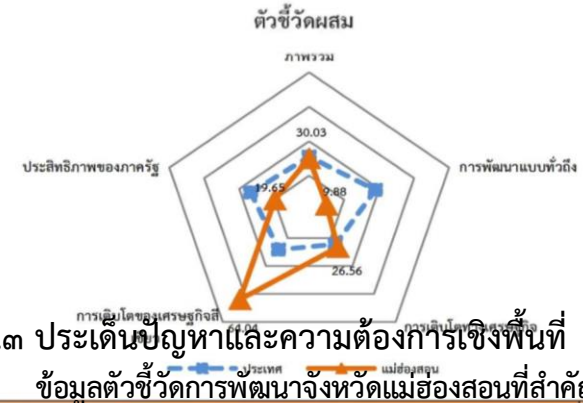
๔) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ปลูกจิตสำนึกสร้างความตระหนักให้ประชาชนนักเรียนและเยาวชนเขามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่การลดคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้ายการลดการใช้ถุงพลาสติกตลอดจนการตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้งขยะและของเสียอันตรายและการควบคุมการประกอบกิจการร้านรับซื้อของเก่า

๕) การรณรงค์และส่งเสริมการคัดแยกเพื่อลดปริมาณขยะและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ reuse recycle โดยเฉพาะการนำขยะไปทำปุ๋ยเพื่อลดปริมาณการนำเขาปุ๋ยจากนอกพื้นที่

๖) ควบคุมปริมาณขยะโดยเฉพาะจากกลุ่มนักท่องเที่ยวจากนอกพื้นที่

๗) ควรมีศูนย์รวบรวมข้อมูลด้านการจัดการขยะอย่างถูกหลักวิชาการและเหมาะสมรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานสำหรับเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาและกำจัดขยะที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

ข้อมูลประกอบกราฟตัวชี้วัดการพัฒนา จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตัวชี้วัดผสม	ค่ากลางประเทศ			แม่ฮ่องสอน		
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
ภาพรวม	32.23	31.03	31.01	37.27	29.88	30.03
การพัฒนาแบบทั่วถึง	37.78	39.17	37.94	19.26	12.74	9.88
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	29.49	27.71	24.35	45.53	35.28	26.56
การเติบโตของเศรษฐกิจสีเขียว	27.77	23.04	28.33	58.67	51.10	64.04
ประสิทธิภาพของภาครัฐ	33.88	34.21	33.40	25.64	20.40	19.65

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล
** ตัวชี้วัดที่มีการเก็บข้อมูลล่าสุดปี 2559
*** ตัวชี้วัดที่มีการเก็บข้อมูลเพียงปี 2558 และ 2560

๑.๓ ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่สำคัญ

ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่สำคัญ ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ			แม่ฮ่องสอน		
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วม (Inclusive Growth)						
ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (%)	7.49	9.22	8.32	32.19	39.21	33.33
สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ (Gini Coefficient) *,***	0.40	0.40	0.42	0.45	0.45	0.50
ร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง (%)	81.42	82.21	81.28	68.73	48.37	46.27
ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน (%)	18.76	19.74	20.80	13.93	14.41	16.05
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15-59 ปี (ปี)	8.66	8.85	8.93	6.63	6.60	6.46
อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา (%)	72.87	74.46	74.47	64.09	58.81	57.73
ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Growth & Competitiveness)						
อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด(%) ***	1.75	1.75	0.06	35.70	35.70	1.65
อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (%) **	1.71	2.73	2.73	9.78	-0.22	-0.22
อัตราการว่างงาน (%) *	0.75	0.84	1.01	0.40	0.46	0.32
อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (เท่า) *,***	6.67	6.67	7.61	8.15	8.15	7.85
อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (%) ***	19.97	19.97	18.30	19.76	19.76	21.61
ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน) **	108,660.06	109,889.32	109,889.32	58,598.72	58,810.21	58,810.21
ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Green Growth)						
อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (%)	0.01	0.03	0.12	-0.27	-0.50	-0.05
สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (%)	20.06	20.30	29.46	20.90	29.34	66.89
สัดส่วนเฉลี่ยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ตันก๊าซเรือนกระจก/คน) *	1.86	1.12	1.10	0.35	0.38	0.33
สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร (กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน) *	463.91	495.57	493.27	188.31	200.75	203.90
สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าในภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือนต่อ GPP (กิโลวัตต์-ชั่วโมง/ล้านบาท) *,**	7,602.95	7,554.56	7,554.56	4,886.46	5,148.55	5,148.55
สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมต่อ GPP ภาคอุตสาหกรรม (ลิตร/ล้านบาท) *,**	664.39	631.49	631.49	210.52	279.30	279.30
ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ (Government Efficiency)						
ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา (%)	15.87	16.15	16.44	11.13	11.24	11.30
ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ต (%)	32.73	41.27	46.82	25.10	31.07	31.71
สัดส่วนประชากรต่อจำนวนแพทย์ (คน/แพทย์) *	2,831.59	2,991.06	2,675.59	3,278.07	2,964.00	2,716.65
ร้อยละภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (%)	12.19	11.81	11.77	7.84	7.32	7.54
ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด (%)	92.15	85.72	81.56	96.08	78.61	75.21
จำนวนองค์กรชุมชน (ต่อประชากรแสนคน) **	110.15	109.62	109.62	78.17	110.19	110.19

มิติการพัฒนาแบบทั่วถึงและมิติประสิทธิภาพของภาครัฐ ยังมีปัญหา ตัวชี้วัดเกือบทุกตัวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่ากลางมากแม้ว่าปรับตัวดีขึ้นกว่าปีก่อน โดยมีตัวชี้วัดหลายตัวที่อยู่ลำดับท้ายสุดของประเทศ ได้แก่ ประชากรยากจน จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย และการเข้าถึงไฟฟ้า มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวชี้วัดส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงกว่าค่ากลาง โดยเฉพาะอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นมากจากปีก่อนและสูงเป็นอันดับ ๑ ของประเทศ ขณะที่ครัวเรือนมีหนี้สินเพิ่มขึ้น และผลิตภาพแรงงานยังคงต่ำ สำหรับมิติการเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียวตัวชี้วัดทั้งหมดปรับตัวดีขึ้นกว่าปีก่อนและอยู่ในระดับสูงกว่าค่ากลาง

ประเด็นที่จังหวัดควรให้ความสำคัญ คือ การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างต่อเนื่อง เร่งขยายการดำเนินงานในกลุ่มพื้นที่เป้าหมาย เน้นขยายผลแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สร้างมูลค่าเพิ่มภาคเกษตร กระจายประโยชน์จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนและเกษตรกร และการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาและสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง รวมทั้งบริการของรัฐด้านไฟฟ้า น้ำประปา/ประปาภูเขา และ ICT โดยพัฒนารูปแบบบริการให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภูเขาสูง ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสภาพพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งต้องเน้นการแก้ไขปัญหาบนความแตกต่างทางด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เด่นของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินการรวบรวมประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่จากแผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ของแต่ละอำเภอ โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นปัญหาและความต้องการในภาพรวมของจังหวัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑.๑ เส้นทางการคมนาคม

เนื่องจากพื้นที่หลายหมู่บ้านตั้งอยู่บนภูเขาสูงชัน และทุรกันดาร ซึ่งประสบปัญหาเส้นทางการสัญจร ที่มีความยากลำบาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนที่ทำให้เส้นทางสัญจร มีความยากลำบาก และมีความเสี่ยงภัยสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านสาธารณสุข การขยายโอกาสทางการศึกษา และ การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นครอบคลุมทั้ง ๗ อำเภอ จำนวน ๔๑ ตำบล ได้แก่

๑) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลห้วยปูลิง ตำบลห้วยโป่ง ตำบลหมอกจำแป่ และตำบลห้วยผา

๒) อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๗ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สะเรียง ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม ตำบลบ้านกาศ ตำบลป่าแป๋ ตำบลแม่เหาะ และตำบลเสาหิน

๓) อำเภอปาย จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลเวียงเหนือ ตำบลแม่นาเติง ตำบลแม่ฮี้ ตำบลทุ่งยาว ตำบลเมืองแปง และตำบลโป่งสา

๔) อำเภอปางมะผ้า จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลสบป่อง ตำบลถ้ำลอด ตำบลปางมะผ้า และตำบลนาปู่ป้อม

๕) อำเภอขุนยวม จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลขุนยวม ตำบลแม่เงา ตำบลเมืองปอน ตำบลแม่ยวมน้อย ตำบลแม่อูคอ และตำบลแม่กิ๊

๖) อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน ๘ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่ลาน้อย ตำบลท่าผาปุ้ม ตำบลห้วยห้อม ตำบลแม่ลาหลวง ตำบลสันติคีรี ตำบลแม่โถ ตำบลแม่นาจาง และตำบลขุนแม่ลาน้อย

๗) อำเภอสบเมย จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่คะตวน ตำบลแม่สวด ตำบลแม่สามแลบ ตำบลสบเมย ตำบลกองก๋อย และตำบลป่าโปง

๑.๒ ไฟฟ้า จำนวน ๒๑ ตำบล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หลายหมู่บ้านประสบปัญหาการขาดแคลนไฟฟ้า เนื่องจากปัญหาอุปสรรคด้านต่าง ๆ เช่น หมู่บ้านตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่า หากไม่ได้รับการอนุญาตใช้พื้นที่จะไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ สภาพเส้นทางคมนาคมไม่สะดวกทุรกันดารมาก สภาพเส้นทางคมนาคมมีสภาพที่คับแคบ ขึ้นภูเขาสูงชัน ที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ไกล จำนวนประชากรในหมู่บ้านมีไม่มาก ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนสูง เป็นต้น และในบางหมู่บ้านที่ใช้ไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ (Solar Cell) มาเป็นเวลานาน จนเกิดการชำรุดเสียหายและการเสื่อมสภาพของเครื่องมืออุปกรณ์ ซึ่งปัจจุบัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟใช้ ๑๑๖ หมู่บ้านหลัก ๙๓ หย่อมบ้าน โดยมีพื้นที่ที่มีความต้องการมีรายละเอียดดังนี้

๑) อำเภอสบเมย จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่คะตวน ตำบลแม่สวด ตำบลแม่สามแลบ และตำบลสบเมย รวมจำนวน ๔๐ หมู่บ้าน ๒๖ หมู่บ้านหลัก ๑๔ หย่อมบ้าน)

๒) อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม ตำบลป่าแป๋ ตำบลแม่เหาะ และตำบลเสาหิน รวมจำนวน ๓๖ หมู่บ้าน (๒๙ หมู่บ้านหลัก ๗ หย่อมบ้าน)

๓) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลผาบ่อง ตำบลห้วยผา ตำบลห้วยโป่ง และตำบลห้วยปูลิง รวมจำนวน ๓๙ หมู่บ้าน (๑๓ หมู่บ้านหลัก ๒๖ หย่อมบ้าน)

๔) อำเภอปาย จำนวน ๕ ตำบล ได้แก่ ตำบลเวียงเหนือ และตำบลทุ่งยาว ตำบลแม่ฮี้ ตำบลแม่นาเติง และตำบลเมืองแปง รวมจำนวน ๑๘ หมู่บ้าน (๙ หมู่บ้านหลัก ๙ หย่อมบ้าน)

๕) อำเภอปางมะผ้า จำนวน ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลสบป่อง ตำบลถ้ำลอด และตำบลปางมะผ้า รวมจำนวน ๒๗ หมู่บ้าน (๑๗ หมู่บ้านหลัก ๑๐ หย่อมบ้าน)

๖) อำเภอขุนยวม จำนวน ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่เงา ตำบลแม่กิ๊ และตำบลแม่อูคอ รวมจำนวน ๘ หมู่บ้าน (๘ หย่อมบ้าน)

๗) อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน ๘ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่ลาน้อย ตำบลสันติคีรี ตำบลแม่โถ ตำบลห้วยฮ้อม ตำบลขุนแม่ลาน้อย ตำบลท่าผาปุ้ม ตำบลแม่ลาหลวง และตำบลแม่นาจาง รวมจำนวน ๔๑ หมู่บ้าน (๒๒ หมู่บ้านหลัก ๑๙ หย่อมบ้าน)

๑.๓ ระบบประปา

เนื่องจากระบบประปาส่วนภูมิภาคที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถให้บริการครอบคลุมพื้นที่ ๔ อำเภอ จาก ๗ อำเภอ เท่านั้น และสามารถให้บริการประชาชนผู้ใช้น้ำเพียง ๑๒,๘๕๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๕ ของครัวเรือนทั้งหมด ส่วนที่เหลือใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคจากแหล่งน้ำอื่นๆ อาทิ แหล่งน้ำบาดาล ระบบประปาหมู่บ้าน และระบบประปาภูเขา เป็นต้น ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งบางหมู่บ้านตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การขนส่งวัสดุอุปกรณ์เพื่อเข้าไปติดตั้งระบบประปาภูเขาจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการติดตั้งมีราคาสูง จำนวน ๑๙ ตำบล ได้แก่

๑) อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม ตำบลบ้านกาศ ตำบลป่าแป๋ ตำบลแม่เหาะ และตำบลเสาหิน

๒) อำเภอขุนยวม จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลขุนยวม ตำบลแม่เงา ตำบลเมืองปอน ตำบลแม่ยวมน้อย ตำบลแม่อูคอ และตำบลแม่กิ๊

๓) อำเภอปางมะผ้า จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลสบป่อง ตำบลถ้ำลอด ตำบลปางมะผ้า และตำบลนาปู่ป้อม

๔) อำเภอปาย จำนวน ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลเวียงเหนือ ตำบลแม่นาเติง และตำบลทุ่งยาว

๒. ด้านการประกอบเกษตรกรรม รายได้ และการส่งเสริมอาชีพ

เกษตรกรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องเผชิญปัญหาสินค้าเกษตรตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง และพบว่ามีการใช้สารเคมีในการทำเกษตรกรรม จึงมีความต้องการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการลดต้นทุนการผลิต การลดใช้สารเคมี และการสงเสริมให้ใช้สารอินทรีย์ในการปลูกพืช นอกจากนี้ ปัญหาสำคัญของการประกอบการเกษตร คือ ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งพบปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ จำนวน ๓๕ ตำบล โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน ๘ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่ลาน้อย ตำบลท่าผาปุ้ม ตำบลห้วยห้อม ตำบลแม่ลาหลวง ตำบลสันติคีรี ตำบลแม่โถ ตำบลแม่นาจาง และตำบลขุนแม่ลาน้อย

๒) อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๗ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สะเรียง ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม ตำบลบ้านกาศ ตำบลป่าแป๋ ตำบลแม่เหาะ และตำบลเสาหิน

๓) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลห้วยปูลิง ตำบลห้วยโป่ง ตำบลผาบ่อง ตำบลปางหมูตำบลหมอกจำแป่ และตำบลห้วยผา

๔) อำเภอปาย จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลเวียงเหนือ ตำบลแม่นาเติง ตำบลแม่ฮี้ ตำบลทุ่งยาว ตำบลเมืองแปง และตำบลโป่งสา

๕) อำเภอสบเมย จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่คะตวน ตำบลแม่สวด ตำบลแม่สามแลบ ตำบลสบเมย ตำบลกองก๋อย และตำบลป่าโปง

๖) อำเภอปางมะผ้า จำนวน ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลถ้ำลอด และตำบลปางมะผ้า

เมื่อถึงห้วงฤดูแล้ง หรือหลังฤดูเก็บเกี่ยว ประชาชนว่างเว้นจากการเกษตรกรรม ขาดอาชีพเสริมที่จะช่วยสร้างรายได้เพิ่มเติม นอกเหนือจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งต้องพึ่งพาสภาพดินฟ้าอากาศ รวมถึงสภาวะทางการตลาดของสินค้าเกษตรที่มีความไม่แน่นอน ประชาชนบางส่วนจึงต้องเป็นหนี้นอกระบบ เพื่อหาเงินทุนไปทำการเกษตรและใช้จ่ายในการดำรงชีวิต จึงมีความต้องการเพิ่มความรู้ และเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพเสริมด้วย

๓. ด้านที่ดิน และเอกสารสิทธิ์

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ป่า พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิหรือที่ สปก. และ สทก. มีจำนวนน้อย ประชาชนอาศัยกระจัดกระจายตั้งหมู่บ้านอยู่บริเวณพื้นที่ป่ากลางหุบเขา และดำรงชีวิตด้วยการประกอบอาชีพเกษตรกร แต่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่เกษตร โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม นอกจากนี้ การที่ประชาชนไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน ตลอดจนขาดโอกาสในการพัฒนาในหลายๆด้าน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ครอบคลุมทุกอำเภอและทุกตำบลของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๔. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑ ไฟป่าและหมอกควัน

ปัญหาไฟป่าและหมอกควันเป็นปัญหาเรื้อรังที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนต้องเผชิญและต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาทุกปี สาเหตุเกิดจาก การเผาป่าเพื่อหาของป่า การเผาไร่นาเพื่อปรับพื้นที่ทำการเกษตรในฤดูกาลใหม่ ส่งผลกระทบต่อสภาวะทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวและสุขอนามัยของประชาชนโดยรวม โดยพื้นที่ที่พบจุดความร้อนสูงสุดในรอบปี ๒๕๖๒ ได้แก่ ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และตำบลเมืองแปง อำเภอปาย

๔.๒ การจัดการขยะ

พบปัญหาปริมาณขยะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่การทิ้ง และการคัดแยกขยะไม่ถูกต้อง ชุมชนไม่มีการบริหารจัดการขยะ จึงมีความต้องการจัดอบรมให้ความรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือนอย่างถูกวิธี และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ และมีความต้องการให้มีการจัดหาพื้นที่ขุดบ่อขยะ โดยพบปัญหาและความต้องการในเรื่องดังกล่าว จำนวน ๒๓ ตำบล ได้แก่

๑) อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สะเรียง ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม ตำบลป่าแป๋ ตำบลแม่เหาะ และตำบลเสาหิน

๒) อำเภอขุนยวม จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลขุนยวม ตำบลแม่เงา ตำบลเมืองปอน ตำบลแม่ยวมน้อย ตำบลแม่อูคอ และตำบลแม่กิ๊

๓) อำเภอปาย จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลเวียงใต้ ตำบลเวียงเหนือ ตำบลแม่นาเติง และตำบลทุ่งยาว

๔) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลจองคำ ตำบลผาบ่อง และตำบลปางหมู

๕) อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่ลาน้อย และตำบลท่าผาปุ้ม

๖) อำเภอปางมะผ้า จำนวน ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลถ้ำลอด
๗) อำเภอสบเมย จำนวน ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่คะตวน

๕. ด้านสาธารณสุข

เป็นประเด็นปัญหาในหมู่บ้านอยู่ที่อยู่ห่างไกล การเดินทางยากลำบาก และต้องใช้เวลานาน เป็นเหตุให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลนั้น เข้าถึงบริการทางสาธารณสุขได้ยากลำบากมาก ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการรักษาที่ทันท่วงทีเป็นอันตรายรุนแรงได้ และบางหมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ป่า มีความเสี่ยงต่อโรคมาลาเรีย และโรคไข้เลือดออก จึงมีความต้องการให้หน่วยงานสาธารณสุขออกหน่วยให้บริการรักษาประชาชน จัดบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน และรณรงคประชาสัมพันธให้ความรูและปองกันการระบาดของโรคมาลาเรีย และโรคไขเลือดออกแกประชาชน

นอกจากนี้ ยังมีชาวต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่เจ็บป่วยมาขอรับการรักษาและบริการทางสาธารณสุข ซึ่งจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนนี้ทั้งหมด เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่มีเอกสารหลักฐานใดๆ แต่จะละเลยไม่ได้รักษาไม่ได้เนื่องจากเป็นประเด็นเกี่ยวสิทธิมนุษยชน โดยปัญหาเกี่ยวกับบุคคลต่างด้าวยังรวมไปถึงเรื่องการควบคุมโรคระบาดอีกด้วย เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่มีถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

๖. ด้านสังคม

๖.๑ ยาเสพติด

จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบปัญหาการขนย้ายยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามาในพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดนได้ง่าย โดยพื้นที่ที่พบการจับกุมยาเสพติดสูงสุดอยู่ในเขตอำเภอปาย เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยพบการลักลอบจัดปาร์ตี้ยา เช่น กัญชา เฮโรอีน ยาบ้า ไอซ์ ฝิ่นดิบ เป็นต้น และรวมถึงการใช้ยาเสพติดกลุ่มผู้ใช้แรงงาน กรรมกรในพื้นที่ยังมีการใช้ยาเสพติดอยู่ในปริมาณที่สูงและมีการขยายตัวเข้าสู่กลุ่มผู้ใช้แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมายมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มขึ้นในหมู่บ้านที่ไกลจากการตรวจตราของเจ้าหน้าที่รัฐทุกหน่วยงาน ได้แก่ ตำบลเมืองแปง ตำบลแม่นาเติง อำเภอปาย ตำบลนาปู่ป้อม ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และบนพื้นที่สูงห่างไกลของอำเภอแม่สะเรียง โดยประชาชนมีความต้องการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการตรวจสอบ แจ้งเบาะแส และเฝาระวังเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ ตลอดจนป้องกันดูแลเยาวชนให้รู้ถึงโทษของการเสพยาเสพติด

๖.๒ ปัญหาสถานะบุคคล

ประชาชนจำนวนมากที่เกิดหรือเข้ามาอยู่ในแม่ฮ่องสอนเป็นเวลานาน แต่เป็นผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนและไม่ได้รับสัญชาติไทย ประกอบไปด้วย ชาวไทใหญ่ กระเหรี่ยง (ขาว, แดง) ม้ง และมูเซอดำ ปาตอง ลีซอ และจีนยูนาน เป็นต้น การที่กลุ่มคนเหล่านี้ไม่มีสถานะทางทะเบียนและไม่มีสัญชาติไทยนั้น ส่งผลให้สิทธิทางสังคมหลายประการถูกจำกัดไว้ เช่น การสมัครงาน การประกอบอาชีพ เป็นต้น ซึ่งท้ายที่สุดหากไม่มีทางออกและการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ตอบสนองความต้องการในการดำเนินชีวิตของประชาชนกลุ่มดังกล่าว ก็อาจนำไปสู่ปัญหาสังคมที่รุนแรงได้ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ เป็นต้น

๖.๓ ปัญหาสังคมด้านอื่นๆ อาทิ สถานประกอบการร้านอาหารเปิดเกินเวลาที่กำหนด เปิดเพลงเสียงดังรบกวน การลักเล็กขโมยน้อย ส่วนใหญ่จะพบปัญหาดังกล่าวในเขตชุมชนเมืองในเขตอำเภอปาย ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีการอพยพเข้ามาทำธุรกิจของคนต่างถิ่น และการเจริญเติบโตของเมืองที่เปลี่ยนแปลง

ไปอย่างรวดเร็ว จนทำให้สถิติการจับกุมด้านอาชญากรรม และการโจรกรรมมีแนวโน้มสูงขึ้น สำหรับอำเภอแม่สะเรียงพบปัญหาวัยรุ่นก่อความเดือดร้อนรำคาญ เช่น แต่งท่อรถมอเตอร์ไซต์และขับขี่เสียงดังในยามวิกาล

๑.๔ ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินกิจกรรมโครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ๕ ประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การเพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคน แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตตามศาสตร์พระราชา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน

ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย

จังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ไว้ จำนวน ๓ เป้าประสงค์ ได้แก่ ๑) พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิต สุขภาพ เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว ๒) เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว และ ๓) ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๕๒,๓๗๖,๖๙๐ บาท ดำเนินโครงการและกิจกรรม ๕ โครงการ ๑๒ กิจกรรมหลัก โดยมีผลการดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ อาทิ

- การพัฒนาเส้นทางสำคัญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน ๒ สายทาง
- การพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด จำนวน ๕ แห่ง
- จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่หลากหลาย จำนวนกว่า ๔ กิจกรรม

ทั้งนี้ จังหวัดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การรักษาประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิต และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ OTOP รวมถึงการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ แก่ผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชน ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป เนื่องจากเป็นการเพิ่มรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ในแผนพัฒนาจังหวัด ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) จังหวัดยังให้ความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนสู่ความยั่งยืน สร้างสมดุลระหว่างการรักษาต้นทุนทางธรรมชาติและวัฒนธรรมตามยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดและยังสอดรับกับนโยบายระดับชาติที่รัฐบาลประกาศให้การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ (National Agenda) เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ใช้ความพยายามทุกรูปแบบ ความร่วมมือทุกภาคส่วนทั้งในระดับชุมชน ระดับ

จุลภาค มหาภาค และระดับประเทศ ช่วยหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนแม่ฮ่องสอนและประเทศไทย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการท่องเที่ยว จังหวัดจะต้องดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของจังหวัดให้คงอยู่ ไม่ให้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของสังคมมากจนเกินไป รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ต้องอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ วัฒนธรรม โบราณสถาน และวิถีชีวิตชนเผ่าไว้ให้ได้ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและภาครัฐโดยเฉพาะรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมถึงกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่เข้ามาสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านอื่นๆ

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยังขาดการพัฒนา ปรับปรุง ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของจังหวัด ตั้งอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า กระจายอยู่ในพื้นที่ทุกอำเภอ สภาพการคมนาคม ห่างไกล มีความยากลำบากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ยังประสบปัญหาเรื่องข้อกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเส้นทางคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้แล้ว การคมนาคมทางอากาศมีข้อจำกัด เนื่องจากบริษัทสายการบินเปิดให้บริการเที่ยวบินจำนวนน้อยและมีค่าสูง เมื่อเปรียบเทียบกับการเดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดอื่น จึงอาจเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และนอกจากนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังขาดการเพิ่มมูลค่าของสินค้าการท่องเที่ยวขาดการพัฒนาด้านการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ขาดการบอกเล่าเรื่องราวของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆถึงกระนั้นแล้วอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ยังคงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดแม่ฮ่องสอน และทุกภาคส่วนจะต้องบูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : การเพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

จังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ในประเด็นการพัฒนานี้ไว้ ว่า การค้าการลงทุน มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นและส่งเสริมพัฒนาสนับสนุนผลิตภัณฑ์และผู้ประกอบการของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีศักยภาพในการแข่งขันได้

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๓,๓๘๖,๘๙๐ บาท ดำเนินโครงการและกิจกรรม ๑ โครงการ ๒ กิจกรรม โดยมีผลการดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ คือ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน กิจกรรมหลัก การเชื่อมโยง/ความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน ดำเนินการ ๒ กิจกรรมย่อย ดังนี้

- กิจกรรมประชุมเจรจาการค้า Business Matching และแสดงสินค้าเด่นจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ณ เมืองย่างกุ้ง เมืองลอยก่อ รัฐคะยา เมืองตองยี รัฐฉาน ในการพบปะเจรจาการค้า Business Matching ได้รับการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนของทั้งสองฝ่ายในการร่วมกันพัฒนาส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ในการพัฒนาการเชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์ให้ดียิ่งขึ้นอย่างมั่นคง ถาวร ในอนาคต และจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้นำสินค้าเด่นของจังหวัดมาจัดแสดงและจำหน่ายรวมถึงการจัดกิจกรรมเชื่อมโยง Business Matching เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง

จังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาด้านการค้า การลงทุน สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านให้มีระบบ กฎเกณฑ์ ยึดถือระบบการค้าเสรีและประโยชน์ร่วมกัน ให้เกิดการพบปะการเจรจาหารือการสร้างความคุ้นเคย ความสัมพันธ์ที่ดี อันเป็นฐานการสร้างความร่วมมือด้านต่างๆ และสร้างพันธมิตรทางการค้า นอกจากนี้ ยังได้หารือกลุ่มย่อยในการส่งเสริมการยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่นเป็นด่านถาวรในอนาคตอันใกล้นี้ด้วย

- กิจกรรมเชื่อมโยงตลาดการค้าชายแดนระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนและรัฐคะยา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้จัดกิจกรรม“เชื่อมโยงตลาดการค้าชายแดนระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอน และรัฐคะยา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา” ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ณ ลานสนามหญ้าสนามบินเก่า อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อเพิ่มช่องทางและมูลค่าการค้าให้ผู้ประกอบการ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้าของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ มีจำนวนคูหาจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า จำนวน ๘๐ คูหา ได้แก่ คูหาจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า จำนวน ๖๐ คูหา และคูหานวัตกรรม จำนวน ๒๐ คูหา การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากองค์กรภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ทุกองค์กรของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นภาพแห่งความสำเร็จของการบูรณาการอย่างดียิ่ง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การพัฒนาศักยภาพคน แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตตามศาสตร์พระราชา

จังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ไว้ จำนวน ๖ เป้าประสงค์ ได้แก่ ๑) ครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. ลดน้อยลง ๒) เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ๓) ประชาชนได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง ๔) การสืบทอดศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ๕) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่อย่างทั่วถึง และ ๖) ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ผลการดำเนินงานที่ผ่าน ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๔๓,๐๘๐,๙๑๐ บาท ดำเนินโครงการและกิจกรรม ๑๐ โครงการ ๑๗ กิจกรรมหลัก โดยมีผลการดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ อาทิ

- การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน เช่น การเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการกองทุนชุมชนและสัมมนาชีพชุมชน การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ การปลูกกระเทียม และการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพทางเลือกอื่นๆ

- การขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริและโครงการหลวง โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงและหมู่บ้านยามชายแดน การขยายผลโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง การขยายผลศูนย์ศิลปาชีพจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- การพัฒนาโครงการพื้นฐานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยพัฒนาเส้นทาง (ถนน) ภายในหมู่บ้าน ตำบล เพื่อเชื่อมโยงกับเส้นทางถนนสายหลักทำให้การเดินทางสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยดำเนินการแล้วเสร็จ 21 สายทาง ปรับปรุงซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 3 แห่ง ปรับปรุงสะพานข้ามลำห้วย จำนวน 1 แห่ง และก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน จำนวน 1 แห่ง

- การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร โดยพัฒนาแหล่งน้ำ จำนวน 4 แห่ง

- การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยพัฒนาและเฝ้าระวังสาธารณภัยและยกระดับการส่งต่อฉุกเฉินในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ และจัดซื้อวิทยุสื่อสารและรถจักรยานยนต์สำหรับ พสช.,สสช.และ รพ.สต. ห่างไกล เพื่อให้บริการด้านสาธารณสุขได้ทั่วถึงทุกพื้นที่

- การอนุรักษ์ สืบสาน ฟื้นฟูและเผยแพร่ศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ โดยจัดกิจกรรมอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การทำปีกนกกิ่งกะหร่า การจัดมหกรรมกิ่งกะหร่า-โต การจัดกิจกรรมลานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ชาวดอย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

จังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ไว้ คือ เพิ่มความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๗,๒๒๔,๔๑๐ บาท ดำเนินโครงการและกิจกรรม ๕ โครงการ ๖ กิจกรรมหลัก โดยมีผลการดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ อาทิ

- การอนุรักษ์ทรัพยากรพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยการสร้างฝายมีชีวิต/ฝายแม้ว/ฝายรูปแบบอื่นๆ จำนวน ๔ พื้นที่ เพื่อชะลอน้ำและเพื่อความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า

- การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยจัดกิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการคัดแยกขยะชุมชนและสถานศึกษา จำนวน ๒๐ แห่ง และสนับสนุนสถานศึกษาต้นแบบในการจัดตั้งสถานีคัดแยกขยะครบวงจร จำนวน ๗ แห่ง เพื่อให้ครอบคลุมทุกอำเภอ (หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนต้นแบบ)

- การป้องกันและแก้ไขการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจัดกิจกรรมสนับสนุนชุดปฏิบัติการระดับหมู่บ้านในการเฝ้าระวังลาดตระเวนและดับไฟป่าในพื้นที่ และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเฝ้าระวังและการดับไฟป่าให้ถูกต้อง

- การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการสำรวจการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๕๘ หมู่บ้าน ๙๕,๔๖๗.๐๘ ไร่ และการสำรวจรังวัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๖๙,๙๑๘ ไร่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนว

จังหวัดได้กำหนดเป้าสงค์ของประเด็นการพัฒนานี้ คือ ๑) ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม ๒) หมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดภัยยาเสพติด ๓) สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๔) ผลกระทบจากสาธารณภัยลดลง ๕) หมู่บ้านเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ๖) แก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๖,๔๘๑,๙๐๐ บาท ดำเนินโครงการและกิจกรรม ๔ โครงการ ๔ กิจกรรมหลัก โดยมีผลการดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ อาทิ

- การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขให้ครอบคลุมทั้ง ๗ อำเภอ และส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย อาทิ กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มผู้แรงงานในสถานประกอบการ เป็นต้น

- การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในกลุ่มครู นักเรียน เพื่อให้ตระหนักรู้ภัยคุกคามจากการค้ามนุษย์ และพัฒนาศักยภาพของฝ่ายปกครองในการป้องกันการค้ามนุษย์

- การเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชน ชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครรักษาชายแดน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความรู้มีศักยภาพในการเสริมสร้างความมั่นคงตลอดจนเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

- การแก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ โดยการเร่งรัดการพิจารณากำหนดสถานะและสัญชาติให้แก่บุคคลที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑) การขออนุญาตใช้พื้นที่ดำเนินโครงการ เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๙ ทำให้การดำเนินโครงการจะต้องขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ก่อน ซึ่งในปี ๒๕๖๒ มีโครงการงบลงทุนที่ได้รับอนุมัติตามแผนปฏิบัติราชการ พ.ศ.๒๕๖๒ ติดปัญหาพื้นที่ป่า จำนวน ๑๒ รายการ งบประมาณ ๓๐,๒๙๓,๘๐๐ บาท ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นตอนการขออนุญาต ยังไม่ทราบผลการพิจารณา ซึ่งหน่วยงานได้ขอยกเลิกและเปลี่ยนแปลงโครงการ โดยนำโครงการที่มีความพร้อมมาดำเนินการทดแทน ส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างและเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัดล่าช้าและต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด

๒) การเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณ เนื่องจากโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับอนุมัติตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น ได้งบประมาณซ้ำซ้อนจากกรมต้นสังกัด การดำเนินโครงการไม่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน โครงการงบลงทุนติดปัญหาเรื่องพื้นที่ดำเนินการ แบบรูปรายการไม่ได้มาตรฐาน หรืองบประมาณที่ได้รับไม่สามารถดำเนินโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการได้ ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดโครงการและงบประมาณ โดยจะต้องนำโครงการที่มีความพร้อม หรือโครงการสำรอง (y๒) ที่อยู่ในแผนปฏิบัติราชการฯ มาดำเนินการแทน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงการจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ก่อนดำเนินการ สำหรับกรณีที่เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงการที่กระทบต่อแผน จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคเหนือ (อ.ก.บ.ภ.ภาคเหนือ) ก่อนและเมื่อได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงแล้วจะต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณในการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้า ไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๓) ส่วนราชการที่ได้รับงบประมาณจัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานไม่ถูกต้องตามระเบียบการเบิกจ่ายของราชการ และแบบรูปรายการไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่มีวิศวกรประเภทสามัญรับรองแบบการก่อสร้าง ทำให้ต้องปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณให้ถูกต้อง ส่งผลการให้การดำเนินงานล่าช้า

แนวทางแก้ไข

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ป่าอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต่างๆ ควรผ่อนปรนหรืออนุญาตให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดพื้นที่พิเศษ สามารถดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะและประชาชนตามความเหมาะสมได้ ทั้งนี้ เพื่อให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และสามารถพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ ได้ หรือควรมีการกำหนดห้วงเวลาในการพิจารณาการขอใช้พื้นที่ให้ชัดเจนและควรพิจารณาเป็นเรื่องเร่งด่วนแล้วแจ้งผลให้จังหวัดทราบ

๒. เน้นย้ำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการในหมวดงบลงทุนสิ่งก่อสร้างให้ดำเนินการ ให้เตรียมความพร้อมในการเสนอแผนงานโครงการ โดยเฉพาะในเรื่องพื้นที่ดำเนินการ ควรจะมีความพร้อมและมีรูปแบบรายการ ปร.๔ ปร.๕ และสำหรับงบดำเนินงานให้จัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายให้ถูกต้องตามหมวดงบประมาณและเป็นไปตามระเบียบค่าใช้จ่าย

๓. จัดอบรมให้ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภายในจังหวัด ให้มีความรู้ ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารโครงการ /หมวดรายจ่ายงบประมาณ/การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. เร่งรัดการดำเนินโครงการและการติดตามประเมินผลทั้งก่อนดำเนินโครงการ กำลังดำเนินโครงการและหลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ส่วนที่ ๒
ประเด็นการพัฒนา

๒.๑ บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ทางการบริหาร SWOT ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ	๑. สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและพื้นที่สูง เป็นอุปสรรคในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะ

๒. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย กระจายอยู่ทุกอำเภอ ๓. มีทุนทางวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม-ประเพณี ศาสนา และความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่โดดเด่น และมีเอกลักษณ์ ๔. มีโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจำนวนมาก และเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ที่สำคัญ ๕. มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเมียนมาทุกอำเภอ ติดกับ ๓ รัฐ คือ รัฐฉาน รัฐคะยา และรัฐกระเหรี่ยง ๖. มีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเนปิดอร์เมืองหลวงใหม่ของประเทศเมียนมา ๒๒๐ กิโลเมตร และสามารถเข้าสู่เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว คือ เมืองลอยก่อ เมืองมัณฑะเลย์ เมืองตองอู เมืองทันเว เป็นต้น ๗. มีจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน จำนวน ๕ แห่ง คือ ด่านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม ด่านเสาหิน ด่านแม่สามแลบ อำเภอแม่สะเรียง ด่านน้ำเพียงดิน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เข้าสู่เมืองลอยก่อ รัฐคะยา ด่านห้วยผึ้ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เข้าสู่เมืองตองยี รัฐฉาน ๘. มีผลิตภัณฑ์และสินค้าที่เกิดจากภูมิปัญญาของแต่ละชนเผ่ามีความเป็นเอกลักษณ์ ๙. ประชาชนมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย สงบสุข เป็นเมืองน่าอยู่ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๑๐. มีพืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น กระเทียม ถั่วเหลือง ๑๑. มีอัตราเงินเฟ้อ การว่างงาน ปริมาณขยะ และคดียาเสพติดต่ำ ๑๒. มีแหล่งน้ำที่เป็นธรรมชาติและสะอาด ๑๓. สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการปลูกพืชโอกาส เช่น ถั่วลายเสือ กาแฟ โกโก้	เส้นทางคมนาคมและสาธารณูปโภค ๒. พื้นที่ในการทำเกษตรมีน้อย ๓. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตป่าอนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างจำกัด ๔. ฤดูกาลท่องเที่ยวมีระยะสั้น นักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวในห้วงฤดูหนาว (พ.ย. – ก.พ.) ของทุกปี ๕. การขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สัดส่วนคนจนมากที่สุดของประเทศ ๖. ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๗. การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ยังไม่ทั่วถึง โรงพยาบาลยังไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพมาตรฐาน HA ตามที่กำหนด อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ และอัตราทารกตายต่อการเกิดมีชีพ เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๘. สัดส่วนผู้อยู่ในระบบประกันสังคม ผลิตภาพแรงงาน และการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตยังน้อยมาก ๙. มีปัญหาหมอกควันไฟป่าจากการเผาป่า ๑๐. ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญในด้านประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของจังหวัด ๑๑. ระดับคะแนน O-Net มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ ๑๒. เด็ก และเยาวชน มีฐานะยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษา ๑๓. ขาดการพัฒนาไกด์นำเที่ยว ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาษา ๑๔. มีบุคคลไร้สัญชาติ ซึ่งเป็นประชากรแฝงในพื้นที่เป็นจำนวนมาก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๘๐) เปิดโอกาสและสนับสนุนการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพคน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ **๒. แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ** ประกอบด้วย	๑. กระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่รวดเร็ว กระแสบริโภคนิยมและกระแส วัฒนธรรมจากภายนอก ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น ๒. ผลกระทบจากหมอกควันไฟป่าจากประเทศเพื่อนบ้าน ๓. ผลกระทบจากปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ๔. ภาวะเศรษฐกิจของโลกและประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น น้ำมัน ไฟฟ้า เกิดปัญหาค่าครองชีพ ๕. การเกิดภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินโคลนถล่ม โรค

๑.ความมั่นคง ๒.การต่างประเทศ ๓.การเกษตร ๔.อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ๕.การท่องเที่ยว ๖.พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ๗.โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล ๘.ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ๙.เขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐.การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและวัฒนธรรม ๑๑.ศักยภาพคนตลอดช่วง ๑๒.การพัฒนาการเรียนรู้ ๑๓.การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ๑๔.ศักยภาพการกีฬา ๑๕.การเสริมสร้างพลังทางสังคม ๑๖.เศรษฐกิจฐานราก ๑๗.ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ๑๘.การเติบโตอย่างยั่งยืน ๑๙.การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ๒๐.การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ๒๑.การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒๒.กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ๒๓.การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม **๓. แผนปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน** ๑.ด้านการเมือง ๒.ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ๓.ด้านกฎหมาย ๔.ด้านกระบวนการยุติธรรม ๕.ด้านเศรษฐกิจ ๖.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๗. ด้านสาธารณสุข ๘.ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ๙.ด้านสังคม ๑๐.ด้านพลังงาน ๑๑.ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ **๔. แผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)** ๑.การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ๒.การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ๓.การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ๔.การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๕. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน ๖.การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย ๗.การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์	ระบาด เป็นต้น ๖. ระเบียบกฎหมายไม่เอื้อต่อการพัฒนา โดยเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติ

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
๘.การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ๙.การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ๑๐. ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา **๕. นโยบายสำคัญของรัฐบาล** ๑.การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ๒.การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ ๓.การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ๔.การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก ๕.การพัฒนา	

เศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย ๖.การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ๗.การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก ๘.การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ๙.การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม ๑๐.การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ๑๑.การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ ๑๒.การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม **๖. ๑๒ เรื่องนโยบายเร่งด่วน** ประกอบด้วย ๑.แก้ไขปัญหาการดำรงชีวิตประชาชน ๒.ปรับปรุงระบบสวัสดิการ ๓.มาตรการเศรษฐกิจ ๔.ช่วยเหลือเกษตรกร ๕.ยกระดับศักยภาพแรงงาน ๖.วางรากฐานเศรษฐกิจ ๗.เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ๘.แก้ปัญหาการทุจริต ๙.แก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุข ๑๐.พัฒนาระบบให้บริการประชาชน ๑๑.มาตรการรองรับภัยแล้งอุทกภัย ๑๒.สนับสนุนการศึกษา รับฟังความคิดเห็น เพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ **๗. ๑๕ ประเด็นเร่งด่วน ๕ ปีแรก** ประกอบด้วย ๑.ตำบลมั่นคั่ง ยั่งยืน ๒.แก้ไขปัญหาความมั่นคงเร่งด่วน ๓.แก้ปัญหาทุจริต ๔.บริหารจัดการน้ำและมลพิษ ๕. .การทำงานภาครัฐ ๖.สภาพแวดล้อมรัฐ ๗.สังคมสูงวัย ๘.คนและการศึกษา ๙.เศรษฐกิจฐานราก ๑๐.บริการสาธารณสุข ๑๑.กระจายศูนย์กลางความเจริญ ๑๒.EEC+SEC ๑๓.การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ๑๔.การท่องเที่ยว ๑๕.อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ **๘. ยุทธศาสตร์ภาคเหนือ** ประกอบด้วย ๑.พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์ทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม ๒.ใช้โอกาสจากเขต	

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
เศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค ๓.ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ๔.พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ ๕.อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและ	

แก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน **๙. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑** มีประเด็นการพัฒนา ได้แก่ ๑.พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ๒.เพิ่มศักยภาพการค้าการลงทุนและการค้าชายแดน ๓.พัฒนาเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย เกษตรแปรรูปที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม ๔.บริหารจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ๕.พัฒนาการด้านสุขภาวะ (wellness) แบบองค์รวมมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ๑๐. ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา เช่น ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวะดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Aeyawadee-Chaopraya-Mekong Economic Coorperation : ACMECS) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (Greater Mekong Subregion: GMS) การพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle : IMT-GT) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และกลุ่ม BIMSTEC ๑๑. การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	

การกำหนดประเด็นการพัฒนา จากผลการวิเคราะห์ ศักยภาพ และสภาพแวดล้อมภายใน - ภายนอก (SWOT Matrix)

SO : กลยุทธ์เชิงรุก	**WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข**
๑. สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพิ่มศักยภาพการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (S๒-๔, O๑-๙) ๒. ฟื้นฟู อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (S๓, O๑-๙) ๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในโครงการตามพระราชดำริ	๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากร และยกระดับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว (W๑๓, O๑-๙) ๒. ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP วิสาหกิจชุมชน และ C-POTด้านการท่องเที่ยว (W๖, O๑-๙) ๓. พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ (W๖, O๑-๙) ๔. ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ที่สามารถพัฒนาได้ให้

SO : กลยุทธ์เชิงรุก	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข
วนเกษตร เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน (S๒-๔, O๑-๙) ๔. พัฒนาการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว (S๓, O๑-๙) ๕. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ และบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว (S๒-๔, O๑-๙) ๖. พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่ประเทศเมียนมา, กลุ่ม BIMSTEC, และกลุ่ม ASEAN (S๖-๗, O๑-๑๑) ๗. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และยกระดับให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร (S๖, O๑-๑๑) ๘. ส่งเสริมพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน (S๖-๗, O๑-๑๑) ๙. ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้า การท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข และเปิดประตูสู่ตะวันตก (S๕-๗, O๑-๑๑) ๑๐. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธ์* (S๓, O๑-๙) ๑๑. ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย*(S๔ ,O๑-๑๑) ๑๒. ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า (S ๑๐ , O๑-๑๑) ๑๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (S๑ , O๑-๑๑) ๑๔. ป้องกันและแก้ไขไฟป่าหมอกควันโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (S๑ , O๑-๑๑)	มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริมอาชีพด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ประมง ค้าขาย หัตถกรรม อุตสาหกรรม บริการ และด้านอื่น ๆ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (W๕, O๑-๙) ๕. พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (W๑๒, O๑-๙) ๓.๕ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน (W๑๒, O๑-๙) ๖. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย (W๑๑, O๑-๙) ๗. เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานเพื่อการมีงานทำให้กับนักศึกษา และเยาวชน (W๑๒, O๑-๙) ๘. พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ (W๗, O๑-๙) ๙. ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง (W๑๒, O๑-๙) ๑๐. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน (W๑- O๑-๔) ๑๑. ส่งเสริมการเพิ่มด้านทักษะอาชีพและฝีมือแรงงานของแรงงานทั้งในและนอกระบบ* (W๘- O๑-๑๑) ๑๒. ส่งเสริมการมีงานทำ การสร้างรายได้ของแรงงานทั้งในและนอกระบบ* (W๘- O๑-๑๑) ๑๓. ส่งเสริมและติดตามสถานประกอบกิจการด้านการคุ้มครอง การจ้างงาน และความปลอดภัยในการทำงานที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย (W๘- O๑-๑๑) ๑๔. ส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม ไฟฟ้า แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมกับพื้นที่ (W๑- O๑-๑๑) ๑๕. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน (W๑- O๑-๑๑) ๑๖. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหมู่บ้านยามชายแดน(W,O๑, O๒-O๗)
ST : กลยุทธ์เชิงป้องกัน	**WT: กลยุทธ์เชิงรับ**
๑. ส่งเสริมการปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์ (S๙,T๑) ๒. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (S๙,T๑) ๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตรายต้นทาง (S๙,T๑)	๑. พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุทางถนน (W๑ , T๕) ๒. การป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง (W๑ , T๕) ๓. สร้างป่าสร้างรายได้ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน (W๒ , W๕ , T๖) ๔. สนับสนุนป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

SO : กลยุทธ์เชิงรุก	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข
	(W๑๒ , T๓) ๕. เสริมสร้างศักยภาพชุมชนเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (W๑ , T๕) ๖. เร่งรัดการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมาย (w๑๔,T๓) ๗. ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ (W๑๔,T๓)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
ตามแผนพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)
(ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๔)

<u>เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด</u>

“เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง”

<u>เป้าประสงค์รวม (Objective)</u>

๑. สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ เกษตรปลอดภัย และการค้าชายแดน

๒. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาการศึกษา การเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข การพัฒนาคน สังคม และการบริหารจัดการภาครัฐ

๓. เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประเพณีวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

<u>ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา</u>

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน

๔. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.

๕. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเรียนต่อของผู้เรียนแต่ละระดับเพิ่มขึ้น

๖. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ระดับ ๕ ดาว

๗. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพ

๘. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง

๙. ร้อยละของการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)

๑๐. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด

๑๑. ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าย้อนหลัง ๓ ปี

<u>ประเด็นการพัฒนา</u>

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑: <u>การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน</u>

<u>เป้าประสงค์ที่ ๑</u> พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ สุขภาพ การกีฬา วิถีชีวิตวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

แนวทางการพัฒนา ๑.๑ สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพิ่มศักยภาพการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ให้มีความสวยงาม สะอาด และปลอดภัย

แนวทางการพัฒนา ๑.๒ ฟื้นฟู อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สุขภาพ การกีฬา วิถีชีวิต วัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

แนวทางการพัฒนา ๑.๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากร และยกระดับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ๑.๔ ส่งเสริมการท่องเที่ยวในโครงการตามพระราชดำริ วนเกษตร เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

แนวทางการพัฒนา ๑.๕ ส่งเสริม พัฒนาการตลาด กิจกรรมและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ๑.๖ พัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยว ระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยและบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ๑.๗ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน

<u>เป้าประสงค์ที่</u> ๒ เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาปรับปรุง โครงข่ายคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

แนวทางการพัฒนา ๑.๘ ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว

เป้าประสงค์ที่ ๓ ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

แนวทางการพัฒนา ๑.๙ ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และหมู่บ้าน OTOP นวัตวิถี วิสาหกิจชุมชน และ ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (C-POT)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒: <u>พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน</u>

เป้าประสงค์ที่ ๑ การค้าการลงทุน มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการนิติบุคคล

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนา ๒.๑ พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา, กลุ่ม BIMSTEC, และกลุ่ม ASEAN

แนวทางการพัฒนา ๒.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และยกระดับให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร

แนวทางการพัฒนา ๒.๓ ส่งเสริมพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนา ๒.๔ ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้า การท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข และเปิดประตูสู่ตะวันตก

แนวทางการพัฒนา ๒.๕ พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : <u>ยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม</u>

เป้าประสงค์ที่ ๑ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนผ่านเกณฑ์ จปฐ.

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.

แนวทางการพัฒนา ๓.๑ ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ที่สามารถพัฒนาได้ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริมอาชีพด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ประมง ค้าขาย หัตถกรรม อุตสาหกรรม บริการ และด้านอื่น ๆ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์ที่ ๒ เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการมีงานทำของนักเรียนและนักศึกษา

ตัวชี้วัด ๑. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ทุกระดับชั้น ในแต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเรียนต่อของผู้เรียนแต่ละระดับเพิ่มขึ้น

๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคนอายุ ๑๕-๖๐ ปีเต็ม อ่านออก/เขียนไทยได้

๔. ประชากรวัยแรงงาน อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น

๕. อัตราการได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จการศึกษา (ไม่นับศึกษาต่อ) ภายในระยะเวลา ๑ ปี เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา ๓.๒ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

แนวทางการพัฒนา ๓.๓ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

แนวทางการพัฒนา ๓.๔ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย

แนวทางการพัฒนา ๓.๕ เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานเพื่อการมีงานทำให้กับนักศึกษา และเยาวชน

เป้าประสงค์ที่ ๓ ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึงและภาครัฐ มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด ๑. อัตราตายทารกแรกเกิด ไม่เกิน ๓.๘ ต่อ การเกิดมีชีพ ๑,๐๐๐ คน

๒. อัตราส่วนตายมารดาไทย ต่อการเกิดมีชีพแสนคน ไม่เกิน ๑๗ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน

๓. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรก เมื่ออายุครรภ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑๒ สัปดาห์ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๖๐

๔. ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้รับการดูแลตาม care plan ร้อยละ ๘๐

๕ .ผู้พิการเข้าถึงบริการสุขภาพ ร้อยละ ๘๐

๖. อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ไม่เกิน ๖.๓ ต่อ แสนประชากร

๗. อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ไม่เกิน ๒๓.๒ ต่อประชากรแสนคน

๘. อัตราป่วยด้วยโรคไข้มาลาเรีย ลดลงร้อยละ ๕ จากค่ามัธยฐาน ย้อนหลัง ๕ ปี

๙. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ ขั้นที่ ๓ ร้อยละ ๘๐

๑๐. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ระดับ ๕ ดาว ร้อยละ ๘๐

๑๑. ร้อยละของครอบครัวยากจนได้รับบริการสวัสดิการสังคม

๑๒. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ข้าราชการมีจิตใจสะอาด มีจิตบริการ

แนวทางการพัฒนา ๓.๖ พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนา ๓.๗ พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสังคม และส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง

แนวทางการพัฒนา ๓.๘ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แนวทางการพัฒนา ๓.๙ พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุทางถนน

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๐ ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และยกระดับมาตรฐานสมรรถนะบุคลากรภาครัฐ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรภาครัฐมีจิตใจสะอาด มีจิตบริการ

เป้าประสงค์ที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยการสืบทอดศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นคุณธรรมจริยธรรม

ตัวชี้วัด: ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสืบทอดทางศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธุ์ มีความพึงพอใจ

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๑ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธ์

เป้าประสงค์ที่ ๕ การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่

ตัวชี้วัด : จำนวนที่เพิ่มขึ้นของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการหลวง

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๒ ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย

เป้าประสงค์ที่ ๖ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า ยกระดับสู่มาตรฐาน

ตัวชี้วัด: ๑. จำนวนแปลง/ฟาร์ม/ผลิตภัณฑ์เกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานต่างๆเพิ่มขึ้น

๒. รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชม

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๓ ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า

เป้าประสงค์ที่ ๗ การยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานทั้งในและนอกระบบเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานทั้งในและนอกระบบได้รับการพัฒนาทักษะด้านอาชีพและฝีมือแรงงาน

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๔ ส่งเสริมการเพิ่มด้านทักษะอาชีพและฝีมือแรงงานของแรงงานทั้งในและนอกระบบ

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๕ ส่งเสริมการมีงานทำ การสร้างรายได้ของแรงงานทั้งในและนอกระบบ

เป้าประสงค์ที่ ๘ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่

ตัวชี้วัด : จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๖ ส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม ไฟฟ้า แหล่งน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่

เป้าประสงค์ที่ ๙ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

ตัวชี้วัด: ๑. ร้อยละการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น

๒. ร้อยละของปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลง

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : <u>การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน</u>

เป้าประสงค์ที่ ๑ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลและยั่งยืน

ตัวชี้วัด ๑. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพ

๒. จำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๑๐) เกินมาตรฐานลดลง

๓. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง

๔. ปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา ๔.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ๔.๒ ป้องกันและรักษาป่าที่สมบูรณ์ให้คงสภาพ

แนวทางการพัฒนา ๔.๓ ป้องกันและแก้ไขไฟป่าหมอกควันโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

แนวทางการพัฒนา ๔.๔ บริหารจัดการในระบบ single command ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน

แนวทางการพัฒนา ๔.๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตรายต้นทาง และส่งเสริมให้เป็นเมืองปลอดขยะ

เป้าประสงค์ที่ ๒ ประชาชนมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน และอาศัยอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละการเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมของประชาชน การอนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. ร้อยละของการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)

แนวทางการพัฒนา ๔.๖ ส่งเสริมและพัฒนาให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่ ๔.๗ การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : **<u>การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน</u>**

เป้าประสงค์ที่ ๑ ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม

ตัวชี้วัด : ๑. จำนวนกิจกรรมการจัดงานเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และสร้างความปรองดองสมานฉันท์

๒. จำนวนกิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์

แนวทางการพัฒนา ๕.๑ ส่งเสริมการปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์

แนวทางการพัฒนา ๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการของจิตอาสาและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

เป้าประสงค์ที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชน/สถานประกอบการ/โรงเรียน ปลอดจากยาเสพติด

ตัวชี้วัด : ๑.ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของสถานประกอบการสีขาวและโรงเรียนปลอดยาเสพติด

แนวทางการพัฒนา ๕.๓ สนับสนุนป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

เป้าประสงค์ที่ ๓ สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เทียบกับค่าย้อนหลัง ๓ ปี

แนวทางการพัฒนา ๕.๔ เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางการพัฒนา ๕.๕ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

เป้าประสงค์ที่ ๔ หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ตัวชี้วัด : จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อความมั่นคง

แนวทางการพัฒนา ๕.๖ ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหมู่บ้านยามชายแดน

เป้าประสงค์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ

ตัวชี้วัด: ร้อยละจำนวนบุคคลที่ได้รับการแก้ไขปัญหาจากจำนวนผู้มีสิทธิ์ยื่นขอสัญชาติและสถานะเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย

แนวทางการพัฒนา ๕.๗ เร่งรัดการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมาย

เป้าประสงค์ที่ ๖ ป้องกันและสร้างเครือข่ายเตือนภัยและบรรเทา เพื่อลดผลกระทบจากสาธารณภัย

ตัวชี้วัด : ร้อยละของเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการทบทวน

แนวทางการพัฒนา ๕.๔ พัฒนาศักยภาพเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โดยมีรายละเอียดค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน							
<u>เป้าประสงค์ที่ 1</u> พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพ ในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว							
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว	รายได้มาจากค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนที่เข้ามาในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (รายได้ประมาณการปี 2561 เท่ากับ 4,980.70 ล้านบาท)	ร้อยละ 5	ร้อยละ 3	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 23
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน	จำนวนนักท่องเที่ยวบวกนักทัศนจรที่มาพักในสถานพักแรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (จำนวนนักท่องเที่ยว			ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 11

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	ประมาณการปี 2561 เท่ากับ 1,004,967 คน)						
<u>เป้าประสงค์ที่ 2</u> เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาปรับปรุง โครงข่ายคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยง เส้นทางการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว							
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว	รายได้มาจากค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนที่เข้ามาในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (รายได้ประมาณการปี 2561 เท่ากับ 4,980.70 ล้านบาท)	ร้อยละ 5	ร้อยละ 3	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 23
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน	จำนวนนักท่องเที่ยวบวกนักทัศนจรที่มาพักในสถานพักแรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณการปี 2561 เท่ากับ 1,004,967 คน)			ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 11
<u>เป้าประสงค์ที่ 3</u> ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน							
ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน	ข้อมูลการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ปี 2562 จำนวน 357,654,,000 บาท	ร้อยละ 10	ร้อยละ 11	ร้อยละ 12	ร้อยละ 12	ร้อยละ 12	ร้อยละ 57

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณ	ค่าเป้าหมาย

	ตัวชี้วัด	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561-2565
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน							
<u>เป้าประสงค์ที่ 1</u> การค้าการลงทุน มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น							
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการนิติบุคคล	จำนวนผู้ประกอบการนิติบุคคล (จริง) ที่จดทะเบียนจากปีก่อนหน้า (ฐานปี 2561 จำนวน 522 ราย)	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 19
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน	มูลค่าการค้ารวม (นำเข้า - ส่งออก) เฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี (ฐานปี 2559 - 2561 มูลค่า 1,391.34 ล้านบาท)	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 16

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม							
<u>เป้าประสงค์ที่ 1</u> ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือน ผ่านเกณฑ์ จปฐ.							
ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.	ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 ข้อ 22 ครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 38,000 บาท มีครัวเรือนที่จัดเก็บ 60,611 ครัวเรือน และมีครัวเรือนตกเกณฑ์ 402 ครัวเรือน	ร้อยละ 85	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
<u>เป้าประสงค์ที่ 2</u> เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการมีงานทำของนักเรียนและนักศึกษา							
1. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ทุกระดับชั้น ในแต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป	a = จำนวนผู้เรียนที่มีผลการทดสอบ O-NET ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในแต่ละระดับชั้น b = จำนวนผู้เรียนที่มีทดสอบ O-NET ในแต่ละระดับชั้น c = ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป สูตรคิด c = (a/b)*100 *ระดับชั้นแบ่งเป็น - ชั้น ป.6, ชั้น ม.3 ,ชั้น ม.6 ฐานเดิม ร้อยละชองผู้เรียนที่มีผลการทดสอบผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ปีขึ้นไป ระดับจังหวัด	ร้อยละ 16.68	ร้อยละ 17.50	ร้อยละ 19.50	ร้อยละ 20.50	ร้อยละ 22.00	ร้อยละ 22.00

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	แม่ฮ่องสอน ปี 2560 = 10.96 ปี 2561 = 16.68 ระดับประเทศ ปี 2560 = 18.94 ปี 2561 = 21.99						

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเรียนต่อของผู้เรียนแต่ละระดับเพิ่มขึ้น	a = จำนวนผู้เรียนชั้นสูงสุดในแต่ละระดับปีก่อนหน้าb = จำนวนผู้เรียนชั้นต่ำสุดในแต่ละระดับปีปัจจุบันc = ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าเรียนต่อสูตรคิด c = (a/b)*100*ระดับ แบ่งเป็น - ก่อนประถม- ประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น - มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./เทียบเท่า - อุดมศึกษา/ปวส./เทียบเท่าฐานเดิม ข้อมูลจำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2560 ของชั้นสูงสุดในแต่ละระดับรวมจำนวน 13,176 คน และจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2561ของชั้นต่ำสุดในแต่ละระดับ รวมจำนวน 10,658 คิดเป็นร้อยละ 77.70	ร้อยละ 77.70	ร้อยละ 78.00	ร้อยละ 79.00	ร้อยละ 80.00	ร้อยละ 81.00	ร้อยละ 81.00

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคนอายุ 15-60 ปี เต็ม อ่านออก/เขียนไทยได้	a = จำนวนผู้ที่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. ข้อ 19ในปี b = จำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจ จปฐ. ทั้งหมดในปี c = ร้อยละของผู้ที่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. ข้อ 19 สูตรคิด c = (a/b)*100 ฐานเดิม ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) ปี 2560 ข้อ 19 ผ่านเกณฑ์ 93,351 คนจาก 110,526 คน คิดเป็นร้อยละ 84.46	ร้อยละ 85	ร้อยละ 86	ร้อยละ 87	ร้อยละ 88	ร้อยละ 89	ร้อยละ 89
4. ประชากรวัยแรงงาน อายุ 15 – 59 ปี มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น	ใช้ข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะมีการประกาศทุกปีฐานเดิมปีการศึกษาเฉลี่ยของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2559 = 6.65 ปี 2560 = 6.46 ปี 2561 = 6.90ปีการศึกษาเฉลี่ยของ	6.9	7.5	8.2	9	9.7	9.7

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	ประเทศไทย ปี 2559 = 9.47 ปี 2560 = 9.58 ปี 2561 = 9.63						
5. อัตราการได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จการศึกษา (ไม่นับศึกษาต่อ) ภายในระยะเวลา 1 ปี เพิ่มขึ้น	a = จำนวนที่ได้งานทำจากผู้สำเร็จการศึกษาของแต่ละระดับ (ไม่นับศึกษาต่อ) ในปีก่อนหน้า b = จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของแต่ละระดับ(ไม่นับศึกษาต่อ)ในปีก่อนหน้า c = ร้อยละของผู้ที่สำเร็จการศึกษา(ไม่นับศึกษาต่อ)ที่ได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี สูตรคิด c = (a/b)*100 *ระดับแบ่งเป็น - มัธยมศึกษาตอนต้น	ร้อยละ 30	ร้อยละ 35	ร้อยละ 40	ร้อยละ 45	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./เทียบเท่า - อุดมศึกษา/ปวส./เทียบเท่า *ตัวชี้วัดนี้ยังไม่เคยเก็บฐานข้อมูลในภาพรวมของจังหวัด						
<u>เป้าประสงค์ที่ 3</u> ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึงและภาครัฐมีการบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล							
1. อัตราตายทารกแรกเกิด ไม่เกิน 3.8 ต่อ การเกิดมีชีพ 1,000 คน	จำนวนทารกที่เสียชีวิตที่มีอายุ ≤ 28 วัน หารด้วย (A) ทารกที่เกิดมีชีพทั้งหมด (B) คูณ 1,000 คำนวณโดย (A/B)x 1,000	3.8 ต่อพันฯ	3.8 ต่อพันฯ	3.8 ต่อพันฯ	3.8 ต่อพันฯ	3.8 ต่อพันฯ	ไม่เกิน 3.8 ต่อการเกิดมีชีพพันคน
2. อัตราส่วนตายมารดาไทย ต่อการเกิดมีชีพ แสนคน ไม่เกิน 17 ต่อการเกิดมีชีพ แสนคน	จำนวนมารดาตายระหว่างการตั้งครรภ์ การคลอด หลังคลอด 42 วันหลังคลอด ทุกสาเหตุ ยกเว้นอุบัติเหตุ ในช่วงเวลาที่กำหนด (A) หารด้วย จำนวนทารกเกิดมีชีพทั้งหมด	17 ต่อแสนฯ	17 ต่อแสนฯ	17 ต่อแสนฯ	16 ต่อแสนฯ	15 ต่อแสนฯ	ไม่เกิน 15 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	ในช่วงเวลาเดียวกัน (B) คูณด้วย 100,000 คำนวณโดย (A/B) x 100,000						
3. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการฝากครรภ์ ครั้งแรกเมื่ออายุครรภ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 12 สัปดาห์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60	จำนวนหญิงตาม B ที่ฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์ < 12 สัปดาห์(ข้อมูลสมุดสีชมพูบันทึกใน 43 แฟ้ม) ANC (A) หารด้วย จำนวนหญิงไทยในเขตรับผิดชอบที่สิ้นสุดการตั้งครรภ์ทั้งหมด (ฐานข้อมูล 43 แฟ้ม) LABOR (B) คูณด้วย 100 คำนวณโดย (A/B)x100	ร้อยละ 60	ร้อยละ 60	ร้อยละ 60	ร้อยละ 60	ร้อยละ 60	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60
4. ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้รับการดูแลตาม care plan ร้อยละ 80	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลตาม care plan (A) หารด้วย จำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงทั้งหมด (B) คูณ 100 คำนวณโดย (A/B)x100	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90
5. ผู้พิการเข้าถึงบริการสุขภาพ ร้อยละ 80	จำนวนผู้พิการที่เข้ามารับบริการสุขภาพ (A) คูณ จำนวนผู้พิการ			ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	มากกว่าร้อยละ 80

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	ทั้งหมดที่ได้รับการขึ้นทะเบียน (B) คูณ 100 คำนวณโดย (A/B)x100						
6. อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ไม่เกิน 6.3 ต่อ แสนประชากร	จำนวนผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จ (A) หารประชากรกลางปี (B) คูณ 100,000 คำนวณโดย (A/B)x100,000			ไม่เกิน 6.3	ไม่เกิน 6.3	ไม่เกิน 6.3	ไม่เกิน 6.3 ต่อประชากร 100,000 คน
7. อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ไม่เกิน 23.2 ต่อประชากรแสนคน	จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด(A) หารจำนวนผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด(B) คูณ 100,000 คำนวณโดย (A/B)x100,000	ไม่เกิน 23.2 ต่อแสนฯ	ไม่เกิน 23.2 ต่อแสนฯ	ไม่เกิน 23.2 ต่อแสนฯ	ไม่เกิน 23.2 ต่อแสนฯ	ไม่เกิน 23.2 ต่อแสนฯ	ไม่เกิน 23.2 ต่อประชากรแสนคน
8. อัตราป่วยด้วยโรคไข้มาลาเรีย ลดลงร้อยละ 5 จากค่ามัธยฐาน ย้อนหลัง 5 ปี	จำนวนผู้ป่วยผู้ป่วยโรคไข้มาลาเรียในปีทั้งหมด (A) ต้องลดลง จากค่ามัธยฐาน ย้อนหลัง 5 ปี ร้อยละ 5 เช่น ค่ามัธยฐาน ปี 57-61 เท่ากับ 538ราย ปี 2562 ต้องมีผู้ป่วยไม่เกิน 511 ราย		511 ราย	น้อยกว่ามัธยฐาน ปี 58-62 ร้อยละ 5	น้อยกว่ามัธยฐาน ปี 59-63 ร้อยละ 5	น้อยกว่ามัธยฐาน ปี 60-64 ร้อยละ 5	จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้มาลาเรียลดลง

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
9. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพขั้นที่ 3 ร้อยละ 80	จำนวนโรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์พฒนาคุณภาพ HA ขั้นที่ 3 ทั้งหมด (A) หาร จำนวนโรงพยาบาลทั้งหมด (B) คูณ 100 คำนวณโดย (A/B)x100	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
10. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ระดับ 5 ดาว ร้อยละ 80	จำนวน รพ.สต.ที่ผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ รพ.สต. ติดดาว ระดับ 5 ดาว ทั้งหมด (A) หาร จำนวน รพ.สต. ทั้งหมด (B) คูณ 100 คำนวณโดย (A/B)x100	ร้อยละ 60	ร้อยละ 60	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
11. ร้อยละของครอบครัวยากจนได้รับบริการสวัสดิการสังคม	ใช้ข้อมูลผู้ได้บริการสวัสดิการสังคม จากหน่วยงานสังกัดกระทรวง พม.หาร จำนวนข้อมูลผู้ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ณ ปี 2561 จำนวน 75,693 คน โดยบริการสวัสดิการสังคมที่หน่วยงานกระทรวง พม.ให้บริการ มีดังนี้ 1.เงินอุดหนุน		ร้อยละ 20	ร้อยละ 25	ร้อยละ 30	ร้อยละ 35	ร้อยละ 40

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	สงเคราะห์ทุกประเภท 2.ให้บริการออกบัตรประจำตัวคนพิการ 3.โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 4.การให้บริการกู้ยืมเงินคนพิการและผู้สูงอายุ 5.ปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ 6.ให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับคนพิการ						
12. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ข้าราชการมีจิตใจสะอาด มีจิตบริการ					12 กิจกรรม	12 กิจกรรม	24 กิจกรรม
<u>เป้าประสงค์ที่ 4</u> สร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยการสืบทอดศาสนา ศิลปะประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นคุณธรรมจริยธรรม							

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
ร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม การสืบทอดทางศาสนา ศิลปะประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธุ์ มีความพึงพอใจ	คำนวณจากแบบสอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรม				ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80
<u>เป้าประสงค์ที่ 5</u> การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่							

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
จำนวนที่เพิ่มขึ้นของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ และโครงการหลวง	ปัจจุบัน ชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา จำนวนรวม 260 แห่ง 1. กลุ่มศิลปาชีพ จำนวน 83 กลุ่ม 2. ธนาคารข้าว 154 แห่ง 3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 แห่ง (กาแฟนาป่าแปก-ปางอุ๋ง และกาแฟบ้านรวมไทย 4. ศูนย์ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 7 แห่ง (อำเภอละ 1 แห่ง) 5. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (หมอดินอาสา) 7 แห่ง (อำเภอละ 1 แห่ง) 6. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดย Smart Farmer 7 แห่ง (อำเภอละ 1 แห่ง)				- กลุ่มชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา จำนวน 5 แห่ง	- กลุ่มชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา จำนวน 5 แห่ง	- กลุ่มชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา จำนวน 10 แห่ง

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
<u>เป้าประสงค์ที่ 6</u> ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า ยกระดับสู่มาตรฐาน							
จำนวนแปลง/ฟาร์ม/ผลิตภัณฑ์เกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานต่างๆ เพิ่มขึ้น	ปริมาณจำนวนแปลง/ฟาร์ม/ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองในปี 62 (ฐานข้อมูล GAP พืช สัตว์ ประมง ข้าว)			ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	
รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชม	รายได้วิสาหกิจชุมชนในปี 2562 จำนวน 32,863,800 บาท			ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	
<u>เป้าประสงค์ที่ 7</u> การยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานทั้งในและนอกระบบเพิ่มขึ้น							
ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานทั้งในและนอกระบบได้รับการพัฒนาทักษะด้านอาชีพและฝีมือแรงงาน	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ของปีก่อนหน้า (ที่ได้รับโครงการ) โดยใช้ปี 2562 เป็นฐานแรก (ซึ่งเป็นปีแรกที่มีข้อมูล)		635 คน	ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ	ร้อยละ 5 (667 คน)	ร้อยละ 5 (700 คน)	ร้อยละ 10 2,002 คน
<u>เป้าประสงค์ที่ 8</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่							
จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนา	1. จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน 2. จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนา	- โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, ระบบประปา ฯลฯ) 27 แห่ง - แหล่งน้ำ 2	- โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, ระบบประปา ฯลฯ) 26 แห่ง - แหล่งน้ำ 6	- โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, ระบบประปา ฯลฯ) 20 แห่ง - แหล่งน้ำ 6	- โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, ระบบประปา ฯลฯ) 20 แห่ง - แหล่งน้ำ 12	- โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, ระบบประปา ฯลฯ) 20 แห่ง - แหล่งน้ำ 9	- โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, ระบบประปา ฯลฯ) 20 แห่ง

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
		โครงการ	โครงการ	โครงการ	โครงการ	โครงการ	- แหล่งน้ำ 35 โครงการ
<u>เป้าประสงค์ที่ 9</u> ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน							
1. ร้อยละการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น	ปริมาณการใช้พลังงานทดแทนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2560 จำนวน 7.90 ktoe (การใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2560)	7.90 ktoe	ร้อยละ 5 (8.29 ktoe)	ร้อยละ 5 (8.34 ktoe)	ร้อยละ 5 (8.39 ktoe)	ร้อยละ 5 (8.44 ktoe)	ปริมาณการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น 41.36 ktoe)
2. ร้อยละของปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลง	ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของหน่วยงานราชการ 59 หน่วยงานที่รายงานผลการใช้พลังงานในระบบ e-report ปี 2561 รวม 2,645,879 หน่วย (ปริมาณการใช้ไฟฟ้า ปี 2562 ลดลง ร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2561, ปี 2563 ลดลง ร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปี	2,645,879 หน่วย	ร้อยละ 5 2,513,586 หน่วย (ลดลง 132,293 หน่วย)	ร้อยละ 1 2,487,127 หน่วย (ลดลง 158,752 หน่วย)	ร้อยละ 1 2,460,668 หน่วย (ลดลง 185,211 หน่วย)	ร้อยละ 1 2,434,209 หน่วย (ลดลง 211,670 หน่วย	ปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลง 926,055 หน่วย

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	2561,ปี 2564 ลดลง ร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับ ปี 2561)						

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน							
<u>เป้าประสงค์ที่ 1</u> ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลและยั่งยืน							
1. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพ	ใช้เกณฑ์เนื้อที่ป่าทั้งหมดของจังหวัด ปี 2561 เนื้อที่ป่าจำนวน 6,860,611.94 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.99 ของพื้นที่จังหวัด	ร้อยละ 85.99	ร้อยละ 85.99	ร้อยละ 85.99	ร้อยละ 85.99	ร้อยละ 85.99	ร้อยละ 85.99

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐาน คำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
2. จำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 10) เกินมาตรฐาน ลดลง	ใช้เป้าหมายปี 2562 เกณฑ์มาตรฐานไม่เกิน 120 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีจำนวนวันที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 24 วัน		24 วัน	ไม่เกิน 18 วัน	ไม่เกิน 12 วัน	ไม่เกิน 6 วัน	ไม่เกิน 6 วัน
3. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง	ใช้เป้าหมายปี 2562 จำนวนจุดความร้อน 1,633 จุด	ลดลง ร้อยละ 5	ลดลง ร้อยละ 5	ลดลง ร้อยละ 10	ลดลง ร้อยละ 10	ลดลง ร้อยละ 10	ลดลงร้อยละ 40
4. จำนวนปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	ใช้เป้าหมายปี 2562 จำนวนปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้นทั้งหมด 35,714.08 ตัน	ร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
<u>เป้าประสงค์ที่ 2</u> ประชาชนมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน และอาศัยอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน							
1. ร้อยละการเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมของประชาชน การอนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การส่งเสริมให้ความรู้ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายผู้ผ่านการมีส่วนร่วมในปี 2562 จำนวน 1,000 คน เป็นฐานการคำนวณ		1,000 คน	ร้อยละ 20	ร้อยละ 25	ร้อยละ 30	ร้อยละ 75

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
2. ร้อยละของการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)	ใช้เป้าหมายพื้นที่ คทช. ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 90,134 ไร่	ร้อยละ 10	ร้อยละ 15	ร้อยละ 20	ร้อยละ 25	ร้อยละ 30	ร้อยละ 100

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและ ความมั่นคงตามแนวชายแดน							
<u>เป้าประสงค์ที่ 1</u> ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม							
1. จำนวนกิจกรรมการจัดงานเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และสร้างความปรองดองสมานฉันท์	โครงการปลูกฝังสำนึกรักสามัคคีและเสริมสร้างความปรองดอง ประจำปี 2561 จำนวน 7 ครั้ง ในพื้นที่ 7 อำเภอ ผู้เข้าร่วมการอบรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนทั่วไป อำเภอละ 200 คน	7 กิจกรรม	7 กิจกรรม	7 กิจกรรม	7 กิจกรรม	7 กิจกรรม	35 กิจกรรม
2. จำนวนกิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์	เดือนละ 1 ครั้ง เดือนละ 7 กิจกรรม				84 ครั้ง	84 ครั้ง	168 ครั้ง
เป้าประสงค์ที่ 2 หมู่บ้าน/ชุมชน/สถานประกอบการ/โรงเรียน ปลอดจากยาเสพติด							
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดยา				ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
เสพติด							
2. ร้อยละเพิ่มขึ้นของสถานประกอบการสีขาว และ โรงเรียนปลอดยาเสพติด	สถานศึกษาปี 2560 มีโรงเรียนปลอดยาเสพติดที่เข้าโครงการปลอดยาเสพติด 23 โรงเรียนปี 2561 มีโรงเรียนปลอดยาเสพติดที่เข้าโครงการปลอดยาเสพติด 17 โรงเรียนสถานประกอบการปี 2562 มียอดสะสมสถานประกอบการกิจการที่เข้าสู่โครงการโรงงานสีขาว จำนวน 132 แห่ง			ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 30
เป้าประสงค์ที่ 3 สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน							
ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าย้อนหลัง 3 ปี		ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 35
เป้าประสงค์ที่ 4 หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้							
จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อความมั่นคง	จำนวนหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ชายแดนตามแนวพระราชดำริ (พมพ.) จำนวน 54 หมู่บ้าน 20 ตำบล 7 อำเภอ			4 หมู่บ้าน	4 หมู่บ้าน	4 หมู่บ้าน	54 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัด	วิธีการคิดฐานคำนวณตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 - 2565
	ปี 2561 ดำเนินการแล้ว 15 หมู่บ้าน ปี 2562 ดำเนินการแล้ว 27 หมู่บ้าน						
<u>เป้าประสงค์ที่ 5</u> แก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ							
จำนวนบุคคลที่ได้รับการแก้ไขปัญหาจากจำนวนผู้มีสิทธิ์ยื่นขอสัญชาติและสถานะเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย	จำนวนผู้ที่มีคุณสมบัติขอสัญชาติและสถานะ จำนวน 21,849 ราย ปี 2561 ดำเนินการแล้ว 2,842 ราย ปี 2562 ดำเนินการแล้ว 737 ราย			800 ราย	800 ราย	800 ราย	2,400
<u>เป้าประสงค์ที่ 6</u> ป้องกันและสร้างเครือข่ายเตือนภัยและบรรเทา เพื่อลดผลกระทบจากสาธารณภัย							
ร้อยละของเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการทบทวน	จำนวนเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 50 อปท.			ร้อยละ 100			

ความเชื่อมต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ของแต่ละประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา, กลุ่ม BIMSTEC, และกลุ่ม ASEAN
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และยกระดับให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร
3. ส่งเสริมพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน
4. ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้า การท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข และเปิดประตูสู่ตะวันตก
5. พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้

เป้าประสงค์

การค้าการลงทุน
มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางหลัก	**พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน**	**สร้างศักยภาพการแข่งขัน**	**ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้า**
แนวทางรอง	- การเปิดด่านถาวรและการให้บริการอำนวยความสะดวก แบบ one stop service - การพัฒนาปรับปรุงเส้นทาง ถนนเข้าจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน - การพัฒนาศูนย์กระจายสินค้า (เช่น ระบบโกดัง เพื่อให้เป็นจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้าจากรถใหญ่เป็นรถขนาดเล็กลง เป็นต้น) - การพัฒนาฐานข้อมูล AIA ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาผลกระทบทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม EHIA - การรวมกลุ่มการค้า (Cluster)	- การพัฒนาฐานข้อมูลการผลิตและการบริโภคสินค้า - การพัฒนาฐานข้อมูลตลาดและปริมาณการนำเข้าและการส่งออก (trade & Market Intelligence) - การพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) - การพัฒนาผู้ประกอบการให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันรองรับการค้าการลงทุนและการค้าชายแดน (โดยให้ความสำคัญการพัฒนาผู้ประกอบการหรือคนในพื้นที่ให้มีความพร้อมและสามารถได้รับประโยชน์จากการเปิดด่านให้มากที่สุด - การส่งเสริม พัฒนาการรวมกลุ่มผู้ประกอบการการค้าชายแดน - การสร้างและขยายเครือข่ายการค้าชายแดนและการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ - การยกระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยี (Technology Readiness) - พัฒนาแรงงานให้มีฝีมือเพื่อรองรับการค้าชายแดนและการลงทุน (เช่น การพัฒนาด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น) - การลดต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง - การจัดการด้านศุลกากร (ส่งออก/นำเข้า)	- การเชื่อมความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เพื่อการค้า การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม - การจัดตลาดนัดการค้าชายแดน - การตลาดสินค้า 2 แผ่นดิน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	
ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการนิติบุคคล	ร้อยละ 5
๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน	ร้อยละ 2

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ที่สามารถพัฒนาได้ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริมอาชีพด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ประมง ค้าขาย หัตถกรรม อุตสาหกรรม บริการ และด้านอื่น ๆ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
3. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน
4. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย
5. เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานเพื่อการมีงานทำให้กับนักศึกษา และเยาวชน
6. พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ
7. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสังคมและส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการอาชีพอย่างทั่วถึง
8. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
9. พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุทางถนน
10. ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และยกระดับมาตรฐานสมรรถนะบุคลากรภาครัฐ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรภาครัฐมีจิตใจสะอาด มีจิตบริการ
11. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธุ์
12. ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย
13. ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า
14. ส่งเสริมการเพิ่มด้านทักษะอาชีพและฝีมือแรงงานของแรงงานทั้งในและนอกระบบ
15. ส่งเสริมการมีงานทำ การสร้างรายได้ของแรงงานทั้งในและนอกระบบ
16. ส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม ไฟฟ้า แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมกับพื้นที่
17. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนผ่านเกณฑ์ จปฐ.
เป้าประสงค์ที่ 2 เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ และการมีงานทำของนักเรียนและนักศึกษา
เป้าประสงค์ที่ 3 ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึงและภาครัฐมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล
เป้าประสงค์ที่ 4 สร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยการสืบทอดศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นคุณธรรมจริยธรรม
เป้าประสงค์ที่ 5 การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อขยายผลสู่หมู่บ้าน/ชุมชน และสถานศึกษาในพื้นที่
เป้าประสงค์ที่ 6 ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าสู่มาตรฐาน
เป้าประสงค์ที่ 7 การยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานทั้งในและนอกระบบเพิ่มขึ้น
เป้าประสงค์ที่ 8 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่
เป้าประสงค์ที่ 9 ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางหลัก	**พัฒนาศักยภาพผู้เรียน เพิ่มโอกาสทางการศึกษา พัฒนาด้านการสาธารณสุข และส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการของรัฐอย่างทั่วถึง**	**พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ**	**พัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ และปลอดภัย**
แนวทางรอง	- ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา - การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนทั้งในและนอกระบบในทุกระดับ - สร้างโอกาสและแนวทางในการเข้าสู่การศึกษาในระดับสูง/ช่องทางอาชีพสำหรับเยาวชนที่จบการศึกษา - พัฒนาบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย - พัฒนาบุคลากรด้านการสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ - จัดหาวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ทางการแพทย์ที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการ - ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการจากภาครัฐอย่างทั่วถึง - การดูแลผู้ป่วยให้สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพได้สะดวก รวดเร็ว - ยกระดับสมรรถนะบุคลากรภาครัฐให้มีจิตใจสะอาด มีจิตบริการ	- พัฒนาเส้นทางคมนาคม ระหว่างหมู่บ้าน ชุมชน และเส้นทางคมนาคมสายหลักให้มีความสะดวก ปลอดภัย - ขยาย/ปรับปรุงระบบประปา แหล่งน้ำ ไฟฟ้า - การสร้างอาชีพที่เหมาะสมประชาชนผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. - การพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า - ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และการสร้างเครือข่ายกลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อกระจายรายได้อย่างทั่วถึง - การพัฒนาคุณภาพฝีมือแรงงานทั้งในและนอกระบบ และส่งเสริมการมีงานทำเพื่อสร้างรายได้ - ส่งเสริมสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน - การขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่พื้นที่เป้าหมาย	- ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น - วางระบบการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุทางถนน - การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่เพื่อให้ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ปลอดภัยและมีคุณภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ที่สามารถพัฒนาได้ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริมอาชีพด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ประมง ค้าขาย หัตถกรรม อุตสาหกรรม บริการ และด้านอื่น ๆ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
3. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน
4. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย
5. เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานเพื่อการมีงานทำให้กับนักศึกษา และเยาวชน
6. พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ
7. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสังคมและส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง
8. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
9. พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุทางถนน
10. ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และยกระดับมาตรฐานสมรรถนะบุคลากรภาครัฐ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรภาครัฐมีจิตใจและอาสา มีจิตบริการ
11. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธ์
12. ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย
13. ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า
14. ส่งเสริมการเพิ่มด้านทักษะอาชีพและที่มีอแรงงานของแรงงานทั้งในและนอกระบบ
15. ส่งเสริมการมีงานทำ การสร้างรายได้ของแรงงานทั้งในและนอกระบบ
16. ส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม ไฟฟ้า แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมกับพื้นที่
17. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนผ่านเกณฑ์ จปฐ.

เป้าประสงค์ที่ 2 เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ และการมีงานทำของนักเรียนและนักศึกษา

เป้าประสงค์ที่ 3 ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึงและภาครัฐมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ที่ 4 สร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยการสืบทอดศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นคุณธรรมจริยธรรม

เป้าประสงค์ที่ 5 การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่

เป้าประสงค์ที่ 6 ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าจากระดับสู่มาตรฐาน

เป้าประสงค์ที่ 7 การยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานทั้งในและนอกระบบเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์ที่ 8 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่

เป้าประสงค์ที่ 9 ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางหลัก	พัฒนาศักยภาพผู้เรียน เพิ่มโอกาสทางการศึกษา พัฒนาด้านการสาธารณสุข และส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการของรัฐอย่างทั่วถึง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ	พัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ และปลอดภัย
แนวทางรอง	**เพิ่มเติมประเด็นใหม่** - การพัฒนาความรอบรู้สุขภาพในประชาชนพื้นที่ remote area - การพัฒนาสิ่งแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานของผู้พิการ - การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนทั้งมวล - ปรับสภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส	**เพิ่มเติมประเด็นใหม่** - การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี it จัดการพัฒนาบริการทางสังคม - การสร้างอาชีพที่เหมาะสมให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ โดยเฉพาะครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. - มีระบบ Logistice ที่ทั่วถึง remote area , ประชาชนเข้าถึงบริการฉุกเฉินทางการแพทย์ - การพัฒนาบริการด้านสังคมสำหรับผู้สูงอายุ/ผู้พิการ - การพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนปลอดภัยมีการติดตั้งระบบเทคโนโลยี กล้อง CCTV ในจุดที่สำคัญ - การพัฒนามาตรฐาน งานบริการทางการศึกษา สาธารณสุข การแพทย์	**เพิ่มเติมประเด็นใหม่** - การขนส่ง โลจิสติกส์ทางวัฒนธรรม - การรณรงค์การนำผลผลิตการวิจัยในพื้นที่มาประยุกต์ใช้ให้เป็นรูปธรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
๒. ป้องกันและรักษาป่าที่สมบูรณ์ให้คงสภาพ
๓. ป้องกันและแก้ไขไฟป่าหมอกควันโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
๔. บริหารจัดการในระบบ single command ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน
๕. ส่งเสริมการบริหารจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตรายต้นทาง และส่งเสริมให้เป็นเมืองปลอดขยะ

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ที่ 1 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลและยั่งยืน
เป้าประสงค์ที่ 2 ประชาชนมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน และอาศัยอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

	ต้นทาง		กลางทาง		ปลายทาง
แนวทางหลัก	ป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ	ป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ	การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน	ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมืออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	พัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
แนวทางรอง	- การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า - การป้องกันการพังทลายของดิน - การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน ดูแลป่าไม้ - การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ - การให้ความรู้และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด	- การฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพดิน โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรม - การฟื้นฟูสภาพป่า/ระบบนิเวศน์ - การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน - การปลูกพืชเชิงวนเกษตรและให้คนอยู่ร่วมกับป่าไม้	- การเตรียมความพร้อมโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น สร้างแนวกันไฟ การเฝ้าระวังตรวจตรา เป็นต้น - การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและขยายผลองค์ความรู้ให้บุคลากรมีความสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน (เช่น การนำวัสดุเหลือใช้มาใช้เป็นพลังงานทดแทน เพื่อลดการเผา)	- การสร้างเครือข่ายเร่งรัดการรักษาธรรมชาติ - การพัฒนาและกระตุ้นบทบาทของภาคีเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - การสร้างองค์ความรู้/สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ดินให้ชุมชนในพื้นที่ - การสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลพื้นที่สีเขียว จัดทำระบบบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในชุมชน - ส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องและส่งเสริมให้เป็นเมืองปลอดขยะ - (ต่อ)	- การพัฒนาระบบโครงสร้างการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง - การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ - การส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น - การจัดทำระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ - การเร่งรัดการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน - (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๑. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพ	ร้อยละ ๘๕.๙๙
๒. จำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๑๐) เกินมาตรฐานลดลง	ไม่เกิน ๑๒ วัน
๓. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง	ลดลง ร้อยละ ๑๐
๔. จำนวนปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๕. ร้อยละการเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมของประชาชน การอนุรักษ์ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ ๑๐
๖. ร้อยละของการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)	ร้อยละ ๒๕

(ต่อ) ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
๒. ป้องกันและรักษาป่าที่สมบูรณ์ให้คงสภาพ
๓. ป้องกันและแก้ไขไฟป่าหมอกควันโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
๔. บริหารจัดการในระบบ single command ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน
๕. ส่งเสริมการบริหารจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตรายต้นทาง และส่งเสริมให้เป็นเมืองปลอดขยะ

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ที่ 1 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลและยั่งยืน
เป้าประสงค์ที่ 2 ประชาชนมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน และอาศัยอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

	ต้นทาง		กลางทาง		ปลายทาง
แนวทางหลัก	ป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ	ป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ	การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน	ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมืออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	พัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
แนวทางรอง	-			- การพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งกักเก็บน้ำให้สมบูรณ์ - การส่งเสริมเกษตรกรและภาคีเครือข่ายในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ดิน อนุรักษ์ป่า - การส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชทดแทนที่สามารถทำรายได้ให้เกษตรกรเพื่อลดการปลูก	- การประชาสัมพันธ์โดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การประชาสัมพันธ์เรื่องการสร้างแนวกันไฟ การเฝ้าระวังตรวจตรา - การเผยแพร่องค์ความรู้และการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ดินให้ชุมชนในพื้นที่

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๑. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพ	ร้อยละ ๘๕.๙๙
๒. จำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๑๐) เกินมาตรฐานลดลง	ไม่เกิน ๑๒ วัน
๓. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง	ลดลง ร้อยละ ๑๐
๔. จำนวนปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์
๒. ส่งเสริมการดำเนินการของจิตอาสาและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
๓. สนับสนุนป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด
๔. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๕. ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์
๖. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหมู่บ้านยามชายแดน
๗. เร่งรัดการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมาย
๘. พัฒนาศักยภาพเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ที่ 1 ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม
เป้าประสงค์ที่ 2 หมู่บ้าน/ชุมชน/สถานประกอบการ/โรงเรียน ปลอดจากยาเสพติด
เป้าประสงค์ที่ 3 สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
เป้าประสงค์ที่ 4 หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้
เป้าประสงค์ที่ 5 แก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ
เป้าประสงค์ที่ 6 ป้องกันและสร้างเครือข่ายเตือนภัยและบรรเทา เพื่อลดผลกระทบจากสาธารณภัย

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางหลัก	ปลูกฝังจิตสำนึก จิตอาสา และสร้างปรองดองสมานฉันท์	ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ความสงบสุขตามแนวชายแดน
แนวทางรอง	– ส่งเสริมการปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์ – ส่งเสริมการดำเนินการของจิตอาสาและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ – วางแผนจัดการแก้ไขปัญหาความมั่นคงเพื่อขจัดขัดขวางและลดอิทธิพลหรือการแทรกซึมของฝ่ายตรงข้าม	– สนับสนุน ป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด – ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ – พัฒนาศักยภาพเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย – กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่สำคัญ จุดล่อแหลม อาทิ การตั้งกล้องวงจรปิด – การสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน – เร่งรัดการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมาย – การจัดระบบป้องกันและสื่อสารเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน อาทิ การจัดระเบียบการสัญจรข้ามแดน การลาดตระเวน เฝ้าตรวจการณ์	– ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหมู่บ้านตามชายแดน – การสร้างความเข้มแข็งกลไกระดับท้องถิ่นทั้ง๒ ประเทศเพื่อกระชับความร่วมมือ – การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในทุกมิติเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัดทั้งในและต่างประเทศ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๑. จำนวนกิจกรรมการจัดงานเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และสร้างความปรองดองสมานฉันท์	๗ กิจกรรม
๒. จำนวนกิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์	๘๔ ครั้ง
๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด	ร้อยละ ๑๐
๔. ร้อยละเพิ่มขึ้นของสถานประกอบการสีขาวและโรงเรียนปลอดยาเสพติด	ร้อยละ ๑๐
๕. ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เทียบกับค่าย้อนหลัง ๓ ปี	ร้อยละ ๕
๖. จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อความมั่นคง	๕ หมู่บ้าน
๗. จำนวนบุคคลที่ได้รับการแก้ไขปัญหาจากจำนวนผู้มีสิทธิ์ยื่นขอสัญชาติและสถานะเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย	๔๐๐ ราย
๘. ร้อยละของเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการทบทวน	

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน

แผนงาน พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ สุขภาพ การกีฬา วิถีชีวิตวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน ตลอดจนสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** เป้าหมายแผนแม่บท รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเป้าหมายแผนย่อย รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดแผนย่อยอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (ขยายตัวร้อยละ ๑๐) **แนวทางการพัฒนา** ๑. สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ แหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ เมืองมรดกโลก โบราณสถาน เมืองเก่า ย่านการค้า วิถีชีวิตลุ่มน้ำ สินค้าชุมชน อาหารไทย และแพทย์แผนไทย เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยววิถีพุทธ การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม เป็นต้น ๒. ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวโดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่น ให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลก ผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาแบรนด์และการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย **แผนปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ** หัวข้อการปฏิรูปด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการของแผนด้านการบริการ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการบริการในประเทศไทย มีแนวทางการดำเนินการ ๑. ศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายในอนาคต

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. ทำแผนยุทธศาสตร์ของ[illegible]ลูกค้าเป้าหมายเฉพาะ ทำแผนยุทธศาสตร์ที่ผสมผสานระหว่างการตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มลูกค้า และการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว ๓. ดำเนินงานขับเคลื่อนตามองค์ประกอบของแผนงานตามกลุ่มประเภทของลูกค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การท่องเที่ยวเชิงชุมชน และการท่องเที่ยวมูลค่าสูง เช่น ท่องเที่ยวทางการแพทย์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น ๔. พัฒนาความสะอาด สะดวก และปลอดภัย ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวด้านความสะอาด ความสะดวกในการเดินทาง และอื่นๆที่สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย พร้อมๆ กับการเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ ๑๒** ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยได้กำหนดเป้าหมายประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวสูงขึ้น และแนวทางการพัฒนาการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง พัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง ยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัวและมีศักยภาพในการเติบโต พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการและส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว **นโยบายรัฐบาล** ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทยภาคการท่องเที่ยว โดยการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง และส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน **นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล**มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก (ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งในส่วนของเมืองหลัก เมืองรอง และการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อกระจายรายได้ในรูปแบบเศรษฐกิจแบ่งปัน) **ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑** พัฒนาอุตสากรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดและตามแผนพัฒนาภาคเหนือพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืนและกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม **ประเด็นการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน** ประเด็นการพัฒนาที่๑ การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืนเป้าประสงค์ที่ ๑ พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศสุขภาพ การกีฬา วิถีชีวิตวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง” โดยมีเป้าหมายสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต สุขภาพและการค้าชายแดนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจนการพัฒนาคนในสังคม การบริการภาครัฐและพลังงานทดแทนและเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับหลักฐานทางโบราณคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประวัติ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ความเป็นมายาวนานตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ระบุว่าได้มีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาตั้งแต่ยุคหินเก่า ลำดับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของแต่ละอำเภอ ปัจจุบันจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพพม่า ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกสุดของภาคเหนืออยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๙๒๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๑๒,๖๘๑.๒๕๙ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ คือ อำเภอเมือง แม่สะเรียง ขุนยวม ปายแม่ลาน้อย สบเมย และปางมะผ้ามีภูมิประเทศลักษณะพิเศษเป็นภูเขาสลับป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีหมอกปกคลุมตลอดปี และในฤดูหนาวมีอากาศหนาวจัดเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่มีน้ำตลอดปีมีความหลากหลายของวิถีชาติพันธุ์และชนเผ่า ที่เป็นจุดเด่นในด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นสวยงามและหลากหลาย และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ทำให้การท่องเที่ยวเป็นหัวใจหลักของเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตที่หลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างน่าสนใจ สร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวที่บูรณาการกิจกรรมต่างๆ ทั้งวิถีชีวิต ชุมชน ความเป็นอยู่ กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งโครงการพระราชดำริต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ๒. เพื่อจัดการบูรณาการกิจกรรมที่เป็นความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวด้านต่างๆ ทั้งแฟชั่นอาหาร กีฬาและนันทนาการ ให้ดึงเอาเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่น่าสนใจของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมานำเสนอเป็นกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์ ๓. เพื่อกระจายรายได้และเปิดเวทีการนำเสนอสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวชุมชน การออกแบบสินค้า ผลิตภัณฑ์ การบริการ แก่ผู้ประกอบการในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นที่รู้จักและเกิดการซื้อที่แท้จริง กระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สร้างการรับรู้ ด้านอัตลักษณ์เชิงการท่องเที่ยวชุมชนที่ชัดเจนให้กับการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อเป้าหมายเกิดความสนใจและตระหนักถึงจุดแข็งของการท่องเที่ยว ๔. เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ได้รับการตรวจประเมินตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว รวมทั้งได้รับข้อเสนอแนะและคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวและได้รับการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ๕. เพื่อพัฒนาธุรกิจที่พัก และนำเที่ยว ให้มีศักยภาพ สามารถแข่งขันได้ ในยุคโลกาภิวัตน์ตลอดจนเพิ่มความสะดวกสบาย แก่ผู้ใช้บริการ และเพิ่มโอกาสในการขายสินค้าหรือบริการแก่ธุรกิจท่องเที่ยว ๖. เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ สร้างความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยว รองรับการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ๒. จำนวนนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
๕. พื้นที่เป้าหมาย	๑. แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. ชุมชนเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. ๗ อำเภอ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**กิจกรรมการพัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว** ๑๑,๓๙๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน/ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว ๑๓,๖๘๑,๓๐๐ บาท สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมเทศกาลท่องเที่ยว ๘,๘๐๐,๐๐๐.- บาท สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาดำเนินการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๓๔,๘๗๑,๓๐๐ บาท (สามสิบสี่ล้านแปดแสนเจ็ดหมื่นหนึ่งพันสามร้อยบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต	สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ของกลุ่มชาติพันธุ์ ได้รับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และช่วยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๑. กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและสามารถสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวแก่กลุ่มจังหวัด ๒. ส่งเสริมภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวที่ดีในภาพรวม ๓. ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน

แผนงาน พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ สุขภาพ การกีฬา วิถีชีวิตวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน ตลอดจนสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การท่องเที่ยว** เป้าหมายแผนแม่บท รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเป้าหมายแผนย่อยรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดแผนย่อยอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (ขยายตัวร้อยละ ๑๐) แนวทางการพัฒนา ๑. ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวโดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่น ให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลก ผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาแบรนด์และการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย **แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ** หัวข้อการปฏิรูปด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการของแผนด้านการบริการ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการบริการในประเทศไทย มีแนวทางการดำเนินการดำเนินงานขับเคลื่อนตามองค์ประกอบของแผนงานตามกลุ่มประเภทของลูกค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การท่องเที่ยวเชิงชุมชน และการท่องเที่ยวมูลค่าสูง เช่น ท่องเที่ยวทางการแพทย์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวผู้สูงอายุการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ ๑๒** ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยได้กำหนดเป้าหมายประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวสูงขึ้น และแนวทางการพัฒนาการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว โดยการเสริมสร้างขีด

หัวข้อ	รายละเอียด
	ความสามารถการแข่งขันในเชิงรุกกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง พัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง ยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัวและมีศักยภาพในการเติบโต พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการและส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว **นโยบายรัฐบาล** ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทยภาคการท่องเที่ยว โดยการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง และส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน **นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล**มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก (ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งในส่วนของเมืองหลัก เมืองรอง และการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อกระจายรายได้ในรูปแบบเศรษฐกิจแบ่งปัน) ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ พัฒนาอุตสากรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดและตามแผนพัฒนาภาคเหนือพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืนและกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึงรวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม ประเด็นการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประเด็นการพัฒนาที่๑ การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืนเป้าประสงค์ที่ ๑ พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศสุขภาพ การกีฬา วิถีชีวิตวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง” โดยมีเป้าหมายสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต สุขภาพและการค้าชายแดนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาคนในสังคมการบริการภาครัฐและพลังงานทดแทนและเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับหลักฐานทางโบราณคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประวัติความเป็นมายาวนานตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ระบุว่าได้มีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาตั้งแต่ยุคหินเก่าลำดับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของแต่ละอำเภอ ปัจจุบันจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพพม่า ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกสุดของภาคเหนืออยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๙๒๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๑๒,๖๘๑.๒๕๙ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ คือ อำเภอเมือง แม่สะเรียง ขุนยวม ปาย แม่ลาน้อย สบเมย และปางมะผ้า มีภูมิประเทศลักษณะพิเศษเป็นภูเขาสลับป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีหมอกปกคลุมตลอดปี และในฤดูหนาวมีอากาศหนาวจัดเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่มีน้ำตลอดปีมีความหลากหลายของวิถีชาติพันธุ์และชนเผ่า ที่เป็นจุดเด่นในด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นสวยงามและหลากหลาย และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มี

หัวข้อ	รายละเอียด
	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีโครงการวันเนื่องมาจ...พระราชดำริ ที่ทำให้การท่องเที่ยวเป็นหัวใจหลักของเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างน่าสนใจ สร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ๒. เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เป็นความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวด้านต่างๆ ทั้ง แฟชั่น อาหาร กีฬาและนันทนาการให้ดึงเอาเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่น่าสนใจของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมานำเสนอเป็นกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์ ๓. เพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ๔. เพื่อส่งเสริม ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีขีดความสามารถในการตลาดเชิงสร้างสรรค์
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ๒. จำนวนนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
๕. พื้นที่เป้าหมาย	
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรรมการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาดำเนินการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท (เก้าล้านบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต	๑. มีสื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้ง ๗ อำเภอ ที่จะถูกนำไปเผยแพร่ผ่านทางสื่อออนไลน์ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ๒. มีกิจกรรมการตลาดส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑

(Project Brief รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน

แผนงาน เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ในยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ข้อ ๔. โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ๔.๓. เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** มีเป้าหมายคือรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เช่น พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขง และพื้นที่แอ่งประวัติศาสตร์ลุ่มน้ำภาคกลาง เป็นต้น **แผนปฏิรูปประเทศ** ด้านเศรษฐกิจ ๑. การปฏิรูปด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการของแผน ด้านการบริการ และการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการบริหารในประเทศไทย และมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ พัฒนาความสะอาด สะดวก และปลอดภัย ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวด้านความสะอาด ความสะดวกในการเดินทาง และอื่นๆที่สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย พร้อมๆ กับการเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒** มีเป้าหมายดังนี้ ๑. ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๒ ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวสูงขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง โดยพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง และยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัวและมีศักยภาพในการเติบโต

หัวข้อ	รายละเอียด
	แผนพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ เพิ่มศักยภาพการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว และสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สวยงาม และหลากหลายมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ทำให้อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวเป็นหัวใจหลักของเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งรายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่กำหนดให้การท่องเที่ยว เป็นวาระสำคัญเร่งด่วน ในการเป็นกลไกหลักในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยได้วางเป้าหมายที่จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นมูลค่าสูงถึง ๒.๒ ล้านล้านบาท เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศในภาพรวม อีกทั้งในปัจจุบันรูปแบบของการท่องเที่ยวมีหลากหลายทางเลือก นักท่องเที่ยวสามารถเลือกรูปแบบการท่องเที่ยว ให้เหมาะสมกับความต้องการได้ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย รวมทั้งการบริการนักท่องเที่ยวด้านที่พักโรงแรม โฮมสเตย์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีความหลากหลาย หลายแห่งได้รับการรับรองมาตรฐาน จากหน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแล จนเป็นที่ยอมรับในตลาดการท่องเที่ยวว่าเป็นบริการที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพ จะเป็นกลไกในการช่วยบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเกิดประสิทธิภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกในการให้บริการนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังนั้น จะต้องมีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในภาพรวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงต้องประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว อาทิ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางการคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานมีความปลอดภัย
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว (ร้อยละ ๕) ๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน (ร้อยละ ๓)
๕. พื้นที่เป้าหมาย	แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
	กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนในพื้นที่ /ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยว

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. กิจกรรมหลักที่ ๑	กิจกรรม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
๖.๑ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	พัฒนาแหล่งน้ำสวนสาธารณะหนองจองคำ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
๖.๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ปรับปรุงถนนขึ้นวัดพระธาตุดอยกองมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓,๘๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
๖.๓ กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ปรับปรุงศาลาที่พักนักท่องเที่ยวพร้อมปรับภูมิทัศน์ ทางเดินขึ้นวัดพระธาตุดอยกองมู ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
๖.๔ กิจกรรมย่อยที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ปรับปรุงสนามกีฬากลางเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๖,๘๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
๖.๕ กิจกรรมย่อยที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมพัฒนาท่าเรือประวัติศาสตร์ ๑๖๐ ปี บ้านท่าโป่งแดง ต.ผาบ่อง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๖ กิจกรรมย่อยที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมปรับปรุงกาดไตแม่ลาน้อย หมู่ ๑ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๗๙๙,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ลาน้อย
๖.๗ กิจกรรมย่อยที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์และก่อสร้างอาคารชมวิว พร้อมปรับปรุงถนนประปาจุดชมวิวแม่ลาน้อย บ้านแม่ลาน้อย หมู่ ๑ ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน ๑,๓๖๖,๔๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ลาน้อย
๖.๘ กิจกรรมย่อยที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๙ กิจกรรมย่อยที่ ๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์บ้านท่าตาฝั่ง อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ๓. ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๕๘,๔๖๕,๔๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	๑. พัฒนาแหล่งน้ำสวนสาธารณะหนองจองคำ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. ปรับปรุงถนนขึ้นวัดพระธาตุดอยกองมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. ปรับปรุงศาลาที่พักนักท่องเที่ยวพร้อมปรับภูมิทัศน์ ทางเดินขึ้นวัดพระธาตุดอยกองมู ๔. ปรับปรุงสนามกีฬากลางเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕. พัฒนาท่าเรือประวัติศาสตร์ ๑๖๐ ปี บ้านท่าโป่งแดง ๖. ปรับปรุงกาดไตแม่ลาน้อย หมู่ ๑ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย ๗. ปรับปรุงภูมิทัศน์และก่อสร้างอาคารชมวิว พร้อมปรับปรุงถนนประปาจุดชมวิวแม่ลาน้อย บ้านแม่ลาน้อย หมู่ ๑ ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน ๘. ปรับปรุงภูมิทัศน์บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๙. ปรับปรุงภูมิทัศน์บ้านท่าตาฝั่ง อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	นักท่องเที่ยวมีความประทับในการใช้เส้นทางเพื่อการท่องเที่ยว ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ได้มาตรฐานความปลอดภัย สะอาดและมีความเหมาะสมในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในภาพรวม

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน
แผนงาน ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP วิสาหกิจชุมชน ชุมชน วัฒนธรรมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์"ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติซึ่งเป็นกรอบแนวคิดและหลักการในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแผ่นชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประเทศไทยจึงต้องยึดกรอบแนวคิดหลักของการวางแผนที่น้อมนำ และประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๒ ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว "มั่นคง มั่งคง ยั่งยืน"ของประเทศไทย รัฐบาลปัจจุบัน มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งเน้นสร้างรายได้และความเจริญความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๔ ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับประเทศ คือ คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นตผ.) เป็นผู้ขับเคลื่อน และมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบหลักส่งเสริมการดำเนินงาน OTOP จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา ๑๗ ปี โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ สนับสนุนส่งเสริม ยกระดับผลิตภัณฑ์ และพัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลาย เพื่อให้ขายได้มุ่งปรับตัวสู่การค้าแบบสากล ทำให้ผลิตภัณฑ์ของคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถแข่งขันได้ต้องออกไปขายสินค้าตามที่ต่างๆ ไม่มีความสุข รายได้ไปตกอยู่แก่ผู้ประกอบการคนเดียว หรือบางกลุ่มเล็ก ไม่กระจายถึงประชาชนกลุ่มใหญ่ในชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก ไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร กอรปกับรายได้จากการท่องเที่ยวที่เป็นกระแสหลักของประเทศ ส่วนใหญ่ตกไปอยู่ในกลุ่มทุนเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ห้างร้านใหญ่ๆ กรุ๊ปทัวร์ ไม่ลงไปถึงฐานรากเช่นเดียวกัน ดังนั้น จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนผ่านยุคการผลักดันขายสินค้า OTOP ออกจากชุมชน สู่การสร้างรายได้ตามความต้องการ โดยการขายสินค้าอยู่ในชุมชน ที่มาจากการท่องเที่ยว โดยใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ แปลงเป็นรายได้ ทั้งนี้ครอบครัวและลูกหลานยังอยู่ร่วมกัน ไม่ต้องแข่งขันนำผลิตภัณฑ์ออกไป

หัวข้อ	รายละเอียด
	ขายนอกชุมชน เป็นชุมชนท่องเที่ยว ที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี ชวนกันคิด ชวนกันทำ ผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระดับชุมชน ที่มีเสน่ห์ดึงดูดและมีคุณค่าเพียงพอให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนและใช้จ่ายเงินในทุกกิจกรรมของชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดความยั่งยืนในการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (Local Economy) ที่จะช่วยยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่ของชุมชนและประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง กิจกรรมที่จะส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ พร้อมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยแต่ละหมู่บ้านต้องมีการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในลักษณะของเครือข่ายแอ่งท่องเที่ยว เพื่อความยั่งยืนในการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (Local Economy) ที่จะช่วยยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่ของชุมชนและประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ให้มีอัตลักษณ์โดดเด่น โดยการนำทุนทางด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์หรือสินค้า ๒. เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนด้วยหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวหมู่บ้านวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๓. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการของชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงสร้างสรรค์ ๔. เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสู่การท่องเที่ยวสร้างรายได้แก่ชุมชน ๕. เพื่อส่งเสริมการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนผ่านสินค้าของที่ระลึกและผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชุมชน ผลิตภัณฑ์ OTOP และสินค้าวิสาหกิจชุมชม
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อการท่องเที่ยว มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๓ ๒. บุคลากร ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีทักษะในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนท่องเที่ยว
๕. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว จำนวน ๗ อำเภอ
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**แม่ฮ่องสอน Slow Life หมดยุคเรื่องเล่าต้องไปเที่ยวด้วยตนเอง** งบประมาณ : ๖,๔๓๓,๗๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : -
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP** งบประมาณ : ๙,๒๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : -
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน** งบประมาณ : ๒,๔๗๗,๖๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : -

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมพัฒนาของที่ระลึก/ผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์เอกลักษณ์ของชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม งบประมาณ : ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : -
๗. หน่วยดำเนินงาน	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ปี
๙. งบประมาณ	๒๐,๑๑๑,๓๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. มีผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม ที่มีมาตรฐานแสดงถึงอัตลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรม ที่โดดเด่น มีความสวยงาม ทันสมัย เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค และนักท่องเที่ยว ๒. มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ช่องทางการจำหน่าย ให้บริการ และสนับสนุนการท่องเที่ยว สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้ ให้แก่ชุมชน ๓. ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพ ๔. ระบบการบริการจัดการของชุมชน ได้รับการพัฒนายกระดับ ๕. มีช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม และสินค้าวิสาหกิจชุมชน
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ชุมชนท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มขึ้นจากขายผลิตภัณฑ์ ของฝากของที่ระลึกต่างๆ รวมทั้งรายได้จากการให้บริการแหล่งท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว ๒. เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ และการตลาดในการจำหน่ายบริการและผลิตภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น ๓. ชุมชนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Brief รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
แผนงาน โครงการพัฒนาเส้นทางการค้าและการลงทุนประเทศเพื่อนบ้านด้านตะวันตก

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาเส้นทางการค้าและการลงทุนประเทศเพื่อนบ้านด้านตะวันตก
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศการค้า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ด้านการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ด้วยการพัฒนาการค้า การลงทุน แสวงหาตลาดใหม่และขยายตลาดการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจีสติกส์ ประกอบรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียนโดยการเร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งภายในอนุภูมิภาคและภูมิอาเซียน และพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเริ่มจากการพัฒนาด่านการค้าชายแดนและโครงข่ายคมนาคมขนส่งบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศเพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ชายแดนทางด้านตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีพื้นที่ทุกอำเภอ (๗ อำเภอ) ติดชายแดนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ระยะทางประมาณ ๔๘๓ กิโลเมตร จึงทำให้การค้าชายแดนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจังหวัดยังไม่มีด่านถาวรที่เชื่อมต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้าน มีเพียงจุดผ่อนปรนการค้า จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ ๑) จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนช่องทางห้วยต้นนุ่น ๒) จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนช่องทางห้วยผึ้ง ๓) จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนช่องทางน้ำเพียงดิน๔) จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนช่องทางเสาหิน ๕) จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนช่องทางแม่สาบแลบ ซึ่งในทางกฎหมายถูกจำกัดประเภทสินค้าในการนำเข้า – ออก ระหว่างประเทศ สามารถแลกเปลี่ยนสินค้าเล็กๆ น้อยๆ ที่จำเป็นในการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวันเท่านั้น ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่ได้รับโอกาสพัฒนาทางเศรษฐกิจตามศักยภาพที่มีโอกาสสำคัญที่จะทำให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลภาวะการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (มกราคม – กันยายน ๒๕๖๑) มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น ๑,๓๕๙.๒๗ ล้านบาท เมื่อเทียบกับมูลค่าการค้าชายแดนรวมช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เพิ่มขึ้น ๕๐๗.๐๑ ล้านบาท สินค้านำเข้า ๕ อันดับแรก ได้แก่ ผงชูรส เบียร์กระป๋อง สปายไวน์ สินค้าอุปโภค-บริโภค และนมถั่วเหลือง และปัจจุบันกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ได้ดำเนินการผลักดันเพื่อให้เกิดการเปิดด่านถาวรมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเตรียมการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ในระดับพื้นที่และความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความเห็นชอบการสถาปนความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับเมืองลอยก่อ รัฐคะยา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาแล้ว และผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับมุขมนตรีรัฐคะยา ได้ลงนามในบันทึกข้อหารือ (Agreed Minutes) ว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่และเมืองน้องระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับเมืองลอยก่อ รัฐคะยา เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว การขอผลักดันเพื่อให้เปิดด่านถาวรขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อยืนยันความชัดเจนจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ในประเด็นประเภทของการเปิดด่านถาวร ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศอยู่ระหว่างประสานขอความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดด่านถาวร โดยเฉพาะในด้านเส้นทางการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมต่อไปยังด่านชายแดน ปัจจุบันสภาพทรุดโทรมเป็นอย่างมาก ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงอย่างเร่งด่วน เส้นทางที่จะเชื่อมโยงไปยังด่านการค้าชายแดนจึงเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการรองรับการขยายตัวทางการค้าชายแดน และอำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง ดังนั้นจากความสำคัญดังกล่าวจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาเส้นทางการค้าและการลงทุนประเทศเพื่อนบ้านด้านตะวันตก รวมทั้งดำเนินการพร้อมๆ กับการส่งเสริมและเชื่อมความสัมพันธ์ด้านการค้าการลงทุนกับสาธารณะรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่มีมาตั้งแต่อดีต โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ผลักดันการเปิดด่านถาวร อันจะเป็นโอกาสสำคัญในทางการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนให้กับจังหวัด รวมถึงยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างโอกาส สร้างงานให้กับประชาชนในพื้นที่ และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศให้ดียิ่งๆ ขึ้น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๑ เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมและก่อนสร้างเส้นทางการค้า การลงทุนประเทศเพื่อนบ้านด้านตะวันตก ให้เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้เส้นทาง ๓.๒ เพื่อวางโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งให้พร้อมต่อการรองรับการเปิดด่านถาวรและมีความสะดวกปลอดภัย ๓.๓ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับจังหวัดแม่ฮ่องสอน และสร้างความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจการค้า การลงทุนในเขตชายแดน ๓.๔ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงเส้นทางสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา กลุ่มประเทศ BIMTEC และกลุ่มประเทศ ASEAN
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ปรับปรุงเส้นทางและการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน ๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน ๓. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการ ๔. เชื่อมโยงระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา กลุ่มประเทศ BIMTEC และกลุ่มประเทศ ASEAN
๕. พื้นที่เป้าหมาย	๑. โครงข่ายถนนของกรมทางหลวงชนบท สาย มส.๓๐๐๔ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ – บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. เส้นทางการค้า การลงทุนประเทศเพื่อนบ้านด้านตะวันตก (บ้านห้วยผึ้ง) ตำบลห้วยผา

หัวข้อ	รายละเอียด
	อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน – จุดผ่อนปรนชายแดนไทยเมียร์มา
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	ซ่อมสร้างผิวทางแอสฟัลท์คอนกรีตบ้านห้วยผึ้ง - จุดผ่อนปรนชายแดนไทยเมียร์มา ผิวทางหนา ๐.๐๕ เมตร ระยะทาง ๕.๖๗๐ กิโลเมตร หรือมีพื้นที่รวม ๒๒,๖๘๐.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	**งบประมาณ** ๑๐,๔๔๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	**ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยผา
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒	ก่อสร้างถนนเส้นทางเชื่อมโยงการค้าการลงทุน สาย มส.๓๐๐๔ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ - บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๕ เมตร ระยะทาง ๗ กิโลเมตร
งบประมาณ	**งบประมาณ** ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	**ผู้รับผิดชอบ** แขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. แขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๖๐,๔๔๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	๑. ถนนเส้นทางการค้าชายแดน มีความสะดวก ปลอดภัยและพร้อมต่อการรองรับการค้าชายแดน ๒. เกิดความสัมพันธ์อันดีด้านการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ๓. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน ๒. ผู้ประกอบการได้จำหน่ายสินค้าตามชายแดน ประชาชนผู้ใช้เส้นทางในพื้นที่และผู้ใช้บริการคมนาคมทางบก ตลอดจนประชาชนในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงได้รับความสะดวกในการสัญจร

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
แผนงาน โครงการพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ด้วยยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศสามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่างๆทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลกและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต ประกอบกับแผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล และประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ มีความสำคัญในการเป็นแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ อีกทั้งนโยบายรัฐบาลได้เห็นความสำคัญกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ทั้งการค้า การลงทุน การค้าในพื้นที่ชายแดน เชื่อมโยงความร่วมมือกับต่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคี พหุภาคี ซึ่งระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศสามารถสร้างและยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ สร้างรายได้และกระจายรายได้สู่คนในชุมชนอย่างทั่วถึง อันจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของทั้งเศรษฐกิจในภาพรวมและเศรษฐกิจฐานรากตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงมุ่งเน้นการพัฒนาและขยายความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และอื่นๆกับมิตรประเทศ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนากับประเทศในอนุภูมิภาคและภูมิภาครวมทั้งประเทศนอกภูมิภาค จากยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท นโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้กำหนดแผนพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนขึ้น และจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนเพื่อสนับสนุนให้จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เรื่องการค้าชายแดนและมีโอกาสพัฒนาให้เป็นจังหวัดประตูการค้าทางด้านทิศตะวันตก (Western Gate) เชื่อมโยงกลุ่มภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ชายแดนทางด้านตะวันตกเชื่อมต่อถึง ๓ รัฐ กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญและสามารถเชื่อมโยงต่อไปยังประเทศที่สามซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลก คือ จีน อินเดีย และกลุ่มประเทศ BISTEC เพื่อส่งเสริมด้านการค้าการลงทุน การค้าชายแดน และด้านอื่นๆ ให้ราบรื่นระหว่างกันในอนาคต อีกทั้งเป็นการช่วยสร้างรายได้อย่างทั่วถึงในท้องถิ่น นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อยกระดับความสัมพันธ์และสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชนกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข และเปิดประตูสู่ตะวันตก ๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน ๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้ผู้ผลิตและผู้ประกอบการสินค้าและบริการจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถแข่งขันได้ในตลาดสากล ๔. เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์และความร่วมมือด้านการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ๕. เพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<u>กิจกรรมหลักที่ ๑</u> ๑. จำนวนผู้ประกอบการนิติบุคคล (จริง) จดทะเบียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปีก่อนหน้า ๒. มูลค่าการค้าชายแดน (นำเข้า–ส่งออก) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ จากปีก่อนหน้า <u>กิจกรรมหลักที่ ๒</u> ๑. ผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการพัฒนามียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ <u>กิจกรรมหลักที่ ๓</u> ๑. มูลค่าการจำหน่ายสินค้าและเชื่อมโยงการตลาด ไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๒. มีการเชื่อมโยงการตลาด ไม่น้อยกว่า ๕ คู่ ๓. มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๒ ช่องทาง <u>กิจกรรมหลักที่ ๔</u> ๑. เครือข่ายด้านการการค้า การลงทุน ในเขตพื้นที่ชายแดนแม่ฮ่องสอน และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาชนจีน อย่างน้อยจำนวน ๒ กลุ่ม ๒. ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านส่งเสริมการตลาด การค้าชายแดน ๓. รายได้จากธุรกิจการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
๕. พื้นที่เป้าหมาย	๕.๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดในภูมิภาคอื่นๆ ๕.๒ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**กิจกรรมยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้า การลงทุน การค้าชายแดน การท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข และเปิดประตูสู่ตะวันตก** **งบประมาณ** ๔,๔๐๖,๓๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานภาคการศึกษา สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเอกชน <u>กิจกรรมย่อยที่ ๑</u> กิจกรรมเจรจาการค้า (Business Matching) และแสดงสินค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Outgoing) **งบประมาณ** ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานภาคการศึกษา ภาคเอกชน <u>กิจกรรมย่อยที่ ๒</u> กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา และสาธารณสุข (Incoming) **งบประมาณ** ๔๐๖,๓๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานภาคการศึกษา หน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคเอกชน <u>กิจกรรมย่อยที่ ๓</u> กิจกรรมเชื่อมโยงตลาดการค้าชายแดนสานสัมพันธ์สองแผ่นดิน **งบประมาณ** ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน องค์กรภาคเอกชน และหน่วยงานในพื้นที่
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**กิจกรรมจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ** **งบประมาณ** ๒,๔๗๐,๐๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** :

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**กิจกรรมส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้** **งบประมาณ** ๔,๒๐๐,๐๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน องค์กรภาคเอกชน กิจกรรมย่อยที่ ๑ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่การเป็นนักการตลาดมืออาชีพ งบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน องค์กรภาคเอกชน กิจกรรมย่อยที่ ๒ กิจกรรมการจัดทำประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมตลาดผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้วยสื่อดิจิตอล และสื่ออื่นๆ **งบประมาณ** ๑,๐๑๖,๑๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมย่อยที่ ๓ กิจกรรมจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตร/เกษตรแปรรูป และผลิตภัณฑ์เด่นของจังหวัดแม่ฮ่องสอนและการเจรจาการค้า (Business Matching) นอกพื้นที่จังหวัด จำนวน ๑ ครั้ง **งบประมาณ** ๒,๒๒๐,๐๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน องค์กรภาคเอกชน กิจกรรมย่อยที่ ๔ กิจกรรมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ จำนวน ๑ ครั้ง **งบประมาณ** ๘๑๓,๙๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน องค์กรภาคเอกชน
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**การจัดการธุรกิจการค้าชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ฐานทุนทางสังคม** **งบประมาณ** ๓,๖๐๑,๖๐๐ บาท **ผู้รับผิดชอบ** : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ศูนย์สั่งการชายแดน

หัวข้อ	รายละเอียด
	จังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมย่อยที่ ๑ ประชุมจัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหอการค้าและนักธุรกิจท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดใกล้เคียงที่สนใจร่วมทำการค้าการลงทุนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาชนจีน งบประมาณ ๒๘๙,๒๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมย่อยที่ ๒ การจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านธุรกิจการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาชนจีน งบประมาณ ๔๐๘,๔๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมย่อยที่ ๓ สร้างเครือข่ายนักธุรกิจท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดใกล้เคียงที่สนใจร่วมการค้า การลงทุนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาชนจีน งบประมาณ ๓๕๔,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน หอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมย่อยที่ ๔ การจัดแสดงมหกรรมสินค้า TCM Asia Expo ๒๐๒๑ จำนวน ๑ ครั้ง งบประมาณ ๒,๕๕๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน หอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	๖.๑ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๖.๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๖.๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๘. งบประมาณ	งบประมาณจากจังหวัด จำนวน ๑๔,๖๗๗,๙๐๐ บาท
๙. ผลผลิต (output)	๑. เกิดการเชื่อมโยง/ความร่วมมือในด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยววัฒนธรรม การศึกษา และขยายไปด้านอื่นๆ ระหว่างภาครัฐกับภาครัฐ ภาคเอกชนกับภาคเอกชน ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และใช้เป็นรูปแบบแนวทางในการดำเนินงานให้กับหน่วยที่เกี่ยวข้องนำไปต่อยอดในการดำเนินโครงการในปีงบประมาณถัดไป ๒. สามารถขยายช่องทางการตลาด ความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และลดอุปสรรคทางการค้า

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น ๔. ผลิตภัณฑ์จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นที่รู้จักในประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ๕. แผนยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการ และความร่วมมือด้านการค้าชายแดนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาชนจีน ๖. สร้างเครือข่ายกลุ่มนักธุรกิจชาวแม่ฮ่องสอนและจังหวัดใกล้เคียงที่สนใจร่วมลงทุนการค้าชายแดนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาชนจีน อย่างน้อย ๒ กลุ่ม
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกิดความสัมพันธ์ด้านการพัฒนาการค้าและบริการระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สร้างฐานความร่วมมือด้านต่างๆ สร้างพันธมิตรและแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้า ๒. เพิ่มช่องทางการค้าเพื่อให้เกิดการลงทุนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมากขึ้น ๓. มีการยกระดับการค้า การค้าชายแดนระหว่างกันอย่างยั่งยืน ๔. ลดปัญหาการค้าชายแดนที่ไม่ถูกต้อง ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายยาเสพติด ปัญหาการหลบหนีเข้าเมือง ๕. ได้แผนยุทธศาสตร์ด้านการค้าชายแดนระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับประเทศเพื่อนบ้าน ๖. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน และด้านการตลาด

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
แผนงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนผ่านเกณฑ์ จปฐ.

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติซึ่งเป็นกรอบแนวคิดและหลักการในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแผ่นชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประเทศไทยจึงต้องยึดกรอบแนวคิดหลักของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคง ยั่งยืน” ของประเทศไทย นโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ เป็นนโยบายเร่งด่วน ในการที่จะเร่งแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการนำแนวทางการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มากำหนดเป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนที่สอดคล้องกับศักยภาพของ แต่ละหมู่บ้านและชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์รายได้เฉลี่ยคนละ ๓๘,๐๐๐ บาท/ปี จำนวน ๔๐๒ ครัวเรือน ใน ๗ อำเภอ และครัวเรือนที่สามารถพัฒนาได้จำนวน ๒๐๓ ครัวเรือน อีกทั้งมีครัวเรือนและปราชญ์หรือผู้นำที่ต้องการพัฒนาตนเองไปสู่แนวทางการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีความสำคัญที่ต้องจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับครัวเรือนและระดับชุมชนดังกล่าว
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. เพื่อยกระดับรายได้ของครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. และครัวเรือนที่มีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๓. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ครัวเรือนยากจนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ปี ๒๕๖๒ และครัวเรือนที่มีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ๒. ครัวเรือนยากจนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ปี ๒๕๖๒ และครัวเรือนที่มีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้รับการส่งเสริมสนับสนุนสัมมาชีพ จำนวน ๔๐๓ ครัวเรือน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๔๔ ตำบลๆ ละ ๒ แห่ง
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๗ อำเภอในพื้นที่แม่ฮ่องสอน
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประชุมคณะกรรมการศูนย์ขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.จ./ศจพ.อ.) ๑๙๘,๘๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน -
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การชี้เป้าครัวเรือนยากจนครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒๐๓ ครัวเรือน และครัวเรือนที่มีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน ๒๐๐ ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น ๔๐๓ ครัวเรือน ๑๔๗,๒๕๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน -
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนตกเกณฑ์รายได้ จปฐ. และครัวเรือนที่มีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน ๒ รุ่น (รุ่นที่ ๑ จำนวน ๒๐๐ คน/ รุ่นที่ ๒ จำนวน ๒๐๓ คน) รวมทั้งสิ้น ๔๐๓ ครัวเรือน ๓,๗๕๓,๘๑๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมปราชญ์สัมมาชีพ จำนวน ๔๔ ตำบลๆ ละ ๒ คน จำนวน ๘๘ คน ๙๖๖,๘๘๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน -
๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	งานรวมพลคนสัมมาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑,๒๔๔,๖๖๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน -
๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรม ๘๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน -
๗. หน่วยดำเนินงาน	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ปี
๙. งบประมาณ	๖,๓๙๑,๔๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. กลุ่มเป้าหมายได้รับการส่งเสริมอาชีพตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ๒. มีศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. มีการยกระดับรายได้ของประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้เพิ่มขึ้น ๒. เพิ่มโอกาสความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามแนวทางสัมมาชีพ แก่ครัวเรือนเป้าหมาย

มส-04

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การพัฒนาศักยภาพคน แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

แผนงาน เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการมีงานทำของนักเรียนและนักศึกษา

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านที่ ๓ ว่าด้วยการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ วัยเรียน วัยรุ่น/นักศึกษา วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ในด้านการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์และสอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ด้านการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมได้ โดยการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการจัดการศึกษาตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการในข้อที่ ๔) ยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยปฏิรูปหลักสูตร การเรียนการสอน เน้นกระบวนการคิดเชิงระบบ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสำนึกความเป็นไทย ต่อต้านการทุจริตคอรัปชั่น และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ ให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและมาตรา ๒๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำเป็น คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปสอดแทรกไว้ในองค์ความรู้อย่างเหมาะสม รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็น

หัวข้อ	รายละเอียด
	ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน มองเห็นความสำคัญของการกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและด้านภาษา การสร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นการฝึกทักษะการเรียนรู้ สร้างประสบการณ์ในการสร้างงานสร้างอาชีพระหว่างเรียน การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการเกษตรเพื่อการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่มีอยู่ใกล้ชุมชน สำหรับผู้เรียนและประชาชนทั่วไป โดยมุ่งเป้าไปยังการประกอบอาชีพที่สุจริต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้เรียนและประชาชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่หลายหลายและเหมาะสมตามความถนัดและสนใจของตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่สังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง มีทักษะการทำงานต่อยอดองค์ความรู้สู่อาชีพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เด็ก เยาวชนและประชาชน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง และมีคุณภาพ ๒. เพื่อให้เด็ก เยาวชนและประชาชนมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการประกอบอาชีพ ๓. เพื่อพัฒนาและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย
๔. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑.ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ : ๓,๐๘๙,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : นายอัครวัฒน์ อรัญภูมิ ๐๘-๔๘๐๕-๖๖๕๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : โรงเรียนห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒.เพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ งบประมาณ : ๕,๘๔๘,๙๙๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : นายสมคิด ศรีธร ๐๙๓-๒๒๙๘๓๖๙ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓. Young Tourist Guide มัคคุเทศก์น้อย ตามรอยในหลวง งบประมาณ : ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : นายวรวิทย์ ลืนคำ ๐๘๒-๕๑๖๔๔๕๖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	๔. The Love power of Mom and Dad งบประมาณ : ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : นางสาวสิริสังวาลย์ คำเรือง ๐๙๕-๒๖๕๖๕๙๔

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๕.พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ภาคประชาชนในพื้นที่สูงเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ งบประมาณ : ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : ดร.โยธิน บุญเฉลย ๐-๕๓๖๙-๕๔๓๘-๙ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๕.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๖.พัฒนาศักยภาพครูพี่เลี้ยงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านภาษาอังกฤษเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและรองรับการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ งบประมาณ : ๑,๔๓๓,๕๑๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : นายคมสัน คูสินทรัพย์ ๐๘๑-๘๘๕๗๒๘๐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ศูนย์ภาษาและการเรียนรู้เพื่อชีวิตและสังคมวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๕.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๗.พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพศูนย์เครือข่ายแนะแนว กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ : ๕๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : นายธนกฤต เลิศล้ำ ๐๙๒ ๖๖๔ ๑๐๙๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ
๕.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๘.พัฒนาทักษะอาชีพโครงการโลกใบเล็กของเด็กดอย งบประมาณ : ๑๓๔,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : นางสาวชฎาภรณ์ ไชยยา ๐๘๑-๗๒๔๓๙๓๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน สพป.มส.๑
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน(ผู้รับผิดชอบโครงการ)
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๓
๘. งบประมาณ	๑๕,๗๐๕,๕๐๐ บาท
๙. ผลผลิต (output)	เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และมีงานทำ
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. การจัดการเรียนรู้งานอาชีพเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ เกิดความคิดและกระบวนการที่ทำงานอย่างเป็นระบบ ตลอดจนครูมีการจัดทำและใช้สื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยโดยผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ๒. ผู้เรียนในและประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ๓. ผู้เรียนในและประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๔. ผู้เรียนในและประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับการพัฒนาศักยภาพทางด้านภาษา เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้เกิดช่องทางการสื่อสารและการค้าขายเพิ่มขึ้น ๕. ผู้เรียนในและประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความรู้ทักษะในการทำงานประกอบอาชีพตามความสนใจ

หัวข้อ	รายละเอียด
	๖. ผู้เรียนในและประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับด้านภาษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี การเกษตร และการท่องเที่ยว

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงาน ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึงและภาครัฐ มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับ ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ และสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยมีเป้าหมายในการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี และการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี** โดยมีเป้าหมายแผนแม่บท คือ คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดี และกำหนดตัวชี้วัดของแผนแม่บทประเด็น คือ อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) มีแผนย่อย การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยเป้าหมายแผนย่อย คือ การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง และได้กำหนดตัวชี้วัดแผนย่อย คือ ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพ (ทุกจังหวัด ไม่ต่ำกว่า ๐.๖๗) โดยแนวทางการพัฒนา ไว้ว่าปฏิรูประบบการจัดบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิและบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปยังส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนารูปแบบและคุณภาพการบริการปฐมภูมิและเพิ่มขีดความสามารถของระบบและบุคลากร รวมทั้ง จัดให้มีกลไกช่วยเหลือและสนับสนุนสวัสดิการชุมชนที่ครอบคลุมการให้ความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงบริการจากสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่ได้ อาทิ ค่าใช้จ่ายการเดินทางไปสถานพยาบาลรวมทั้งจัดให้มีบริการด้านสุขภาพเชิงรุกทั้งในด้านการให้คำปรึกษา การควบคุมและป้องกันกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาเรื้อรังต่อสุขภาพ และการส่งเสริมด้านสุขอนามัย **แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข** กำหนดเป้าหมายรวม คือ ประชาชนไทยมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีบนหลักการสร้างนำซ่อม และผู้ที่ไม่ใช่ ประชาชนไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย มีโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นอย่างมี คุณภาพ ทั้งการรับบริการและการรับภาระ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ค่าใช้จ่าย โดยมีประเด็นปฏิรูป คือ ระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และความรอบรู้ด้านสุขภาพ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒** ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์โดยมีเป้าหมาย คือ คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นแนวทางการพัฒนา โดยลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ พัฒนาให้คนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพ มีจิตสำนึกสุขภาพที่ดี และมีการคัดกรองพฤติกรรมสุขภาพด้วยตนเองผ่านช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตที่เข้าถึงได้ง่าย และกำกับควบคุมการเผยแพร่ชุดข้อมูลสุขภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่งเสริมให้คนมีกิจกรรมทางสุขภาพที่เหมาะสมกับวัยทั้งรูปแบบการออกกำลังกายโภชนาการที่เหมาะสม ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการทั้งด้านบุคลากรครุภัณฑ์ทางการแพทย์ และโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยงบริการตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิและตติยภูมิเข้าด้วยกันอย่างไม่มีอุปสรรค นอกจากนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป้าหมาย ๒. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐแนวทางการพัฒนากระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ ครอบคลุมและทั่วถึง บริหารจัดการการให้บริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ผ่านการ พัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วยตั้งแต่ระดับชุมชนไปสู่ระดับจังหวัด ภาค และระดับประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควบคู่ไปกับบริหารจัดการการให้บริการระบบควบคุมโรคที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีโดยเฉพาะ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์เฉพาะทางในพื้นที่ห่างไกล **นโยบายรัฐบาล** การพัฒนาระบบสาธารณสุข และหลักประกันทางสังคม พัฒนาระบบบริการสาธารณสุข แพทย์สมัยใหม่และแพทย์แผนไทย ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ พัฒนาและยกระดับความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน กระทรวงสาธารณสุข กำหนดนโยบายการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ที่ปรับเปลี่ยนกรอบพื้นฐานความคิด (Paradigm shift) ทั้งแนวคิดพื้นฐาน มุมมองต่อปัญหาและแนวปฏิบัติ เพื่อสามารถตอบสนองแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของสังคมและประชากร ตลอดจนความต้องการด้านสุขภาพของประเทศได้ทันท่วงที โดยมีหลักการและเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาศักยภาพหน่วยบริการทุกระดับให้เป็นไปตามมาตรฐาน เน้นคุณภาพบริการและการเข้าถึงบริการของประชาชน พัฒนาการส่งต่อผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดระบบบริการสุขภาพแบบเครือข่ายเพื่อตอบสนองความจำเป็น

หัวข้อ	รายละเอียด
	จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร การคมนาคมและ สาธารณูปโภค รวมถึงการเข้าถึงบริการสุขภาพ มีความยากลำบากสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน แก้ไขปัญหาการดูแลสุขภาพเบื้องต้นของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร ด้วยการจัดสถานบริการที่เป็นหน่วยเล็กที่สุด ที่เรียกว่าสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) และ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมการดูแลสุขภาพเบื้องต้น (เจ้าพนักงานสุขภาพชุมชน) ประจำอยู่สถานบริการ โดยสถานบริการสาธารณสุขชุมชนเหล่านี้ ไม่ได้ถูกบรรจุอยู่ในโครงสร้างการทำงานของกระทรวงสาธารณสุขแต่ถูกจัดตั้ง เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะของพื้นที่ ซึ่งมีมากถึง ๔๗ แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงเป็นเหตุผลให้ การบริหารจัดการด้านการจัดบริการในพื้นที่ทุรกันดาร ไม่ได้รับการสนับสนุนโดยตรงไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร งบประมาณ หรือ วัสดุอุปกรณ์ ความยากลำบากในการจัดบริการสาธารณสุขให้ประชาชนเข้าถึงและครอบคลุมกลุ่มประชากรอย่างมีประสิทธิภาพ ในพื้นที่สูง พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ความแตกต่างทางด้านภาษา ยังเป็นอุปสรรคสำคัญของการจัดบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ รวมถึงการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน รวมถึงผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยทั้งการเจ็บป่วยหนัก ทุพพลภาพ และเสียชีวิต อันเนื่องมาจากการด้อยโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ จังหวัดแม่ฮ่องสอน อัตราตายของมารดาและทารก ที่เกินเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ และอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรคและภัยสุขภาพ เช่น ปัญหาโรคระบาด โรคประจำถิ่น ปัญหาหมอกควัน และภัยพิบัติที่เกิดขึ้นและมีแนวโน้มจะเกิดขึ้น จึงเป็นปัญหาสำคัญของพื้นที่ แต่สภาวะที่ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประชากรเบาบางและมีพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทุรกันดาร ส่งผลให้งบประมาณที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนระบบสุขภาพ ไม่เพียงพอและไม่สมารถพัฒนาขีดความสามารถ ได้เท่าที่ควร
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มวัย ให้ได้รับบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ๒. เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนในพื้นที่ชายแดน ห่างไกล ทุรกันดาร ให้ครอบคลุมและทั่วถึง ๓. เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับให้มีคุณภาพ มาตรฐาน
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	๑. อัตราการตายทารกแรกเกิด ไม่เกิน ๓.๘ ต่อการเกิดมีชีพ ๑,๐๐๐ คน ๒. อัตราตายของมารดาไทย ต่อการเกิดมีชีพ แสนคนไม่เกิน ๑๗ ต่อการเกิดมีชีพแสน คน ๓. ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ผู้พิการ เข้าถึงบริการสุขภาพ ร้อยละ ๘๐ ๔. อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ไม่เกิน ๖.๓ ต่อ แสนประชากร ๕. อัตราป่วยด้วยโรคไข้มาลาเรียลดลงร้อยละ ๕ ของค่ามัธยฐานย้อนหลัง ๕ ปี

หัวข้อ	รายละเอียด
	๖. โรงพยาบาล และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ ร้อยละ ๘๐
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมจัดหาครุภัณฑ์การแพทย์ที่จำเป็น ๔๗,๕๗๕,๐๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมจัดบริการสาธารณสุขในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ๖๘๔,๓๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการมีสุขภาวะที่ดีของประชาชน ๑,๘๕๕,๐๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมพัฒนาระบบตอบโต้ภาวะฉุกเฉินและภัยสุขภาพ ในพื้นที่ ๒๒,๒๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมการพัฒนาระบบการควบคุมโรคไข้มาลาเรีย ๒,๕๖๐,๐๐๐บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลงที่ ๑.๑
๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม การป้องกันและแก้ไขปัญหาแม่และเด็ก และ การฆ่าตัวตาย ๑,๐๕๔,๘๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม พัฒนาศักยภาพผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ ๘๕๔,๖๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยดำเนินงาน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๗๖,๗๘๓,๗๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. ผลผลิต(output)	๑. โรงพยาบาลแม่ข่ายทั้ง ๓ แห่ง ได้รับ อุปกรณ์เพื่อเสริมศักยภาพการให้บริการ ๒. อาสาสมัครและเจ้าพนักงานสุขภาพชุมชน ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ฟื้นฟู ความรู้ทักษะ ในการปฏิบัติการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน และการดูแล กลุ่มเป้าหมายสำคัญในพื้นที่ ๓. อาสาสมัครในพื้นที่ และสถานบริการได้รับการพัฒนาคุณภาพ ด้านการดูแล กลุ่มเป้าหมายแม่และเด็กในพื้นที่ ๔. อาสาสมัครในพื้นที่ และสถานบริการได้รับการพัฒนาคุณภาพ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตาย ๕. ชุมชนได้รับการพัฒนาความเข้มแข็งด้านการจัดการสุขภาพและปัญหาสำคัญของพื้นที่ ๖. ได้รับการเสริมศักยภาพด้านการควบคุมการระบาดของโรคติดต่อ
๑๑. ผลผลิต(Outcome)	๑. อัตราการตายทารกแรกเกิด ไม่เกิน ๓.๘ ต่อการเกิดมีชีพ ๑,๐๐๐ คน ๒. อัตราตายของมารดาไทย ต่อการเกิดมีชีพ แสนคนไม่เกิน ๑๗ ต่อการเกิดมีชีพ แสน คน ๓. ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ผู้พิการ เข้าถึงบริการสุขภาพ ร้อยละ ๘๐ ๔. อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ไม่เกิน ๖.๓ ต่อ แสนประชากร ๕. อัตราป่วยด้วยโรคไข้มาลาเรียลดลงร้อยละ ๕ ของค่ามัธยฐานย้อนหลัง ๕ ปี ๖. โรงพยาบาล และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ ร้อยละ ๘๐

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Brief รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงาน : สร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยการสืบทอดศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นคุณธรรมจริยธรรม

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	สร้างความเข้มแข็งให้กับ บุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้มีความสุขอย่างยั่งยืน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย ที่มีความ โดดเด่นหลายประการ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเต็มไปด้วยภูเขาสูงสลับซับซ้อน สภาพอากาศที่มีหมอกปกคลุมเกือบตลอดทั้งปี จึงได้ชื่อว่า “เมืองสามหมอก” ความหลากหลายด้านวัฒนธรรม และความหลากหลายของประชากรจากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งถือเป็นความแตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ และกล่าวได้ว่าเป็นความได้เปรียบทางภูมิประเทศและทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์ของประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ถือเป็นความหลากหลายที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นอย่างหนึ่งในการอาศัยอยู่ร่วมกันมา โดยมีการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละกลุ่มไว้ได้เป็นอย่างดี “ชาติพันธุ์” หรือ “ethnics” ตามพจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาให้ความหมายของชาติพันธุ์ ไว้ว่าหมายถึง "กลุ่มที่มีพันธะเกี่ยวข้องกัน และที่แสดงเอกลักษณ์ออกมา โดยการผูกพันลักษณะการของเชื้อชาติและสัญชาติเข้าด้วยกัน โดยธรรมชาติของผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันจะมีความรู้สึกผูกพันทาง สายเลือด และทางวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กัน นับเป็นการช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลและของชาติพันธุ์ให้เด่นชัด จนเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์นับถือศาสนาเดียวกัน ความรู้สึกผูกพันจะยิ่งแน่นแฟ้น มากขึ้น การอยู่ร่วมกันของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ถือเป็นสังคมการอยู่ร่วมกันแบบเอื้ออาทรสมานฉันท์ที่มีมาเป็นระยะเวลายาวนาน จากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ได้ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ก่อให้เกิดความเสื่อมถอย ของขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานของแต่ละชุมชนท้องถิ่น และรวมไปถึงการส่งผลกระทบจิตสำนึกในด้านคุณธรรม และจริยธรรม การใช้ช่องโหว่ของกฎหมายในทางที่ผิดเพื่อเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ดังนั้นจึงควรที่จะมีการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมาย ไปพร้อม ๆ กับการสนับสนุนฟื้นฟูประเพณีที่ทรงคุณค่าของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อให้เกิดกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและการสนับสนุน อนุรักษ์ ฟื้นฟู ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม อันงดงามให้มีคงอยู่สืบไป

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ในบทบาทของอำเภอคุณธรรม ๒. เพื่อให้ตัวแทนองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เรียนรู้และรับทราบบทบาท รวมทั้งมีองค์ความรู้ในการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ๓. เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ด้านการบังคับคดีในกฎหมายแพ่ง ส่งผลให้ลูกหนี้มีคุณภาพดีขึ้น ป้องกันลูกหนี้ ผิดนัดชำระหนี้ เพิ่มอำนาจต่อรองกับหนี้นอกระบบ สร้างภูมิคุ้มกันให้ไม่ก่อหนี้เพิ่มขึ้น และสร้างสังคมปลอดหนี้ได้ ตามนโยบายและยุทธศาสตร์รัฐบาลที่ต้องการสร้างสังคมให้คนอยู่ดี มีสุข ต่อไป ๔. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายทั้งด้านกฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันให้กับผู้นำชุมชน ๕. เพื่อให้ผู้นำชุมชนได้นำความรู้จากการอบรมไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในพื้นที่ให้ได้รับรู้รับทราบและเข้าใจข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ๖. ประชาชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้กฎหมายจากผู้นำชุมชนสามารถนำความรู้กฎหมายที่ได้รับการ่ายทอดจากผู้นำชุมชนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้รู้กฎหมายและไม่ถูกจับกุมดำเนินคดีเพราะความไม่รู้กฎหมายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจ
๕. พื้นที่เป้าหมาย	๗ อำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	ขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมและจังหวัดคุณธรรมด้วยพลัง บวร
งบประมาณ	๓๘๐,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อำเภอทั้ง ๗ อำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒	การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายด้านการบังคับคดีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	๕๙,๒๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ตำบลผาบ่อง ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓	การอบรมกฎหมายให้ผู้นำชุมชนเพื่อสร้างความยุติธรรมลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
งบประมาณ	๙๙,๕๐๐.- บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ศาลจังหวัดแม่สะเรียง อัยการจังหวัดแม่สะเรียง สภาทนายความ กรมป่าไม้
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน สาขาแม่สะเรียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ๖ุลาคม ๒๕๖๓ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๕๓๙,๓๐๐.- บาท จากงบพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๑๐. ผลผลิต (output)	๑. ประชาชน ในอำเภอ ๗ อำเภอ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๘๐ คน เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมและจังหวัดคุณธรรม ๒. จำนวนผู้เข้ารับการถ่ายทอดเสริมสร้างการรับรู้ด้านการบังคับคดี จำนวน ๒ รุ่นๆ ละ ๑๐๐ คน ๓. ผู้นำชุมชนในเขตอำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย จำนวน ๑๕๐ คน มีความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายที่ได้จากการอบรมและสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น และมีประสิทธิภาพ
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. ประชาชน ในอำเภอ ๗ อำเภอ มีความรู้ความเข้าใจ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เกิดสังคมคุณธรรม และมีความสุข ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฯ ๒. ประชาชนในพื้นที่ มีวินัยในการใช้จ่ายเงิน เพิ่มอำนาจต่อรองกับหนี้นอกระบบ มีภูมิคุ้มกันให้ไม่ก่อหนี้เพิ่มขึ้น และร่วมสร้างสังคมปลอดหนี้ได้ ตามนโยบายและยุทธศาสตร์รัฐบาลที่ต้องการสร้างสังคมให้คน อยู่ดี มีสุข ๓. ประชาชนในเขตอำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้รู้กฎหมาย และไม่ถูกจับกุมดำเนินคดีเพราะความไม่รู้กฎหมายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงาน : การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริโครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	**ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี** ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เสริมสร้างพลังทางสังคม **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ :** มีเป้าหมายให้รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ๑) เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย เพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ โดยสร้างโอกาสและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการจัดการความเสี่ยงและการตลาด มีทักษะต่างๆ ที่สอดคล้องและจำเป็นต่อการยกระดับเป็นผู้ประกอบการ มีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีการผลิตการควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจัดการคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตของตนให้สามารถมีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ เชื่อมโยงและผสมผสานบูรณาการองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของชุมชน ที่ครบวงจร ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ โดยยึดแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง **แผนปฏิรูปประเทศ :** การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม โดยมีเป้าหมาย ๑) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากการน้อมนำโครงการในพระราชดำริไปปฏิบัติ ๒) ประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เข้มแข็งจากฐานราก ๓) เกษตรกรทั่วประเทศเข้าใจ และหันมาทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้น **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒** ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร (๑) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน **นโยบายรัฐบาล ด้านที่** ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ๑.๑ สืบสานรักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชาและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญ **แผนพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน : ประเด็นการพัฒนาที่** ๓ ยกระดับคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป้าประสงค์ที่ ๕ การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่อย่างทั่วถึง

หัวข้อ	รายละเอียด
	จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ติดต่อแนวชายแดนไทย – สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พื้นที่บริเวณแนวชายแดน มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง สลับซับซ้อน การเดินทางยากลำบาก ทุรกันดาร ส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของราษฎรชาวไทยภูเขา และชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ชายแดน มีความยากจนระดับต่ำกว่ามาตรฐาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ได้ทรงเล็งเห็นสภาพความเป็นอยู่ที่ยากจนของราษฎร ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ ที่ดินทำกิน มุ่งพัฒนาราษฎรผู้ยากไร้ให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงมีพระราชดำริให้ดำเนินการพัฒนาด้านต่างๆ อาทิ ด้านการเกษตร ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านส่งเสริมอาชีพ ด้านสาธารณสุข เป็นต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงได้ร่วมสนองการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง โดยเข้าไปส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรแก่เกษตรกร พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ในพื้นที่และขยายผลองค์ความรู้ด้านการเกษตรสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อขยายผลจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย ๒. เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านการเกษตร ส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร และแหล่งเรียนรู้ ด้านศิลปาชีพ และสร้างรายสู่ประชาชน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	จำนวนที่เพิ่มขึ้นของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการหลวง
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	เพื่อขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่ พื้นที่ชุมชนของจังหวัด พัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งการอนุรักษ์พัฒนาและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า
๖.๑ <u>กิจกรรมหลักที่ ๑</u> งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**โครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน** <u>งบประมาณ ๘๙,๘๔๐ บาท</u> ๑.๑ ถ่ายทอดความรู้พร้อมสาธิตและฝึกปฏิบัติด้านการเกษตรเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ <u>งบประมาณ ๘๐,๕๒๐ บาท</u> ๑.๒ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน <u>งบประมาณ ๙,๓๒๐ บาท</u> สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๒ <u>กิจกรรมหลักที่ ๒</u> งบประมาณ	**ขยายผลการผลิตพืชปลอดภัยและขยายพันธุ์พืชสู่ชุมชนในพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน** <u>งบประมาณ ๓๐๙,๕๑๐ บาท</u>

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	๒.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติการผลิตพืชปลอดภัยและขยายพันธุ์พืชในชุมชน งบประมาณ ๒๗๕,๙๓๐ บาท ๒.๒ ติดตามและประเมินผลโครงการ งบประมาณ ๓๓,๕๘๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**ขยายผลการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร สู่ชุมชนในพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน** งบประมาณ ๒๕๘,๔๘๐ บาท ๓.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้ด้านเคหะกิจเกษตร และฝึกปฏิบัติการแปรรูปและถนอมอาหารเพื่อเพิ่มมูลค่า จากผลผลิตเกษตรที่มีในครัวเรือนและชุมชน งบประมาณ ๒๑๘,๒๔๐ บาท ๓.๒ ติดตามและประเมินผลโครงการ งบประมาณ ๔๐,๒๔๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**ขยายผลโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการพระราชดำริ และโครงการหลวง** งบประมาณ ๑,๒๓๔,๕๐๐ บาท ๔.๑ ขยายผลการส่งเสริมการปลูกพืชตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการพระราชดำริ และโครงการหลวงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการ งบประมาณ ๑๘๖,๙๐๐ บาท ๔.๒ ขยายผลการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตเสาวรสหวานแบบการพัฒนาพื้นที่สูงโครงการพระราชดำริ และโครงการหลวง งบประมาณ ๒๔๖,๙๐๐ บาท ๔.๓ ขยายผลการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาแหล่งเรียนรู้พืชผัก(ฟักทองญี่ปุ่น)แบบการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการพระราชดำริ และโครงการหลวง งบประมาณ ๑๘๖,๙๐๐ บาท ๔.๔ ขยายผลการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาแหล่งเรียนรู้กาแฟอาราบิกาแบบการพัฒนาพื้นที่สูงโครงการพระราชดำริ และโครงการหลวง งบประมาณ ๔๖๖,๙๐๐ บาท ๔.๕ ขยายผลการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม้ผลไม้ยืนต้นเมืองหนาวแบบการพัฒนาพื้นที่สูงโครงการพระราชดำริ และโครงการหลวง งบประมาณ ๑๔๖,๙๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน
๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**ธนาคารอาหารชุมชนตามพระราชดำริ (Food Bank)** งบประมาณ ๒๓๒,๙๖๐ บาท ๕.๑ อบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตพืชสมุนไพรและผักพื้นบ้านเพื่อใช้รักษาโรคและการบริโภค งบประมาณ ๒๑๕,๘๘๐ บาท ๕.๒ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน งบประมาณ ๑๗,๐๘๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ	**ศึกษาระบบการพัฒนาการปลูกบุกตามแนวทางเกษตรผสมผสานบนพื้นที่สูงแบบมีส่วนร่วมของชุมชน** งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมอาชีพการแบรรูปผลิตภัณฑ์จากอะโวคาโด งบประมาณ ๑๓๕,๖๐๐ บาท ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การรวบรวมและขยายพันธุ์กล้วยไม้พื้นถิ่น งบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมการปลูกกาแฟอราบิก้าในรูปแบบวนเกษตร งบประมาณ ๑๗๐,๔๙๐ บาท ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมการผลิตเห็ดปลอดภัยครบวงจรเพื่อบริโภคและสร้างอาชีพแก่เกษตรกรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	เกษตรเพื่ออาหารกลางวันในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการพระราชดำริ งบประมาณ ๑๒๑,๐๐๐ บาท ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๑๒ กิจกรรมหลักที่ ๑๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	เพิ่มศักยภาพโครงการธนาคารข้าว จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๒,๒๔๕,๖๐๐ บาท ๗.๑ อบรมเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานธนาคารข้าว ในระดับหมู่บ้าน งบประมาณ ๖๖๖,๐๐๐ บาท ๗.๒ อบรมเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการเครือข่ายธนาคารข้าว จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๓๖๖,๓๐๐ บาท ๗.๓ งานเทิดพระเกียรติวันธนาคารข้าว งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ๗.๔ พัฒนาศูนย์การเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง บ้านป่าแป๋ หมู่ที่ ๓ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง งบประมาณ ๗๑๓,๓๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๑๓ กิจกรรมหลักที่ ๑๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ขยายผลศิลปาชีพจังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๔,๐๑๗,๒๐๐ บาท ๘.๑ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สมาชิกศูนย์ศิลปาชีพ และสร้างเครือข่ายสมาชิกศูนย์ศิลปาชีพ งบประมาณ ๓๖๔,๘๐๐ บาท ๘.๒ พัฒนาสนับสนุนองค์ความรู้ปราชญ์ครูศิลปาชีพ งบประมาณ ๑,๑๕๒,๔๐๐ บาท ๘.๓ สืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาพื้นถิ่นแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๑๔ กิจกรรมหลักที่ ๑๔ งบประมาณ	พัฒนาสัมมาชีพชุมชนหมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งบประมาณ ๘๐๙,๖๐๐ บาท ๘.๑ ฝึกอบรมสัมมาชีพชุมชนด้วยศาสตร์พระราชา งบประมาณ ๙๑,๖๐๐ บาท ๘.๒ ศึกษาดูงานโครงการพระราชดำริ งบประมาณ ๙๑,๒๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	๘.๓ จัดทำแผนชีวิตและส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่รัวเรือนเป้าหมาย งบประมาณ ๕๓๑,๒๐๐ บาท ๘.๔ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน งบประมาณ ๙๓,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๑๕ กิจกรรมหลักที่ ๑๕	ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างทักษะเพิ่มขีดความสามารถและเพิ่มศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์สูตรพระราชทานจากวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นและติดตามผล สนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านบริวาร (ขยายผลองค์ความรู้ด้านดินและปุ๋ยสู่ชุมชน) บ้านในสอย หมู่ที่ ๔ และบ้านสบสอย หมู่ที่ ๗
งบประมาณ	งบประมาณ ๗๑๕,๕๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน
๖.๑๖ กิจกรรมหลักที่ ๑๖	เสริมสร้างองค์ความรู้ในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชในพื้นที่หมู่บ้านบริวาร ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ หมู่บ้านห้วยตอง หมู่ที่ ๕ ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	งบประมาณ ๖๒๓,๒๕๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน
๖.๑๗ กิจกรรมหลักที่ ๑๗	เสริมสร้างองค์ความรู้ในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีคุณภาพสูง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชในพื้นที่หมู่บ้านบริวาร ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะเรียง (อมพาย)หมู่บ้านฮากไม้ใต้ หมู่ที่ ๘ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	งบประมาณ ๖๒๓,๒๕๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน
๖.๑๘ กิจกรรมหลักที่ ๑๘	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกบในกระชังบกพื้นที่หมู่บ้านใกล้เคียงโรงเรียนตำรวจตะเวนชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	งบประมาณ ๕๘๗,๒๒๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๑๙ กิจกรรมหลักที่ ๑๙	ขยายผลการเลี้ยงสัตว์จากโรงเรียนสู่ชุมชน
งบประมาณ	งบประมาณ ๕๐๕,๔๕๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๒๐ กิจกรรมหลักที่ ๒๐	ขยายผลโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ
งบประมาณ	งบประมาณ ๑,๐๙๘,๘๕๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๒๑ กิจกรรมหลักที่ ๒๑	กิจกรรมต้นแบบโครงการหลวงและโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง
งบประมาณ	งบประมาณ ๒๗๐,๔๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๒๒ กิจกรรมหลักที่ ๒๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การถอดบทเรียนโครงการพัฒนาพัฒนาตามพระราชดำริสู่การพัฒนาการผลิตพืช งบประมาณ ๑๗๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน
๖.๒๓ กิจกรรมหลักที่ ๒๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การพัฒนามาตรฐานการผลิตพืชชุมชน งบประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน
๖.๒๔ กิจกรรมหลักที่ ๒๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	เสริมสร้างองค์ความรู้ สู่การผลิตพืชอินทรีย์ งบประมาณ ๑๗๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน
๖.๒๕ กิจกรรมหลักที่ ๒๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างอาคารคัดบรรจุผลิตผลคอนกรีตเสริมเหล็กชั้นเดียว ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลาน้อย งบประมาณ ๓,๘๐๑,๗๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลาน้อย
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๑๙,๒๔๐,๔๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	๑.กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพด้านการเกษตร เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้และมีความมั่นคง ๒.มีแหล่งอาหารเพื่อการบริโภคสร้างความมั่นคงในอาหารชุมชนพื้นที่ห่างไกล
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑.เกษตรกร หมู่บ้าน ชุมชน สถานศึกษา ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะด้านการเกษตรและการขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ๒.เกษตรกร หมู่บ้าน ชุมชน สถานศึกษา สามารถพึ่งพาตนเองได้ สร้างอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น\

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงาน : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่ายกระดับสู่มาตรฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ในสภาวะปัจจุบันการทำการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มมากขึ้นและยังไม่สามารถปรับตัวมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ได้ทั้งนี้เกษตรกรยังขาดศักยภาพในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้เพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่ ปัจจุบันสภาพดินในพื้นที่เริ่มเสื่อมลงเกิดการแข็งตัวของดิน เนื่องจากอินทรีย์วัตถุในดินลดลง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ทำให้เกษตรกรต้องหันมาใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มในปริมาณที่สูงกว่าเดิมและเกินความจำเป็นในการผลิตพืช ซึ่งเป็นที่มาของปัญหาดิน โรคแมลงที่ระบาดต่างๆ เนื่องจากขาดความสมดุลของระบบนิเวศ ปัญหาที่ต้องใช้สารเคมีควบคุมโรคแมลง การเพิ่มต้นทุนการผลิต การตกค้างของสารพิษ ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ผลรวมทั้งหมด คือปัจจัยที่ส่งผลถึงต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ความคุ้มทุนในระบบผลิตทางการเกษตรกรที่ลดลง ทั้งนี้ปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งที่ลดทอนศักยภาพการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร นอกจากนี้ยังมีวัสดุเหลือใช้ในการเกษตรเพิ่มปริมาณสูงขึ้น การจัดการที่ไวและประหยัดแรงงานที่สุด โดยเกษตรกรนิยมมากคือ การเผาในที่โล่ง แต่ทำให้เกิดการสูญเสียทั้งสภาวะสิ่งแวดล้อมและมูลค่าทรัพยากร (อินทรีย์วัตถุ, ธาตุอาหาร จุลินทรีย์ ฯลฯ) ส่งผลถึงมลภาวะหมอกควันและฝุ่นละอองในบรรยากาศ ปัญหาหมอกควันในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นปัญหาใหญ่มานานและส่วนหนึ่งมาจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งนี้หากนำเอาวัสดุเหลือใช้ดังกล่าวมาแปรรูปให้เกิดมูลค่า เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการผลิตกระเทียมที่ดีขึ้น ก็จะเป็นรูปแบบหนึ่งในการบริหารจัดการทรัพยากรที่เกิดคุณค่าทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งระยะสั้นและระยะยาว คลอบคลุมทุกมิติการบริหารจัดการโดยชุมชนและเสริมสร้างศักยภาพในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์สูตรพระราชทาน ต้านทานโรค เพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายผู้ผลิต ไก่แม่ฮ่องสอน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการทำเกษตรปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP และการทำเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS เป็นการรับรอบผลผลิตแบบกลุ่ม หรือการรับรองแบบเดี่ยว รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชปลอดภัยตามระบบมาตรฐาน GAP และแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ยกระดับการพัฒนาสถานที่และกระบวนการผลิตและแปรรูปสินค้าของวิสาหกิจชุมชนให้เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนทำให้การรับซื้อวัตถุดิบ เพิ่มมูลค่า และการจำหน่ายสินค้าเกษตรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชมเพิ่มมาก

หัวข้อ	รายละเอียด
	ขึ้น เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร ด้วยการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาต้นเองและพ้นจากความยากจนได้ต่อไป และจากสภาพบริบทของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีภูมิประเทศที่มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์และเอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรที่ค่อนข้างสูง โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดคือ ข้าว ถั่วเหลือง และกระเทียม อย่างไรก็ตามในปัจจุบันจะเห็นว่าพืชเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เช่น ข้าว ถั่วเหลือง และกระเทียม ได้ถูกขยายฐานการผลิตและเป็นที่ต้องการอย่างแพร่หลายในตลาด จึงทำให้เกิดการใช้สารเคมีในผลิตภัณฑ์การเกษตรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการใช้สารเคมีในผลิตภัณฑ์การเกษตรจะทำให้เกิดผลเสียต่อระบบนิเวศ และสุขภาพของผู้บริโภคในระยะยาว ดังนั้นการทำเกษตรอินทรีย์จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพราะการทำเกษตรอินทรีย์คือ ระบบการจัดการการผลิตด้านการเกษตรแบบองค์รวม ที่เกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ วงจรชีวภาพ โดยเน้นการใช้วัสดุธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้วัตถุดิบจากการสังเคราะห์ และไม่ใช้พืช สัตว์หรือจุลินทรีย์ ที่ได้มาจากเทคนิคการดัดแปลงพันธุกรรมหรือพันธุวิศวกรรม มีการจัดการกับผลิตภัณฑ์ โดยเน้นการแปรรูปด้วยความระมัดระวัง เพื่อรักษาสภาพการเป็นเกษตรอินทรีย์ ด้วยการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเช่นการอบรมเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์ การอบรมการตรวจแปลง การอบรมโคกหนองนาโมเดล การอบรมยุวชนเกษตรอินทรีย์และพี่เลี้ยง การสนับสนุนวัสดุการเกษตรในการอบรมพัฒนาเกษตรกร การจัดทำตลาดกลางเกษตรอินทรีย์ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรในด้านการพัฒนาที่ดินการจัดหาแหล่งปุ๋ยอินทรีย์ที่มีศักยภาพสูงในการช่วยทดแทนปุ๋ยเคมีและการบริหารจัดการดิน เพื่อการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดิน ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงใช้เองและทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี และเสริมสร้างทักษะขีดความสามารถศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในการผลิตกระเทียมคุณภาพดี ๓. เพื่อบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและวัสดุเชื้อไฟมาทำให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตรและลดปัญหาการเผาทำลายที่เป็นสาเหตุหลักปัญหามลภาวะหมอกควันไฟ ๔. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานเกษตรปลอดภัย และการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ๕. เพื่อพัฒนาศักยภาพยุวชนและเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนด้านเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งส่งเสริมการตลาดของเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๖. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยสร้างรายได้แก่เกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
	๗. เพื่อส่งเสริมอาชีพและช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้เสริมจากการเลี้ยงและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไก่แม่ฮ่องสอน ๘. เพื่อยกระดับพัฒนาสถานที่และกระบวนการผลิตและแปรรูปสินค้าของวิสาหกิจชุมชนให้เหมาะสม และมีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาด
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. รายได้ต่อครัวเรือนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายผู้ผลิตไก่แม่ฮ่องสอนเพื่อสร้างรายได้ให้เหมาะสมกับชุมชน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ๒. ความเปลี่ยนแปลงคุณภาพของดินในพื้นที่ก่อนการใส่และหลังการใส่ปุ๋ยหมัก (เปอร์เซ็นต์อินทรียวัตถุ, ค่าความเป็นกรด - เบส, ธาตุอาหารต่าง ๆ) ของพื้นที่เกษตรกรเปรียบเทียบกับพื้นที่ข้างเคียงที่ไม่เข้าโครงการ ๓. เกษตรกรเป้าหมายจำนวน ๑๕๐ ราย ได้รับความรู้การผลิตพืชปลอดภัยตามระบบมาตรฐาน GAP และลด การใช้สารเคมี ๔. เกษตรกรเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ได้รับรองมาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัย GAP ๕. เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นและร้อยละ ๑๐ ของเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการรับรองเกษตรอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน หรือรับรองระบบ PGS ๖. เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๖ กลุ่ม มีการผลิตแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่กลุ่ม ๗. รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชมเพิ่มขึ้น ๘. ยุวเกษตรและเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (จำนวน ๘๐๐ คน) มีความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๐ ๙. จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ๒๐ แผน และจำนวนผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้โรงเรียนละไม่น้อยกว่า ๑ ผลผลิต ๑๐. จำนวนแปลงเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการตรวจ ๘๐ แปลง และจำนวนผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ที่เกิดจากโครงการชุมชนละไม่น้อยกว่า ๑ ผลผลิต
๔. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**เพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายผู้ผลิตไก่แม่ฮ่องสอน เพื่อสร้างรายได้ให้เหมาะสมกับชุมชน** ๔๙๗,๖๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ	**พัฒนาศักยภาพขยายผลองค์ความรู้ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านสู่เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้และฟาร์มต้นแบบเกษตรอินทรีย์ระดับอำเภอ** ๙๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-
๕.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓	**เสริมสร้างองค์ความรู้ในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชปลอดภัยตามระบบมาตรฐาน GAP**
งบประมาณ	๖๒๓,๒๕๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-
๕.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔	**การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตกระเทียม ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์สูตรพระราชทาน บูรณาการร่วมกับผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ ควบคุมต้านทานโรคพืชและแมลง เตรียมความพร้อมสู่เกษตรอินทรีย์แบบกลุ่ม PGS**
งบประมาณ	๔๙๙,๒๕๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-
๕.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕	**การเสริมสร้างทักษะเพิ่มขีดความสามารถและเพิ่มศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร (กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม) ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์สูตรพระราชทานจากวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น**
งบประมาณ	๗๔๕,๒๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-
๕.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖	**เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชปลอดภัยตามระบบมาตรฐาน GAP และแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย**
งบประมาณ	๗๔๕,๒๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-
๕.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗	**พัฒนาอาชีพและยกระดับมาตรฐานวิสาหกิจชุมชน**
งบประมาณ	๑,๓๗๖,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานเกษตรอำเภอสบเมย
๕.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘	**พัฒนาศักยภาพเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมเพื่อรองรับการพัฒนาสู่แม่ฮ่องสอนหุบเขาเกษตรอินทรีย์**
งบประมาณ	๗,๓๒๗,๒๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
	สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
๘. งบประมาณ	๑๒,๖๘๔,๐๐๐ บาท จากงบพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๙. ผลผลิต (output)	๑. จำนวนเครือข่ายเกษตรผู้ผลิตไก่เนื้อแม่ฮ่องสอนพันธุ์แท้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิต การจัดการการผลิต การแปรรูป และการตลาดอย่างน้อย ๒ เครือข่าย และมีการจำหน่ายสินค้าไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง ๒. กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตกระเทียมคุณภาพดี จำนวน ๑๕๐ ราย เกษตรกรผู้ปลูกผัก จำนวน ๖๐ ราย และเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลือง จำนวน ๙๐ ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น ๓๐๐ ราย ได้รับการขยายผลการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมจำนวน ๓๗๕ ตัน ๓. เกษตรกรได้รับความรู้ พัฒนาทักษะอาชีพด้านการเกษตรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๔. เกษตรกรได้รับรองมาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ๕. กลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนาการเพิ่มมูลค่าแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ๖. เกษตรกรจำนวน ๓๕๐ ราย ได้รับความรู้เรื่องการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น และร้อยละ ๑๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการรับรองเกษตรอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน หรือรับรองระบบ PGS ๗. มีอาคารผลิตและแปรรูปสินค้าของวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ แห่ง พร้อมระบบบำบัดมลภาวะ (กลิ่นและควัน) รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร ๘. ครูพี่เลี้ยง ยุวเกษตร และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (จำนวน ๘๐๐ คน) มีความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๐ ๙. มีแผนการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๒๐ แผน และจำนวนผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้โรงเรียนละไม่น้อยกว่า ๑ ผลผลิต ๑๐. แปลงเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการตรวจ จำนวน ๘๐ แปลง และจำนวนผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ที่เกิดจากโครงการชุมชนละไม่น้อยกว่า ๑ ผลผลิต
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. มีการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร โดยลดการใช้ปุ๋ยเคมี และหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทน ๒. ผลิตผลการเกษตรเพิ่มขึ้น มีคุณภาพดี ลดการใช้สารเคมี โดยการขยายผลการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุเหลือใช้ ซึ่งเป็นแนวทางในการลดการเผา สาเหตุของภาวะหมอกควัน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. เกษตรกรมีความตระหนักในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/ สินค้าเกษตรอินทรีย์ และมีการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย/ สินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น ๔. ผู้บริโภคในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดอื่นๆ มีความมั่นใจในผลผลิตพืชผักปลอดภัย และสินค้าเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕. เพิ่มโอกาสช่องทางการตลาดของสินค้าเกษตรปลอดภัย ๖. เพิ่มมูลค่ารายได้ภาคการเกษตรของเกษตรกร ทั้งจากการได้รับรองมาตรฐานและการแปรรูปเพิ่มมูลค่า ๗. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปรรูปบ้านคอนผึ้ง ร้อยละ ๗๐ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ๘. เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในครอบครัวและเกิดการขยายผลในการปฏิบัติการสู่ชุมชน ๙. จำนวนชุมชนต้นแบบการถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๓ แห่ง ๑๐. จำนวนโรงเรียนต้นแบบการถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๓ โรงเรียน

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Brief รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงาน : ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ใช้แรงงานให้ได้รับบริการภาครัฐได้อย่างทั่วถึง**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม การพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยก้าวหน้าไปหลายด้าน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทยมีความคืบหน้าช้า ทั้งเรื่องความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ความแตกต่างของ คุณภาพการบริการภาครัฐ รวมทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและเทคโนโลยีของกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไป จึงจำเป็นต้องมุ่งลดปัญหาความ เหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่ม โอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มี ความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น ประกอบกับแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาภาคเหนือปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบ ดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ เน้นการพัฒนา พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการ มีส่วนร่วมของชุมชนและการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ ที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้ รวมทั้งแก้ปัญหาการขาดแคลนผู้ดูแลผู้สูงอายุ ตลอดจนสนับสนุนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการด้านสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสัดส่วนคนจนมากที่สุดในประเทศไทย โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๓๙.๒๑ (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี ๒๕๖๑) และเป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดนห่างไกล ทำให้ยังมีประชาชนด้อยโอกาสที่เข้าถึงระบบบริการของรัฐได้ไม่ทั่วถึง เกิดความเหลื่อมล้ำ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ทางสังคม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงต้องเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ เพิ่มศักยภาพกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาส สร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ลดความเหลื่อมล้ำและแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะในการดูผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงที่ถูกต้องเหมาะสม ๒) เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีจิตอาสาในการดูแล เอาใจใส่ผู้สูงอายุในชุมชนเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับเด็กและเยาวชนให้สามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างมีความสุข ๓) เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดีขึ้น ๔) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว สร้างสัมพันธภาพของคนต่างวัย ๕) เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวและปลูกฝังวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิทธิและได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้น
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๓ แห่ง
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม : เด็กและเยาวชนใส่ใจผู้สูงอายุในชุมชน จำนวน ๗๑๒,๕๐๐ บาท (เจ็ดแสนหนึ่งหมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม : ค่ายครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง จำนวน ๔๒๙,๕๐๐ บาท (สี่แสนสองหมื่นเก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๓ – มิถุนายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑,๑๔๒,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนสี่หมื่นสองพันบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เด็กและเยาวชนมีความรู้และมีทักษะที่ดูต้องในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ๒. สมาชิกครอบครัวได้ทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน
๑๑.ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. ผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียง และผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาส ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในชุมชน ทำให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ๒. สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัว มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม ๓. ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑

(Project Brief รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน**
๒. ความสำคัญของโครงการย่อยการและเหตุผล	**ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี** (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ในยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ข้อ ๔. โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ๔.๓. เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** มีเป้าหมายคือ ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ การขนส่งทางถนน พัฒนาโครงข่ายถนนเพื่อรองรับปริมาณความต้องการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างพื้นที่บริเวณด่านการค้าและประตูการค้าหลักตามแนวระเบียงเศรษฐกิจพัฒนาโครงข่ายถนนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองและพื้นที่พิเศษ พื้นที่เกษตรกรรม ท่องเที่ยว อุตสาหกรรมและเชื่อมต่อกัน ระบบการขนส่งรูปแบบอื่น และบำรุงรักษาโครงข่ายถนนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีคุณภาพ สามารถทำหน้าที่เป็นระบบเสริมเพื่อเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งไปยังโครงข่ายการขนส่งรูปแบบอื่นๆ รวมทั้งสนับสนุนการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ในเขตเมือง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางข้าม ทางเท้า และทางจักรยาน เพื่อสร้างมาตรฐานและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนผู้ใช้บริการ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ใช้ยานพาหนะที่ใช้พลังงานสะอาดและมีประสิทธิภาพการใช้พลังงานสูง รวมทั้งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงจุดอันตรายเพื่อเพิ่มความปลอดภัยและลดความสูญเสียจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนน **แผนปฏิรูปประเทศ** ด้านเศรษฐกิจ ๑ การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒** มีเป้าหมายดังนี้ ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เป้าหมายที่ ๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ในภาพรวม ๖. การพัฒนาด้านสาธารณูปการ (น้ำประปา) โดยมีแนวทางการพัฒนา ๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่ง ๖. การพัฒนาระบบน้ำประปา และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมาย สร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน ให้มีประสิทธิภาพ มีแนวทางการพัฒนา คือเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
	แผนพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมีเป้าประสงค์ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม ไฟฟ้า แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมกับพื้นที่ เนื่องด้วยสภาพภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีภูเขาสลับซับซ้อน และมีความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ ซึ่งถือเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในขณะเดียวกันด้วยบริบททางธรรมชาติที่เป็นอยู่กลับกลายเป็นอุปสรรคในการพัฒนา โดยเฉพาะในด้านการวางโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนา โดยเฉพาะถนนที่เป็นช่องสำคัญในการสัญจรไปมาหาสู่กัน ตลอดจนขนส่งสินค้าผลผลิตทางการเกษตรของชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปัจจุบันปรากฏว่าเส้นทางสายย่อยที่เข้าถึงหมู่บ้านของประชาชนนั้นมีสภาพชำรุด ทรุดโทรม ต้องได้รับการปรับปรุง พัฒนาอย่างเร่งด้วย ตลอดจนต้องตัดผ่านถนนเส้นใหม่เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายในการเดินทางและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนเส้นทางจะชำรุดเสียหายอย่างหนักจากน้ำป่าไหลหลากเข้าไปกัดเซาะจนเป็นหลุมเป็นบ่อ มีน้ำขังเฉอะแฉะ เป็นดินโคลน เป็นร่องลึก พอเขาช่วงฤดูแล้งก็จะเป็นร่อง เป็นหลุมเป็นบ่อ ขรุขระ และเป็นฝุ่นหนักหนา ทำให้ราษฎรที่ใช้เส้นทางสัญจรได้รับความเดือดร้อน เดินทางไปมายากลำบากเกิดอุบัติเหตุทางถนนบ่อยครั้ง ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แม่ฮ่องสอนยังคงเป็นจังหวัดที่ประชาชนมีฐานะยากจน การกระจายรายได้ไม่ทั่วถึง จำนวนครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ.อยู่ในอัตราส่วนที่สูง ทั้งนี้เกิดจากหลายปัจจัยที่ยังไม่เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพชีวิต อาทิ การคมนาคมขนส่งมีความยากลำบาก มีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงพื้นที่ห่างไกล ทำให้การพัฒนาในด้านอื่นๆเป็นไปอย่างล่าช้าด้วย จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องมีการพัฒนาและวางระบบโครงสร้างพื้นฐานให้กับจังหวัดแม่ฮ่องสอนโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นๆ จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงกำหนดการพัฒนาโดยมุ่งเน้นไปที่การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชนและเส้นทางสำหรับการขนส่งสินค้าเพื่อออกมาจำหน่ายในเมือง ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำในด้านเศรษฐกิจและสังคม อีกประการสำคัญที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนจะต้องมีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่า ในแต่ละปีเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง ทำให้สิ่งก่อสร้างเกิดความเสียหายได้ง่ายการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นที่ด้านถนนหนทางจึงเป็นการพัฒนาที่สามารถตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและลดความเหลื่อมล้ำที่แท้จริงทั้งนี้การพัฒนาจังหวัดก็ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่ไปด้วย
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมในเขตชุมชนและเขตพื้นที่ห่างไกลให้มีความสะดวกในการสัญจร ๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. เพื่อยกระดับรายได้ของครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. ๔. เพื่อป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำท่วม นำไปสู่ความเสียหายด้านชีวิตและทรัพย์สิน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๕. เพื่อป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำท่วมอย่างถาวรและยั่งยืน ๖. เพื่อสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับชาวบ้านในพื้นที่เสี่ยงภัย
๔. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕. กิจกรรมหลักที่ ๑	**กิจกรรมพัฒนาโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม** **(๒๒,๓๘๗,๔๐๐ บาท)**
๕.๑.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ก่อสร้างผิวจราจรแบบแอสฟัลท์ติกคอนกรีตทับผิวทางเดิมแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก สามแยกทางเข้า โรงเรียนขุนยวมวิทยา ถึงทางหลวงแผ่นดิน ๑๐๘ ป๊อกวิทยาทรายมูล หมู่ที่ ๑ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๕๔๖ เมตร หนา ๐.๐๔ เมตร หรือมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๒,๑๘๔ ตารางเมตร ๑,๒๔๕,๗๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม
๕.๑.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ก่อสร้างผิวจราจรแบบแอสฟัล์ติกคอนกรีตทับผิวเดิมแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ ๑ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน - ช่วงที่ ๑ ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๗๘.๐๐ เมตร หนา ๐.๐๔ เมตร – ขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร ยาว ๒๐๓ เมตร หนา ๐.๐๔ เมตร - ช่วงที่ ๒ ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๗๘.๐๐ เมตร หนา ๐.๐๔ เมตร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๑,๒๓๓ ตารางเมตร ๗๐๙,๔๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม
๕.๑.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ก่อสร้างผิวจราจรแบบแอสฟัล์ติกคอนกรีตทับผิวเดิมแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ ๑, หมู่ที่ ๒ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามแยกซอยเทศบาล ๒๑ ป๊อกกุงเจ้าราช หมู่ที่ ๑ ถึงสามแยกสระน้ำวัดขุ่มป๊อกวัดขุ่ม หมู่ที่ ๒ ช่วงที่ ๑ ขนาดกว้าง ๓.๕๐ เมตร ยาว ๓๔๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๐๔ เมตร – ขนาดกว้าง ๔.๕๐ เมตร ยาว ๑๖๙.๐๐ เมตร หนา ๐.๐๔ เมตร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๑,๙๕๐.๕๐ ตร.ม ๑,๑๑๕,๑๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม
๕.๑.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ก่อสร้างผิวจราจรแบบแอสฟัล์ติกคอนกรีตทับผิวเดิมแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนสามแยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ซอยเทศบาล ๑๐ ป๊อก ส.ภูธร หมู่ที่ ๑ ถึงสามแยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ซอยเทศบาล ๑๒ ป๊อกบ้านขุ่ม หมู่ที่ ๒ ช่วงที่ ๑ ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๒๒๐ เมตร หนา ๐.๐๔ เมตร – ขนาดกว้าง ๕.๐๐ เมตร ยาว ๑๒๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๐๔ เมตร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๑,๔๘๐.๐๐ ตารางเมตร ๘๔๐,๕๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม
๕.๑.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕	ก่อสร้างถนน ค.ส.ล. ป๊อกวิทยาทรายมูล หมู่ที่ ๑ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน จุดที่ ๑ ขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร ยาว ๗๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๒๑๐.๐๐ ตารางเมตร

หัวข้อ	รายละเอียด
	จุดที่ ๒ ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๘๕๙,๓๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม
๕.๑.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖	ก่อสร้างถนน ค.ส.ล. ป๊อกวิทยาทรายมูล หมู่ที่ ๑ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๕๐๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๑,๒๗๘,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม
๕.๑.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗	เสริมผิวทางแอสฟัลท์ติกคอนกรีตถนนเข้าบ้านสบป่อง หมู่ที่ ๖ ตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผิวจราจรกว้าง ๕.๕๐ เมตร ความยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๐๕ เมตร พื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๕,๕๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๒,๖๑๒,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
๕.๑.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘	ปรับปรุงผิวทางด้วยแอสฟัสต์ติกคอนกรีต ชุมชนทุ่งสารภี หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔,๕,๕.๘ เมตร ยาวรวม ๙๔๑.๕ เมตร หรือมีพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๓,๙๑๓.๗๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๑,๔๗๙,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย/เทศบาลตำบลแม่ลาน้อย
๕.๑.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙	ปรับปรุงผิวทางด้วยแอสฟัสต์ติกคอนกรีต ถนนทางหลวง ๑๐๘ - บ้านแม่ลาน้อย หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๕.๕ เมตร ยาว ๖๖๗ เมตร หรือมีพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๓,๖๖๘.๕๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๑,๓๗๓,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย/เทศบาลตำบลแม่ลาน้อย
๕.๑.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางทุ่งพร้าว บ้านแม่ลาหลวง หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร ยาว ๒๖๙.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๘๐๗.๐๐ ตารางเมตร ดินถมไหล่ทางตามสภาพพื้นที่
งบประมาณ	๔๙๒,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาหลวง
๕.๑.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางข้างวัดแม่ลาหลวง ทิศเหนือ บ้านแม่ลาหลวง ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ยาว ๑๑๐.๐๐ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๔๔๐.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๒๖๔,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาหลวง
๕.๑.๑๒ กิจกรรมหลักที่ ๑๒	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางข้างวัดแม่ลาหลวง ทิศใต้ บ้านแม่ลาหลวง ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร

หัวข้อ	รายละเอียด
	หนา ๐.๑๕ เมตร ยาว ๑๑๕.๐๐ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๓๔๕.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๒๑๐,๓๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาหลวง
๕.๑.๑๓ กิจกรรมหลักที่ ๑๓	ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางห้วยปั๊กกะจ่อ บ้านแม่ลาหลวง หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร ยาวรวมทั้งสิ้น ๒๗๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๘๑๐ ตารางเมตร ดินถมไหล่ทางตามสภาพพื้นที่
งบประมาณ	๔๙๓,๘๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาหลวง
๕.๑.๑๔ กิจกรรมหลักที่ ๑๔	ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางนาทิศตะวันตก บ้านสันติสุข หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร ยาวรวมทั้งสิ้น ๒๗๑.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๘๑๓ ตารางเมตร
งบประมาณ	๔๙๕,๗๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาหลวง
๕.๑.๑๕ กิจกรรมหลักที่ ๑๕	ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก พร้อมวางท่อระบายน้ำ คอนกรีตเสริมเหล็ก ซอยโรงฆ่าสัตว์เดิม เชื่อมต่อถนนแหล่งพาณิชย์ ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดกว้าง ๒.๔๐ เมตร ยาว ๔๔.๐๐ เมตร และกว้าง ๓.๕๐ เมตร ยาว ๘๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๓๘๕.๖๐ ตารางเมตร ท่อระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด ๐.๖๐ เมตร ยาว ๑๒๔.๐๐ เมตร พร้อมบ่อพักน้ำ
งบประมาณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับ เทศบาลตำบลแม่สะเรียง
๕.๑.๑๖ กิจกรรมย่อยที่ ๑๖	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เข้าสู่พื้นที่การเกษตรบ้านแม่คะตวน หมู่ที่ ๒ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กว้าง ๓.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร ยาว ๒๘๖ เมตร
งบประมาณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย
๕.๑.๑๗ กิจกรรมหลักที่ ๑๗	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก นาไม้นิ้ว บ้านหมอกจำแป่ หมู่ที่ ๑ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร ยาว ๒๕๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ทำงานไม่น้อยกว่า ๗๕๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๔๕๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
๕.๑.๑๘ กิจกรรมหลักที่ ๑๘	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก นาปางล้อ บ้านหมอกจำแป่ หมู่ ๑ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร ยาว ๒๕๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๗๕๐.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๔๕๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
๕.๑.๑๙ กิจกรรมหลักที่ ๑๙	ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก หย่อมบ้านห้วยงูเหลือม จุดที่ ๑ บ้านห้วยงูเหลือม หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๑๙๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๗๖๐.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาน้อย
๕.๑.๒๐ กิจกรรมหลักที่ ๒๐	ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก หย่อมบ้านห้วยงูเหลือม จุดที่ ๒ บ้านห้วยงูเหลือม หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๑๙๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๗๖๐.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาน้อย
๕.๑.๒๑ กิจกรรมหลักที่ ๒๑	ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก หย่อมบ้านห้วยงูเหลือม จุดที่ ๓ บ้านห้วยงูเหลือม หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๑๙๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๗๖๐.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาน้อย
๕.๑.๒๒ กิจกรรมหลักที่ ๒๒	ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก วัดป่าแก้วนันทพร บ้านท่าสองแคว หมู่ที่ ๘ อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๑๙๐.๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๗๖๐.๐๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาน้อย
๕.๑.๒๓ กิจกรรมหลักที่ ๒๓	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมป้ายประชาสัมพันธ์ บ้านเมืองปอน หมู่ที่ ๑ ตำบลเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๑๙๐ เมตรหนา ๐.๑๕ เมตร หรือมีพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๗๖๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๔๙๘,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปอน
๕.๑.๒๔ กิจกรรมหลักที่ ๒๔	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมป้ายประชาสัมพันธ์ บ้านเมืองปอน หมู่ที่ ๒ ตำบลเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔.๐๐ เมตร ยาว ๑๘๕ เมตร หนา ๐๑.๕ เมตร หรือมีพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๗๔๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๔๘๖,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปอน
๕.๑.๒๕ กิจกรรมหลักที่ ๒๕	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านป่าฝาง หมู่ที่ ๔ ตำบลเมืองปอน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๑๙๐ เมตร หนา ๐๑.๕ เมตร หรือมีพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๗๖๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๔๙๘,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปอน

หัวข้อ	รายละเอียด
๕.๑.๒๖ กิจกรรมหลักที่ ๒๖	ขยายไหล่ทางถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมร่องระบายน้ำ หมู่ที่ ๗ บ้านสบสอย ตำบลป่างหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๐.๔๐ เมตร ลึก ๐.๔๐ เมตร ยาว ๑๔๘.๐๐ เมตร พื้นที่รวมของงานถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก ทั้งหมด ๑,๒๑๒.๔๐ ตารางเมตร
งบประมาณ	๑,๐๐๗,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
๕.๑.๒๗ กิจกรรมหลักที่ ๒๗	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมสะพาน หมูที่ ๕ บ้านใหม่ ตำบลป่างหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ความกว้างผิวจราจร ๕.๐๐ เมตร ยาว ๕๐๐ เมตร พร้อมสะพาน ความกว้าง ๔.๐๐ เมตร ความยาว ๑๐.๐๐ เมตร
งบประมาณ	๒,๕๓๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๒	**กิจกรรมพัฒนาโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำ (๗๐,๔๘๔,๑๐๐ บาท)**
๕.๒.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมน้ำยวม บ้านแม่สวด หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมความยาว ๖๖๐ เมตร
งบประมาณ	๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ อบต.แม่สวด
๕.๒.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒	ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำแม่ลาน้อย บ้านแม่ลาน้อย หมู่ที่ ๑ บ้านทุ่งสารภี หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ความยาว ๖๐๐ เมตร
งบประมาณ	๒๕,๓๗๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ลาน้อย
๕.๒.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓	เรียงกล่องเกเบี้ยนบรรจุหินใหญ่ป้องกันตลิ่งพัง คันดินคลองส่งน้ำหนองปู่ด้ง บ้านคอนผึ้ง หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๕.๐๐ เมตร สูง ๓.๓๐ เมตร ยาว ๔๕๐.๐๐ เมตร
งบประมาณ	๑๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย
๕.๒.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔	ปรับปรุงระบบส่งน้ำเข้าพื้นที่การเกษตร ห้วยแสเลา บ้านแสนคำลือ - แอโก๋ หมู่ที่ ๒ ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	๑,๒๓๗,๔๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้า ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำลอด
๕.๒.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕	ก่อสร้างระบบน้ำบาดาลแบบบาดาลขนาดกลาง หมู่บ้านหมอกจำแป่ หมู่ที่ ๑ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	๑,๘๕๘,๑๐๐บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
๕.๒.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖	ก่อสร้างคลองส่งน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กเพื่อการเกษตร บ้านนาปลาจาด หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๑.๐๐ เมตร ยาว ๕๕๐ เมตร ลึก ๐.๘๐ เมตร
งบประมาณ	๑,๖๕๕,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
๕.๒.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗	ก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก รูปตัวยูพร้อมฝาปิด ถนนนฤสาร (ซอย ๑) บ้านแม่ลาน้อย หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๐.๓๐ เมตร ยาว ๓๕ เมตร ลึก ๐.๓๐ เมตร หนา ๐.๑๐ เมตร และวางท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด ๐.๔๐ เมตร จำนวน ๖ ท่อน
งบประมาณ	๑,๓๗๓,๗๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย/เทศบาลตำบลแม่ลาน้อย
๕.๒.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำบ้านแม่ทะลุ หมู่ที่ ๕ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๐.๔๐ เมตร ลึก ๐.๔๐ เมตร หนา ๐.๑๐ เมตร ยาว ๑๐๕ เมตร
งบประมาณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย
๕.๒.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙	ก่อสร้างคลองส่งน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กนาปางล้อและนาไม้คลี่ บ้านหมอกจำแป่ หมู่ที่ ๑ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขนาดกว้าง ๐.๕๐ เมตร ยาว ๖๐๐ เมตร ผนังหนา ๐.๑๒๕ เมตร พื้นหนา ๐.๑๒๕ เมตร สูง ๐.๕๐ เมตร หรือมีพื้นที่ทำงานไม่น้อยกว่า ๓๐๐.๐๐ ตร.ม
งบประมาณ	๑,๙๕๐,๑๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
๕.๒.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐	ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้านแก่นฟ้า (นาหมากโอ) หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน กว้าง ๐.๘๐ เมตร ลึก ๐.๖๐ เมตร ยาว ๗๕๐ เมตร
งบประมาณ	๑,๙๔๘,๘๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
๕.๒.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑	ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้านห้วยหมาก-ลาง หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน แม่ฮ่องสอน กว้าง ๐.๘๐ เมตร ลึก ๐.๖๐ เมตร ยาว ๒,๐๐๐ เมตร
งบประมาณ	๕,๑๙๑,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๓	**กิจกรรมพัฒนาโครงการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อความเป็นอยู่ของประชาชน (๗,๔๗๐,๖๐๐) บาท)**
๕.๓.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	ก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ สปช.๒๐๕/๒๖ บ้านหมอกจำแป่ หมู่ที่ ๑ ต.หมอกจำแป่ อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	๒,๙๗๐,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
๕.๓.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	พัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย ๒. ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม ๓. ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ๔. ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ๕. ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ๖. ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้า ๗. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ปี
๘. งบประมาณ	๑๐๐,๓๔๒,๑๐๐ บาท
๙. ผลผลิต (output)	๑. ก่อสร้างผิวจราจรแบบแอสฟัลท์ติกคอนกรีตทับผิวทางเดิมแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก สามแยกทางเข้า โรงเรียนขุนยวมวิทยา ถึงทางหลวงแผ่นดิน ๑๐๘ ป๊อกวิทยาทรายมูล หมู่ที่ ๑ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. ก่อสร้างผิวจราจรแบบแอสฟัล์ติกคอนกรีตทับผิวเดิมแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ ๑ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. ก่อสร้างผิวจราจรแบบแอสฟัล์ติกคอนกรีตทับผิวเดิมแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก ม.๑, ๒ ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน สามแยกซอยเทศบาล ๒๑ ป๊อกกุงเจ้าราช ม.๑ ถึงสามแยกสระน้ำวัดขุ่มป๊อกวัดขุ่มม.๒ ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน ๔. ก่อสร้างผิวจราจรแบบแอสฟัล์ติกคอนกรีตทับผิวเดิมแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก ม.๑, ๒ ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอนสามแยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ซอยเทศบาล ๑๐ ป๊อก ส.ภูธร ม.๑ ถึงสามแยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ ซอยเทศบาล ๑๒ ป๊อกบ้านขุ่ม ม.๒ ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน ๕. ก่อสร้างถนน ค.ส.ล. ป๊อกวิทยาทรายมูล ม.๑ ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน ๖. เสริมผิวทางแอสฟัลท์ติกคอนกรีตถนนเข้าบ้านสบป่อง ม.๖ ต.ปางหมู อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน ๗. ปรับปรุงผิวทางด้วยแอสฟัสต์ติกคอนกรีต ถนนสายชุมชนทุ่งสารภี หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ลาน้อยอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๘. ปรับปรุงผิวทางด้วยแอสฟัสต์ติกคอนกรีต ถนนทางหลวง ๑๐๘ – บ้านแม่ลาน้อย หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๙. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางทุ่งพร้าว บ้านแม่ลาหลวง หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๐. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางข้างวัดแม่ลาหลวง ทิศเหนือบ้านแม่ลาหลวง ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๑๑. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางข้างวัดแม่ลาหลวง ทิศใต้ บ้านแม่ลาหลวง ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๒. ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางห้วยปั๊กกะจ่อ บ้านแม่ลาหลวง หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๓. ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางนาทิศตะวันตก บ้านสันติสุข หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๔. ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก พร้อมวางท่อระบายน้ำ คอนกรีตเสริมเหล็ก ซอยโรงฆ่าสัตว์เดิม เชื่อมต่อถนนแหล่งพาณิชย์ ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๕. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เข้าสู่พื้นที่การเกษตรบ้านแม่คะตวน หมู่ที่ ๒ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๖. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก นาไม้นิ้ว บ้านหมอกจำแป่ หมู่ที่ ๑ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๗. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก นาปางล้อ บ้านหมอกจำแป่ หมู่ ๑ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๘. ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก หย่อมบ้านห้วยงูเหลือม จุดที่ ๑ บ้านห้วยงูเหลือม หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จุดที่ ๑ ๒ ๓ ๑๙. ก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก วัดป่าแก้วนันทพร บ้านท่าสองแคว หมู่ที่ ๘ อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน ๒๐. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านเมืองปอน หมู่ที่ ๑ ขนาดกว้าง ๔ เมตร หนา ๐๑.๕ เมตร ระยะทางรวม ๑๙๐ เมตร หรือมีพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๗๖๐ ตารางเมตร ๒๑. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านเมืองปอน หมู่ที่ ๒ ขนาดกว้าง ๔ เมตร หนา ๐๑.๕ เมตร ระยะทางรวม ๑๘๘ เมตร หรือมีพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๗๔๐ ตารางเมตร ๒๒. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านป่าผ่าง หมู่ที่ ๔ ขนาดกว้าง ๔ เมตร หนา ๐๑.๕ เมตร ระยะทางรวม ๑๙๐ เมตร หรือมีพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๗๖๐ ตารางเมตร ๒๓. ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมน้ำยวม บ้านแม่สวด หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒๔. ขยายไหล่ทางถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมร่องระบายน้ำ ม.๗ บ้านสบสอย ต.ปางหมู อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน ๒๕. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมสะพาน ม.๕ บ้านใหม่ ต.ปางหมู อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน ๒๖.ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมน้ำยวม บ้านแม่สวด หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมความยาว ๖๖๐ เมตร ๒๗. ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำแม่ลาน้อย บ้านทุ่งสารภี หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ความยาว ๖๐๐ เมตร ๒๘. วางกล่องเกเบียลบรรจุหินใหญ่ป้องกันตลิ่งพังคันดินหนองปู่ด้ง บ้านคอนผึ้ง หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒๙ ปรับปรุงระบบส่งน้ำเข้าพื้นที่การเกษตร ห้วยแสเลา บ้านแสนคำลือ - แอโก่ หมู่ที่ ๒ ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๐. ก่อสร้างปรับปรุงระบบน้ำบาดาลหมู่บ้านหมอกจำแป่ พร้อมโรงเรือน หมู่ที่ ๑ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๑. ก่อสร้างคลองส่งน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กเพื่อการเกษตร บ้านนาปลาจาด หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๒. ก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก รูปตัวยูพร้อมฝาปิด ถนนนฤสาร (ซอย ๑) บ้านแม่ลาน้อย หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๓. ซ่อมแซมคลองส่งน้ำบ้านแม่ทะลุ หมู่ ๕ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๔. ก่อสร้างคลองส่งน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กนาปางล้อและนาไม้คลี่ บ้านหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๕. ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้านแก่นฟ้า (นาหมากโอ) หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๖. ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้านห้วยหมาก-ลาง หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน แม่ฮ่องสอน ๓๗. ก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ สปช.๒๐๕/๒๖ บ้านหมอกจำแป่ หมู่ที่ ๑ ต.หมอกจำแป่ อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน ๓๘. ศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อ.เมืองแม่ฮ่องสอน จ.แม่ฮ่องสอน
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. ประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความพึงพอใจและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ๒. ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการเดินทาง

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงาน ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนที่เหมาะสมกับพื้นที่
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในประเด็นพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและพัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีเป้าหมายในการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านโครงสร้างพื้นฐาน** ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล โดยมีเป้าหมายแผนแม่บท คือความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น ตัวชี้วัดของแผนแม่บทประเด็น อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีแผนย่อย ๒. โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานเป้าหมายแผนย่อย ๒. การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น ตัวชี้วัดแผนย่อย ๒. สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศ ในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละของพลังงานขั้นสุดท้าย) โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการสนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนทั้งพลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อนและเชื้อเพลิงชีวภาพตามศักยภาพของแหล่งเชื้อเพลิงในพื้นที่ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการผลิตและใช้พลังงานทดแทนอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงต้นทุนค่าพลังงานที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ใช้ไฟฟ้าสามารถลงทุนผลิตไฟฟ้าใช้ได้เอง และขายไฟฟ้าส่วนเกินเข้าสู่ระบบได้โดยไม่กระทบราคารับซื้อและเงื่อนไขอื่น ๆ ในทางลบต่อผู้ใช้ไฟฟ้ารายอื่น ๆ และต่อระบบไฟฟ้าโดยรวม รวมทั้งปรับปรุงการกำกับดูแลให้สามารถควบคุมและตรวจสอบการผลิตและใช้ไฟฟ้าได้แบบเรียลไทม์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการและการวางแผนระบบไฟฟ้าของประเทศ **แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน** ได้กำหนดเป้าหมายรวมของแผนปฏิรูป ข้อที่ ๓. หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนมีการใช้พลังงานอย่างรับผิดชอบ ประหยัด คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการใช้พลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และข้อที่ ๔. มีกลไกการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ นักวิชาการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับชุมชนเพื่อพัฒนาพลังงานทางเลือกที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับประเทศไทย เพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิต

หัวข้อ	รายละเอียด
	ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านพลังงานโดยมีแนวทางการพัฒนาในส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ การผลิต และการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานสะอาด **แผนพัฒนาจังหวัด** : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป้าประสงค์ที่ ๙ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ๑. การใช้ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ในการตาก ช่วยลดระยะเวลาตาก เพิ่มคุณภาพ เพิ่มมูลค่า เพิ่มรายได้ ๒. ครัวเรือนที่มีการเลี้ยงสัตว์สามารถนำมูลสัตว์มาผลิตแก๊สชีวภาพทดแทนการใช้แก๊สหุงต้ม เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน ๓. ไฟฟ้าที่ผลิตเพื่อใช้ภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่เพียงพอต้องมีการรับกระแสไฟฟ้าจากสถานีไฟฟ้าฮอด สถานีไฟฟ้าจอมทอง และสถานีไฟฟ้าแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อนที่มีการใช้กระแสไฟฟ้าเป็นจำนวนมาก จะพบปัญหาไฟตก ไฟดับ ซึ่งการนำพลังงานทดแทนเซลล์แสงอาทิตย์ (SOLAR CELL) มาใช้จะช่วยลดปัญหาไฟฟ้าตก และไฟฟ้าดับ ประหยัดค่าไฟฟ้าและลดผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งสถานีขนส่งผู้โดยสารเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนเป็นสถานที่ให้บริการผู้โดยสารภายในจังหวัดตลอดจนผู้โดยสารและนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. ลดระยะเวลาในกระบวนการผลิตด้วยระบบอบพลังงานแสงอาทิตย์ ๒. เพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้วยระบบอบพลังงานแสงอาทิตย์ ๓. ลดการใช้เชื้อเพลิงในครัวเรือน ๔. ลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานในครัวเรือน ๕. เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไฟฟ้า และเสริมความมั่นคงด้านพลังงานไฟฟ้าและกระจายพื้นที่การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีพลังงานทดแทนให้มากขึ้น
๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	๑. ลดระยะเวลาในการผลิตที่ใช้ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ๘ แห่ง ๒. ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ระบบอบพลังงานแสงอาทิตย์มีคุณภาพสูงขึ้น ๘ แห่ง
๕. พื้นที่เป้าหมาย	๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/OTOP/SME จำนวน ๘ กลุ่ม ๗ อำเภอ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. อาคารสำนักงานเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน และสถานีขนส่งผู้โดยสารเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	**อบรม ถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติการสร้างระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์** ๒๗๐,๓๔๐ บาท สำนักงานพลังงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้พลังงานในครัวเรือน ๕๐,๗๖๐ บาท สำนักงานพลังงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างระบบผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานพลังงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึง กันยายน ๒๕๖๕
๙. งบประมาณ	๓,๘๒๑,๑๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. ลดการใช้พลังงานในครัวเรือน ๒. ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ๓. มีระบบผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ (SOLAR CELL) จำนวน ๑ แห่ง
๑๑.ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. ประชาชนมีความรู้ด้านการผลิตเทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่ใช้งานง่าย สะดวก ปลอดภัย ๒. ลดมลพิษ ลดภาวะโลกร้อน ลดค่าใช้จ่ายด้ายพลังงานไฟฟ้า และเป็นการผลิตพลังงานไฟฟ้าสะอาดที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

แผนงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมประเด็นที่กำหนด ๑) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว และ ๒) อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยมีเป้าหมายการใช้อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน เป้าหมายของแผนแม่บทกำหนดให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา ในการรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก พร้อมทั้งให้มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการตรวจสอบติดตาม เฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า และส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่สภาพเสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ โดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่านั้น และสร้างกลไกที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมาย เพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ ป้องกันการลักลอบทำไม้ที่ผิดกฎหมาย และส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ เกิดความรู้สึกหวงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนและป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม **แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** กำหนดเป้าหมายรวมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ ตามแนวทางประชารัฐ เพื่อให้ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ที่เหมาะสมกับความสมดุลของระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์ และสามารถหยุดยั่งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของชาติอย่างยั่งยืน หยุดยั้งและป้องกันและทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่ด้วยพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากป่าไม้ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯฉบับที่ ๑๒** กำหนดเป้าหมายรวมให้ต้นทุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำและในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีเป้าหมายในการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีแนวทางการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อม และแก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้ **แผนความมั่นคงแห่งชาติ** ในการรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **นโยบายรัฐบาล ข้อที่** ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยการปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า **ปัญหามลพิษหมอกควันไฟป่า** ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาวะทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยรวม และมีแนวโน้มความรุนแรงของปัญหาที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษได้แสดงให้เห็นถึงปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๑๐ ไมครอนหรือค่า PM๑๐ และฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนหรือค่า PM๒.๕ ที่มีจำนวนมากเกินค่ามาตรฐานที่กำหนดในทุกพื้นที่ โดยในปี ๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องเผชิญปัญหามลพิษหมอกควันไฟป่าที่มีความรุนแรง โดยค่า Pm๑๐ เกินมาตรฐานจำนวน ๒๔ วัน และค่า Pm ๒.๕ เกินมาตรฐานจำนวน ๖๒ วัน นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบทางอ้อมต่อภาวะทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวโดยปี ๒๕๖๒ มีจำนวนเที่ยวบินที่ถูกยกเลิกจำนวน ๘๔ เที่ยวบิน **จังหวัดแม่ฮ่องสอน** โดยศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัดแม่ฮ่องสอน และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันไฟป่า โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งการเสริมสร้างความรู้ การสร้างความตระหนัก สร้างจิตสำนึก การสร้างความร่วมมือ ซึ่งจะก่อให้เกิดพลังมวลชนในการปฏิบัติการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างบูรณาการ และยั่งยืน **แนวกันไฟ** หมายถึงแนวกีดขวางตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อหยุดยั้งไฟป่าหรือเพื่อเป็นแนวตรวจการณ์ไฟ หรือเป็นแนวตั้งรับในการดับไฟป่าแนวกันไฟโดยทั่วไปคือแนวที่มีการกำจัดเชื้อเพลิงที่จะทำให้เกิดไฟป่าออกไปโดยอาจจะกำจัดเชื้อเพลิงออกไปทั้งหมดจนถึงชั้นดินแท้ (Mineral soil) หรืออาจจะกำจัดเฉพาะเชื้อเพลิงที่ติดไฟง่าย เช่น ใบไม้ หญ้า ออกไป เท่านั้นก็ได้แนวคิดในการทำแนวกันไฟก็เพื่อตัดช่วงความต่อเนื่องของเชื้อเพลิงเป็นการป้องกันไม่ให้ไฟลุกลามเข้าไปในพื้นที่ที่จะคุ้มครองหรือป้องกันไม่ให้ไฟลุกลามออกมาจากพื้นที่ที่กำหนด แนวกันไฟ (Firebreaks) มีความแตกต่างกับแนวดับไฟ (Fire line) ตรงที่แนวกันไฟจะทำเอาไว้ล่วงหน้าก่อนการเกิดไฟป่าส่วนแนวดับไฟจะทำในขณะที่กำลังเกิดไฟไหม้และทำขึ้นเพื่อการดับไฟทางอ้อม (Indirect attack) หรือเพื่อการดับไฟด้วยไฟ (Back firing)

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมและดูแล แก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันไฟป่าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. เพื่อเสริมสร้างความรู้ การสร้างความตระหนัก สร้างจิตสำนึก ในการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันไฟป่าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. เพื่อบริหารจัดการสถานการณ์มลพิษหมอกควันไฟป่า ตอลดจนบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้บังเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๔. เพื่อบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๗ อำเภอ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนวันที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก ทั้ง PM ๑๐ และ Pm ๒.๕ ลดลง ๒. จำนวนการเกิดจุดความร้อนสะสม (Hotspots) ลดลง
๔. พื้นที่เป้าหมาย	๑. พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๗ อำเภอ ๒. พื้นที่ป่าอนุรักษ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	**กิจกรรมจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับจังหวัด**
งบประมาณ	๙๑๖,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒	**จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับอำเภอ (จำนวน ๗ อำเภอ)**
งบประมาณ	๓๕๐,๐๐๐ บาท (อำเภอละ ๕๐,๐๐๐ บาท)
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ
๕.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓	**จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับตำบล (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ๔๖ แห่งที่มีเขตพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ป่า**
งบประมาณ	๑,๓๘๐,๐๐๐ บาท (แห่งละ ๓๐,๐๐๐ บาท)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔๖ แห่ง
๕.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔	**กิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ ทักษะ และเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ประจำศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง**
งบประมาณ	๔๔,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕	**กิจกรรมปฏิบัติการลาดตระเวน เฝ้าระวังและดับไฟป่าในชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน (จำนวน ๔๑๕ หมู่บ้าน)**
งบประมาณ	๑๐,๔๕๘,๐๐๐ บาท (หมู่บ้านละ ๒๕,๒๐๐ บาท)

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ
๕.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖	**กิจกรรมปฏิบัติการลาดตระเวน เฝ้าระวังและดับไฟป่าในระดับอำเภอ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (จำนวน ๗ อำเภอ)**
งบประมาณ	๗๐๐,๐๐๐ บาท (อำเภอละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท)
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ
๕.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗	**กิจกรรมปฏิบัติการลาดตระเวน เฝ้าระวังและดับไฟป่าในระดับตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) (จำนวน ๔๖ แห่ง)**
งบประมาณ	๒,๓๐๐,๐๐๐ บาท (แห่งละ ๕๐,๐๐๐ บาท)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔๖ แห่ง
๕.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘	**กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน**
งบประมาณ	๓๓๒,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙	**รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันไฟป่า ระดับอำเภอ**
งบประมาณ	๓๙๒,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ
๕.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐	**กิจกรรมสนับสนุนชุมชนต้นแบบ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดการเกิดไฟป่าในพื้นที่**
งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
๕.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑	**กิจกรรมจัดทำแนวกันไฟพื้นที่โครงการพระราชดำริปางตอง ๑ (ห้วยมะเขือส้ม)**
งบประมาณ	๔๖๒,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการพระราชดำริปางตอง ๑ (ห้วยมะเขือส้ม) จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๑๒ กิจกรรมหลักที่ ๑๒	**กิจกรรมจัดทำแนวกันไฟพื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน (พื้นที่บ้านแม่ปาง)**
งบประมาณ	๔๖๒,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน (พื้นที่บ้านแม่ปาง)
๕.๑๓ กิจกรรมหลักที่ ๑๓	**กิจกรรมจัดทำแนวกันไฟเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย พื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**
งบประมาณ	๔๕๓,๑๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๑๔ กิจกรรมหลักที่ ๑๔	กิจกรรมจัดทำแนวกันไฟเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย พื้นที่ อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	๔๕๓,๑๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๑๕ กิจกรรมหลักที่ ๑๕	กิจกรรมจัดทำแนวกันไฟเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย พื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	๔๕๓,๑๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๑๖ กิจกรรมหลักที่ ๑๖	กิจกรรมป้องกันและควบคุมแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
งบประมาณ	๕,๑๘๔,๒๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
๕.๑๗ กิจกรรมหลักที่ ๑๗	กิจกรรมลาดตระเวนป้องกันและดับไฟป่า
งบประมาณ	๓๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๖
๕.๑๘ กิจกรรมหลักที่ ๑๘	กิจกรรมลาดตระเวนป้องกันและดับไฟป่า ๒ แผ่นดิน
งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๖
๕.๑๙ กิจกรรมหลักที่ ๑๙	กิจกรรมเสริมสร้างความรู้แก่ประชาชน/ รณรงค์การป้องกันแก้ไขปัญหาดับไฟป่า
งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๖
๕.๒๐ กิจกรรมหลักที่ ๒๐	กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการจิตอาสาป้องกันไฟป่าและหมอกควัน ระดับตำบล/หมู่บ้าน/ชุมชน
งบประมาณ	๒๕๒,๔๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
๕.๒๑ กิจกรรมหลักที่ ๒๑	กิจกรรมการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร : การปลูกไผ่เพื่อสร้างรายได้
งบประมาณ	๒๖๕,๙๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๒๒ กิจกรรมหลักที่ ๒๒	ผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	๓๕๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	๑.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒.ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓.ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ ๔.สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕.สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน ๖.สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง ๗.สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๘.ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ๙.กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๖ ๑๐.สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
๘. งบประมาณ	งบประมาณจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒๖,๑๑๐,๒๐๐ บาท (ยี่สิบหกล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นสองร้อยบาทถ้วน)
๙. ผลผลิต (output)	๑. จำนวนวันที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM๑๐) และฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (Pm๒.๕) เกินค่ามาตรฐานลดลง ๒. จำนวนการเกิดจุดความร้อน (Hotspots) ลดลง
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	สถานการณ์ปัญหาหมอกควันไฟป่าของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแนวโน้มดีขึ้น ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันและไฟป่า

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟูบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่ายั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมประเด็นที่กำหนด การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ด้วยการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยมีเป้าหมายในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนและสมดุล **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน เป้าหมายของแผนแม่บทกำหนดให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน โดยกำหนดแนวทางการพื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น ด้วยการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามต่อพื้นที่ ชนิดสัตว์ป่า และพืชเฉพาะถิ่น ป้องกันและกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมถึงการบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน สร้างระบบฐานข้อมูลและธนาคารพันธุกรรม ให้ความสำคัญกับพันธุกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรมในระดับท้องถิ่น รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการทำงานบูรณาการระหว่างภาคส่วน อาทิ ภาคเกษตร ให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน **แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** กำหนดเป้าหมายรวมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ ตามแนวทางประชารัฐ เรื่องทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า มีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ที่เหมาะสมกับความสมดุลของระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์ สามารถหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของชาติอย่างยั่งยืน และมีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยคำนึงถึงดุลยภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ด้วยการหยุดยั้งและป้องกันและทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่ และพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้

หัวข้อ	รายละเอียด
	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯฉบับที่ ๑๒ กำหนดเป้าหมายรวมให้ต้นทุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำและในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีเป้าหมายในการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยแนวทางการรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม **นโยบายรัฐบาล ข้อที่ ๑๐** การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ด้วยการปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า สัตว์ป่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความสมดุลของระบบนิเวศ เนื่องจาก สัตว์ป่ามีส่วนช่วยในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ จึงจำเป็นต้องมีแหล่งน้ำ แหล่งแร่ธาตุ แหล่งอาหาร และแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า เพื่อให้สัตว์ป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้มีปัจจัยในการดำรงชีวิต และแพร่พันธุ์ขยายวงกว้างสู่พื้นที่ป่าใกล้เคียงเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันพื้นที่ป่าต้นน้ำมีความเสื่อมสภาพ พื้นที่ป่าขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ขาดแคลนแร่ธาตุที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและการขยายพันธุ์ของสัตว์ป่า ดังนั้น เพื่อเป็นแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแหล่งแร่ธาตุของสัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปายจึงมีแนวคิดที่จะทำโป่งเทียม เพื่อเพิ่มแหล่งแร่ธาตุให้แก่สัตว์ป่า โดยมุ่งหวังให้สัตว์ป่า ได้มีแหล่งแร่ธาตุที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพิ่มมากขึ้น เป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าให้คงความอุดมสมบูรณ์อยู่ในพื้นที่ และช่วยรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ และให้นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาธรรมชาติ และป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ ที่มีคำบรรยายเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เข้ามาเรียนรู้ ศึกษาธรรมชาติ และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในสถานการณ์ปัจจุบันลดน้อยลง เนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่า แผ้วถางทำไร่เลื่อนลอย การเผาป่า ส่งผลกระทบทำให้แหล่งอาหารและพืชสมุนไพรรวมทั้งระบบนิเวศในป่าธรรมชาติถูกทำลายไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเสริมสร้างแหล่งแร่ธาตุอาหารสำหรับสัตว์โดยการทำโป่งเทียม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าในพื้นที่ให้มีความอุดมสมบูรณ์ ๒. เพื่อเป็นสถานที่รวบรวม เพาะเลี้ยง และขยายพันธุ์กล้วยไม้ป่า โซนใต้ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย) ๓. เพื่อปกปักพันธุกรรมและขยายพันธุ์รักใหญ่ให้มีอย่างสมบูรณ์ ๔. เพื่อเผยแพร่ความรู้ การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติในพื้นที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด ๕. เพื่อปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติบริเวณน้ำตกแพมบก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย ๖. เพื่อสร้างแหล่งศึกษาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ การใช้ประโยชน์ และนิเวศวิทยาป่าไม้แก่ประชาชน และเป็นแหล่งรวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ซึ่งเป็นการป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม้ ไม่ให้ถูกบุกรุกทำลาย แหล่งเรียนรู้พืชสมุนไพรให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
	๗. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจลาดตระเวนป้องกันรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีอยู่เดิมให้คงอยู่มิให้ถูกทำลาย ๘. เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริการพัฒนาเพื่อตอบสนองพระราชดำริเรื่องแหล่งน้ำและเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ผืนป่า ๙. เพื่อให้มีคันคลองส่งน้ำที่มีความแข็งแรงปลอดภัยจากเหตุอุทกภัย และเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำการเกษตรและเพื่อการอุปโภคบริโภค
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. สามารถส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าในพื้นที่ ให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ๒. ช่วยเพิ่มการขยายพันธุ์ของสัตว์ป่า อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมปัจจัยการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า ๓. สามารถพัฒนา รวบรวมและขยายพันธุ์กล้วยไม้ป่า โซนใต้ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชนิด (กล้วยไม้ป่า) จำนวน ๑๐,๐๐๐ กล้า ๔. รักษาปกป้องพันธุกรรมรักใหญ่ให้คนในพื้นที่เห็นคุณค่า และร่วมรักษารักใหญ่ สามารถขยายพันธุ์รักใหญ่ในพื้นที่ใกล้เคียงและต่างจังหวัดสามารถรักษาพื้นที่ป่าให้คงสภาพ ๕. สนับสนุนศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปายให้เป็นพื้นที่บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่สามารถรองรับการใช้บริการของประชาชน นักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และต่างประเทศ ได้ดีมากยิ่งขึ้น ๖. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพเป็นป่าสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ๗. ป่าสงวนแห่งชาติได้รับการฟื้นฟูให้มีความอุดมสมบูรณ์สามารถแก้ไขปัญหาภัยแล้งให้แก่ชุมชนร้อยละของพื้นที่ป่าคงสภาพส่งเสริมการมส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ๘. ถนนตรวจการณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจปราบปรามและสำหรับศึกษาธรรมชาติ ถนนสายบ้านรุ่งอรุณ–น้ำตกซู่ซ่า–หน่วยพิทักษ์ป่าสหัสบุญญาวิวัตน์ ๑ ๙. มีแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่เกิดขึ้นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๔. พื้นที่เป้าหมาย	๑. สำรวจและจัดทำโป่งเทียมในพื้นที่ป่าของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า เมืองแม่ฮ่องสอน ๒. สำรวจและเก็บตัวอย่าง พ่อ แม่พันธุ์กล้วยไม้ป่า ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน ๕ พื้นที่ ดังนี้ อุทยานแห่งชาติสาละวิน อุทยานแห่งชาติแม่เงา (เตรียมการ) อุทยานแห่งชาติแม่สะเรียง (เตรียมการ) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวินเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ยวมฝั่งขวา และทำการรวบรวม และขยายพันธุ์ ณ สวนรุกขชาติห้วยชมภู ตำบลบ้านกาศ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เงา-แม่สำเพ็ง อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔. ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๕. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย ตำบลแม่นาเติง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๖. พืนที่ป่าอนุรักษ์ และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๗. ถนนสายบ้านรุ่งอรุณ–น้ำตกซู่ซ่า–หน่วยพิทักษ์ป่าสหัสบุญญาวิวัฒน์ ๑ ๘. ดอยปุย ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	**กิจกรรมการเสริมสร้างแหล่งแร่ธาตุอาหารสำหรับสัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปายจังหวัดแม่ฮ่องสอน (สร้างโป่งเทียม)**
งบประมาณ	๔๘๐๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒	**การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์ เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กล้วยไม้ป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ สวนรุกขชาติห้วยชมภู อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**
งบประมาณ	๙๑๑,๔๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓	**การอนุรักษ์พันธุกรรมและส่งเสริมพัฒนาไม้รักใหญ่**
งบประมาณ	๑,๗๖๔,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
๕.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔	**การสร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติด้านสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด และจัดทำป้ายสื่อความหมาย และป้ายประชาสัมพันธ์**
งบประมาณ	๑,๓๘๑,๑๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕	**การปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติบริเวณน้ำตกแพมบก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน**
งบประมาณ	๒,๐๒๑,๑๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖	**การปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติด้านสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ดอยจิกจ้อง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน**
งบประมาณ	๔๘๘,๖๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗	**การปรับปรุงภูมิทัศน์จุดชมวิวกิ่วลม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์สัตว์ป่า**
งบประมาณ	๒,๔๖๕,๔๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย

หัวข้อ	รายละเอียด
๕.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘	**ทางเดินศึกษาธรรมชาติ และพืชสมุนไพร**
งบประมาณ	๓๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
๕.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙	**เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าและแก้ไขปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ท้องที่จังหวัด แม่ฮ่องสอน**
งบประมาณ	๘๔๗,๕๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
๕.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐	**เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและการบริหารข้อมูลสัตว์ป่าและพันธ์พืชในเขตพันธุ์น้ำตกซู่ซ่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย**
งบประมาณ	๑๑,๐๐๕,๑๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
๕.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑	**สร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น เพื่อลดปัญหาภัยแล้ง และฟื้นฟูบำรุงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ**
งบประมาณ	๔,๙๕๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
๕.๑๒ กิจกรรมหลักที่ ๑๒	**การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ศูนย์ไผ่ศึกษาแม่ฮ่องสอน**
งบประมาณ	๗๑๒,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๑๓ กิจกรรมหลักที่ ๑๓	**อุทยานกล้วยไม้ป่าดอยปุย**
งบประมาณ	๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง ๒. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน ๓. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย ๔. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
๘. งบประมาณ	งบประมาณจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๒,๓๒๖,๒๐๐ บาท (สามสิบสองล้านสามแสนสองหมื่นหกพันสองร้อยบาทถ้วน)
๙. ผลผลิต (output)	๑. มีแหล่งแร่ธาตุอาหารสำหรับสัตว์ป่า จำนวน ๖๐ จุด ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย ๒. เพื่อเป็นศูนย์อนุรักษ์ รวบรวมและขยายพันธุ์กล้วยไม้ป่า ไม่ต่ำกว่า ๑๕ ชนิด จำนวน ๑๐,๐๐๐ กล้า เพื่อคืนสู่ป่า และแจกจ่ายชุมชนใกล้เคียง ๓. มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด ระยะทาง ๓ กิโลเมตร พร้อมป้ายสื่อความหมาย ในการเผยแพร่ให้ความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๔. พื้นที่ป่าอนุรักษ์มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้นและการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ลดลง

หัวข้อ	รายละเอียด
	๕. ปัญหาการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าลดลงมีการร่วมมือจากภาคประชาชนสามารถปกป้องผืนป่าและมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ๖. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย มีถนนตรวจการณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจปราบปรามและศึกษาธรรมชาติ ระยะทาง ๗ กิโลเมตร ๗. ถนนสายบ้านรุ่งอรุณ–น้ำตกซู่ซ่า–หน่วยพิทักษ์ป่าสหัสบุญญาวิวัตน์ ๑
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. สัตว์ป่ามีแหล่งแร่ธาตุที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เพิ่มมากขึ้น ๒. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์ป่า มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๓. ระบบนิเวศมีความสมดุลมากยิ่งขึ้น ๔. เป็นแหล่งอนุบาลกล้วยไม้ป่าในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อมิให้สูญหายไป ๕. ให้ราษฎรในพื้นที่มีรายได้จากการดำเนินงานและในอนาคตจะสามารถเก็บหาของป่ายางรักในพื้นที่เพื่อสงวนรักษาไว้ซึ่งงานศิลปะช่างรักช่างทอง ซึ่งนับวันจะยิ่งสูญหายไปจากประเทศเนื่องจากการไม่เห็นคุณค่าของต้นรักใหญ่ไม่รักษาและบำรุงรักใหญ่จนปัจจุบัน ๖. เส้นทางศึกษาธรรมชาติสามารถใช้สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างความเข้าใจด้านสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ๗. สามารถลดปริมาณความเสียหายของทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ ๘. ป่าสงวนแห่งชาติในเขตท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความชุ่มชื้น ลดปัญหาภัยแล้ง ๙. เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจปราบปรามและสำหรับศึกษาธรรมชาติ ๑๐. การพัฒนาดอยปุยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวดึงดูดนักท่องเที่ยวมายังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

แผนงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมประเด็นที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง กำหนดจัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ โดยมีเป้าหมายการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน เป้าหมายของแผนแม่บทที่ ๒ ประเทศไทยมีพื้นที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากร ธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา ในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ ตามเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน โดยมีสัดส่วนของพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และพื้นที่อุตสาหกรรม ที่เหมาะสม โดยจัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ตามความเหมาะสมของการใช้พื้นที่ทางภูมินิเวศ เกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเขตพื้นที่สำหรับเป็นพื้นที่วางแผนผังภูมินิเวศ โดยใช้เขตพื้นที่ลุ่มน้ำ ๒๕ ลุ่มน้ำ เป็นขอบเขตของภูมินิเวศ พิจารณาและสรุปศักยภาพและข้อจำกัดในการใช้พื้นที่ โดยกำหนดจากความเหมาะสมของการใช้พื้นที่ทางภูมินิเวศ และจัดทำแผนผังความเหมาะสมในการใช้พื้นที่ทางภูมินิเวศอย่างยั่งยืนของแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะสำหรับเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืนและปลอดภัย อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และพื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่น **แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** กำหนดเป้าหมายรวมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ ตามแนวทางประชารัฐ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯฉบับที่ ๑๒** กำหนดเป้าหมายรวมทางต้นทุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำ ในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายในการสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีลดมลพิษและลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ระบบนิเวศ และกำหนดแนวทางการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองที่รองรับการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม **นโยบายรัฐบาล ข้อที่ ๑๐** การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ด้วยการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี** ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดนโยบายการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า โดยมอบหมายให้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า ทำหน้าที่วางนโยบาย กำหนดพื้นที่ และจัดทำแผนแม่บท แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ **ตามมติคณะรัฐมนตรี** ในคราวประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ลงมติเห็นชอบขอบเขตเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน เพื่อประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ.๒๕๔๖ และกรอบแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) ประธานคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า ได้ลงนามประกาศคณะกรรมการฯ เรื่อง ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๑ มีเนื้อที่รวม ๐.๕๗ ตารางกิโลเมตร และคำสั่งคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่าที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำแนวทางหรือมาตรการสำหรับการพัฒนาและการอนุรักษ์บริเวณเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน ตามขั้นตอนการดำเนินงานภายหลังการประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ จังหวัดจะต้องดำเนินการ ๑) จัดตั้งสำนักงานเลขานุการคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ๒) ออกประกาศจังหวัด เรื่อง มาตรการในการควบคุมการก่อสร้างอาคารของภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีในบริเวณเมืองเก่า ๓) จัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารของภาคเอกชน ๔) จัดทำแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า และ ๕) การประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ทั้งนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าแม่ฮ่องสอนยอย่างต่อเนื่อง โดยในส่วนของจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า นั้น ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินงานได้เท่าที่ควร เนื่องด้วยขาดการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ในการประชุคณะกรรมการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	อนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการฯ ได้มีมติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ดังนี้ ๑. ผลักดันแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าระดับเมืองไปสู่การปฏิบัติ คณะกรรมการมีมติเห็นชอบในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า โดยสำนักงบประมาณจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บท และโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ให้กับจังหวัดที่มีเมืองเก่าที่ได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า จำนวน ๗ เมือง ได้แก่ เมืองเก่ากำแพงเพชร เมืองเก่าเพชรบุรี เมืองเก่าตะกั่วป่า เมืองเก่ากาญจนบุรี เมืองเก่าแม่ฮ่องสอน เมืองเก่ายะลา และเมืองเก่านราธิวาส และเมืองเก่าที่อยู่ระหว่างประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า ๒ เมือง ได้แก่ เมืองเก่าพิษณุโลก และเมืองเก่าร้อยเอ็ด ตามระเบียบขั้นตอน ต่อไป ๒.การขับเคลื่อนการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า (การประชุมสัมมนาวิชาการ คณะกรรมอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า และผลการขับเคลื่อนการการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า) คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบ แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ และความเห็นของคณะกรรมการฯ ดังนั้น เพื่อให้การอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน ดำเนินการไปในทิศทางที่เหมาะสม ตรงตามเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของเมือง วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จึงเห็นควรจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนโดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้แผนและผังแม่บทฯ เป็นแนวทางการดำเนินงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้บริเวณเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน ได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาที่เหมาะสมและยังประโยชน์ทั้งการท่องเที่ยว เศรษฐกิจและสังคมแก่ชุมชนและประเทศได้อย่างยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บท แนวทาง แผนปฏิบัติ และ มาตรการต่างๆ ในการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาของทุกภาคส่วนในพื้นที่ มุ่งสู่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ควบคู่กับการสร้างความสมดุลการรักษาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมในพื้นที่เมืองเก่าอย่างยั่งยืน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	แผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม และได้การยอมรับจากทุกภาคส่วนในพื้นที่เมืองเก่าแม่ฮ่องสอน
๔. พื้นที่เป้าหมาย	เขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าแม่ฮองสอน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	การประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน ๑๐๙,๙๐๐ บาท สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
๘. งบประมาณ	งบประมาณจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕,๑๐๙,๙๐๐ บาท (ห้าล้านหนึ่งแสนเก้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน)
๙. ผลผลิต (output)	แผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	พื้นที่เมืองเก่าแม่ฮ่องสอน มีแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน ที่ทุกภาคส่วนนำไปเป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าแม่ฮ่องสอน เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

แผนงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟูบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่ายั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมประเด็นที่ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ด้วยการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยมีเป้าหมายในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างสมดุลและยั่งยืน **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน เป้าหมายของแผนแม่บทกำหนดให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายให้พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้นโดยกำหนดแนวทางการพัฒนา ดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามต่อพื้นที่ ชนิดสัตว์ป่า และพืชเฉพาะถิ่น ป้องกันและกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมถึงการบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน สร้างระบบฐานข้อมูลและธนาคารพันธุกรรม ให้ความสำคัญกับพันธุกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรมในระดับท้องถิ่น รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการทำงานบูรณาการระหว่างภาคส่วน อาทิ ภาคเกษตร ให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน **แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** กำหนดเป้าหมายรวมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ ตามแนวทางประชารัฐ เรื่องทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่ามีเป้าหมายดังนี้ ๑) ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ที่เหมาะสมกับความสมดุลของระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์ ๒) สามารถหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของชาติอย่างยั่งยืน ๓) มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยคำนึงถึงดุลย

หัวข้อ	รายละเอียด
	ภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ๔) หยุดยั้งและป้องกันและทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่ ๕) พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯฉบับที่ ๑๒** กำหนดเป้าหมายรวมให้ต้นทุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำและในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีเป้าหมายในการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีแนวทางการพัฒนาในการรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม **นโยบายรัฐบาล ข้อที่ ๑๐** การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยการปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า **จังหวัดแม่ฮ่องสอน**เป็นจังหวัดที่ใหญ่เป็นอันดับ ๗ ของประเทศไทยโดยมีทรัพยากรป่าไม้มากเป็นอันดับ ๓ ของประเทศไทยแต่หากจะเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ป่าต่อพื้นที่จังหวัดแล้ว จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ป่ามากถึง ๘๕.๙๙ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมากเป็นอันดับที่ ๑ ของประเทศไทยและในจำนวนพื้นที่ป่าทั้งหมดของจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น จะมีพื้นที่ที่เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ป่าไม้ตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ มากเป็นครึ่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยแบ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจำนวน ๙ ป่าพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งสิ้น ๗,๑๓๕,๑๕๐ไร่ หรือ ๑๑,๔๑๖.๒๔ ตารางกิโลเมตร แต่ได้ประกาศให้เขตป่าสงวนเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ไปทั้งสิ้น สามล้านเจ็ดแสนกว่าไร่ ดังนั้นจึงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้ดูแลรักษามากถึง สามล้านสี่แสนกว่าไร่ แต่ในการดำเนินการป้องกันรักษาผืนป่าที่กว้างใหญ่ขนาดนี้ มีเจ้าหน้าที่ที่ดูแล รักษา ป่าสงวนแห่งชาติในเขตท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพียงแค่ ๑๙๓ นาย เท่านั้นในทางปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางด้านการปฏิบัติงานและความคุ้มค่าในการจ้างงานแล้วการดูแล รักษา พื้นที่ป่าซึ่งเป็นภูเขามีความยากลำบากในด้านคมนาคมแล้ว จะเฉลี่ยจะให้เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาเขตป่าไม้อยู่ที่ จำนวน ๑๕ นายต่อพื้นที่ป่า ๗๕,๐๐๐ ไร่ ดังนั้นในเขตป่าสงวนแห่งชาติท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีจำนวน ๓,๔๐๐,๐๐๐ ไร่ หรือ ๕,๔๔๐ ตารางกิโลเมตร จำเป็นจะต้องมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาเขตป่าไม้อยู่จำนวนทั้งสิ้น ๖๘๐นาย แต่ในปัจจุบันสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่มีหน้าที่คอยดูแล รักษา ทรัพยากรป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีเจ้าหน้าที่เพียง ๑๙๓ นาย ดังนั้น ควรจำเป็นจะต้องจัดจ้างบุคคลเพื่อปฏิบัติงานด้านการป้องกัน รักษา ป่าสงวนแห่งชาติอีกจำนวน ๔๘๗ นายเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการปกป้องผืนป่าอันมีค่าแห่งนี้ของประเทศไทยไม่ให้ถูกทำลายให้ลดลง เพราะหากถูกทำลายให้ลดลงแล้วการที่จะฟื้นฟูที่จะให้มีความหนาแน่นของผืนป่าสมบูรณ์ดังเดิม **ทรัพยากรสัตว์น้ำ**เป็นทรัพยากรธรรมชาติอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะมนุษย์ได้จับสัตว์น้ำขึ้นมาใช้ประโยชน์และบริโภคอย่างมากในแต่ละวัน เพื่อตอบสนองความต้องการ เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยสี่ที่มีความ

หัวข้อ	รายละเอียด
	จำเป็นและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ปัจจุบันมีประชากรเพิ่มมากขึ้น การจับสัตว์น้ำมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น จนเป็นสาเหตุที่ทำให้การทำการประมงเกินศักยภาพการผลิต อีกสาเหตุที่สำคัญคือการลักลอบทำการประมงด้วยวิธีผิดกฎหมาย และเป็นการนำสัตว์น้ำมาใช้ประโยชน์อย่างไม่คุ้มค่าทำให้เกิดการสูญเสียของทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างมาก แม้ทางราชการได้ออกกฎ ระเบียบ มาตรการต่าง ๆ มาควบคุมในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำมาเป็นเวลานาน การดำเนินงานที่ผ่านมาภาครัฐโดยกรมประมง ได้ดูแลจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อให้คงอยู่ในระดับรักษาความสมดุลและมีเพิ่มมากขึ้นโดยดำเนินการทั้งการปล่อยเสริมพันธุ์สัตว์น้ำ การควบคุมการทำการประมงให้อยู่ในกฎระเบียบของกฎหมาย ตลอดทั้งการเฝ้าระวังตรวจปราบปรามผู้ลักลอบทำการประมงที่ผิดกฎหมาย แต่ผลผลิตสัตว์น้ำก็ยังคงอยู่ในปริมาณที่น้อย สาเหตุหนึ่งที่สำคัญอย่างคือ การขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่แท้จริงจากชุมชน เนื่องจากความเชื่อ ความเข้าใจของพี่น้องประชาชนยังคิดว่าการจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ฝ่ายเดียว ผู้ทำการประมงมีหน้าที่เพียงการไปจับสัตว์น้ำมาใช้ประโยชน์ จะมีชุมชนส่วนน้อยที่มีการจัดตั้งจุดอนุรักษ์ หรือพื้นที่เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ ชุมชนยังขาดความจริงจังที่จะสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรประมงในลักษณะที่ชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากรประมงอย่างแท้จริง การจัดตั้งจุดอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้กับชุมชนให้มีความแข็งแรง เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงได้เอง ก็จะทำให้ชุมชนบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดผลิตผลสัตว์น้ำ มีใช้อย่างยั่งยืนได้
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เป็นการป้องกันและรักษาทรัพยากรป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติให้มีพื้นที่ป่าคงสภาพ และสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในด้านการจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ๒. ให้ประชาชนในพื้นที่เกิดจิตสำนึก รู้ถึงคุณค่า ประโยชน์ของป่าไม้ทำให้เกิดการอนุรักษ์ รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓. เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ราษฎรในพื้นที่ โดยมีภาครัฐฯเป็นผู้ให้การสนับสนุน ๔. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ๕. เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ในพื้นที่โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ในการอนุรักษ์น้ำและป่าไม้ในพื้นที่จัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน ให้สามารถใช้ประโยชน์จากสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติถูกบุกรุกลดลงและพื้นที่ป่าถูกฟื้นฟูเพิ่มมากขึ้นป่าสงวนแห่งชาติได้รับการจัดการ เฝ้าดูแลรักษาให้พื้นที่คงสภาพ ๘๕.๙๙ เปอร์เซ็นต์ ๒. จัดตั้งจุดอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ
๔. พื้นที่เป้าหมาย	๑. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. พื้นที่ลุ่มน้ำ และลำน้ำสาขาน้ำปาย น้ำยวม น้ำเงา จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. พื้นที่ภายใต้โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ในการอนุรักษ์น้ำและป่าไม้ในพื้นที่อ้ำสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน จำนวน ๑๔ แห่ง (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอสบเมย)
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**การเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันรักษาสภาพป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน** ๕,๔๐๐,๐๐๐ บาท สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**จุดอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน** ๗๔๕,๔๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน ๒. สำนักงานประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
๘. งบประมาณ	งบประมาณจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๖,๑๔๕,๔๐๐ บาท (หกล้านหนึ่งแสน สี่หมื่นห้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน)
๙. ผลผลิต (output)	๑. ป่าสงวนแห่งชาติในเขตท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้รับการจัดการ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาผืนป่าสงวนแห่งชาติ ๒. ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เกิดความสามัคคีในชุมชน ในการร่วมกันอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ๓. ชุมชนมีสัตว์น้ำไว้ใช้อย่างยั่งยืน และใช้ทรัพยากรจากแหล่งน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. ป่าสงวนแห่งชาติในเขตท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้รับการจัดการ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาผืนป่าสงวนแห่งชาติ ๒. ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เกิดความสามัคคีในชุมชนในการร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ๓. ชุมชนมีสัตว์น้ำไว้ใช้อย่างยั่งยืน และใช้ทรัพยากรจากแหล่งน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๔. เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นนำไปขยายผล

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

แผนงาน ประชาชนมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน และอาศัยอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ในการอนุรักษ์น้ำและป่าไม้ในพื้นที่ที่จัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมประเด็นที่กำหนด การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ด้วยการส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายในการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน เป้าหมายของแผนแม่บทกำหนดให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา ในการส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยพัฒนาและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเมืองอุตสาหกรรม ตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่ช่วยสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ทั้งการเพาะปลูก ปศุสัตว์และประมง ตลอดห่วงโซ่คุณค่า และกำหนดให้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมติดฉลากสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีมาตรการเพื่อจำกัดการใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามช่วงเวลาที่เหมาะสม พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีมาตรฐานตามแนวทางการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมทั้งอุปสงค์และอุปทาน และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในระดับประเทศ ทั้งด้านการพัฒนาเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านฐานข้อมูล ตลอดวัฏจักรชีวิต เครื่องมือ วิธีการ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางสังคม และการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน **แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** กำหนดเป้าหมายรวมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ ตามแนวทางประชารัฐ เรื่องทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า มีเป้าหมายในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยคำนึงถึงดุลยภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ด้วยการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ กำหนดพื้นที่ป่าไม้ที่มีการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีการจัดการที่เหมาะสม และเร่งรัดขยายผลการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯฉบับที่ ๑๒** กำหนดเป้าหมายรวมให้ต้นทุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำและในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีเป้าหมายในการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างจิตสำนึกความตระหนัก และปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน **นโยบายรัฐบาล ข้อที่ ๑๐** การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ด้วยการปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน และพัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **ประชากรจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีอาชีพในภาคการเกษตร** มีจำนวนครัวเรือนร้อยละ ๕๗ และเป็นภาคการผลิตหลักของจังหวัด อยู่ในสภาพที่ขาดความมั่นคงด้านการประกอบอาชีพ โดยประเด็นเรื่องที่ดินเป็นปัญหาและเป็นองค์ประกอบหลักที่ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนา สร้างความมั่นคงของอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรต่างๆ เช่น ระบบการชลประทาน เส้นทางลำเลียงผลผลิต โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการรวบรวมจัดการผลผลิต รวมทั้งนโยบายต่างๆที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ไม่สามารถดำเนินการเพื่อยกระดับมาตรฐานของผลผลิต เช่น การรับรองมาตรฐานการผลิตพืชเกษตรให้เข้าสู่มาตรฐานการผลิตและการรับรองให้เป็นผลผลิตที่ปลอดภัย (GAP) หรือเป็นเกษตรอินทรีย์ เหล่านี้ เป็นต้น สภาพที่เห็นและเป็นอยู่มาอย่างเนิ่นนานและต่อเนื่องก็คือ เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยจำนวนประมาณร้อยละ ๖๐ ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยและทำมาหากินในเขตพื้นที่ที่เป็นป่าไม้ในระดับความสูงต่างๆ ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับประชากรเหล่านั้น จึงมีความจำเป็นต้องปรับนโยบายและวิธีการให้สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมที่เป็นอยู่ โดยการน้อมนำแนวทางตามพระราชดำริ “ศาสตร์พระราชา” เป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ด้วยการวางแผนจัดการทั้งระบบ คือการอนุรักษ์พัฒนาป่าไม้แหล่งต้นน้ำลำธารและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีการปลูกต้นไม้และพันธุ์พืชที่มีความสอดคล้องกับโครงสร้างของป่าที่เป็นอยู่ เช่น การจัดระบบตามแนวทางของโครงการธนาคารอาหารชุมชน (Food Bank) โครงการสร้างป่า สร้างรายได้ และมีการจัดการที่ดินทำกินอย่างเป็นสัดส่วน ก่อให้เกิดความเป็นขอบเขตระหว่างพื้นที่ป่ากับพื้นที่ชุมชนอย่างชัดเจนด้วยการปลูกพืช/พันธุ์ไม้ผลเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์การดำรงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร และก่อให้เกิดรายได้ เช่น การปลูกพืชสมุนไพร พืชหัวใต้ดิน ไม้ผลไม้ยืนต้น โดยแทรกกอยู่กับป่า เป็นแหล่งยา

หัวข้อ	รายละเอียด
	ให้กับสัตว์และประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเป็นคลังวัตถุดิบด้านเภสัชกรรม ก่อให้เกิดความหลากหลายของระบบนิเวศ การปลูกไม้ป่าที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมา โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรที่บูรณาการดำเนินงานหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ และเพื่อเป็นการขจัดปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐทุกประเภท โดยการใช้หลักรัฐศาสตร์ควบคู่กับหลักนิติศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินคำนึงถึงหลักประโยชน์ส่วนรวม การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน และดำเนินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสนับสนุนให้มีการปลูก ต้นไม้ยืนต้นเพื่อไม่ให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าและมีการทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องดำเนินการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินตามกรอบนโยบายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ (คทช.) เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ ทักษะการผลิตด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ๒. เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเกษตรกร สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรของตน และอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรเป้าหมายได้รับความรู้ ทักษะการผลิตด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ตามแนวทางสร้างป่าสร้างรายได้ สร้างรายได้ให้เกษตรกรอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน
๔. พื้นที่เป้าหมาย	๑. เกษตรกรในพื้นที่ คทช. จำนวน ๔ จุดๆ ละ ๒๕ ราย ๒. เกษตรกรในพื้นที่ คทช. และสร้างป่าสร้างรายได้ใน ๔ อำเภอ (อ.สบเมย อ.แม่สะเรียง อ.แม่ลาน้อย และอ.ขุนยวม)
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	**การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล(คทช.) ภายใต้แนวทางสร้างป่า สร้างรายได้** ๑๐๔,๙๘๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ	**การส่งเสริมและจัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกบุกเพื่อลดการบุกรุกทำลายป่า สร้างรายได้ตามแนวชายแดน** ๑๖๙,๗๒๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
๘. งบประมาณ	งบประมาณจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒๗๔,๗๐๐ บาท (สองแสนเจ็ดหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)
๙. ผลผลิต (output)	เกษตรกรได้รับความรู้ ทักษะการผลิตด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ภายใต้แนวทางการดำเนินงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้ใช้ สร้างอาชีพ สร้างรายได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับป่ายั่งยืน และประชาชนมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน ๒. ลดปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน แผนงาน ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และสร้างความปรองดองสมานฉันท์
๒. ความสำคัญของโครงการหลักการและเหตุผล	ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศตลอดมา พระมหากษัตริย์ของไทยเป็นองค์อธิปัตย์สูงสุดในการปกครองบ้านเมือง ทรงปกครองแผ่นดินด้วยทศพิธราชธรรม ได้ทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน ได้ทรงทำนุบำรุงบ้านเมืองให้มีความมั่นคงเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ บางพระองค์ได้กอบกู้เอกราชของชาติด้วยความหาญกล้าและเสียสละชาติไทยมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่เริ่มรวมชาติรวมแผ่นดิน ก่อร่างสร้างเมืองตั้งแต่อดีตจนมาเป็นประเทศชาติทุกวันนี้เพราะสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นส่วนสำคัญยิ่ง ตราบจนปัจจุบัน สถาบันพระมหากษัตริย์ยังคงเป็นสถาบันหลักที่สำคัญอยู่ในหัวใจของประชาชน เป็นสถาบันที่เคารพสักการะ เหนือเกล้าของปวงชนชาวไทยทุกๆ คนไม่มีเปลี่ยนแปลง จากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ทำให้สภาพความเป็นอยู่ในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นและกระทบต่อความสำคัญของรูปแบบสังคมไทยที่มีความเอื้ออารีต่อกันดังเช่นที่ต่างประเทศให้ความรู้สึกต่อสังคมไทยว่า “สยามเมืองยิ้ม” ได้เกิดความแตกแยกกันขาดความสามัคคี จนถึงขั้นการใช้ความรุนแรงเข้าทำร้ายซึ่งกันและกัน เกิดความสูญเสียและความเสียหายต่อประเทศชาติมาแล้วหลายกรณี จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดติดชายแดนที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจากสถาบันพระมหากษัตริย์เสมอมา การจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อปกป้องสถาบันสำหรับเยาวชนประชาชน และการเผยแพร่พระราชกรณียกิจของ พระบรมวงศานุวงศ์ และศาสตร์พระราชา จึงเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และร่วมกันปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างความรักความสามัคคี การปรองดองสมานฉันท์ของสังคม อันจะส่งผลให้ประชาชนมีความรักชาติ เกิดความรักความสามัคคี เป็นรากฐานที่เหนียวแน่นในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญมั่นคงต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อปลูกฝัง สร้างความตระหนักให้เยาวชนและประชาชนผูกพัน เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ๒. เพื่อให้เยาวชนและประชาชนมีความรู้รักสามัคคี ปรองดองสมานฉันท์ เสียสละเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ ๓. เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระบรมวงศานุวงศ์ และศาสตร์พระราชาสู่ชุมชนเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป
๔.ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	การจัดกิจกรรมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกที่ดี เคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การเผยแพร่ศาสตร์พระราชาไปใช้ในการดำเนินชีวิตในชุมชน และสร้างความสามัคคี ปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดในสังคม อย่างน้อย ๘๔ โครงการต่อปี
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๗ อำเภอ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (อ.เมืองแม่ฮ่องสอน,อ.ปางมะผ้า,อ.ปาย, อ.ขุนยวม,อ.แม่ลาน้อย,อ.แม่สะเรียง,และอ.สบเมย)

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมสร้างจิตสำนึกต่อสถานบันพระมหากษัตริย์และน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่ประชาชน งบประมาณ ๕๕๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่๓๓๖
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการจิตอาสาเสริมสร้างความสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี ๒๕๖๔ งบประมาณ ๑๑๒,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน -
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการจิตอาสาเสริมสร้างความสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์ ระดับอำเภอ ประจำปี ๒๕๖๔ งบประมาณ ๖๒๖,๕๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนการบรรยายขยายผล “พระมหากษัตริย์กับประเทศไทย” โดยวิทยากรจิตอาสา ๙๐๔ งบประมาณ ๒๑๘,๔๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน -
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๑,๕๐๖,๙๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	๑. เยาวชนและประชาชนมีความผูกพัน เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ๒. เยาวชนและประชาชนมีความรู้รักสามัคคี ปรองดองสมานฉันท์ เสียสละเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ ๓. ชุมชนมีการน้อมนำพระราชกรณียกิจและศาสตร์พระราชาไปใช้ในการดำเนินชีวิต
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ประชาชนมีสำนึกรักและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเกิดความปรองดองสมานฉันท์

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน แผนงาน หมู่บ้าน/ชุมชน/สถานประกอบการ/โรงเรียน ปลอดจากยาเสพติด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๒. ความสำคัญของโครงการหลักการและเหตุผล	จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดชายแดน มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่าทิศตะวันตกเป็นแนวยาวประมาณ ๔๘๓ กม.มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนและมีช่องทางติดแนวชายแดนประเทศพม่าทั้งสิ้น ๓๖ช่องทาง ๙ ท่า ข้ามส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปด้วยความยากลำบาก ปัญหายาเสพติดที่พบในพื้นที่ประกอบไปด้วยการเป็นเส้นทางลำเลียงเพื่อนำเข้ายาเสพติดมีการนำยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านมาพักคอยตามแนวชายแดนเพื่อนำยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนในตามแนวชายแดนและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ในกลุ่มเยาวชน และผู้ใช้แรงงาน ในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขยาเสพติดและกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระชาติและนำกลไก "ประชารัฐ" มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยกำหนดแนวทางให้ภาครัฐและภาคประชาชนได้ร่วมกันดำเนินงานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๘ -๒๕๗๗) ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สถานการณ์ยาเสพติดของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปัจจุบันยังมีการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาจำหน่ายในพื้นที่และลักลอบนำเข้ายาเสพติดไปสู่พื้นที่ตอนในแม้หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ ได้แก่ฝ่ายปกครอง ตำรวจและทหารจะร่วมกันทำงานในการป้องกันและปราบปรามดำเนินการป้องกันและปราบปรามผู้เกี่ยวข้องอย่างจริงจังแต่ปัญหาดังกล่าวก็ไม่ได้หมดไปเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เบาบางและลดน้อยลงจนอยู่ในระดับที่ควบคุมได้และหมดสิ้นไปในที่สุดการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามนโยบายของรัฐบาลโดยภาครัฐต้องให้ความรู้สนับสนุนงบประมาณให้พื้นที่เข้าดำเนินการในการป้องกันปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงานและกลุ่มนักท่องเที่ยวสนับสนุนหน่วยงานความมั่นคงเข้าดำเนินการงานมวลชนและจับกุมปราบปรามผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวต้องดำเนินการโดยใช้กลไก "ประชารัฐ" ของรัฐบาลเข้าไปดำเนินการต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อป้องกันและปราบปรามกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งระบบในพื้นที่และการแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่เป็นไปตามนโยบายประชารัฐของรัฐบาล ๒) เพื่อการสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคมที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ๓) เพื่อเสริมสร้างให้ความรู้แก่ภาคประชาชนและปรับทัศนคติของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

หัวข้อ	รายละเอียด
	๔) เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทางประชารัฐ ๕) เพื่อให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีประสิทธิภาพ
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดติดและพัฒนา ส่งเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานและบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานของรัฐ เอกชน และภาคประชาชน อย่างน้อย ๗ กิจกรรม และเกิดหมู่บ้าน ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดยาเสพติดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๗ อำเภอ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (อ.เมืองแม่ฮ่องสอน,อ.ปางมะผ้า,อ.ปาย,อ.ขุนยวม,อ.แม่ลาน้อย,อ.แม่สะเรียง,อ.สบเมย)
๖. กิจกรรมหลัก	
กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมเยาวชนคนยุติธรรม งบประมาณ ๓๐๓,๒๐๐ บาท สำนักงานยุติธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมเพิ่มศักยภาพงานด้านการข่าวเพื่อทำลายเครือข่ายยาเสพติด งบประมาณ ๗๙๕,๖๐๐บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยเฉพาะกิจทหารราบที่ ๑๗ (ฝ่ายกิจการพลเรือน)
กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมฝึกอบรม เยาวชนรุ่นใหม่รวมใจต้านยาเสพติด งบประมาณ ๔๖๘,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยเฉพาะกิจทหารราบที่ ๑๗ (ฝ่ายกิจการพลเรือน)
กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๑,๓๕๑,๕๐๐บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมเพิ่มศักยภาพแหล่งข่าวชุมชนชายแดนต้านภัยยาเสพติด งบประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ๓๓๖
กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมสนับสนุนป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด งบประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ๓๓๖
กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ	กิจกรรมเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด งบประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ๓๓๖
กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมก่อสร้างสนามฟุตซอลต้านยาเสพติด อำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๖๔ งบประมาณ ๑,๙๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมป้องกันและปราบปรามยาเสพติดป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๖๔ งบประมาณ ๒๒๒,๓๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๑๐ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมการรณรงค์ต้านยาเสพติดในวันยาเสพติดโลก งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๑๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมรณรงค์วันต่อต้านยาเสพติดโลก (๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๔) งบประมาณ ๒๖๖,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๑๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ งบประมาณ ๑,๔๖๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยงานรับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๗,๔๖๖,๖๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	เกิดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดติดและพัฒนา ส่งเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานและบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานของรัฐ เอกชน และภาคประชาชน
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดยาเสพติด

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

แผนงาน หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๒. ความสำคัญของโครงการหลักการและเหตุผล	๑. ปัญหาชนกลุ่มน้อย บริเวณชายแดนไทยด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ยังมีการเคลื่อนไหวของกองกำลังชนกลุ่มน้อยเช่น กองกำลังกลุ่มว้า (WSA) กองกำลังกลุ่มไทใหญ่ (SSA) กลุ่มกะเหรี่ยง (KNPP, KNB, KNPLF) มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อรัฐบาลสหภาพเมียนมา ได้กดดันให้มีการวางอาวุธหลังการเลือกตั้งส่งผลต่อความมั่นคงชายแดนปัญหา ยาเสพติด ปัญหาผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบจากประเทศเมียนมา ๒. ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สืบเนื่องมาจากความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคและความต้องการแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในประเทศไทย ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวจากประเทศสหภาพเมียนมาลักลอบหลบหนีเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น ๓. ปัญหายาเสพติด มีขบวนการผลิตยาเสพติดและเครือข่ายผู้ค้ารายสำคัญอาศัยอยู่แนวชายแดนตรงข้ามกับจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔. ปัญหาความคิดเห็นทางการเมืองของคนไทยที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งที่รุนแรงได้ในอนาคต คนไทยเริ่มมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันมาเป็นระยะ ๆ แต่มีการแสดงออกอย่างชัดเจนตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยแนวทางป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ดีที่สุด คือ คนไทยทุกคนต้องสร้างจิตสำนึกในการเคารพความคิด และเป็นเหตุให้ประชาชนบางกลุ่มเลือกนักการเมืองบางกลุ่มไม่มีความโปร่งใส ไม่มีคุณธรรมและจริยธรรม ๕. ปัญหาความแตกแยกในสังคมชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอนประกอบด้วยประชากรหลากหลายชาติพันธุ์ มีวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างผสมกลมกลืน ไม่มีความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์และในสังคม ปัจจุบันจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมสังคมในเมือง ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตดั้งเดิมมีความแตกต่างและเกิดความขัดแย้งในสังคมสูง รวมทั้งรูปแบบการปกครองและการเมืองปัจจุบันส่งผลกระทบและสร้างความแตกแยกในชุมชน/หมู่บ้านสูงขึ้น มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ๖. ปัญหาสาธารณภัยทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ได้ทำลายชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและประเทศชาติไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งยังคงมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลกความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทย จากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีความเสี่ยงภัยเพิ่มขึ้นและเมื่อมีสาธารณภัยเกิดขึ้นเกิดผลความเสียหาย

หัวข้อ	รายละเอียด
	จากสาธารณภัยรุนแรงมากขึ้น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องใช้บุคลากรและงบประมาณจำนวนมาก ดังนั้นชุมชน ประชาชนควรมีความรู้ความสามารถช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้สามารถจัดระเบียบพื้นที่ตามแนวชายแดนให้เกิดความมั่นคง และเกิดการบริหารจัดการความมั่นคงมีเอกภาพและประสิทธิภาพ ๒. เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ความเข้มแข็ง และพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างประชาชนตาม พื้นที่ หมู่บ้านชุมชนตามแนวชายแดน รวมทั้งรวมร่วมมือกันของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในพื้นที่บริเวณชายแดนไทยฯ ๓. เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างศักยภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อยพื้นที่ตอนในของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับทัศนคติในการทำงานให้สามารถเข้าถึงประชาชนและแก้ไขปัญหาให้ประชาชนในพื้นที่ตามแนวชานแดน จนสามารถก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนขึ้นได้ ๕. เพื่อให้ชุมชน ประชาชนมีความรู้ความสามารถช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงในพื้นที่ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน การสร้างความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ และการหามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา สาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างน้อยใน ๔ กิจกรรม ในหมู่บ้านยามชายแดน
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๗ อำเภอ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (อ.เมืองแม่ฮ่องสอน,อ.ปางมะผ้า,อ.ปาย,อ.ขุนยวม,อ.แม่ลาน้อย,อ.แม่สะเรียง,อ.สบเมย)
๖. กิจกรรมหลัก	
กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมเครือข่ายประชาชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน งบประมาณ ๑๗๓,๙๕๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่๓๓๗
กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมส่งเสริมอาชีพเกษตรในหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดน งบประมาณ ๔๗๙,๑๖๐บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมเสริมสร้างความมั่นคงในหมู่บ้านเข้มแข็งคู่ขนานตามแนวชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒๑๕,๑๐๐บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยเฉพาะกิจทหารราบที่ ๑๗ (ฝ่ายกิจการพลเรือน)

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ ๔	การพัฒนาศักยภาพราษฎรเพื่อความมั่นคงตามพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	๒๙๑,๒๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ ๑๗ (ฝ่ายกิจการพลเรือน)
กิจกรรมหลักที่ ๕	กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้านพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน พมพ.)
งบประมาณ	๕๕๘,๑๙๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๑,๗๑๗,๖๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	มีกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงในพื้นที่ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน การสร้างความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ และการหามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา สาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ประชาชนเกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเกิดความสงบเรียบร้อยภายในและตามแนวชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แบบ จ.๑-๑/กจ.๑-๑
(Project Idea รายโครงการ)

การจัดทำแบบสรุปโครงการโดยย่อ (Project Idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน แผนงาน.. แก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**โครงการแก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ด้วยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ส่วนใหญ่ติดชายแดน และราษฎรส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ในพื้นที่สูง ซึ่งมีทั้งบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและบุคคลที่เกิดนอกราชอาณาจักรไทยแต่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลานาน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ห่างไกลจากศูนย์ราชการ การเดินทางมาติดต่อกับหน่วยงานราชการเป็นไปด้วยความลำบากต้องใช้เวลามากกว่า ๑ วัน ส่งผลให้ราษฎรส่วนหนึ่งประสบปัญหา คุณภาพชีวิตต่ำ ขาดเอกสารทางการทะเบียนราษฎรและหลักฐานแสดงตน ไม่สามารถเดินทางออกนอกพื้นที่ควบคุมได้ ไม่สามารถสมัครเข้าทำงานกับหน่วยงานรัฐหรือเอกชนได้ ต้องประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายในพื้นที่ เช่น การลักลอบตัดไม้ปลูกฝิ่น หรือยาเสพติดอื่นๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งความมั่นคงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ กระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครองได้ดำเนินการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้วส่วนหนึ่งในห้วงปี พ.ศ.๒๕๓๓ – ๒๕๓๗ ห้วงปี พ.ศ.๒๕๔๑-๒๕๔๒ และห้วงปี พ.ศ.๒๕๔๘ – ๒๕๕๔ และได้ออกระเบียบกฎหมายกำหนดให้สัญชาติไทยกับกลุ่มบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยตามเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กนักเรียนและเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต นอกจากนี้ยังได้กำหนดสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานและไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้ตามคณะรัฐมนตรีอนุมัติยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลเมื่อวันที่๑๘มกราคม๒๕๔๘ (อพยพเข้ามาจนถึงวันที่๑๘มกราคม๒๕๓๘) โดยต้องมีชื่ออยู่ในเอกสารทะเบียนราษฎร จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้พยายามแก้ไขปัญหากลุ่มผู้มีคุณสมบัติและคนไร้สัญชาติ ซึ่งเร่งรัดการกำหนดสถานะมาโดยตลอด แต่เนื่องจากมีจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมากกว่า ๒,๐๐๐ คน ประกอบกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนไม่สมดุลกับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้กระบวนการกำหนดสถานะมีปัญหาด้านความล่าช้าไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กรอบกฎหมายกำหนด ส่งผลให้ผู้ยื่นคำร้องหลายรายเดินเรื่องฟ้องร้องที่ทำการปกครองอำเภอต่างๆอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งเป็นผลเสียต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่ทำการปกครองจังหวัดจึงจัดทำ “โครงการที่ทำการปกครองจังหวัดลงพื้นที่ช่วยเหลือแนะนำ เพื่อแก้ไขปัญหาสถานะและสัญชาติ จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ขึ้นเพื่อนำ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสัญชาติของที่ทำการปกครองจังหวัดลงพื้นที่ไปช่วยอำเภอต่างๆในการเร่งรัดกำหนดสถานะบุคคล
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อตรวจสอบสถานะบุคคลของผู้ที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้ ๒. เพื่อเร่งรัดการกำหนดสถานะบุคคลและสัญชาติให้แก่ชนกลุ่มน้อยผู้มีคุณสมบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมาย กำหนด ๓. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้ได้รับสิทธิ ได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	**(๑) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ** - ๗๐ % ของกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการตรวจสอบสถานะเพื่อยืนยันตัวบุคคล - ๗๐ % ของกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติได้รับการลงรายการสัญชาติไทย หรือสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายได้รับการลงนัดให้มาดำเนินการตามขั้นตอน **(๒) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ** - กลุ่มผู้มีคุณสมบัติได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ได้รับสิทธิบุคคล ได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๗ อำเภอ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอปาย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอสบเมย อำเภอปางมะผ้า)
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เร่งรัดการรับคำร้องกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมาย ๖๕๑,๑๖๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ทำการปกครองอำเภอ ๗ อำเภอ ร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนมูลนิธิสถานะบุคคล และ องค์การยุติธรรมนานาชาติ (IJM)
หน่วยงานดำเนินงาน	ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๖๕๑,๑๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	บุคคลที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้ง ๗ อำเภอได้รับการตรวจสอบคุณสมบัติการลงรายการสัญชาติไทยหรือสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (outcome)	๑. ผู้มีคุณสมบัติตามพื้นที่เป้าหมาย ได้รับการลงรายการสัญชาติไทย หรือสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายตามนัดหมาย ๒. กลุ่มผู้มีคุณสมบัติได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ได้รับสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด ๓. ผู้ที่ได้รับการกำหนดสถานะและลงรายการสัญชาติสามารถเดินทางออกนอกพื้นที่และประกอบอาชีพได้ตามความเหมาะสม ลดปัญหาการบ่อนทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการกระทำผิดกฎหมายอื่นๆ

การจัดทำแบบสรุปโครงการโดยย่อ (Project Idea) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

แผนงาน.. ป้องกันและสร้างเครือข่ายเตือนภัยและบรรเทา เพื่อลดผลกระทบจากสาธารณภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	**เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อลดผลกระทบจากสาธารณภัย**
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	วาระแห่งชาติ / คสช. แผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ (ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่แนวชายแดนไทย-พม่า ภูมิประเทศกว่าร้อยละ ๙๕ เป็นภูเขาสูงชันและป่าไม้ ประชาชนกว่าร้อยละ ๖๐ เป็นชาวไทยภูเขา อาศัยอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่สูงตามแนวชายแดน ประชากรมีรายได้เฉลี่ยและมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าประชากรในภาคเหนือและทั้งประเทศ มีสัดส่วนจำนวนผู้ยากจนมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ อันเนื่องมาจากสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภูเขาและพื้นที่สูง และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อนุรักษ์ ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีฯ รวมทั้งประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขา อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง เป็นพื้นที่อนุรักษ์ การพัฒนาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานมีข้อจำกัดในด้านต่างๆ เช่นด้านสาธารณสุข ด้านการคมนาคม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านจัดการสาธารณภัย การฟื้นฟู การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำให้การบริการของภาครัฐไม่สามารถเข้าถึงได้โดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสาธารณภัย จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระจายอยู่ในพื้นที่ ทั้ง ๗ อำเภอ จำนวน ๕๐ แห่ง ส่วนการบริหารจัดการสาธารณภัยระดับหมู่บ้านและชุมชนในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร การเข้าถึงยากลำบาก การปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูฝน เป็นไปด้วยความยากลำบากจากข้อจำกัดของพื้นที่ ทำให้จำเป็นต้อง ต้องเร่งรัดดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการสาธารณภัยและจัดระบบการบริการเพื่อให้ประชาชนชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะการสร้างความเข้มแข็งให้แก่หมู่บ้าน ชุมชน ให้สามารถช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้นได้ ทั้งก่อนเกิดภัยขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย ก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าถึงพื้นที่และให้ความช่วยเหลือได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. ผลกระทบจากสาธารณภัยลดลง ๒. ปรับแนวคิดในการจัดการภัยพิบัติที่เน้นการจัดการในภาวะฉุกเฉิน มาเป็นการจัดการภัยพิบัติ โดยเน้นการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัย โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นเจ้าของกิจกรรม ๓. ปลูกจิตสำนึกด้านความปลอดภัย โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาธารณภัยรูปแบบต่าง ๆ และสามารถช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้น ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ๔. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติให้กับหมู่บ้าน ชุมชน ในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ดินโคลนถล่ม และให้มีวัสดุ อุปกรณ์ ไว้ใช้ในการตอบโต้สถานการเมื่อเกิดภัยและฟื้นฟูสภาพพื้นที่เมื่อภัยผ่านพ้นไปแล้ว
๔. เป้าหมาย และ ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	๑. นักเรียนได้รับการปลูกจิตสำนึกด้านความปลอดภัย ๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีกำลังสำคัญในการช่วยเหลืองานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีกำลัง อาสาสมัครช่วยเหลืองานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๔. ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย สามารถเตรียมความพร้อมป้องกันตนเองก่อนเกิดภัย สามรถช่วยเหลือตนเองและราชการในการตอบโต้สถานการณ์ขณะเกิดภัย และเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการฟื้นฟูหลังเกิดภัย
๕. พื้นที่เป้าหมาย	กิจกรรม ๑ โรงเรียนที่มีนักเรียนพักกินนอน กิจกรรม ๒ และ ๓ ดำเนินการ ณ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน กิจกรรมที่ ๔ หมู่บ้านในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ดินโคลนถล่ม
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ประชารัฐร่วมใจ เตรียมพร้อมป้องกันภัยในบวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ๑,๓๓๔,๐๐๐ บาท สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	พัฒนาศักยภาพทีม หนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย ๒,๗๘๖,๐๐๐ บาท สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ๕๓๐,๐๐๐ บาท สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ	สร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน เตรียมพร้อมรับมืออุทกภัย ดินโคลนถล่ม ๓,๗๘๕,๒๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๙. งบประมาณ	๘,๔๓๕,๒๐๐.- บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	โรงเรียน หมู่บ้าน ชุมชน สามารถป้องกันและช่วยเหลือตนเองได้ในเบื้องตนเมื่อเกิดภัย ๒๐ แห่ง ภายในปี ๒๕๖๔
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	โรงเรียน หมู่บ้าน ชุมชน มีความเข้มแข็ง เตรียมพร้อมป้องกันภัย

สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน

หัวข้อ	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) (เสนอในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓)	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) (ฉบับทบทวน)	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน
เป้าหมายการพัฒนา	**“เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง”**	**“เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง”**	- ไม่มีการปรับเปลี่ยน
ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา	๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว ๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน ๔. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.	๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว ๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน ๔. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. **๕. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเรียนต่อของผู้เรียนแต่ละระดับเพิ่มขึ้น** **๖. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ระดับ ๕ ดาว**	เพิ่มเติมตัวชี้วัด เพื่อวัดด้านการศึกษา เพิ่มเติมตัวชี้วัด เพื่อวัดด้านสาธารณสุข
	๕. พื้นที่ป่าถูกบุกรุกและพื้นที่ป่าที่ได้รับการฟื้นฟูเพิ่มมากขึ้น ๖. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง	**๗. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพ** ๘. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง **๙. ร้อยละของการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)**	เพื่อความชัดเจนของตัวชี้วัดและสามารถวัดผลได้ เพิ่มเติมตัวชี้วัด เนื่องจากเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลและเป็นการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในพื้นที่

หัวข้อ	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) (เสนอในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓)	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) (ฉบับทบทวน)	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน
	๗. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด ๘. ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าย้อนหลัง ๓ ปี	๑๐. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด ๑๑. ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าย้อนหลัง ๓ ปี	
ประเด็นการพัฒนา	**ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ :** การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน **ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ :** พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน **ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ :** การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม **ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ :** การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน **ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ :** การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน	**ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ :** การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน **ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ :** พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน **ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ :** การยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม **ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ :** การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน **ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ :** การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน	ไม่มีการปรับเปลี่ยน

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัด
และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ไม่ได้ดำเนินการ
๑) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดด้วยวิธีหนึ่งวิธีใด ดังต่อไปนี้ ☐ มอบให้ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือบุคคลอื่นใด ทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ☐ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ดำเนินการหรือร่วมกับหน่วยงานอื่น ทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ☑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการของ ก.บ.จ. ขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ☐ดำเนินการอื่นตามที่ ก.บ.จ. เห็นสมควร โดยดำเนินการ.....	/	
๒) จัดประชุมหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลางและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้ง ผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา ๕๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ แห่ง พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการพ.ศ. ๒๕๕๑	/	
๓) การประชุมของ ก.บ.จ. เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.บ.ภ. กำหนด	/	

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ทั้งนี้ได้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) มาพร้อมนี้ด้วย

(ลงชื่อ).....

(นายสุวพงศ์ กิติภัทย์พิบูลย์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน